Rossen tjïelte
Røros kommune

Røros kommune/ Rossen tjïelte

Budsjett 2027, handlings- og økonomiplan 2027-2030
Budsjehte, Darjome- jïh ekonomijesoejkesje

Foto: Rune Meli

Utkast til offentlig ettersyn

Politisk behandling:	Saksnummer	Dato
Formannskap	124/26	19.11.2026
Kommunestyre		10.12.2026

EATNEMENAERPIE / VERDENSARV
INDUSTRIJE / INDUSTRI
KULTUVRE / KULTUR

Vaerien Vuelie
Pulsen i fjellet

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse 2
Kommunedirektørens innledning 3
Økonomisk analyse og budsjettprosessen 7
Generelle bestemmelser for budsjettprosessen 7
Handlingsregler 10
Tiltaksplan for økonomisk balanse 14
Kommunens inntekter og beregnede utgiftsbehov 16
Utgiftsutjevningen 17
Utvikling i økonomiske nøkkeltall 17
Vurdering av det økonomiske handlingsrommet 17
Investeringer i økonomiplanen 23
Investeringstabell for kommunen samlet 23
Oversikt Investering og finansiering 28
Økonomisk utvikling i planperioden 29
Organisasjon og styring 31
Planer, visjon og satsingsområder 35
Vedtatte nye og reviderte planer i henhold til gjeldende planstrategi 36
Rullering av planstrategien 36
Befolkningsutvikling 38
FNs bærekraftsmål på Røros 40
Utslipp av klimagasser per kommune 44
Forklaringer til klimabudsjettet 46
Ord og begreper i økonomiplanen 47
Kommunens tjenesteområder 50
Organisasjon og strategisk ledelse 50
Politikk og politisk ledelse 57
Oppvekst og inkludering 62
Helse og omsorg 109
Samfunn og beredskap 148
Selvkostfinansierte områder 195
Finans 201

Kommunedirektørens innledning

Langsiktige prioriteringer i en tid med demografiendringer og knapphet på arbeidskraft

Forslag til handlings- og økonomiplan 2027–2030 legges fram i Framsikt. Arbeidet med å knytte kommuneplanens samfunnsdel, politiske prioriteringer, virksomhetenes mål og økonomiske rammer tettere sammen videreføres. Målet er å skape en tydelig sammenheng mellom hvilke samfunnsmål vi ønsker å oppnå og hvordan ressursene våre disponeres.

Røros kommune står, i likhet med resten av kommune-Norge, overfor betydelige endringer. Flere nasjonale utredninger og reformarbeider peker i samme retning: Kommunene må løse flere og mer komplekse oppgaver, samtidig som tilgangen på arbeidskraft reduseres og den økonomiske handlefriheten blir mindre.

En av de største langsiktige utfordringene er mangel på arbeidskraft. Dette gjelder særlig distriktskommuner. For Røros betyr det at vi i framtiden ikke kan planlegge ut fra at vi skal ha tilgang på flere medarbeidere enn vi har i dag. Tvert imot må vi planlegge for at arbeidskraft blir den viktigste begrensende ressursen. Derfor må vi både lykkes bedre med rekruttering og kompetanseutvikling, og samtidig organisere tjenestene på nye måter.

Dette har betydning langt utover kommuneorganisasjonen. Behovet for arbeidskraft vil også øke i privat næringsliv, industrien og øvrige deler av arbeidsmarkedet. Skal vi lykkes med å være et attraktivt lokalsamfunn, må vi se hele arbeidsmarkedet i sammenheng. Bredden av arbeidsplasser i regionen er en av våre styrker, og samarbeid mellom kommune, næringsliv, utdanningsaktører og andre samarbeidsaktører blir stadig viktigere.

Demografiutviklingen forsterker utfordringsbildet. Vi blir flere eldre, samtidig som de yngre aldersgruppene utgjør en mindre andel av befolkningen. Dette påvirker både inntektsgrunnlaget, arbeidskrafttilgangen og etterspørselen etter kommunale tjenester.

Samtidig opplever vi økte og mer komplekse behov også blant yngre innbyggere. Dette stiller store krav til prioriteringer, omstillingsevne og langsiktig planlegging.

Kommunedirektøren mener derfor at de viktigste strategiske spørsmålene de kommende årene ikke først og fremst handler om hvilke nye oppgaver vi skal påta oss, men hvordan vi skal organisere og prioritere de oppgavene vi allerede har ansvaret for og med de omfattende endringene tjenestene står overfor.

Økonomisk bærekraft og nødvendig omstilling

Røros kommune er fortsatt i en krevende økonomisk situasjon. De utfordringene som er beskrevet i tidligere handlings- og økonomiplaner, årsrapporter og tertialrapporter, er fortsatt til stede. Høye renter, prisvekst, økte utgifter innen helse og omsorg, flere ressurskrevende tjenester og statlige reformer som ikke fullt ut finansieres gjennom de frie inntektene, påvirker handlingsrommet betydelig.

Arbeidet med å bringe kommunen ut av ROBEK videreføres derfor med stor styrke. Organisasjonen har over flere år gjennomført omfattende omstillings- og effektiviseringstiltak. Mange krevende beslutninger er allerede tatt, og ytterligere tiltak må gjennomføres dersom vi skal nå målet om en bærekraftig økonomi. Derfor blir også 2027 et utfordrende år. Det er avgjørende viktig at vi når budsjettmål både for 2026 og 2027 for å sikre en bedre inngang til 2028 og siste år i ROBEK-perioden.

Samtidig er det viktig å understreke at arbeidet ikke avsluttes den dagen kommunen går ut av ROBEK. Utfordringen handler ikke bare om å oppfylle lovkravene til økonomisk balanse, men om å etablere et

driftsnivå som er bærekraftig over tid. Kommunen må bygge opp en økonomi som tåler svingninger i inntekter og utgifter, og som gir rom for nødvendige investeringer også i framtiden.

I denne sammenhengen er det viktig å fremheve det omstillingsarbeidet som allerede er gjennomført. Det arbeides med betydelige endringsprosesser innenfor alle tjenesteområdene. Innen helse og omsorg spesielt arbeides det kontinuerlig med nye arbeidsformer, oppgavedelinger, velferdsteknologi og bedre ressursutnyttelse. På tvers av organisasjonen arbeides det med digitalisering, effektivisering og samordning av tjenester. Formålsbygg og kommunale eiendommer vurderes fortløpende for å sikre god utnyttelse og begrense fremtidige investeringsbehov.

Kommunedirektøren er tilfreds med at investeringsnivået fortsatt holdes lavt. Dette er et viktig grep for å begrense framtidige rente- og avdragskostnader. Samtidig må vi fortsatt investere der det bidrar til bedre tjenester, mer effektiv drift og redusert ressursbruk over tid.

Det er også viktig å synliggjøre enkelte særskilte forhold som påvirker kommunens økonomiske handlingsrom. Som verdensarvkommune og samisk forvaltningskommune ivaretar Røros oppgaver av nasjonal betydning. Dette er samfunnsoppdrag som kommunen er stolt av å forvalte, men som samtidig medfører merkostnader som ikke fullt ut kompenseres gjennom ordinære inntektssystemer. Dette må tas med i vurderingen av kommunens økonomiske situasjon, og det arbeides kontinuerlig opp mot nasjonale myndigheter for å øke den statlig medfinansieringen.

Forventningsgap og grunnlag for prioriteringer

Et av de mest sentrale begrepene i kommunesektoren de senere årene har vært forventningsgapet. Begrepet beskriver forskjellen mellom forventningene til hvilke tjenester kommunene skal levere og ressursene som faktisk er tilgjengelige.

Kommunedirektøren mener dette er en av de viktigste diskusjonene vi må fortsette å ta de kommende årene. Forventningene til de kommunale tjenestene øker. Innbyggerne møter nye behov, nye rettigheter og nye krav. Samtidig er både arbeidskraft og økonomiske ressurser begrensede.

Dette innebærer at prioriteringer blir stadig viktigere. Målet kan ikke være å opprettholde alle tjenester på samme nivå til enhver tid. Målet må være å sikre gode og forsvarlige tjenester der ressursene brukes på en måte som gir størst mulig samlet effekt for innbyggerne.

I denne diskusjonen er det lett å redusere problemstillingen til et spørsmål om lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester. Kommunedirektøren mener en slik tilnærming blir for enkel. Tjenestene virker sammen. Forebyggende arbeid, kulturtilbud, frivillighet, oppvekstiltak og helse- og omsorgstjenester påvirker hverandre gjensidig. God ressursutnyttelse handler derfor om å se helheten framfor enkelttjenestene isolert.

Forslaget til handlings- og økonomiplan bygger på omfattende faglige vurderinger i organisasjonen. Virksomhetene arbeider kontinuerlig med utvikling av arbeidsprosesser, organisering og samhandling på tvers av fagområder. Målet er å møte framtidens behov med de ressursene som er tilgjengelige.

Digital transformasjon og bruk av kunstig intelligens vil være viktige virkemidler i dette arbeidet. Teknologien skal ikke erstatte faglighet eller menneskelig kontakt der den er nødvendig, men den kan bidra til bedre arbeidsprosesser, mer effektiv ressursbruk og økt tilgjengelighet for innbyggere og brukere.

Kommunedirektøren mener også at forventningsgapet må møtes med åpenhet og god kommunikasjon. Både administrasjon og folkevalgte har et ansvar for å bidra til realistiske forventninger om hva

kommunen kan levere innenfor de økonomiske rammene som er tilgjengelige. Vi må være åpne med det som vi synes er utfordrende samtidig som vi også i større grad må løfte fram alt det positive som skjer.

Samfunnsutvikling og samarbeid

Selv om handlings- og økonomiplanen i stor grad handler om økonomi og omstilling, må vi samtidig rette blikket utover organisasjonen. Røros kommune er ikke bare en tjenesteprodusent. Kommunen er også en sentral samfunnsaktør, og kommuneplanens samfunnsdel er retningsgivende.

Verdensarvstatusen, rollen som samisk forvaltningskommune, et sterkt næringsliv, et rikt kulturliv og omfattende frivillig innsats gir Rørossamfunnet et særegent utgangspunkt for videre utvikling. Dette representerer betydelige muligheter som må utnyttes aktivt. I dette perspektivet vil det være avgjørende å ha gode og oppdaterte plandokumenter, og å tilrettelegge og samarbeide aktivt med næringsliv og andre aktører for å kunne legge til rette for næringsutvikling.
Befolkningsutviklingen gjør det viktig å legge til rette for bosetting, næringsutvikling og arbeidsplasser. Samtidig må vi videreutvikle samarbeidet med fritidsbefolkningen, frivillige organisasjoner, næringslivet og regionale aktører. Ingen kommune kan løse framtidens utfordringer alene.
Interkommunalt samarbeid vil derfor også fortsatt være viktig. Samarbeidet med Os og Holtålen gir gevinster både faglig og økonomisk. Det arbeides videre med utvikling av nye samarbeidsområder og med å utvikle samarbeidet til å omfatte flere kommuner i tråd med politiske styringssignal.
Regionperspektivet er viktig, og Røros må fortsette å være en aktiv pådriver for utvikling i Trøndelag Sør og i samarbeidet med kommunene i Nord-Østerdal som her spesielt gjelder interessepolitiske områder.

Beredskap og samfunnssikkerhet blir også stadig viktigere. Et mer sammensatt trusselbilde, økt digital sårbarhet og større krav til krisehåndtering gjør at kommunedirektøren må prioritere dette arbeidet høyt. God beredskap handler både om planer, kompetanse, teknologi og samhandling med andre aktører. Dette arbeides det godt og kontinuerlig med.

Til slutt vil kommunedirektøren understreke betydningen av samarbeid og tillit. Omstillingen kommunen står midt oppe i, lar seg ikke gjennomføre gjennom vedtak alene. Den er avhengig av gode relasjoner mellom medarbeidere, ledere, tillitsvalgte, folkevalgte, næringsliv, frivillighet og innbyggere.

Røros kommune er en liten organisasjon med begrensede ressurser, men med høy kompetanse, stor utviklingsvilje og et sterkt engasjement for lokalsamfunnet. Kommunedirektøren opplever at organisasjonen har vist betydelig evne til omstilling gjennom krevende år. Kontinuerlig arbeid med endring og tilpassing til nye rammevilkår vil fortsette.

Vi har mange forutsetninger for å lykkes dersom vi klarer å holde fast ved langsiktigheten, samarbeidet og viljen til nødvendige endringer. Målet er fortsatt det samme: Å sikre gode tjenester, et livskraftig lokalsamfunn og en økonomi som er bærekraftig over tid.

Dyktige medarbeidere, innenfor og på tvers av tjenester, legger et godt grunnlag for videre utvikling av tilfredsstillende tjenester. Kommunedirektøren ønsker å berømme samarbeidet med tillitsvalgte og verneombud i denne sammenhengen. Kommunedirektøren ser også fram til fortsatt godt samarbeid med politisk ledelse inn i valgåret 2027.

Kommunestyret skal 10. desember 2026 behandle handlings- og økonomiplan 2027-2030. Det er kommunestyret som gjennom sine prioriteringer og vedtak fastsetter Røros kommunes økonomiske rammer for perioden 2027-2030.

Røros, 9. november 2026

Kjersti Forbord Jensås

Tjïeltedirektööre / kommunedirektør

Økonomisk analyse og budsjettprosessen

Generelle bestemmelser for budsjettprosessen

Formannskapet er etter kommuneloven pålagt å fremme forslag om årsbudsjett for det kommende kalenderår. Det skal gjøres rede for de grunnleggende prinsippene kommunen har benyttet ved fremstillingen av årsbudsjettet. Organiseringen av arbeidet med budsjettet skal også beskrives.

I henhold til kommuneloven § 14 skal kommunestyret en gang i året vedta rullerende økonomiplan. Planen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Økonomiplanen skal for hvert år i planperioden være i balanse.

I tilknytning til bevilgningen skal det angis mål og premisser. Dette kan likevel utelates dersom anvendelsen åpenbart følger av bevilgningens tekst.

I henhold til økonomireglementet vedtar kommunestyret nettorammer for virksomhetsområdene og det delegeres til kommunedirektøren å fordele midler innenfor rammene. I oppstillingen av budsjettet følger kommunene de anbefalinger som er gitt for god kommunal regnskapsskikk.

Frist for utlegging til alminnelig ettersyn er minst 14 dager før behandlingen i kommunestyret, jf. kommuneloven § 14-3. Kommunen er pålagt å vurdere tilstrekkeligheten av dette, og kommunedirektøren anser denne som tilstrekkelig. For at høringsinnspill skal kunne vurderes på en god måte av kommunestyrets medlemmer, er høringsfristen satt en uke før budsjettvedtak i kommunestyret.

I henhold til kommunelovens § 14-4 utgjør Røros kommunes handlings- og økonomiplan (HØP) kommuneplanens handlingsdel. Med dette menes det at hoved- og delmål hentes fra kommunens planverk, og knyttes til konkrete oppdrag og tiltak i HØP for virksomhetene. Disse oppdragene og tiltakene skal da bidra til at mål nås. Vi er fortsatt tidlig i denne prosessen, og det er så langt kun et begrenset antall planer som er utformet på en måte som gjør at mål kan hentes til HØP. Disse planene vises i kapittelet **Planer.**

På grunn av at kommunen nå er innmeldt på ROBEK-listen og dermed må gjennomføre betydelige reduksjoner og omorganisering av driften, er det i denne økonomiplanen ikke mulig å legge bevilgning av friske penger til tiltak som kan knyttes opp mot målene som er tatt inn i planen. Det vil derfor bli utarbeidet oppdrag om å legge til rette for oppnåelse av mål innenfor gjeldende økonomiske rammer. Dette blir da oppdrag som opprettes i områdenes virksomhetsplaner, og som deretter følges opp i ordinær rapportering til kommunestyret gjennom året. Oppdrag som har effekt ut over 2027 ligger til grunn for rammene som er lagt i HØP 2027-2030. Ytterligere inndekningstiltak er foreslått for 2028 i ny HØP. Disse tiltakene skal kompensere for at det i 2025 ble satt av 8 millioner kroner mindre til inndekning av merforbruk enn budsjettert. Den overordnede inndekningplanen forutsetter at samlet merforbruk skal være dekket inn ved utgangen av 2028. Kommunedirektøren forholder seg i sitt forslag til HØP til dette kravet. Både tiltak fra tidligere økonomiplaner og nye tiltak fra 2027 vil utgjøre tiltaksplanen som vedtas som en del av HØP 2027-2030 og sende Statsforvalterens for godkjenning.

Når en kommune registreres i Robek, er kommunestyret forpliktet til å vedta en tiltaksplan som skal vise hvilke tiltak som skal gjøres for å gjenopprette økonomisk balanse. Tiltaksplanen skal godkjennes av Statsforvalteren sammen med vedtatt budsjett og økonomiplan. Denne planen skal inneholde konkrete og spesifikke innsparingstiltak som skal gjennomføres, samt en tidsplan for når tiltakene skal gi effekt. I

utgangspunktet skal tiltaksplanen vise en plan for hvordan det samlede, udekkede merforbruket som ligger til grunn for at kommunen er innmeldt på ROBEK skal kunne spares inn. I inndekningsplanen som legges frem sammen som en del av HØP, ligger det som beskrevet tiltak for å oppfylle den vedtatte inndekningen av merforbruk fra både 2023 og 2024.

For å sikre en tydelig og gjennomgående oppfølging av tiltaksplan, er det opprettet en egen tiltakstype i Framsikt HØP som gjelder de fleste av disse tiltakene. Dette fører til at status på tiltakene rapporteres i ordinær, løpende økonomi- og aktivitetsrapportering. Dette skal føre til at kommunestyret kan forholde seg til en type rapportering gjennom budsjettåret, og den enkelte virksomhet vil måtte rapportere på tiltakene i den ordinære rapporteringsprosessen. Kommunedirektøren forventer at dette vil tydeliggjøre de enkelte oppdragene på best mulig måte for de som skal gjennomføre tiltakene, og det vil bli en tydeligere og mer konsistent rapportering på måloppnåelse til Statsforvalteren i forbindelse med oversendelse av tertial- og årsrapporter.

Tiltakene som inngår i tiltaksplanen samt endre tiltak er vist både på de enkelte virksomhetene som skal gjennomføre dem og aggregert for de forskjellige rammeområdene. Tiltakene finnes i kapittelet **Ramme- og tiltaksoversikt** på de enkelte virksomhetene.

Den formelle politiske prosessen med utarbeidelse av budsjett 2027 og handlings- og økonomiplan 2027-2029 startet i april med en felles Dialogkonferanse 1 for kommunestyre, virksomhetsledere og tillitsvalgte. På tross av dette, er arbeidet med økonomiplan og helhetlig økonomistyring et kontinuerlig arbeid som går gjennom hele budsjettåret. Formannskapet har månedlige arbeidsmøter og økonomitemaer tas opp, og i disse møtene bestilles utredninger og analyser fra kommunedirektøren. Månedlig rapportering av unngåtte og utsatte tilsettinger i stillinger samt innleiekostnader legges også frem i disse møtene.

Som en konsekvens av at kommunen er innmeldt på Robek-listen, skal kommunestyret utarbeide en forpliktende tiltaksplan som skal vise hvilke tiltak som skal gjøres for å oppnå økonomisk balanse. En slik plan ble vedtatt i HØP 2025-2028. Disse tiltakene lå til grunn for rammene som er lagt til grunn for HØP 2026-2029, og tiltaksplanen er så videreført og utvidet med ytterligere tiltak for 2028 i HØP 2027-2030.

Hvert år arrangerer kommunedirektøren en felles 2-dagers strategikonferanse med alle virksomhetsledere og andre medarbeidere som er sentrale i budsjettoppfølgingen. På denne konferansen diskuteres blant annet langsiktige tiltak for reduksjon av kostnader og effektivisering, både internt i virksomheter og på tvers av organisasjonen. Denne konferansen fungerer godt, og spesielt er det tydelig at tverrfaglige løsninger kommer tydeligere frem i prosessen. Vi har i mange år kuttet kostnader internt i de enkelte virksomhetsrammene, men det er klart at ytterligere effektivisering av kommunens tjenester i stor grad må finnes i grensesnittet mellom funksjoner eller via andre eller mer effektive prosesser for tjenesteproduksjon. Digitalisering og automatisering av funksjoner vil være avgjørende for å oppnå dette.

Etter økonomireglementet skal kommunestyretgjennomføre to budsjettkonferanser i løpet av året. Disse ble gjennomført i april og i september. I tillegg ble det i juni fattet et rammevedtak med utgangspunkt i HØP 2026-2029 og med justeringer for forhold som har dukket opp etter vedtak av denne. Dette rammevedtaket ga rammer for 2027 som kommunedirektøren har brukt som grunnlag for det fremlagte forslaget for HØP 2027-2030.

Budsjettberegningsfaktorer

Det er i budsjettforslaget som er lagt for 2027, i utgangspunktet ikke kompensert for prisvekst i midlene som er fordelt til rammeområdene. Likevel er det kompensert for kostnader som har avtalefestet økning (husleier, etc). Disse er kompensert gjennom at det er lagt inn som egne tiltak i økonomiplanen og

deretter lagt til virksomhetenes rammer av kommunedirektøren. Dette gjelder i all hovedsak kultur og bygningsadministrasjon og organisasjon og strategisk ledelse. Alle tall er deretter gjennomgått i samarbeid med kommunalsjefer, kommunedirektør og virksomhetsledere.

- Pensjonstrekk KLP er beregnet etter en netto kostnadsprosent på 17,6%. Det er her lagt inn en sikkerhetsmargin på 0,2% for å dekke eventuelle avvik i prognose
- Pensjonstrekk SPK er beregnet på samme måte, 9,76 %.
- Feriepenger er beregnet med 12 %. Arbeidsgiveravgiften er 6,4 %.
- I forslaget til statsbudsjett forventes det en samlet lønnsvekst i 2027 på 4%. Det er gjort en sentral avsetning på 8,7 millioner kroner for å dekke deler av denne veksten. Lønn som gjelder fra januar 2027 frem til nytt lønnsoppgjør er budsjettert på den enkelte virksomhet.

Framsikt som budsjettverktøy

Denne økonomiplanen publiseres i Framsikt. Verktøyet leveres av Framsikt AS, som i flere år har levert løsningen kommunen bruker til analyse og kvalitetssikring av KOSTRA-tall.

Etter budsjettvedtaket for 2019 ble bruken av systemet utvidet med moduler for budsjett og økonomiplan, samt en egen politikermodul. I 2022 tok kommunen også i bruk moduler for virksomhetsplaner og politisk vedtatte planer og strategier. Ny kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2024–2030 er utarbeidet i planmodulen.

Etter 2024 er det arbeidet videre med å oppdatere de underliggende strategiene og knytte disse til hovedmålene i samfunnsdelen. Per høsten 2026 er seks strategier vedtatt i den nye planstrukturen. Disse er koblet til kommuneplanens samfunnsdel gjennom tilhørende hovedmål og delmål, og presenteres i kapitlet Planer.

Delmålene fra vedtatte planer er hentet inn i handlings- og økonomiplanen. Det er her tiltak og handlinger for å nå målene skal opprettes og vedtas. På grunn av de store budsjettutfordringene kommunen står overfor, har det ikke vært mulig å prioritere nye tiltak som krever tilførsel av friske midler.

Arbeidet er derfor rettet mot organisatoriske og faglige oppdrag som skal bidra til utvikling og endring innenfor gjeldende rammer. Oppdragene er knyttet til de målene som er delegert til virksomhetene i økonomiplanperioden. Prosessen for dette arbeidet er beskrevet under de enkelte rammeområdene.

De konkrete oppdragene vil bli innarbeidet i virksomhetenes virksomhetsplaner i løpet av 2027. Status rapporteres deretter gjennom tertialrapportene. Oppdrag som ikke er sluttført innen høsten 2027, vil bli vurdert videreført i neste handlings- og økonomiplan (2028–2031). Tiltaksplanen vil deretter utvikles og utvides etter hvert som nye oppdrag og tiltak kommer til.

Når kommunens økonomiske handlingsrom bedres, vil også konkrete drifts- og investeringstiltak med tilhørende bevilgninger kunne innarbeides i handlings- og økonomiplanen og knyttes direkte til målene i planverket.

Klimabudsjett og -rapportering

En annen viktig del av budsjettet og økonomiplanen som har kommet som følge av innføringen av Framsikt, er klimabudsjettet. Røros kommune publiserte sitt første klimabudsjett i 2020. Klimabudsjettet skal legge til rette for en mer systematisk oppfølging av kommunens arbeid med å redusere klimagassutslipp og bidra til at nasjonale klimamål nås.

Norge har gjennom Parisavtalen forpliktet seg til å redusere utslippene av klimagasser med 40 prosent

innen 2030 sammenlignet med nivået i 1990. Dette krever en betydelig innsats fra alle kommuner, inkludert Røros kommune. For å kunne følge utviklingen over tid er det nødvendig med tydelige måltall og et godt kunnskapsgrunnlag.

I Framsikt importeres den nyeste tilgjengelige statistikken for lokale utslipp. På grunn av et tidsetterslep i de nasjonale utslippsberegningene vil statistikken imidlertid være om lag to år gammel. Når klimastatistikken publiseres i budsjett 2027, bygger den derfor på utslippstall for 2024. Tilsvarende vil årsrapporten for 2026 kunne sammenholdes med faktiske utslippstall for 2025.

Klimabudsjettet skal også synliggjøre konkrete klimatiltak som gjennomføres i kommunen. Der det er mulig skal tiltakene knyttes til en beregnet utslippseffekt, og utviklingen skal følges opp gjennom årsrapporteringen i de kommende årene.

Beregning av forventede utslippsreduksjoner er ofte både komplisert og ressurskrevende. Det gjenstår derfor fortsatt arbeid før klimabudsjettet kan gi et fullstendig bilde av forventede utslippskutt. I denne perioden prioriteres arbeidet med å identifisere og gjennomføre gode klimatiltak. Samtidig vil metodene for å beregne og dokumentere utslippseffekten av tiltakene videreutvikles gjennom handlings- og økonomiplanperioden.

I årene som kommer vil klimabudsjettet bli en stadig viktigere del av kommunens budsjett- og planarbeid.

Handlingsregler

I ny kommunelov stilles det krav til at kommunen skal utarbeide økonomiske handlingsregler til hjelp i den økonomiske planleggingen. Røros kommune har i flere år arbeidet etter en slik regel for budsjettarbeidet. Denne regelen er vedtatt av kommunestyret, og sier at kommunedirektøren skal søke å sette av 1,75% av kommunens inntekter fra skatt (ikke eiendomsskatt) og rammetilskudd til disposisjonsfond hvert år. Dette har i årene etter vedtaket vært forsøkt fulgt, og 6 millioner kroner er i hvert budsjett satt av til disposisjonsfond.

Ved behandlingen av økonomiplanen for 2021 til 2024 vedtok kommunestyret ytterligere to mål for fremtidige budsjetter. Den ene gjelder minimumsstørrelsen på disposisjonsfondet. Denne sier at disposisjonsfondet skal utgjøre minst 10% av kommunens brutto driftsinntekter. Dette vil si at man etter at fondet har nådd denne størrelsen, ikke kan disponere flere midler fra fondet enn at det over tid er på minst 10% av driftsinntektene. Denne handlingsregelen er den som representerer den aller største utfordringen i økonomiplanperioden, og om det ikke skjer betydelige forbedringer i den økonomiske statusen for kommunen, vil vi ved utgangen av planperioden være lengre fra handlingsregelen enn hva vi er ved inngangen av perioden.

Handlingsregelen for disposisjonsfondets størrelse ble i 2023 oppdatert ved behandling av økonomiplan for 2024 til 2027. Dette ble gjort på grunn av at det hadde blitt stadig tydeligere at den opprinnelige regelen ikke ga riktig beskrivelse av hva som er et tilstrekkelig disposisjonsfond. Kommunens disposisjonsfond hadde da i flere år blitt tilført store beløp fra bokføring av premieavvik fra pensjonsordningene, som en kalkulatorisk effekt som øker driftsresultatet i det året det oppstår, for deretter å bli belastet resultatet via amortisering av premieavvik de påfølgende årene. Dette fører til at den reelle, disponible størrelsen på disposisjonsfondet for mange kommuner, inklusive Røros, både nå og på det tidspunktet er/var langt lavere enn den bokførte verdien.

På bakgrunn av dette, foreslo kommunedirektøren i Handlings- og økonomiplan for 2024 - 2027 at denne regelen endres til: **Disposisjonsfondet, fratrukket totalt bokført premieavvik pensjon, skal**

utgjøre minst 10 % av kommunens brutto driftsinntekter. Denne endringen ville føre til at kommunen var svært langt unna å nå målet for handlingsregelen, men den nye regelen tydeliggjør utfordringene som må løses for å få en bærekraftig økonomi bedre enn hva den tidligere regelen gjorde.

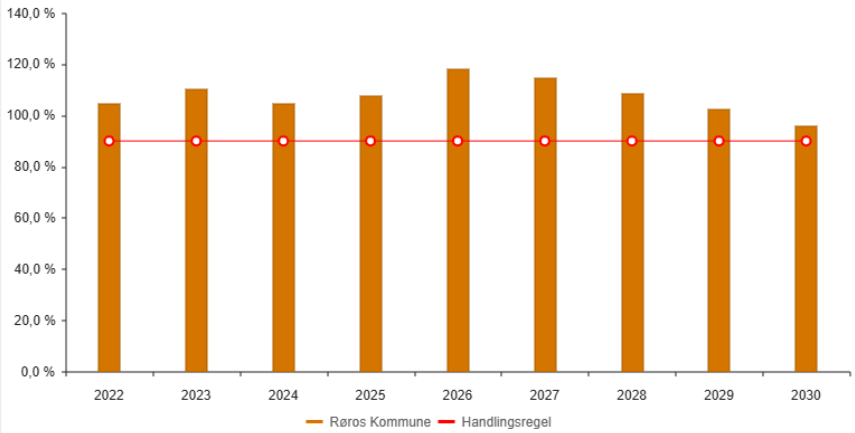
Handlingsregel for avsetning til disposisjonsfond og størrelse på disposisjonsfond har en rent akademisk verdi så lenge kommunen er på ROBEK, med negativt disposisjonsfond. I denne situasjonen er det vedtatte grep for å oppnå økonomisk balanse og å hente inn akkumulert merforbruk som er førende for disponeringen av kommunens disponible midler. På tross av dette ser ikke kommunedirektøren noen grunn til å oppheve handlingsregel knyttet til disposisjonsfondets størrelse; årlige avsetninger til inndekning av merforbruk tilsvarer omlag det som burde vært en sunn avsetning til disposisjonsfond. Det også viktig å sikre at etter at kommunen er utmeldt av ROBEK, er innbakt en forventning om solide avsetninger til kommunens disposisjonsfond. I en situasjon hvor kommunen har intet eller lite disposisjonsfond, er det ekstra viktig å sikre at det ikke "slippes opp" i de økonomiske disponeringene i freidige budsjettår. Erfaringene fra 2023, viser med all mulig tydelighet konsekvensene av å ha et disposisjonsfond som ikke er stort nok til å kunne absorbere til dels betydelige negative økonomiske effekter i et budsjettår.

Den andre, nye handlingsregelen, som ble vedtatt høsten 2020 legger føringer for gjeldsbelastningen i kommunen. Målet er at gjeld som er tatt opp for å dekke investeringer over tid ikke skal være større enn 90% av brutto driftsinntekter. Ved å holde gjelden under dette nivået sikrer vi at avdragskostnader ikke legger beslag på en så stor del av kommunens frie inntekter at det går ut over muligheten til å sikre forsvarlige driftsrammer til virksomhetene. Gjelden vil i løpet av den kommende økonomiplanperioden passere denne terskelen som følge av allerede vedtatte investeringer. Dette betyr at låneopptak til fremtidige investeringer må vurderes nøye opp mot handlingsregelen, og kommunestyret må ta stilling til risiko som er knyttet til å bryte denne regelen i lengre perioder. Kortsiktige endringer i lånebelastning grunnet mellomfinansiering i påvente av investeringstilskudd og lignende bør ikke anses som et reelt brudd på handlingsregelen.

Basert på siste tilgjengelige KOSTRA-tall, er økonomisk status i forhold til handlingsreglene slik:

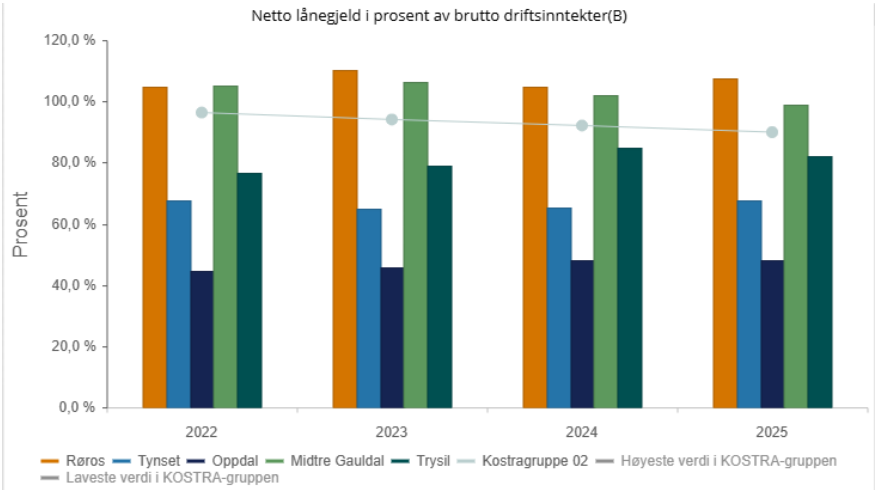
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntek

1. Netto lånegjeld skal ikke overstige 90 prosent av brutto driftsinntekter over tid. Status per 2025 (siste oppdaterte KOSTRA-tall) og fremtidige verdier for handlingsregelen vises i grafikken under. Det er viktig å merke seg at det er trenden fra 2026 som er sentral, og ikke verdien per år. Det er i denne oversikten tatt utgangspunkt i at kommunens inntekter fra skatt og ramme øker med 20 mill kroner per år. Dette er basert på erfaringer fra foregående år. Om inntektene over år øker mer enn dette, vil måltallet per år bli lavere, øker inntektene mindre, vil måltallet bli høyere. Videre så er det viktig å ta med i betraktningen at nesten alle planlagte investeringer i perioden tas innenfor selvkostområdet. Lånefinansiering av disse påvirker ikke kommunens netto finanskostnader. Kommunedirektøren vil for neste økonomiplan legge frem forslag for en alternativ handlingsregel for kommunens finansområde som på en bedre måte tar høyde for selvkostandel i gjeldsporteføլgen.

Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Røros Kommune	104,9 %	110,1 %	104,9 %	107,8 %	118,0 %	114,9 %	108,8 %	102,3 %	96,1 %
Handlingsregel	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %

Historisk utvikling for handlingsregelen, sammenlignet med andre kommuner og kostraggruppe:

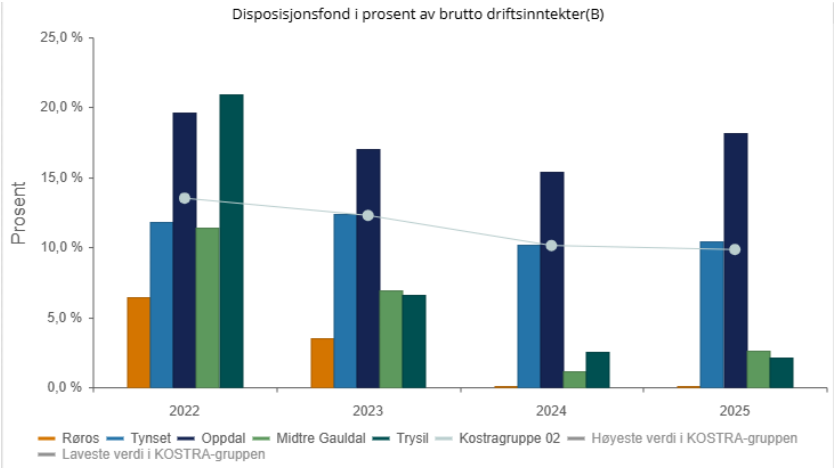

	2022	2023	2024	2025
Røros	104,7 %	110,1 %	104,8 %	107,7 %
Tynset	67,7 %	65,0 %	65,5 %	67,7 %
Oppdal	44,7 %	45,7 %	48,2 %	48,0 %
Midtre Gauldal	105,2 %	106,1 %	102,1 %	99,0 %
Trysil	76,8 %	79,0 %	84,8 %	82,2 %
Kostragruppe 02	96,3 %	94,1 %	92,1 %	89,9 %

Tallene for 2025 viser en økning fra 2024, men er reduksjon fra 2023. Bakgrunnen for dette, er at det i 2025 ble tatt opp betydelig lån for finansiering av siste barnehagebygg. Dette bygget er ferdigstilt i 2026, og nye låneopptak utenfor selvkostområdet vil bli svært begrenset i årene fremover.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

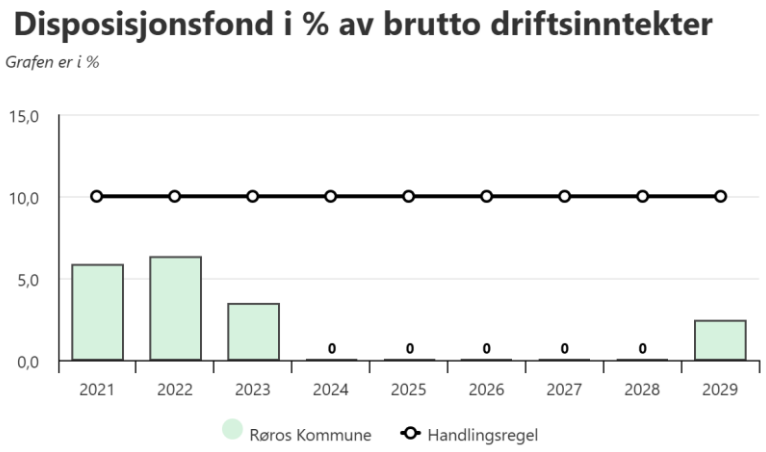
2. Disposisjonsfondet bør utgjøre minst 10% av brutto driftsinntekter, Status per 2024 (siste oppdaterte KOSTRA-tall er slik:

	2022	2023	2024	2025
Røros	6,4 %	3,5 %	0,1 %	0,1 %
Tynset	11,8 %	12,4 %	10,2 %	10,4 %
Oppdal	19,6 %	17,0 %	15,4 %	18,2 %
Midtre Gauldal	11,4 %	6,9 %	1,1 %	2,6 %
Trysil	20,9 %	6,6 %	2,5 %	2,1 %
Kostragruppe 02	13,5 %	12,3 %	10,1 %	9,8 %

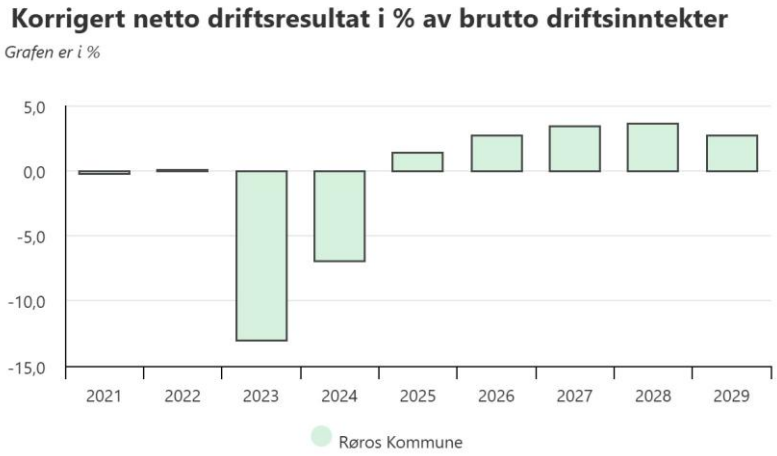
	2021	2022	2023	2024
Røros	5,9 %	6,4 %	3,5 %	0,1 %
Tynset	11,1 %	11,8 %	12,4 %	10,2 %
Oppdal	17,6 %	19,6 %	17,0 %	15,4 %
Midtre Gauldal	9,5 %	11,4 %	6,9 %	1,1 %
Trysil	23,3 %	20,9 %	6,6 %	2,5 %
Kostragruppe 02	11,8 %	13,5 %	12,3 %	10,1 %

Om målene i handlings- og økonomiplan for 2026 til 2029 nås, vil det først i 2029 bli mulig å sette av midler til fondet. Budsjettert avsetning er da 18 millioner kroner.

Indikator	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	Budsjett 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029
Disposisjonsfond i kroner	37 633 000	43 225 000	24 744 000	0	0	0	0	0	18 000 000
Brutto driftsinntekter i kroner	643 072 000	686 384 000	723 195 000	803 618 000	731 405 804	761 685 423	761 685 423	763 085 423	761 685 423
Indikatorverdi	**5,9 %**	**6,3 %**	**3,4 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	**0,0 %**	**2,4 %**

3. Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Som oversiktene over viser, så er vi veldig langt unna å nå målene som er politisk vedtatt i forhold til nøkkeltallene for en solid kommuneøkonomi. Spesielt har utviklingen av netto driftsresultat vært svært negativ frem til 2025. I økonomiplanen legges det opp til en forbedring av dette, men dette forutsetter høy grad av budsjettoppnåelse i alle rammeområder.

Den raskeste veien til et positivt driftsresultat, er likevel en rask og betydelig vei fram mot det vedtatte målet om gjeldsbelastning for kommunen. En redusert gjeldsbelastning vil gi lavere finanskostnader som igjen da vil bedre driftsresultatet. Med dagens rentenivå kan en tommelfingerregel være at finanskostnader reduseres med ca 8 millioner per år for hver 100 millioner kroner gjelden reduseres.

Handlingsreglene i tabellform

Målbeskrivelse	Måltall
Det bør avsettes minst 1,75% av sum skatteinntekter og rammetilskudd til disposisjonsfond hvert budsjettår. For å oppnå dette må netto driftsresultat være på minst 1,75%	1,75%
Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 90% av årlige brutto driftinntekter	90%
Disposisjonsfondet fratrukket totalt bokført premieavvik pensjon, skal utgjøre minst 10% av brutto driftsinntekter	10%

Tiltaksplan for økonomisk balanse

Så lenge kommunen er på ROBEK, må det utarbeides en Tiltaksplan for å gjenopprette økonomisk balanse. Tiltaksplanen viderefører tidligere vedtatte tiltak og suppleres med nye tiltak for 2028. De fleste tiltakene i listen er gitt en egen tiltakstype, noe som gjør det enklere å følge opp om innsparingsmål blir

nådd. Samlet skal tiltakene bidra til at merforbruket dekkes inn innen utgangen av 2028. Tiltaksplanen vedtas av kommunestyret som en del av Handlings -og økonomiplanen og sendes sammen med denne til Statsforvalteren for godkjenning.

Tiltaksplanen vises under. Den ligger også vedlagt saksdokumentene som et eget vedlegg. Status for innsparingstiltak rapporteres av kommunedirektør til formannskapet. Nye tiltak fra 2027 er ikke gitt tiltakstype "31B- innsparingsplan ROBEK". Årsaken til dette for det ene tiltaket som har effekt i 2027, er at dette allerede er innarbeidet i budsjettet for året 2027. For tiltak med effekt fra eller fra og med 2028, vil disse bli gitt denne tiltakstypen i økonomiplanen som vedtas i desember 2027.

Tiltaksplan for å oppnå økonomisk balanse								
			Økonomisk effekt av tiltakene, hele 1000				
Rammeområde	Tiltaksbeskrivelse	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028	2029
1 -Organisasjon og strategisk ledelse	Ny beregnet kostnad egenandel utbygging av høyhastighets bredbånd	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 1 548			-	-
1 -Organisasjon og strategisk ledelse	Reduksjon stillinger Stab og støtte	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 2 026	- 2 026	- 2 026	- 2 026	- 2 026
1 -Organisasjon og strategisk ledelse	Reduksjon lisens- og driftskostnader IT	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 600	- 600	- 600	- 600	- 600
3-Oppvekst og inkludering	Utsettelse av vedtatt tiltak: Spesialpedagoger barnehagene	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 519	- 519	- 519	- 519	- 519
4-Helse og omsorg	Bytte av leverandør	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 710	- 563	- 710	- 290	- 290
4-Helse og omsorg	Fjerne aktivitetskoordinator stilling	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 669	- 669	- 669	- 669	- 669
4-Helse og omsorg	Fjerne budsjetterte merkantilstillinger	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 1 348	- 1 348	- 1 348	- 1 348	- 1 348
4-Helse og omsorg	Redusere renholdstilling ØBHVS	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 282	- 282	- 282	- 282	- 282
4-Helse og omsorg	To legestillinger reduseres	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 1 365	- 1 365	- 1 365	- 1 365	- 1 365
4-Helse og omsorg	Utsette åpning av nye sykehjemsplasser på ØBHVS	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 1 723	- 1 723	- 1 723	- 1 723	- 1 723
4-Helse og omsorg	Omprioritering av stillinger på dag/kveld	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 1 455	- 1 455	- 1 455	- 1 455	- 1 455
4-Helse og omsorg	Reduksjon 0,5 årsverk	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 302	- 302	- 302	- 302	- 302
4-Helse og omsorg	Endring av tiltaksbehov i hjemmebaserte tjenester	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 2 000	- 2 000	- 2 000	- 2 000	- 2 000
5-Samfunn og beredskap	Ikke ansette vikar kulturskole	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 160	- 160			- 160
5-Samfunn og beredskap	Redusere tilskudd/overføringer/priser/stipender	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 253	- 413	- 413	587	587
5-Samfunn og beredskap	Ikke erstatte stillinger som det er kjent at blir vakante	31 B-Innsparingsplan ROBEK	- 2 420	- 2 420	- 2 420	- 2 420	- 2 420
3- Oppvekst og inkludering	Reduksjon driftskostnader skoler	31 B-Innsparingsplan ROBEK		- 2 000	- 2 000	- 2 000	- 2 000
4-Helse og omsorg	Endring i tjenestetilbud TFF/Rytrøa	31 B-Innsparingsplan ROBEK		- 6 500	- 6 500	- 6 500	- 6 500
4-Helse og omsorg	Endring fra HDO til sykehjem	31 B-Innsparingsplan ROBEK		- 3 000	- 3 000	- 3 000	- 3 000
4-Helse og omsorg	Utskifting av leasingbiler til færre og rimeligere biler	Nytt tiltak fra 2027			- 150	- 300	- 300
1 -Organisasjon og strategisk ledelse	Reduksjon leasing print og scan	Nytt tiltak fra 2027			100	- 100	- 100
3- Oppvekst og inkludering	Redusert tilskudd private barnehager grunnet lavere barnetall	Nytt tiltak fra 2027				- 400	
4-Helse og omsorg	80% Demografikompensasjon helse og omsorg settes av til inndekning av merforbruk	Nytt tiltak fra 2027				- 2 600	
3- Oppvekst og inkludering	Reduksjon kommunale barnehageplasser fra høst 2027 grunnet lavere behov	Nytt tiltak fra 2027				- 3 000	
Alle rammeområder	Kun 50% kompensasjon for prisvekst til virksomhetene i 2028	Nytt tiltak fra 2027				- 1 000	
Finans	Rente- og avdragseffekt av høyere andel av lån knyttet til selvkostområdet	Nytt tiltak fra 2027				- 600	- 600
	Sum tiltakseffekt i inndekningsperiode (2025-2028)	**- 105 969**	- 17 380	- 27 345	- 27 332	- 33 912	- 27 072
	Sum tiltakseffekt i økonomiplanperioden (2027-2030)	**- 115 388**					

Alle økonomiplantiltak med tiltakstype 31B har tiltaksbeskrivelser i økonomiplanene de er vedtatt i. Tiltakene med effekt fra 2028 vil tas inn i HØP 2028-2031 med egne beskrivelser, men her følger en kort beskrivelse av tiltakene.

- Utskifting av leasingbiler
    - Alle kommunens leasede personbiler skal byttes ut i løpet av 1. kvartal 2027. Bilmodellene som er valgt, har alle lavere leasingkost enn bilene som blir erstattet. I tillegg reduseres antallet biler i omsorgstjenestene noe. Dette tiltaket gir helår innsparingseffekt i 2028.
- Reduksjon leasing print og scan
    - Dagens leasingavtaler på printere, kopimaskiner og scannere går ut i løpet av vinteren. Mengden papirhåndtering og print har gått betydelig ned de senere årene, hovedsakelig på grunn av digitaliseringsprosjekter og systembytter. Færre og mindre maskiner vil gi lavere leasingutgifter. Reduserte driftsutgifter (papir, etc) er innarbeidet i eksisterende budsjetter
- Redusert tilskudd til private barnehager
    - Tilskudd til private barnehager svinger i takt med forventet antall barn i kommunen som trenger barnehageplass og beregningsgrunnlaget for tilskuddene. Det er beregnet at dette i 2028 gir en redusert utgift på 400'. Dette er en innsparing som er ventet å kun gjelde for 2028
- 80% demografikompensasjon helse og omsorg settes av til inndekning av merforbruk
    - Endringer i demografi kompenseres i kommunenes rammetilskudd. Blant annet gir færre barn lavere tilskudd og flere eldre gir økt tilskudd. For 2028 viser prognosene at kommunens utgiftsbehov innen pleie og omsorg vil øke rammetilskuddet med 3,2 millioner kroner. Tjenestene er i 2027 rigget for å kunne gi nødvendige og gode

omsorgstjenester også i 2028 med en mindre rammeøkning enn hva demografijustering av rammetilskudd vil gi kommunen i økt rammetilskudd. 80 % av de ca 3,2 millionene i demografikompensasjon kan derfor settes av til økt inndekning av merforbruk i 2028. Rammeområdet vil beholde 20% (ca 650') som økte rammer i 2026. Kompensasjon for lønnsvekst kommer i tillegg til dette. Dette gir en resultateffekt på 2,6 millioner kroner i 2028. Det forutsettes at demografikompensasjon tilføres tjenesteområdet på som normalt fra og med 2029.

- Reduksjon kommunale barnehageplasser fra høst 2027
  - Det forventes at det fra høsten 2027 i en periode vil være behov for færre kommunale barnehageplasser i kommunen. Det reduserte behovet gir en forventet innsparing på ca 3 millioner kroner i 2028. Det må forventes at kostnadene til barnehageplasser vil gå noe opp igjen fra 2029. Nøyaktig effekt av dette er ikke beregnet, men de vil ikke komme opp igjen på nivået i 2026 i løpet av økonomiplanperioden.
- Rente- og avdragseffekt av høyere andel av lån knyttet til selvkostområdet
  - Finanskostnader er i økonomiplanen beregnet ut fra planlagt lånegjeld og forventet rentenivå. Finanskostnader som kommer fra lån som er tatt opp for å finansiere anlegg innenfor selvkostområdene dekkes av gebyrinntekter, og belaster ikke kommunens driftsregnskap direkte. Da den absolutte hoveddelen av planlagt låneopptak i 2027 og 2028 kommer fra selvkostområdene, vil en mindre andel av renteutgiftene belaste driftsregnskapet.

I ny kommunelov stilles det krav til at kommunen skal utarbeide økonomiske handlingsregler til hjelp i den økonomiske planleggingen. Røros

Kommunens inntekter og beregnede utgiftsbehov

Endring i kommunens frie inntekter

Regjeringens budsjettforslag viser en vekst i Røros kommunes inntekter på ca. 21 millioner kroner i forhold til beregnet inntektsnivå for 2026. Endringen i frie inntekter er en økning på ca. 4,3%. Dette er noe lavere enn landsgjennomsnittet (4,9%).

I anslaget over frie inntekter på kommunenivå er ikke eiendomsskatt tatt inn. I tillegg så inkluderer inntektstallene for kommuner i Trøndelag ikke skjønnsmidler. Røros tildeles 3,3 millioner kroner i skjønnsmidler i 2027. Dette betyr at den reelle økningen fra 2026 i inntekter blir i overkant av 24 millioner kroner. Det er rammetilskudd inklusive skjønnsmidler som ligger til grunn for inntektssiden i budsjettrammene for 2027.

De frie inntektene inkluderer rammetilskudd og direkte skatter (inkludert inntektsutjevning). I 2027, som i tidligere år, får Røros kommune en noe bedre utvikling i skatteinntektene enn de fleste nabokommunene. Fortsatt er likevel Røros kommune en netto mottager av inntekstutjevning, noe som betyr at en eventuell økning i skatteinntekter i stor grad motvirkes av en tilsvarende reduksjon i inntektsutjevning.

Endringer i det nasjonale skattenivået kan senke innslagspunktet for inntektsutjevning. Dette betyr at Røros kan påvirkes av nasjonale konjunkturer med tanke på skatteinntekter til tross for et sterkt næringsliv og en middels god skatteinngang. Vi har likevel i de senere årene sett at Røros har kommet noe bedre ut av skatteoppgjørene enn hva som har ligget til grunn for statsbudsjett for det gjeldende året.

Utgiftsutjevningen

I utgangspunktet mottar alle kommuner det samme beløpet per innbygger som rammetilskudd. Det såkalte innbyggertilskuddet er for 2027, kr 36.443,- per innbygger (ca 2.200, - mer enn i 2026). Det er dette tilskuddet samt kommunens skatteinngang som utgjør hoveddelen av de frie inntektene kommunen får over statsbudsjettet. På grunn av at kommuner kan ha forskjellige utfordringer som påvirker driftskostnadene, beregnes det en utjevning av innbyggertilskuddet som den enkelte kommune får. Kommuner som er beregnet til å være billigere å drive får sitt innbyggertilskudd redusert, disse pengene går så til å gi ekstra tilskudd til kommuner som har et høyere, beregnet kostnadsnivå. 89623

Beregningen av kostnadsnivå sier at en gjennomsnittskommune har en såkalt kostnadsindeks på 100. Røros er for 2027 beregnet til å ha en kostnadsindeks på 107,26% (i 2026 var denne 107,23), dette betyr at kommunen er beregnet til å trenge 7,26% mer i inntekter for å dekke basistjenestene sine. I kroner betyr dette at gjennomsnittskommunen er beregnet til å bruke kr 79.421,- per innbygger i 2027, mens Røros er beregnet til å bruke kr 85.188,- per innbygger.

I 2025 brukte vi netto kr 88.365,- per innbygger i Røros for å produsere tjenester til innbyggerne. Dette var ca nesten 1.600,- lavere enn i 2024, selv om lønns- og prisvekst skulle tilsi en økning på ca 4200,- per innbygger. Dette er et tydelig bilde på effekten av innsparingstiltakene som er satt i verk i hele organisasjonen.

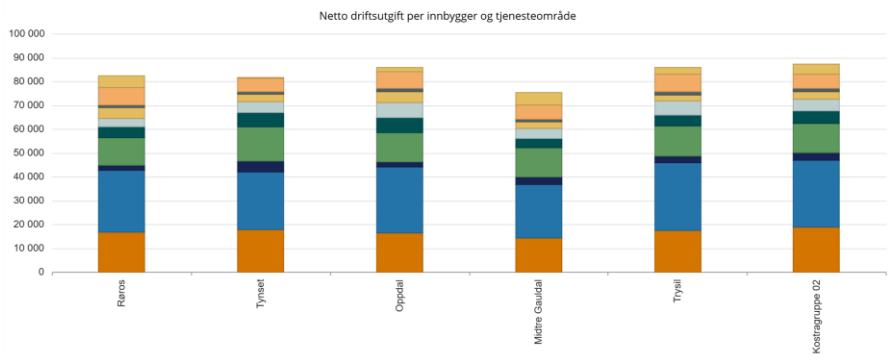
I 2027 vil skatteinntekter og rammetilskudd fra staten ifølge forslaget til statsbudsjett utgjøre kr 89.642,- per innbygger. Om kostratallene for 2025 (88 365 per innbygger), er i tråd med kostnadene vi får i 2027, vil Inntekter fra skatt og ramme for første gang på lang tid være høyere enn netto driftskostnader. Differansen må sammen med andre inntekter (eiendomsskatt, utbytter og lignende) dekke opp finanskostnader og andre kostnader som ikke finansieres gjennom rammetilskudd.

Inntil den faktiske ressursbruken inklusive finanskostnader havner på nivå med den ressursbruken som beregnes i statsbudsjettet, vil det være vanskelig å oppnå en robust økonomi. Det er en slik balanse prioriteringene i økonomiplanen søker å oppnå. Tallene viser at kommunen er på riktig vei, og 2027 og nås målene i økonomiplanen, vil det det på sikt være mulig å gjøre tiltak som å redusere eiendomsskatt, øke tjenestenivå ut over et lovpålagt minimum, og så videre.

Utvikling i økonomiske nøkkeltall

Vurdering av det økonomiske handlingsrommet

Utgifter per tjenesteområde sammenlignet med andre

	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil	Kostragruppe 02
Grunnskole	17 015	17 973	16 350	14 255	17 714	19 111
Pleie og omsorg	25 933	24 302	27 900	22 633	28 398	27 763
Barnevern	1 882	4 526	2 067	3 104	2 781	3 247
Barnehage	11 816	14 289	12 433	12 187	12 480	12 173
Kommunehelse	4 433	6 009	6 053	3 789	4 736	5 385
Sosiale tjenester	3 472	4 421	6 503	4 543	5 800	4 868
Kultur og idrett	4 535	3 165	4 510	2 796	2 325	3 279
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1 205	1 043	1 313	915	1 411	1 205
Adm, styring og fellesutgifter	7 295	5 759	6 935	6 024	7 670	5 992
Andre områder	4 780	230	1 763	5 016	2 825	4 238
Totalt	**82 366**	**81 718**	**85 827**	**75 264**	**86 140**	**87 260**

Her sammenlignes kommunens driftsutgifter per tjenesteområde med andre kommuner. Tallene gjelder siste avsluttede regnskapsår, 2025. Kostnadene er justert for beregnet utgiftsbehov. Utgiftsbehovet er den enkelte kommunes unike sammensetning av tjenestebehov. Noen kommuner har få unge og flere eldre og omvendt. En slik sammenligning kan derfor være litt misvisende, da en kommune med færre barn av naturlige årsaker ofte bruker mindre penger på oppvekstområdet enn en kommune med mange unge, og motsatt. I tallene som brukes i denne analysen vil kommunens utgifter være korrigert for utgiftsbehov. Denne korrigeringen gjøres ved at kommunens utgifter deles på kommunens utgiftsbehov, og ganges med 100. En slik korrigering gjør tallene for kommunens effektivitet innen de forskjellige tjenesteområdene mer sammenlignbar med andre kommuner. Totalsummen viser at den samlede netto driftsutgiften er relativt lav i sammenligningen. For 2025 er også tallene noe misvisende for Røros, da "Andre områder" er belastet med ca 1500 per innbygger selv om dette gjelder utgifter til et prosjekt som er finansiert med prosjektmidler fra BaneNor. Den faktiske totalen for 2025 skulle derfor vært ca 80 900.

Hovedtrekk i tabellen

- Røros kommune bruker større oppgavekorrigerte ressurser på omsorg enn flere av sammenligningskommunene og kostraguppen . Dette avviket ble betydelig redusert fra 2023 til 2024, da det på Røros ble utgiftsført svært store ekstra kostnader i 2023, men fortsatt drives tjenestene relativt dyrt. Dette kan ha mange årsaker, men høye kostnader til ressurskrevende enkelttjenester kan ha store utslag på kostnadsbildet for relativt små kommuner som vår. Kostnadsutviklingen i området viser en positiv trend. I tilsvarende sammenligning for regnskapsåret 2024, lå Røros høyere enn alle sammenligningskommunene. Dette er et tydelig resultat av innsparingstiltakene som er gjort i området. I 2026 er det gjort ytterligere store endringer, og det det forventes at dette vil vises i kommende kostratall for 2026. Samtidig er det viktig å understreke at det ikke brukes spesielt få ressurser på området i Røros. Det ble for eksempel som oversikten viser brukt ca 1600 kroner mer per innbygger i Tynset og 3300 kroner mer per innbygger enn i Midtre Gauldal. Dette utgjør henholdsvis ca 9 og 18 millioner kroner per år.

- Ressursbruk for grunnskole i Røros ligger i øvre halvdel av ressursbruken i sammenligningskommunene, men godt under snittet for kommunegruppen vår. Vi har betydelig færre barn per 1000 innbyggere. Det lave antallet barn gir trekk i utgiftskompensasjon som ettersom det lave beregnede utgiftsbehovet reduserer kostnadsnøklene som brukes til å beregne rammetilskuddet kommunen får. På tross av at kommunen bruker mer penger enn det beregnede behovet vi har på skolene våre, har fortsatt skolene, og spesielt Røros skole, svært små økonomiske rammer. i 2026 ble Glåmos skole lagt ned, det forventes at dette i fremtiden vil gi et riktigere kostnadsbilde for skoleområdet, sett opp mot det beregnede utgiftsbehovet. Kostnadene i området påvirkes av at det er stadig flere elever som krever spesiell oppfølging i skolene. Dette gir også økte kostnader for skolene som ikke nødvendigvis henger sammen med det totale antallet barn i skolealder i kommunen.
- Kostnader i kostrakategori administrasjon, styring og fellesutgifter ligger i 2025 over flere av sammenligningskommunene. Dette tallet gir et litt feilaktig høyt bilde forhold til realiteten om det tolkes som et bilde på rene administrasjonskostnader. Årsaken til dette er blant annet at deler av kostnader knyttet til kommunens samiske tjenestetilbud regnes inn i tallene som utgjør kostrakategorien. Kostnader knyttet til svært gamle og ineffektive administrasjonslokaler belaster også dette området. Når en ser på de samlede, underliggende faktorene som inngår i dette kostraområdet, viser det at faktiske kostnader knyttet til administrasjon er lavere eller på samme nivå som vises for andre kommuner. Kostnader til politisk styring, administrasjonslokaler, Samisk (ført på art 180) og en del kommunale driftsutgifter knyttet til selvkostfinansierte områder (deler av kostnader for bruk av kommunale ressurser til henting av avfall. ført på art 285) er til dels mye høyere enn i kommuner vi sammenligner oss med. I realiteten begynner Røros å nærme seg et bekymringsfullt lavt nivå på administrasjonskostnader, sett opp mot de relativt komplekse forvaltningsoppgavene som føler av kommunens særegenheter som blant annet verdensarvstatus og mangel på et samlet egnet lokale for adminstrasjonen.

Formål	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil
Adm, styring og fellesutgifter	7292	5759	6935	6024	7670
• 100 Politisk styring	747	500	647	502	516
• 110 Kontroll og revisjon	185	152	130	169	239
• 120 Administrasjon	4667	4368	4846	4431	5289
• 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	216	275	463	0	327
• **130 Administrasjonslokaler**	**924**	**64**	**344**	**388**	**908**
• 180 Diverse fellesutgifter	125	20	3	160	77

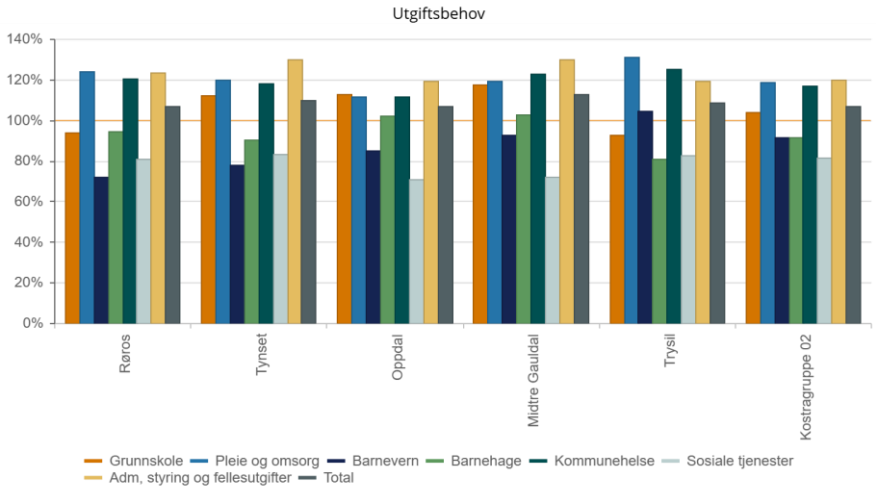
Formål	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil
• 285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	24	0	0	19	5
• 290 Interkommunale samarbeid (§§ 27/28a - samarbeid)	0	-172	0	0	-197
• 329 Landbruksforvaltning og lanbruksbasert næringsutvikliing	407	551	502	355	507

- Innen kommunehelse ligger kostnadene på Røros relativt lavt i forhold til sammenligningskommuner og kommunegruppe. Kostnadene for kommunehelse ligger noe kunstig lavt på Røros på grunn av at det er relativt få leger med lange pasientlister som jobber i tjenesten. Vi kan forvente at disse kostnadene vil øke i tiden som kommer. Den store mengden fritidsbeboere og turister i kommunen er også en faktor som bidrar til økte kostnader. En stadig økende fritidsbefolkning som over tid blir eldre, vil kunne gi økt belastning både på helse- og omsorgstjenester i fremtiden.

- Kultur og idrett er også et område hvor kostnadene er relativt høye for Røros sammenlignet med kommunegruppen, mens det sammenlignet med de andre kommunene i oversikten finnes både høyere og lavere kostnader. En stor årsak til høye kostnader hos oss er at Røros leier «kulturhus»(RKK) og "gymsal" (Verket) og at husleie dermed kommer opp som en driftskostnad i kostra. Hadde kommunen eid kulturhuset ville avskrivninger og finanskostnader vært en del av finansregnskapet, og de direkte kostnadene ville virket lavere. Det er verdt å merke seg at avstanden ned til sammenligningskommuner reduseres over tid, noe som er et godt bilde på at disse tjenestene drives stadig mer effektivt. For 2025 er kostnadene like tilsvarende kostnader i Oppdal, en kommune som på mange måter er relativt lik Røros. Fra og med 2026 er kostnader knyttet til betaling og oppfølgingen av leiekontrakter for Verket, RKK og biblioteket fra virksomhet for kultur til Bygningingsadministrasjon. Dette fører til at det fremlagte budsjettet for de to virksomhetene ble endret betydelig. Dette vil likevel ikke føre til en endring av KOSTRArapporterte kostnader for disse byggene, da samme KOSTRAfunksjon vil brukes i regnskapsføring og rapportering. Dette er et viktig element som det må tas hensyn til når tall for kommuners ressursbruk leses; det er ingen nødvendig sammenheng mellom hvor i organisasjonen en kostnad oppstår og under hvilken kategori denne kostnaden rapporteres i KOSTRA/SSB
- Under «Andre områder» er det spesielt brannberedskapen som utpeker seg som kostbar. Dette har direkte sammenheng med behovet for sikring av verdensarven, noe som gjør det vanskelig å sammenligne Røros med en tilfeldig sammensetning av kommuner med lignende befolkningssammensetning. Røros ble sommeren 2021 vertskommune for et interkommunalt brann- og redningssamarbeid sammen med nabokommuner. Et slikt samarbeid vil gi en bedre utnyttelse av de store ressursene som

finnes i kommunens brann- og redningstjeneste.

Beregnet utgiftsbehov

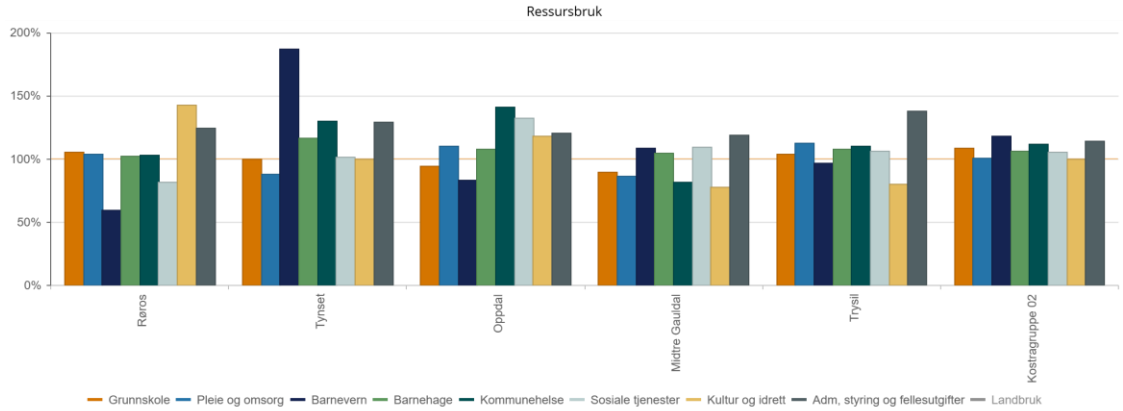

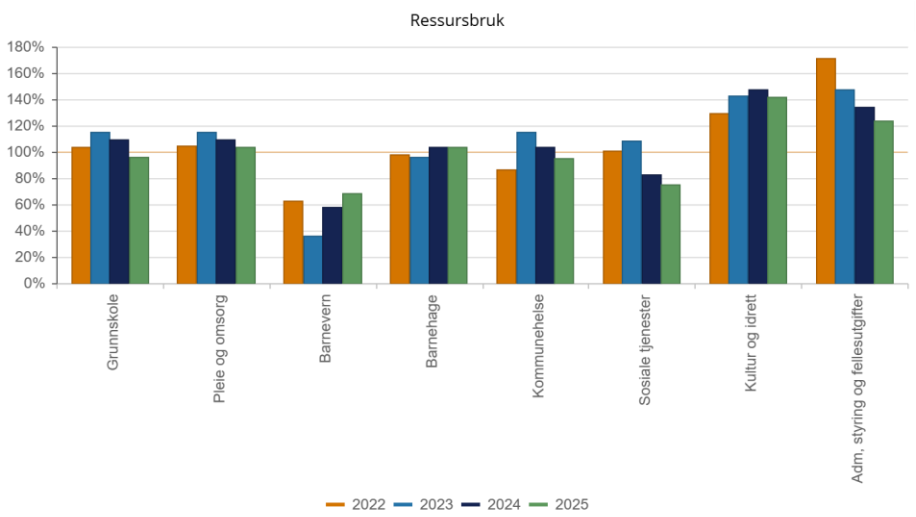
Denne tabellen viser det beregnede utgiftsbehovet for Røros og noen sammenligningskommuner i 2025, dette er de mest oppdaterte tallene som er tilgjengelig. Utgiftsbehovet ligger til grunn ut utgiftsutjevningen som inngår i kommunens frie inntekter i statsbudsjettet. Tall for 2026 vil ligge til grunn for utgiftsutjevning for 2028, og så videre. I KOSTRA-sammenheng må en derfor alltid forholde seg til tall som gjelder siste avsluttede regnskapsår. Utgiftsbehovet er beregnet ut fra mange faktorer, blant annet:

- Demografi (befolkningssammensetning)
- Basiskriteriet
- Landbruk/dyrket mark
- Intern reiseavstand
- Andel barn med enslig forsørger

Utviklingen i alle disse faktorene, har ført til at Røros nå i kommunenes inntektssystem beregnes til å ha utgiftsbehov som gir en kompensasjon for å ha et behov for å bruke 32,59 millioner kroner mer enn en gjennomsnittskommune med like mange innbyggere på å levere tjenester til innbyggerne (kostnadsbehov er 107,26 % av landssnittet, dette er en liten økning fra fjoråret, hvor den samme faktoren var beregnet til 107,23%). Spesielt er det verdt å merke seg at det beregnede utgiftsbehovet til grunnskole og barnehage er til dels betydelig under 100 %, mens utgifter til pleie og omsorg beregnes til å være på over 120 % av snittet. Disse forskjellene finnes igjen i befolkningssammensetningen vår, hvor det bor langt færre barn og flere eldre på Røros enn landsgjennomsnittet.

Ressursbruk

Den øverste tabellen over viser den faktiske, behovskorrigerte ressursbruken til de viktigste driftsområdene. På skole, barnehage og helse og omsorg brukes omlag like store ressurser som gjennomsnittskommunen. Kultur og idrett ligger høyt, dette skyldes som nevnt i hovedsak at store leiekostnader knyttet til Storstuggu og Verket føres til dette tjenesteområdet. Grunnskole har også en ressursbruk som ligger litt over både landsgjennomsnitt og beregnet kostnadsbehov.

Pleie og omsorg har et ressursforbruk som, ligger noe under det beregnede behovet, men samtidig ligger det over flere sammenlignbare kommuner med relativt like beregnede behov. Dette kan tilsi at pleie- og omsorgstjenestene i Røros drives mindre effektivt enn i enkelte andre kommuner, men det kan også komme av konkrete tjenesteytingstilfeller. Samtidig så er det viktig å se den betydelige reduksjonen i kost som er bokført på dette området. i årene 2024 og 2025 etter toppåret 2023. Dette viser at arbeidet med effektivisering og endret organisering av tjenestene gir stor reell kostnadseffekt.

De to tabellene viser at Røros i dag, ut fra et økonomisk perspektiv og sammenlignet med landet, fortsatt har en relativt skjev ressursfordeling mellom de tre store tjenesteområdene helse, omsorg og oppvekst. Det er kommunestyret i den enkelte kommune som har full rett til å bestemme hvordan kommunens ressurser skal fordeles. Dette betyr at det ikke er et krav om at kommunens ressurser skal fordeles i henhold til de beregnede utgiftsbehovene, men det er viktig å også ha dette som et perspektiv når økonomiske avgjørelser tas. Endring i skolestruktur fra 2026 er et godt eksempel på en tilpasning til økonomiske og demografiske realiteter som er nødvendige for å oppnå en bærekraftig kommuneøkonomi.

Du kan lese mer om rammetilskudd, skatt og utgiftsutjevning for Røros og alle norske kommuner på nettsiden Frie inntekter på nett.

Investeringer i økonomiplanen

Det har i de siste årene blitt lagt opp til et høyt investeringsnivå i kommunens økonomiplaner. Registreringen på ROBEK legger begrensninger på kommunens mulighet til å gjennomføre investeringer som er finansiert med låneopptak. Likevel er dette ikke hovedårsaken til at investeringer utenfor selvkostfinansierte områder går betydelig ned i økonomiplanperiode. Dette har vært planlagt over tid, og det har i de senere økonomiplaner vært lagt til grunn en betydelig nedgang i investeringsvolum.

Samlet sett planlegges det investeringer på 46,8 millioner inklusive mva. Disse investeringene vil kreve et låneopptak på 38,34 millioner kroner. I tillegg så foreslås det opptak av lån på inntil 20 millioner kroner for videreutlån fra husbanken. Samlet gir dette et lånebehov på 58,34 millioner kroner, fordelt slik:

- Opptak av lån for investeringer i selvkostområdet : 28,8 millioner kroner (Rentekost belaster ikke kommunen driftsbudsjett)
- Opptak av lån for videreutlån fra husbanken: 20 millioner kroner (Rentekost belaster driftsbudsjett, men finansieres med renteinntekter fra låntagere)
- Opptak av ordinært investeringslån: 9,54 millioner kroner (belaster kommunens driftsbudsjett)

Av låneopptaket for egne investeringer, så utgjør overføring til kirkelig fellesråd for finansiering av investeringer som er planlagt der, 2,98 millioner kroner. Dette betyr at lånefinansiering av kommunens egne investeringer i 2027 er planlagt til å utgjøre kun ca 6,5 millioner kroner. Dette er helt i tråd med forventningen om et betydelig redusert investeringsnivå i kommende år.

Røros kommune har i senere år gjennomført flere omfattende og svært nødvendige investeringsprosjekter. Bygging av Øverhagaen bo- helse og velferdssenter, sammen med nye barnehager og beredskaps- og responssenter har blitt ferdigstilt de siste årene, og siste barnehage ble åpnet høsten 2026.. Denne siste ferdigstillelsen blir en milepæl for kommunens arbeid for å tilpasse seg endringer i befolkningssammensetningen, men det må også utgjøre slutten på et toppunkt når det gjelder økonomisk omfang av investeringer som gjøres av kommunen, inntil økonomien generelt og gjeldsgraden spesielt er forbedret, og de vedtatte handlingsreglene er oppfylt.

Det over tid høye investeringsnivået har også lagt press på kommunens økonomi- og likviditetsstyring, da vi ikke ønsker å ta opp investeringslån før det er nødvendig, for å redusere rentekostnader. Det er samtidig viktig at vi til enhver tid har tilstrekkelig likvide midler til å dekke kommunens løpende kostnader. Som et resultat av en lang periode med svake driftsresultater, høye pensjonsutgifter og lave utbytte- og kraftinntekter, har kommunen i perioder lite kontanter. Likviditeten vil fortsette å være svak, men noe bedret gjennom økonomiplanperioden forutsatt at driftsresultatene blir på det nivået som det legges opp til i denne økonomiplanen.

Investeringstabell for kommunen samlet

Investeringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**
Oppvekst og inkludering					
Chromebook - årlig innkjøp	500	500	500	500	2 000
Sum Oppvekst og inkludering	**500**	**500**	**500**	**500**	**2 000**
Samfunn og beredskap					
Anleggsbidrag på utbygging av nettstasjoner	800	0	0	0	800
Enøk i kommunale bygg og anlegg	1 200	0	0	0	1 200
Feieutstyr/brøyte/strøutstyr	1 150	0	0	0	1 150
Kirkegårdsutstyr	480	0	0	0	480
Kirkemurer	2 500	2 500	2 500	0	7 500
Kommunale veier	6 500	0	0	0	6 500
Utbygging av returpunkter med sortering	800	0	0	0	800
Utskifting av armatur kommunale gatelys	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Utvendig istandsetting Røros Kirke	210	210	210	0	630
Velferdsteknologi	1 200	0	0	0	1 200
Sum Samfunn og beredskap	**15 840**	**3 710**	**3 710**	**1 000**	**24 260**
Finans					
Kjøp/salg aksjer/andeler	1 700	1 700	1 700	1 700	6 800
Sum Finans	**1 700**	**1 700**	**1 700**	**1 700**	**6 800**
Sum	**18 040**	**5 910**	**5 910**	**3 200**	**33 060**

Selvkostinvesteringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2027-30**
Samfunn og beredskap					
Utskifting biler	0	0	0	400	400
Sum Samfunn og beredskap	**0**	**0**	**0**	**400**	**400**
Selvkostfinansierte områder					
Ny garasje feiebiler	200	2 000	0	0	2 200
Ny Renovasjonsbil	3 600	3 400	0	0	7 000
Ny vannkilde	20 000	0	0	0	20 000
Selvkost - utskifting avløpsledning	2 500	0	0	0	2 500
Selvkost - utskifting vannledning	2 500	0	0	0	2 500
Sum Selvkostfinansierte områder	**28 800**	**5 400**	**0**	**0**	**34 200**
Sum	**28 800**	**5 400**	**0**	**400**	**34 600**

Investeringer

Samfunn og beredskap

Anleggsbidrag på utbygging av nettstasjoner

Med utvikling av grønt industriområde i Havsjøveien må vi sørge for at området ligger klart for etablering av energiløsninger som vil skape symbioser og delingsmodeller som gjør det attraktivt for næring og industri å etablere seg i næringsparken.

Det må påregnes et anleggsbidrag for eventuell etablering av større eller flere trafoer for å øke kapasiteten på næringsarealet.

Enøk i kommunale bygg og anlegg

Det har vært jobbet kontinuerlig med ulike tiltak for å redusere energiforbruk i kommunale bygg og anlegg siden 2015. Det som tidligere var EPC prosjekt er ferdigstilt, men det er fremdeles mye som kan gjøres for å spare energiforbruk, noe som gir positivt utslag på miljøregnskap og økonomi. I stedet for å lage en rekke med små prosjekter samles de i en investeringspost som navnes Enøk tiltak i kommunale bygg og anlegg.

Det er stor utvikling på området og ny og mer effektiv teknologi erstatter eldre, slik at med den eiendomsmassen kommunen har er det nesten et kontinuerlig arbeid å forbedre eller erstatte tekniske anlegg. Dette krever noen investeringer, men det gir ofte god avkastning på driftskostnader og miljø. Slike prosjekt er ofte også tilskuddsberettiget

Prosjekter som fortsatt er aktuelle er solcelleanlegg på kommunale bygg, varmesystemer og grunnvarme, styringssystemer, moderne belysning (gjelder gatebelysning også) med styringsmuligheter. Det er gjennomført flere tiltak med bl.a. energibrønnpark for Gjøsvika sykehjem. Bergvarme i renovasjonsgarasje og garasjeanlegg på BRS. Tiltak gymsal Glåmos, varmepumper Brekken skole. Høsten 2026 ligger det ute anbud på etablering av ny lysteknologi med styring på Sundveien skole. Moderne lysteknologi er lavthengende og gir god effekt. Dette kommer vi til å jobbe videre med i 2027 på bygninger det er aktuelt.

Tiltak som er gjennomført har gitt gode innsparinger på energiforbruk. Med prisutviklingen som har vært på strøm har det ikke gitt økonomisk vinning som ønsket, men en betydelig andel unngåtte kostnader.

Feieutstyr/brøyte/strøutstyr

Det er utarbeidet en utskiftingsplan på utstyr til veivedlikehold og renovasjon frem til 2029 Se vedlagt dokument for detaljer.

i 2027 er det er ønskelig å kjøpe en ny brukt traktor som er egnet for brøyting med plog. Dette vil gi en langt mer effektiv brøyting i boligfelt. I tillegg ønsker vi å selge eldre biler og utstyr.

kjøp

Traktor 1.800.000,-

Salg, traktor, krokbil, tippbil og diverse mindre utstyr - 885.000,-

Kirkegårdsutstyr

Vi er forholdsvis godt oppdatert med utstyr, men traktor, gravemaskin og håndfres er henholdsvis i fra 2002, 1998 og 2005. Traktoren holder nok i noen år fremover, men dette er mer tvilsomt når det gjelder gravemaskinen og håndfres.

Gravemaskin brukt: 350 000,-

Håndfres ny: 130 000,-

Kirkemurer

Tidligere vedtatt investering. Tiltaket gjelder sikring murene rundt Røroskirka som i dag er i svært dårlig forfatning på mange steder. Her finnes rapport som viser investeringsbehovet for økonomiplanperioden.

Kommunale veier

Som forebyggende klima og miljøtiltak må flere veier oppgraderes med større stikkrenner og grøfting. Slike tiltak vil spare kommunen for store driftskostnader pga ødeleggelser ved store overvannsmengder.

2026 : Ny skiltplan for Røros sentrum + innkjøp av en del nødvendige trafikkskilt. Det er usikkerhet i hvor godt hjemlet dagens trafikkskilting er, og derav gyldighet. videreføres over i 2027

2027: Ny vei Tollef Bredals vei

Veistrekket fra krysset ved europris frem til bru over Hitterelva har ikke fortau og belysning. Det er tidvis stor ferdsel av myke trafikanter på strekket. Mye som følge av aktivitet på Øra idrettsanlegg og bobilparkering, men det er også et strekke som brukes hyppig av skolebarn. Det ønskes etablert ny vei med veibredde på 5,5 meter, med tilhørende fortau og belysning. Tiltaket er foreslått i økonomiplanen på bakgrunn av henstilling i sak 005/26 fra Trafikksikkerhetsutvalget.

Utbygging av returpunkter med sortering

Gjennom arbeidet med kommunedelplan for Røros bergstad ser vi på reduksjon og strategisk plassering av returpunkt for kildesortering. Dette er i hovedsak tilbud for fritidsboende og en begrenset gruppe fastboende. Vi ser at flere returpunkt blir misbrukt, både av noen som ikke skal bruke disse (næringsdrivende) og at det settes igjen en del som skal til avfallsmottak ved Fias eller Westgaard.

Det er ønskelig å etablere overvåkning og inngjerding på noen av returpunktene. Slik det er gjort i noen av våre nabokommuner

Utskifting av armatur kommunale gatelys

Utskifting av gatelysarmaturer. mye av dagens gatelys har gammel og utgått teknologi. utskifting vil medføre bedre belysning, energibesparing og økt levetid. Det er også behov for å bytte master og armaturer langs fylkesveier i Brekken og ved Kokkvollen. Det er en forutsetning at disse byttes før fylkeskommunen tar over drift av disse.

I 2026 er det gjennomført en betydelig jobb med kartlegging av gatelys hvor de er lagt inn i kartløsning med tilstand på stolper, armatur, tennskap og kabler.

I 2027 vil det legges opp til en plan for utskifting til strekker med ny teknologi på styring og belysning. Det vil i en helhetlig plan også avklares hvor en ønsker å ha gatelys og ikke.

Utvendig istandsetting Røros Kirke

Røros kirkelige fellesråd har fått støtte fra Kirkebevaringsfondet til to forprosjekt (se vedlegg). Det innebærer at Røros kirke vil søke fondet om et hovedprosjekt med søknadsfrist 4.november 2025 og oppstart våren 2026.Kommunen har tidligere signert en intensjonsavtale om dette prosjektet. For å få støtte må kommunen vanligvis bidra med 50%. Men i tilfelle Røros som er en Robek-kommune reduseres støtten til 10% ifølge saksbehandler ved kirkebevaringsfondet.

Det vil også søkes om et hovedprosjekt om å istandsette Røros kirke utvendig. Her forventes det at kommunen selv må bidra med en prosentandel (med Robekreduksjon). Det søkes om støtte til hovedprosjektet eksteriør høsten 2025, med oppstart i 2026. 6 300 000 kroner total tak i 2026- 2027 og 2028 der kommunens bidrag vil være 630 000 i løpet av tre år.

Velferdsteknologi

Se vedlegg for beskrivelse

Ny felles anskaffelse i samarbeid med Tr.heim kommune, prosjektarbeid med fremtidig målbilde med bruk av teknologi lønnes her. Dette fases ut som investeringskostnad fra og med 2028.

Samfunn og beredskap

Utskifting biler

Årlig utskifting av utstyr eller kjøretøy som benyttes i tekniske områder. i 2030 er det tenkt å kjøpe ut en leasingbil. Legger inn antatt utkjøpspris på 400 000,- ved avsluttet leasingavtale

Selvkostfinansierte områder

Ny Renovasjonsbil

Utskifting av utrangert søppelbil (mye rust og slitasje) til ny El-søppelbil

Det søkes om tilskudd til Enova, det er uvisst hva vi eventuelt får i støtte. Tilskudd fratrekkes eventuelt investeringsbeløpet. Det beregnes også en tilleggskostnad for etablering av ladepunkt.

El-søppelbil vil fungere godt i forhold til de kjørerutene vi har. Se vedlagt utskiftingsplan i eget dokument.

Selvkost - utskifting avløpsledning

utskifting av ledningsnett

Selvkost - utskifting vannledning

Konsept for etablering av nye vannkilder med plassering av vannbehandlingsanlegg, rørtrase og høydebasseng er nå landet. I dette prosjektet blir det kjørt flere parallelle prosesser. Det er mye som

skal på plass før alt er fysisk etablert og på plass som bl.a. grunneieravtaler, konsekvensutredning for noen trase områder, prosjektering og anskaffelser. Med det kunnskapsnivået vi sitter inne med pr nå, er kostnadene estimert til 80 millioner og vil fordeles på tre år. Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen kommunen er i er det viktig å påpeke at kapitalkostnader med avskrivning over 50 år ikke vil belaste kommunebudsjettet, men selvkostområde for vann. slik det er beregnet vil ikke investeringen gi noen større hopp i gebyrene for vann sammenlignet med dagen nivå.

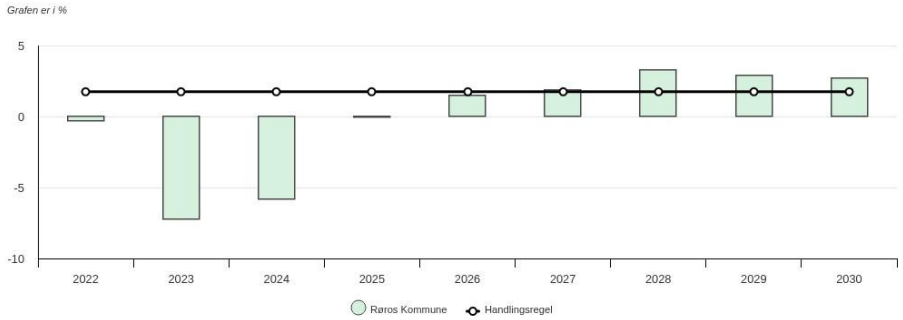
Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2027	2028	2029	2030
Investeringer i varige driftsmidler	41 950	6 900	1 500	1 900
Tilskudd til andres investeringer	3 190	2 710	2 710	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 700	1 700	1 700	1 700
Sum finansieringsbehov	**46 840**	**11 310**	**5 910**	**3 600**
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 800	-1 380	-300	-300
Bruk av lån	-38 340	-8 230	-3 910	-1 600
Videreutlån	20 000	15 000	15 000	15 000
Bruk av lån til videreutlån	-20 000	-15 000	-15 000	-15 000
Bruk av ubundet investeringsfond	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Sum finansiering	**-46 840**	**-11 310**	**-5 910**	**-3 600**
Sum finansieringsbehov	**46 840**	**11 310**	**5 910**	**3 600**
Sum finansiering	**-46 840**	**-11 310**	**-5 910**	**-3 600**
Udekket finansiering	**0**	**0**	**0**	**0**

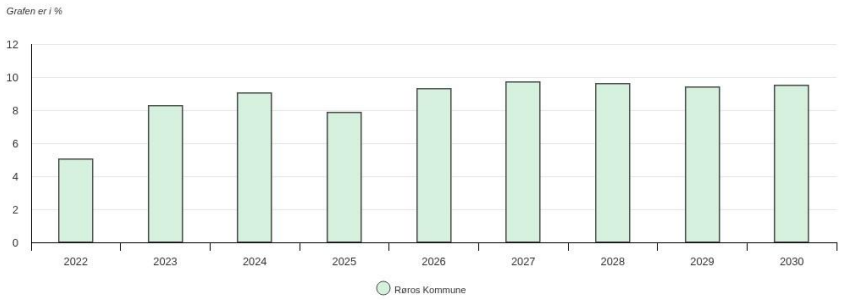
Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

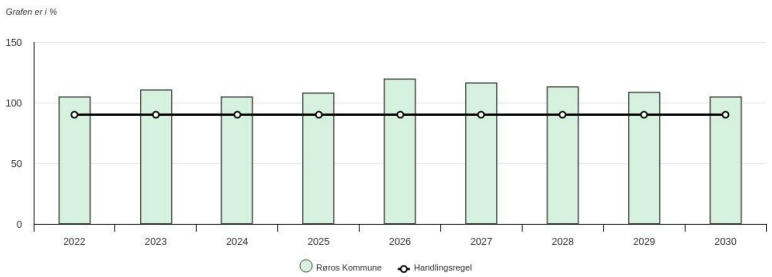
Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Røros Kommune	-0,3 %	-7,2 %	-5,8 %	0,0 %	1,5 %	1,9 %	3,3 %	2,9 %	2,7 %
Handlingsregel	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Røros Kommune	5,1 %	8,3 %	9,0 %	7,8 %	9,3 %	9,7 %	9,6 %	9,4 %	9,5 %

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

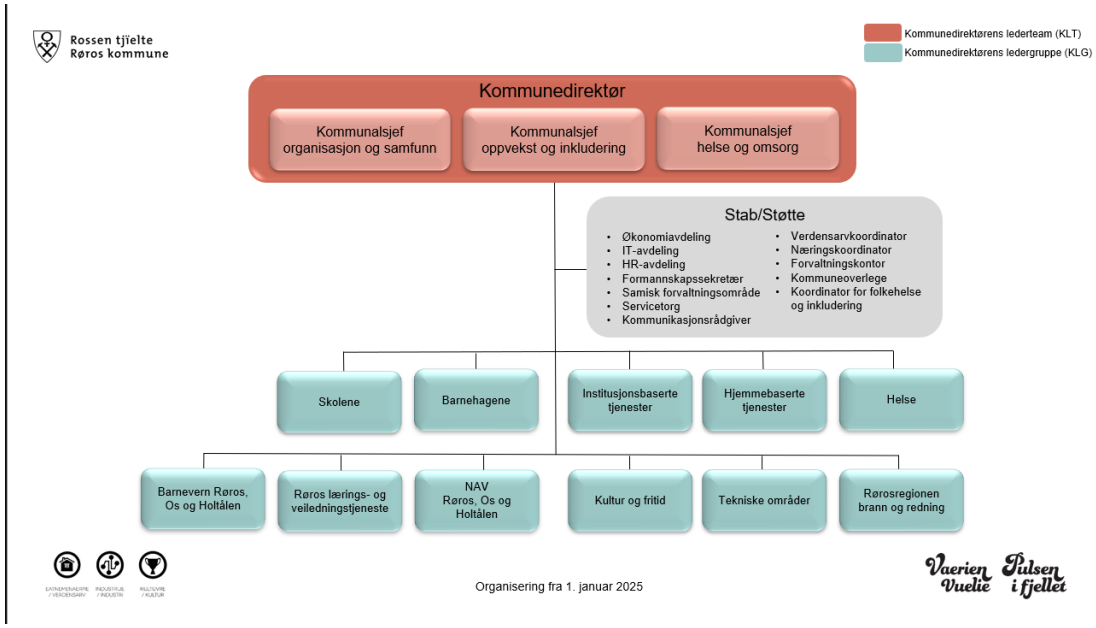
Tabell	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	KOSTRA 2025	Budsjett 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029	Økplan 2030
Røros Kommune	104,9 %	110,1 %	104,9 %	107,8 %	119,3 %	116,0 %	112,7 %	108,7 %	104,5 %
Handlingsregel	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
	Budsjett 2026	2027	2028	2029	2030
Sum inntekter	-759 486	-784 915	-785 573	-788 270	-790 465
Sum utgifter	723 656	741 956	731 660	739 226	742 422
Brutto resultat	**-35 831**	**-42 959**	**-53 913**	**-49 044**	**-48 043**
Netto finansutgifter og inntekter	70 761	75 823	75 508	73 758	74 758
Motpost avskrivinger	-46 069	-47 854	-47 854	-47 854	-47 854
Netto resultat	**-11 139**	**-14 991**	**-26 259**	**-23 140**	**-21 139**
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	11 139	14 991	26 258	23 139	21 139
Årsresultat	**-0**	**-0**	**-0**	**-1**	**0**
Netto resultat i prosent av sum inntekter	1,5 %	1,9 %	3,3 %	2,9 %	2,7 %

Organisasjon og styring

I samarbeid med ledere, tillitsvalgte og medarbeidere har kommunedirektøren de siste årene gjennomført omfattende, men nødvendige tilpasninger av organisasjonen Røros kommune. Det tar tid fra en beslutning om organisatoriske endringer fattes til dette er rotfestet i hele organisasjonen slik at både ledelseslinjer, delegering av myndighet, møtearenaer og informasjonsflyt fungerer godt. Organisasjonen skal også være dynamisk og tilpasses de til enhver tid endrede rammevilkår. Det tas derfor en vurdering av dette hvert år for å se om det er både ønskelig og viktig med endringer slik at vi har en effektiv organisasjon med gode kommunikasjonslinjer. Et eksempel på slik omstilling er stillinger som ikke er blitt erstattet eller at det ikke er blitt tatt inn vikarer når stillinger har stått vakant. Oppgavene blir heller ikke borte selv om personene blir borte, og må fordeles på en allerede marginal bemanning.

Utvikling av kommuneorganisasjonen

Kommuneorganisasjonen i Røros har i de siste 8-10 årene vært gjenstand for omfattende endrings- og omstillingsprosesser. En organisasjon må alltid være tilpasset de oppgavene organisasjonen skal løse, og rammebetingelsene som til enhver tid er gitt. Det er en forutsetning for at en organisasjon skal kunne jobbe effektivt og målrettet. Det er en viktig oppgave for stab og støtte å initiere, koordinere og sikre fremdrift i langsiktige arbeidet. Organisasjonsutvikling er derfor et kontinuerlig arbeid. Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2030 har et eget kapittel som omhandler "forutsetninger for å lykkes". Dette vil være retningsgivende for blant annet arbeidsmetodikk og samspill i organisasjonen.

Røros kommune har benyttet verktøyet «Kommunekompasset» som veileder for hvordan vi prioriterer arbeidet med organisasjonsutvikling. Dette omfatter blant annet arbeidsmetoder, systemer, rutiner og arbeidsprosesser. Røros kommune gjennomførte evalueringer i 2014, 2017 og i 2022. Nye evalueringer har ikke vært prioritert etter 2022. Etter utviklingsstrategi 3 har arbeidet har nå gått over i ordinært utviklingsarbeid, og vi bruker en tilpasset metodikk for dette arbeidet. Sentralt i arbeidet er at den gode kommunen skapes sammen med innbyggerne, næringsliv og besøkende. Dette er essensielt i utviklingsarbeidet vårt.

De siste årene er det lagt ned et betydelig arbeid med å utarbeide og implementere gode overordnede planer og styringsdokumenter. Eksempler på dette er strategi for

innbyggerdialog, arbeidsgiverstrategien, strategisk kompetanseplan, kommunikasjonsstrategien "Innsiden reflekteres på utsiden" og strategi for digital transformasjon.

Som en del av arbeidet med arbeidsgiverstrategien, er det gjennomført et omfattende lederutviklingsprogram for å øke kompetanse om og videreutvikle lederens rolle og utøvelsen av denne. Lederutviklingsprogrammet følges fortsatt opp med faste ledersamlinger i løpet av året. I tillegg gjennomfører nye ledere utviklingsprogrammet desentralisert. Dette videreføres i 2027.

God kommunikasjon med et klart, tydelig og forståelig språk gir god service, gode samarbeidsforhold internt og eksternt, og gjør kommunen til en forutsigbar samfunnsaktør. Med bakgrunn ikommunikasjonsstrategien «Innsiden reflekteres på utsiden», er arbeidet med Klart Språk en prioritert oppgave. Arbeidet videreføres også i 2027.

Som en del av kommunens arbeid for åpenhet og transparens er også Robek-siden og Beredskap og egenberedskap en integrert del av kommunens planverk og ressursstyring, slik at nødvendige tiltak, kompetanse og dialog prioriteres for å opprettholde samfunnsikkerhet og kontinuitet i tjenestene og er en viktig del av kommunikasjonsstrategien. Her formidler kommunen oppdatert og tilgjengelig informasjon om økonomisk status, tiltak og veien videre på en måte som skal være enkel å forstå for alle innbyggere. Dette er et konkret eksempel på hvordan prinsippet om *«Innsiden reflekteres på utsiden»* kommer til uttrykk i praksis. Tydelig intern styring og ansvarlighet gjenspeiles i en åpen og forklarende ekstern kommunikasjon.

Politisk utvalg for kultur og samfunnsutvikling la grunnlaget for "Strategi for innbyggerdialog" som ble vedtatt i 2019. Den brukes aktivt på flere nivåer for en bedre kommunikasjon og samhandling mellom kommunen og innbyggerne, næringsliv og lag og foreninger.

Røros kommune er en egen organisasjon, men samtidig en del av et stort samfunn, og kommunen har en betydelig rolle som samfunnsaktør. Organisasjonen er og må være i stadig tilpasning og utvikling. En viktig brikke i tilpasningen og utviklingen er «evnen til forandring». Dette betyr «evne til å gjøre noe annerledes i fremtiden enn det som er gjort tidligere». Det handler om evnen til å lese samfunnet som kommunen skal levere sine tjenester til og kontinuerlig se og ta i bruk nye muligheter for å løse oppgaver. Digitalisering er et helt vesentlig tema når kommunen skal tilpasse seg fremtiden. Et økt fokus på å ta i bruk de mulighetene som den digitale teknologien gir vil stå stadig sterkere i sentrum, og være en svært sentral del av utviklingen av Røros kommune.

"Strategi for digital transformasjon" er under revidering og vil prioriteres når utredningen og forhåpentligvis iverksetting av formelt IT-samarbeid mellom kommunene Røros, Os og Holtålen blir vedtatt. Strategien er felles mellom disse tre kommunene, og den svarer opp følgende utfordring: Hvordan levere mer effektive tjenester av høyere kvalitet med færre ressurser og la innbyggerne medvirke til utviklingen? Digitalisering av arbeidsprosesser, tjenesteproduksjon og kommunikasjonsflater er et avgjørende verktøy i den omfattende omstillingsprosessen som skal sette organisasjonen i stand til lå levere enda bedre tjenester til enda flere brukere uten tilsvarende mer ressurser. Dette skal bidra positivt til å møte demografiutfordringene, noe som er omtalt mange steder i økonomiplanen. Samarbeidet er vedtatt i kommunestyrene i Røros, Os og Holtålen.

Internkontroll

God internkontroll er en del av kommunens samlede styring og ledelse for å sikre leveranse av gode tjenester innenfor krav fastsatt i lover og forskrifter. Den ligger til grunn for drift og utvikling, og kommunedirektøren rapporterer på internkontroll i forbindelse med tertial- og årsrapport.
Kommuneloven av 22. juni 2018 gir kravet til kommunene om internkontroll. § 25-1 i denne loven sier:

"Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.
Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren:
- utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll"

Det er i tillegg en rekke bestemmelser i kommuneloven og særlover som kan knyttes opp mot internkontroll. Kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges.

Ledelse og styring i Røros kommune

Kommunens ledere skal gi retning og skape resultater innenfor de rammer som er vedtatt av kommunestyret. Ledere har ansvaret for å etablere og følge opp rutiner og systemer. Dette vil sikre god virksomhetsstyring, internkontroll og faglig forsvarlige tjenester til innbyggere og brukere av tjenestene. I dette arbeidet inngår ansvaret for å utvikle en kultur som fremmer gode arbeidsprosesser, læring, forbedring og utvikling.

Internkontrollen i Røros kommune har som mål å sikre:

- Målrettet og effektiv drift
- Etterlevelse av lover og regler
- Pålitelig rapportering
- Iverksetting og oppfølging av politiske vedtak

Systemet består av:

- Kvalitetssystemet Compilo med styrende dokumenter og rutiner
- Kvalitetssystemet Compilo med avvikssystem
- Kvalitetssystemet Compilo med ROS-modul for gjennomføring av ROS-analyser
- Budsjett- og analyseverktøyet Framsikt med plan- og rapporteringsmodul (måloppnåelse planer, økonomi og internkontroll)

Alle medarbeidere i Røros kommune skal være kjent med kommunens kvalitetssystem og aktuell tilgjengelig dokumentasjon. Virksomhetsledere skal i tillegg bruke Framsikt med de moduler som til enhver tid tas i bruk.

Målet i Røros kommune er å ha en høy etisk standard, og en etisk forsvarlig forvaltning av menneskelige og materielle verdier. Røros kommune har i flere år hatt etiske retningslinjer, som i hovedsak har vært tilpasset ansatte. I 2021 vedtok kommunestyret i tillegg egne etiske retningslinjer for folkevalgte. De etiske retningslinjer legger til grunn allmenngyldige etiske verdier og normer.

Både ledere og folkevalgte har ansvar for at våre etiske retningslinjer følges opp, tilpasses og er kjent i eget ansvarsområde. For å sikre systematisk arbeid og refleksjon over etiske problemstillinger har Kommunedirektørens ledergruppe (KLG) etiske dilemmaer og ledertema jevnlig oppe til refleksjon som et bidrag i arbeidet for gode beslutninger og god praksis. Denne metodikken benyttes også i lederteam i kommunalområdene. I de ulike virksomhetene benyttes også etisk refleksjon som del av

tjenesteleveransen- og utviklingen, noe som er helt grunnleggende og i tråd med arbeidsgiverstrategien.

Kommunens arbeidsgiverstrategi

Kommunens arbeidsgiverstrategi ble sist revidert i 2023. Hovedlinjene fra tidligere strategi er beholdt, men den er blant annet revidert ut fra erfaringer fra kommunekompass-evaluering og fra KS' arbeidsgiverpolitikk: «Nyskapende arbeidsgivere». I revidert strategi er medarbeiderskap gitt større plass og blitt mer konkretisert, jf også ny utviklingsstrategi. Strategien er også utvidet med et nytt punkt om samskaping. Mangfold og inkludering ligger til grunn for vårt arbeid, og strategien som er vedtatt er førende for dette arbeidet og gis prioritet.

Prosess for systematisk arbeidsmiljøarbeid

Et godt og trygt arbeidsmiljø er en grunnleggende forutsetning for oppnåelse av alle mål i kommunens planverk.

Røros kommune har mange prosesser for å ivareta arbeidsmiljøet gjennom systematisk arbeid. Arbeidet med arbeidsmiljø i Røros kommune skal skje etter grundige risiko- og sårbarhetsanalyser der alle tiltak for å forbedre arbeidsmiljø i hver virksomhet går inn i en enhetlig handlingsplan som følges opp i faste strukturer. Målet er at alle utfordringer for arbeidsmiljøet skal behandles enhetlig, uavhengig av hvordan de avdekkes.

Heltidskultur

Arbeid med heltidskultur fortsetter. Håndhevelse av fortrinnsrett for deltidsansatte, og begrensning av rekruttering til deltidsstillinger, er to sentrale virkemidler som brukes aktivt. En stor andel av deltidsstillinger i kommunen er forårsaket kommunens arbeidstidsordninger ved turnusarbeid.

Heltidskultur er satt på dagsorden i administrasjonsutvalget, og dette skal være på sakskartet i hvert møte de har. Systematisk arbeid med heltidskultur i et samarbeid mellom politisk ledelse, tillitsvalgte og administrasjon fortsetter i 2027. Virksomheter innen helse- og omsorg jobber særlig med å tilpasse turnus for å minske behovet for deltid. Hver enkelt ansatt som arbeider deltid skal få oppfølging gjennom sin medarbeidersamtale for å kartlegge grunner til deltid og bekjempe ufrivillig deltid i størst mulig grad. For å sikre bedre forankring av arbeidet er mål for deltid nå løftet inn i hvert rammeområde med ansatte- se overskrift “Sykefravær og deltid” under hvert rammeområde.

Sykefravær og arbeidsmiljø

Kommunedirektøren arbeider aktivt - i samarbeid med virksomhetene - med å redusere sykefravær på ulike nivåer. Det er et svært godt og systematisk arbeid som pågår mellom ulike aktører for å redusere sykefraværet. Kommunen har et eget IA-utvalg som består av representanter fra ledelsen (kommunedirektør, stab og virksomhetsledere), hovedverneombud, representant for hovedtillitsvalgte, BHT (bedriftshelsetjeneste), NAV lokalt og NAV arbeidslivssenter. Virksomhetene ved arbeidsmiljøgruppene blir invitert inn til IA-utvalget til en samtale rundt de utfordringer de står overfor, løsningsorientering og der behov for bistand fra IA-utvalget konkluderes. Virksomheter som har fått til gode tiltak deler også av sine erfaringer slik at andre kan lære av dette. Ordningen fungerer godt og er også framholdt som et godt eksempel på systematisk samhandling mellom viktige aktører både i offentlig og privat virksomhet. IA-utvalget arrangerer også fagseminar der ledere, tillitsvalgte og verneombud samles til læring og erfaringsutveksling. Kommuneoverlege deltar en til to ganger i året.

For kommunen som arbeidsgiver er det viktig å ha gode rutiner for kontakt med arbeidsplassen under sykmelding, og enhetlige og forpliktende rutiner for oppfølging av sykmeldte som er sykmeldt i mer enn ett år. Arbeidet skjer i tett samarbeid i IA-utvalget og i samarbeid med kommuneoverlegene i regionen.

Det jobbes aktivt med å utvikle gode styringstall for sykefraværet slik at ledere kan følge utviklingen i egen virksomhet på en bedre måte. Tallene gjøres tilgjengelig for lederne en gang i måneden og rapporteres videre i tertialrapporter. For å sikre bedre forankring av arbeidet er mål for sykefravær nå løftet inn i hvert rammeområde med ansatte- se overskrift "Sykefravær og deltid" under hvert rammeområde. Til sammen utgjør rammeområdenes mål et mål for kommunen som helhet på 7,5 % sykefravær eller mindre.

Kompetanse og rekruttering

Røros kommune vier kompetanseutvikling i tjenestene stor oppmerksomhet. Kompetansestrategien danner grunnlag for prioritering og fagutvikling, og ute i virksomhetene skal de lage kompetanseplaner. Røros kommune har som mål å være en lærende organisasjon, som oppfordrer og tilrettelegger for kontinuerlig læring og utvikling av både ansatte og organisasjonen. En slik tilnærming er nødvendig for å skape en dynamisk organisasjon, som evner å tilpasse seg et samfunn og arbeidsmarked i stadig endring

Gode og strategiske rekrutteringsprosesser er avgjørende for kompetanseforvaltningen i organisasjonen. I Røros kommunes satsning på heltidskultur, tilstrebes det å rekruttere nye medarbeidere i heltidsstillinger, samt å tilknytte seg nye typer kompetanse. Høyere stillingsprosenter og heltidsstillinger styrker muligheten for å beholde rekruttert kompetanse, samtidig som det bidrar positivt til den generelle kompetanseutvikling i organisasjonen.

Fra 2026 deltar kommunen i et samarbeid i region Trøndelag sør med sikte på å lage strategiske samarbeid for kompetansearbeidet i kommunene. Prosjektet blir fasilitert av Studiesenter Trøndelag Sør. Prosjektet vil bidra til å styrke arbeidet vårt med kompetanseutvikling i kommunen og møte framtidas rekrutteringsutfordringer.

Planer, visjon og satsingsområder

Vår visjon - Pulsen i fjellet

Pulsen i fjellet er Røros kommune sin visjon. Bakgrunnen for visjonen er en omfattende prosess, hvor nærmere 500 rørosinger aktivt har deltatt og kommet frem til kvaliteter som er særegne for Røros og verdi-ord som beskriver Rørossamfunnet. De tre kvalitetene som betegner, beskriver og gir Rørossamfunnet identitet er kultur, verdensarv og industri. Rørossamfunnet er inkluderende og stolt – engasjementet og dugnadsånden pulserer. Det er lagt til grunn at disse kvalitetene og verdiordene omfattes av Røros kommune sin visjon Pulsen i fjellet.

Visjonen beskriver hva Røros kommune skal være; den er en rettesnor for alle ansatte og representanter for Røros kommune.

Pulsen i fjellet er et nyttig verktøy som synliggjør hvor hardt og raskt pulsen slår innenfor ulike avdelinger og områder. Den er et visuelt uttrykk som til enhver tid formidler kommunens og Rørossamfunnets puls – fra hvilepuls til makspuls, og alle nivåene imellom.

Pulsen starta i grunnfjellet, av den har Røros vokst fram og her skal den fortsatt slå sterkt. Pulsen i fjellet omfatter alle aspekter av vår felles fjellpuls. Det pulserende kulturlivet er rangert som landets beste flere år på rad. Samtidig er utfordringer knyttet til budsjett, kommuneøkonomi og kommunestruktur en påminnelse om viktigheten av at Røros kommune daglig jobber for at Pulsen i fjellet skal fortsette å slå

sterkt. Pulsen i fjellet omfatter alle ansatte, fastboende, tilreisende og tilflyttende i Røros kommune, og minner oss om at pulsen slår jevnt og varierende, i takt med arrangementer, årstider, samfunns- og næringsutvikling.

Satsingsområder fram mot 2030:

- Fjellnaturen og verdensarven som vårt livsgrunnlag
  Handler om at vi må ta vare på naturen, verdensarven og bli mer klima- og miljøvennlige.
- Et pulserende hverdagsliv
  Handler om at alle skal ha det bra uansett hvem de er og i alle faser av livet.
- Med tradisjon for sirkulær verdiskaping
  Handler om at vi skal ha miljøvennlig, rettferdig og langsiktig økonomisk utvikling.
- Med hjerte for samarbeid
  Handler om at kommunen, næringsliv og innbyggere må samarbeide for at Røros skal være et godt sted bo i mange år framover.

Hvert av satsingsområdene er knyttet sammen med tre hovedmål. Disse til sammen 12 målene skal ligge til grunn for delmål som vedtas i strategiske planer basert på samfunnsdelen. I økonomiplanen skal så tiltak og oppdrag knyttes til delmålene for å få en rød tråd mellom samfunnsdelen og økonomiplanen, som for oss også er "Kommuneplanens **handlings**del". Ved utarbeidelse av Handlings- og økonomiplan for 2025-2028 (HØP), er det så langt vedtatt kun tre planer basert på den nye samfunnsdelen. Dette fører til at det kun ligger hovedmål i HØP som vedtas i år. I kommende års behandling av HØP, vil tiltak og oppdrag som legges inn, være knyttet opp mot delmål. Dette vil gi leseren av planen en god oversikt over hva som faktisk gjøres for å følge opp satsingsområder og mål som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel.

Vedtatte nye og reviderte planer i henhold til gjeldende planstrategi

Plannavn	Plantype	Dato vedtatt	Vedtatt i sak	Fra	Til	Revisjon
Med kultur for kultur - kulturstrategi	Strategisk plan	31.10.2024	KST 24/2535	2024	2029	2029
Strategi - samisk språk og kultur 2026 - 2030	Strategisk plan	26.03.2026	015/26	2026	2030	2030
Strategi for mangfold og inkludering - oppdatert versjon	Strategisk plan	19.09.2024	KST 24/1672	2024	2028	2027
Strategi for oppvekst og utdanning - oppdatering	Strategisk plan	19.09.2024	KST 24-1340	2023	2034	2026
Strategi helse og omsorg 2023-2034 oppdatering	Strategisk plan	19.09.2024	KST 24/1343	2023	2034	2028
Naturmangfoldsplan	Fagplan/ temaplan	18.06.2026	KST 24/2426	2026	2036	2031

Rullering av planstrategien

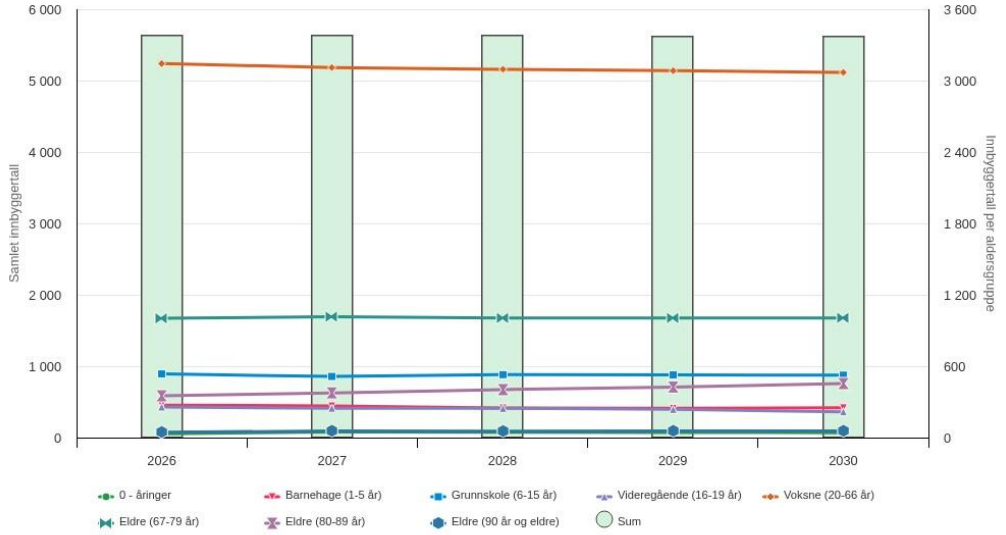
Gjeldende planstrategi ble vedtatt for perioden 2024 til 2027. Planstrategien gjelder for en kommunestyreperiode og nytt kommunestyre vedtar ny planstrategi. Hvert år strategien gjelder, skal den rulleres i forbindelse med vedtak av handlings- og økonomiplan. En rullering kan bestå i mindre innhold knyttet til når planoppgaver skal gjennomføres eller på hvilken måte de skal gjennomføres. 2027 er siste år for eksisterende planstrategi. Tabellen under inneholder forslag til mindre endringer på fire planoppgaver, og et forslag til vurdering av om to planoppgaver kan sees i sammenheng inn mot neste planstrategi. Blir forslaget til endringer vedtatt, oppdateres disse inn i eksisterende strategi. Eksisterende planstrategi for 2024 til 2027 oppdatert etter rullering i HØP 2026-2029 finnes her: https://pub.framsikt.net/plan/roros/plan-9f843ca0-b996-4a97-984c-cc273f06cf50-91007/

Forslag til endringer i planstrategi 2024-2027

Planoppgaver	Plantype	Type endring	Start år	2024	2025	2026	2027	Planlagt Vedtak sår	Forslag til endring i planoppgave
Strategi for mangfold og inkludering	Strategisk plan	Rullering	2024	X		X	X	2028	Oppstartsår rullering flyttes fra 2026 til 2027
Eierskapsstrategi	Strategiske styringsdokumenter	Rullering	2026			X	X	2027	Oppstartsår rullering flyttes fra 2026 til 2027
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	Fagplan/ temaplan	Rullering	2026			X	X	2027	Oppstartsår rullering flyttes fra 2026 til 2027
Hovedplan vannforsyning	Fagplan/ temaplan	Ny	2025		X	X	X	2028	Oppstartsår plan flyttes fra 2026 til 2027
Trafikksikkerhet splan	Fagplan/ temaplan	Rullering	2024	X					Sammenheng mellom trafikksikkerhet splan og transportstrategi vurderes i 2027
Transportstrategi	Strategisk plan	Ny	2027				X	2027	Sammenheng mellom trafikksikkerhet splan og transportstrategi vurderes i 2027. Klima- og miljøplan inkluderes i samme strategi.

Befolkningsutvikling

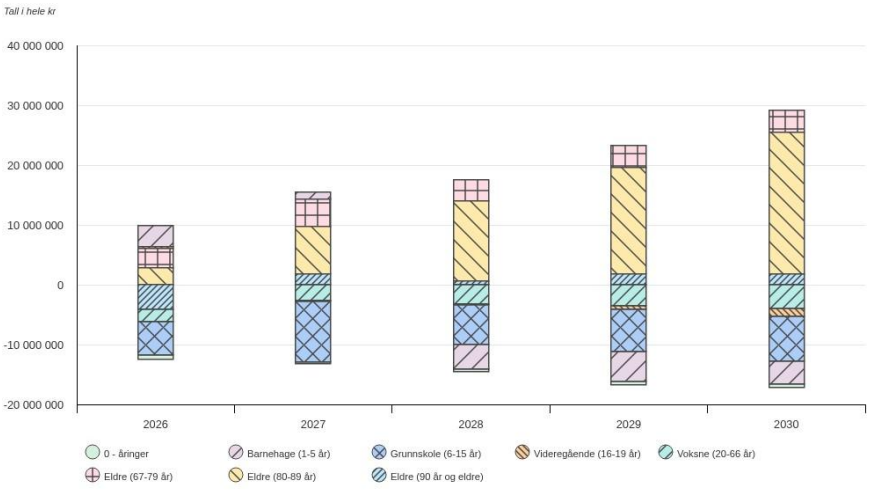
Befolkningsprognose

	2026	2027	2028	2029	2030
0 – åringer	32	48	46	43	41
Barnehage (1-5 år)	273	266	249	246	250
Grunnskole (6-15 år)	535	514	529	527	525
Videregående (16-19 år)	257	247	246	237	217
Voksne (20-66 år)	3 143	3 110	3 095	3 083	3 069
Eldre (67-79 år)	1 002	1 016	1 005	1 005	1 006
Eldre (80-89 år)	351	376	403	425	454
Eldre (90 år og eldre)	45	55	53	55	55
Total	5 638	5 632	5 626	5 621	5 617

Prognose type : Sterk aldring
Prognose periode : 4

Demografiutgifter

	2026	2027	2028	2029	2030	Totalt
0 – åringer	-852 795	505 360	-63 170	-94 755	-63 170	-568 530
Barnehage (1-5 år)	3 442 263	-2 190 531	-5 319 861	-938 799	1 251 732	-3 755 196
Grunnskole (6-15 år)	-5 530 600	-4 614 271	3 466 280	-453 542	-435 052	-7 567 185
Videregående (16-19 år)	279 678	-399 540	-39 954	-359 586	-799 080	-1 318 482
Voksne (20-66 år)	-2 001 778	-641 041	-547 962	-358 539	-347 084	-3 896 404
Eldre (67-79 år)	3 296 265	1 318 506	-1 035 969	0	94 179	3 672 981
Eldre (80-89 år)	2 840 488	5 072 300	5 478 084	4 463 624	5 883 868	23 738 364
Eldre (90 år og eldre)	-4 133 969	5 905 670	-1 181 134	1 181 134	0	1 771 701
Total	-2 660 448	4 956 453	756 314	3 439 537	5 585 393	12 077 249

Befolkningssammensetning og inntektssystemet

Befolkningssammensetningen er en sentral rammebetingelse for kommunenes tjenestetilbud. Endringer i antall innbyggere og alderssammensetning påvirker både behovet for tjenester og størrelsen på kommunens inntekter. Når befolkningen vokser, øker etterspørselen etter kommunale tjenester. En økning i antall eldre gir normalt større behov for helse- og omsorgstjenester, mens flere barn gir økt behov for barnehage- og skoletilbud.

Rammetilskuddet til kommunene beregnes på grunnlag av både folketall og sammensetningen av befolkningen. Beregningsmodellen er lik for alle kommuner. Kommunene mottar et grunnleggende tilskudd per innbygger, som deretter justeres ut fra beregnet tjenestebehov. Kommuner med en høyere andel barn enn gjennomsnittet får derfor økte overføringer for å dekke forventede kostnader til barnehage og skole, mens kommuner med færre barn får lavere uttelling. Tilsvarende vurderinger gjøres for alle aldersgrupper. De største utslagene er normalt knyttet til de yngste og eldste innbyggerne, siden disse gruppene i størst grad påvirker kommunens driftskostnader.

Alderssammensetning og forsørgerbyrde

Eldre innbyggere representerer en viktig ressurs for lokalsamfunnet. Mange bidrar i frivilligheten, deltar aktivt i samfunnslivet og skaper aktivitet i lokal økonomi. Samtidig vil behovet for helse- og omsorgstjenester normalt øke med alderen. Slike tjenester krever både økonomiske ressurser og arbeidskraft.

Forholdet mellom antall personer i arbeidsfør alder og antall innbyggere over 67 år omtales som aldersbæreevne eller forsørgerbyrde. I 2013 hadde Røros 3,31 personer i arbeidsfør alder per innbygger over 67 år. I andre kvartal 2025 var tallet redusert til 2,43. Prognoser viser at forholdstallet kan nærme seg 2 i løpet av de neste ti årene. Samlet innebærer dette en reduksjon på mer enn 35 prosent over en tjueårsperiode.

En lavere aldersbæreevne innebærer både færre yrkesaktive skattebetalere og et mindre arbeidskraftsgrunnlag for offentlige og private virksomheter. Røros har allerede et forholdstall som er lavere enn i mange andre kommuner og lavere enn landsgjennomsnittet. Samtidig er utviklingen en del av en bredere demografisk trend som preger Norge og store deler av den vestlige verden. Det er derfor rimelig å forvente økt konkurranse om arbeidskraft i årene framover.

Konsekvenser for kommunens tjenestetilbud

Røros har relativt få barn og relativt mange eldre sammenlignet med gjennomsnittskommunen. Det samlede beregnede kostnadsbehovet ligger likevel nær landsgjennomsnittet. Bak dette gjennomsnittet ligger betydelige forskjeller mellom aldersgruppene. Behovet for tjenester innen oppvekstområdet er lavere enn gjennomsnittet, mens behovet innen helse- og omsorgsområdet er høyere. Dette påvirker hvordan kommunen må prioritere og fordele sine ressurser.

Befolkningsutviklingen har derfor betydning både på kort og lang sikt. Små fødselskull kan gi reduserte overføringer når barna når barnehage- og skolealder, mens store årskull blant eldre kan bidra til økt behov for helse- og omsorgstjenester senere. Selv om inntektssystemet i stor grad tar hensyn til slike endringer, må kommunen også sørge for at ressursene fordeles slik at tjenestene møter de faktiske behovene.

Befolkningsutvikling i Røros

I store deler av den vestlige verden går flyttestrømmene fra mindre steder til byer og regionale sentra. Røros har de siste årene hatt en relativt stabil befolkningsutvikling sammenlignet med mange omkringliggende kommuner og regionen som helhet. Befolkningsprognosene fra SSB peker mot svak vekst over tid, men utviklingen varierer fra år til år.

Mellom januar 2018 og desember 2020 gikk innbyggertallet i Røros ned med 113 personer. Etter en periode med relativ stabilitet økte folketallet i både 2023 og 2024. Utviklingen fortsatte imidlertid ikke med samme styrke inn i 2026. Per andre kvartal 2026 var folketallet 39 personer lavere enn ved inngangen til 2024, men samtidig 11 personer høyere enn på samme tidspunkt i 2025. Folketallet i andre kvartal er viktig fordi det danner grunnlag for beregningen av innbyggertilskuddet året etter.

Til tross for vekst i 2023 og 2024 har innbyggertallet i Røros samlet sett bare økt med 26 personer de siste ti årene. Dette er i tråd med utviklingen i mange distriktskommuner. For Røros er det likevel viktig å opprettholde og styrke befolkningsgrunnlaget, fordi antall innbyggere påvirker både inntektsgrunnlaget og muligheten til å opprettholde et bredt tjenestetilbud.

Usikkerhet og framtidsutsikter

En vesentlig del av befolkningsveksten de siste årene har vært knyttet til bosetting av flyktninger, særlig fra Ukraina. Kommunen har lagt ned et betydelig arbeid i integrering og inkludering, og mange har kommet i arbeid og blitt aktive deltakere i lokalsamfunnet. Samtidig må framtidige befolkningsprognoser vurderes med usikkerhet. Dersom en del av de ukrainske flyktningene velger å returnere når krigen en gang tar slutt, kan dette påvirke befolkningsutviklingen i negativ retning.

FNs bærekraftsmål på Røros

Verden har en felles arbeidsplan

Visste du at verden har en felles arbeidsplan for å sikre at du og alle du deler jorden med i dag og i tiden framover har gode levekår? De er formulert som 17 bærekraftsmål og ble vedtatt i 2015. Sammen med de fleste av verdens land skal Norge og alle kommunene i Norge skal være med å sikre at vi oppnår disse målene. Den bygger på forståelse om at det vi gjør her i kommunen påvirker verden utenfor, og det som foregår utenfor kommunegrensen og verden forøvrig påvirker hvordan vi har det her. FNs bærekraftsmål skal bidra til at vi utrydder fattigdom, bekjemper ulikhet og stopper klimaendringene innen 2030.

Land fra hele verden har vært involvert i arbeidet med å utforme målene, og mer enn åtte millioner mennesker kom med innspill i prosessen. Planen fungerer som en felles global retning for land, næringsliv og oss som innbyggere. Bærekraftig utvikling handler om at vi tar vare på behovene til oss som lever i dag, uten at vi ødelegger framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine.

Når vi sier at noe er bærekraftig må tre dimensjoner være på plass:

1. Klima og miljø

2. Økonomi
3. Sosiale forhold

Det betyr at vi kan vi ikke kan kalle noe bærekraftig hvis kun det ene perspektivet er på plass. Jobber vi for eksempel godt med å oppnå mål nummer 3 "God helse", men en bieffekt er at det vil ødelegge for delmål 14 "Liv under vann", må vi endre vår praksis. Vi kan heller ikke arbeidet for at et tiltak er økonomisk bærekraftig hvis det går på bekostning av miljøet. Med andre ord så må alle de tre perspektivene gå hånd i hånd i alt vi gjør.

Nasjonale forventninger og kommunen som en nøkkelaktør

Hvert fjerde år lager regjeringen et dokument som heter "Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging". Dette legger grunnlaget for hvordan kommunene arbeider i kommende valgperiode, altså for perioden 2023–2027. I dokumentet, som ble vedtatt i juni 2023, har regjeringen bestemt at FNs 17 bærekraftsmål fortsatt skal vektlegges i stor grad i kommunal planlegging. De skal nå være grunnlaget for all samfunns- og arealplanlegging. Det ligger også tydelige forventninger til at kommunene og fylkeskommunene skal ha oppdaterte planverk, både når det gjelder areal- og samfunnsplanlegging, men også for andre plantyper. Videre så beskrives det at natur og kulturmiljø som ressurser skal være sentrale i arealplanlegging. Dette er spesielt relevant for Røros som verdensarvsted med store både naturmessige og kulturhistoriske verdier som skal forvaltes gjennom et godt og oppdatert planverk.

En kommune har ansvar for mange oppgaver som bidrar til bærekraftig utvikling. Kommunene leverer helsetjenester, utdanning, boligpolitikk, infrastruktur, rent vann og renovasjon. Vi forvalter arealer, boliger og formålsbygg, sikrer balanse mellom "urbane" og grønne arealer, og iverksetter tiltak for å redusere klimapåvirkning. Fylkeskommuner og kommuner er nøkkelaktører for å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling og realisering av bærekraftmålene i Norge. Vi er nærmest befolkningen, lokale bedrifter og organisasjoner. Samtidig er vi ansvarlig for mye av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påvirker befolkningens levekår og utviklingsmuligheter.

FNs bærekraftsmål har gitt en ny dimensjon til Røros kommunes planarbeid

Målene og de tilhørende tiltakene i Røros kommunes planverk skal bidra til gjennomføringen av FNs bærekraftsmål, enten det er på miljø, folkehelse, kultur, næring eller hvordan vi arbeider med innbyggerinvolvering. Demokrati, godt styresett og en rettskultur er avgjørende for bærekraftig utvikling. Mye av det vi gjør i dag bidrar til å oppfylle bærekraftsmålene, og de er direkte knyttet til planverket vårt gjennom at de er bærende for satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel, som i sin tur ligger til grunn for alle nye planer og strategier.

Vi har likevel en vei å gå for å se miljø, økonomi og sosial utvikling i større sammenheng.

Røros kommunes miljøsatsing

Klima og miljø er en av tre grunnpilarer i FNs bærekraftsmål. I de siste årene har Røros kommune satset på akkurat dette arbeidet. Vi har etablert klimabudsjett, vi deler ut en årlig miljøpris og vi har etablert faste månedlige miljøledelsesmøter med både representanter fra administrasjon og politikken. Og sist, men ikke minst så ble hele kommunen resertifisert som Miljøfyrtårn i 2024. På nettsidene til miljøfyrtårn kan du lese mer om hva det innebærer.

Vil Miljøfyrtårn-sertifiseringen til Røros kommune bidra til FNs bærekraftsmål?

Svaret er ja! Miljøfyrtårn gir oss gode forutsetninger for å bidra til flere av bærekraftsmålene.

Med mål om en grønn fremtid arbeider Røros kommune nå sammen med over 11 000 Miljøfyrtårn-virksomheter i Norge for dette.

Gjennom en Miljøfyrtårn-sertifisering har vi konkrete verktøy for å gjennomføre effektive og lønnsomme miljøforbedringer innen områder som *arbeidsmiljø, avfallshåndtering, energibruk, innkjøp og transport.* Aktuelle temaer som *matsvinn* og *plast* er inkludert. Tall fra Miljøfyrtårns kundeundersøkelse 2022 blant private virksomheter viser at det lønner seg å ta bærekraft inn i forretningsstrategi og daglig drift:

- 72 % av Miljøfyrtårn-sertifiserte virksomheter opplever i stor grad miljøforbedringer.
- 67 % av Miljøfyrtårn-sertifiserte virksomheter opplever i stor grad omdømmeforbedring.
- 52 % av Miljøfyrtårn-sertifiserte virksomheter opplever i stor grad reduserte kostnader.
- 56 % av Miljøfyrtårn-sertifiserte virksomheter opplever i stor gra styrket konkurransekraft

Klimabudsjett

Klimabudsjettet er et styringsverktøy for politikere

Økonomiplanen er et godt innarbeidet verktøy for både politikere og kommuneansatte. I tillegg får også kommunens innbyggere innsikt i hvordan kommunen drives, hva vi satser på og hvordan midlene prioriteres.

Klimabudsjettet fungerer på akkurat samme måte. På samme måte som at vi har et sett med penger i pengesekken vi kan bruke hvert år, har vi også et ett sett med klimagasser vi har lov til å slippe ut. For at vi skal kunne se hva som reduserer våre utslipp må vi beregne effekten av at vi endrer atferd. Vi kan for eksempel se effekten av å bytte ut bensinbiler til el-biler, eller hvor stor utslippreduksjon vi får av å kopiere færre sakspapirer. Og sist, men ikke minst får vi kunnskap om hvilke tiltak som vil ha mest effekt, og om det vi gjør er tilstrekkelig for å nå målene våre. I oktober kom den nye "Global tipping pints report 2025" ut, og den bør gi et sterkt inntrykk på alle som leser den. Her kommer det tydelig fram at tiden for å unngå kraftige konsekvenser av klimaendringene snart er ut.

Utslippene av klimagasser fra både vår kommune og de fleste andre kommuner går for sakte ned. En kraftig reduksjon av utslippene vil måtte komme på plass i løpet av kort tid, og tiden renner raskt ut for å unngå de kraftigste effektene av klimaforandringer. Vi ser i hverdagen vår tydeligere og tydeligere tegn på endringene som skjer, og 2025 er nok et år som ligger an til å komme høyt på listen over de varmeste årene som er registrert, både lokalt og globalt.

Klima og økonomi hånd i hånd

Klima og økonomi går hånd i hånd. Regjeringen satt i 2017 i gang en Norsk Offentlig utredning NOU 2018:17 som heter "Klimarisiko og norsk økonomi". Den ser på klimaøkonomiske risikoer vi må ta høyde for i årene som kommer, og hvordan vi samfunnsmessig og økonomisk bør møte dem. Utredningen viser at det er betydelig økonomisk risiko knyttet til klimaendringene vi møter. Endret klima påvirker økonomi, levekår og velferd. Klimautfordringen reiser også grunnleggende etiske problemstillinger – for eksempel; fordelingen av klimabelastning og klimarisiko mellom land og over generasjoner, og faren for at nåværende generasjoner forårsaker irreversible endringer som gjør deler av jordkloden ubeboelig for senere generasjoner. Utredningen påpeker at det framover blir mer og mer viktig å integrere klimarisiko i beslutningsgrunnlaget ved investeringer, og i ledelse- og økonomistyring for offentlig virksomhet.

Hva er Røros kommunes klimamål?

Røros kommune har laget en rekke mål for hvordan vi skal bli mer klima- og miljøvennlige. De er formulert i kommunens klima- og miljøplan som heter "Fra kobber til klima" fra 2018. Det ble enstemmig vedtatt at vi skal:

- være klimanøytrale i 2030
- være et lavutslippssamfunn i 2050
- redusere utslippene av klimagasser med 40 % innen 2030 sammenlignet med 2009

Målene er basert på hva vi har forpliktet oss til globalt, nasjonalt og regionalt. Det er ikke lenger et valg om vi skal legge om til å bli mer klimavennlig, men hvordan vi skal få det til. Lurer du på hva forskjellen på **klima** og **vær** er? Eller lurer du på hvordan vi vet at klimaendringen er menneskeskapte? Da er FN-sambandets side om klimaendringer et fint sted å starte.

Hvordan vet vi at vi er på riktig vei?

Klimabudsjettet viser en grafisk fremstilling av historiske utslipp frem til i dag, en beregnet referansebane for utviklingen av utslipp om vi ikke gjennomfører tiltak, samt en linje som viser utviklingen som forventes som resultat av tiltak vi planlegger. Så langt inneholder klimabudsjettet kun tiltak som er planlagt internt i kommuneorganisasjonen. All den tid det er landbruk, veitrafikk, og andre store samfunnsområder, vil vi aldri kunne nå målene som er satt uten at det gjennomføres tiltak ute i sivilsamfunnet. Ambisjonen er at vi på sikt også skal få sivile klimatiltak inn i kommunens klimabudsjett og klimarapportering. Dette vil gi et langt mere relevant klimabudsjett og en mere korrekt rapportering. Skal vi få dette til, krever et tett samarbeid mellom næringsliv, landbruk, fylkes- og offentlige myndigheter, kommunen og kommunens innbyggere. Skal et slikt samarbeid komme på plass, kreves det at kommunen tar en aktiv rolle i lokalsamfunnets klimaarbeid, både på politisk og administrativt nivå. Kommunen vil også måtte sette av økonomiske midler for å kunne bidra til klimatiltak ute i samfunnet.

Klima og miljøet i sammenheng

I tillegg til å redusere klimagassutslippene er det like viktig å ta vare på miljøet. Vi mennesker er avhengige av det jordens økosystemer gir oss – luft, vann, mat og trygge leveområder. Økosystemer er komplekse prosesser med stor grad av gjensidig avhengighet. Om vi overskrider naturens tålegrenser på ett miljøområde, vil det også påvirke andre områder. På samme måte som klimaendringene fører til økt tap av naturmangfold, surere hav og mangel på ferskvann, vil negativ utvikling på andre miljøområder forsterke klimaendringene.

Med andre ord så er det viktig at Røros kommune bruker et spekter av virkemidler for å bli mer klima- og miljøvennlige. For noen av målene har vi rollen som tilrettelegger, på andre felt enten holdningsskapende eller gjennomførende instans.

Klimabudsjettet 2026 – på veien mot et lavutslippssamfunn

Klimabudsjettet for 2026 viser tiltak som er satt i verk for at Røros kommune som organisasjon skal bidra til at Rørossamfunnet skal nå klimamålene – på veien mot et lavutslippssamfunn. Likevel ler det ikke nok at vår organisasjon når målene vi har satt. Røros kommunes direkte og indirekte er bare en liten av av utslippene som genereres av Rørossamfunnet. Spesielt står landbruksnæringen for en betydelig del av våre lokale utslipp. For at måkene som er satt i klimaplanen blir nåer er vi avhengige av en felles innsats fra alle samfunnsaktører og privatpersoner der kommunen kan og må legge til rette for tiltak, men tiltakene og endringene må gjøres av den enkelte.

Utviklingen av et godt klimabudsjett er nasjonalt sett fortsatt på et tidlig stadium. Vi kommer derfor til å arbeide strukturert med både prosessen med å lage det, men også innholdet i det i årene som kommer.

Hva mener vi egentlig med et klimatiltak

Hva er et klimatiltak i et klimabudsjett ?

I et klimabudsjett, og i et klimaregnskap, snakker vi direkte utslipp, indirekte utslipp og ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner. De direkte utslippene refererer til de utslippsreduksjonene som gjøres i vår kommune. Beskrevet under ser du de tiltakene det er mulig å beregne utslippskonsekvensene av. Røros kommune bruker blant annet miljødirektoratets klimakalkulator for å beregne effekten av disse tiltakene.

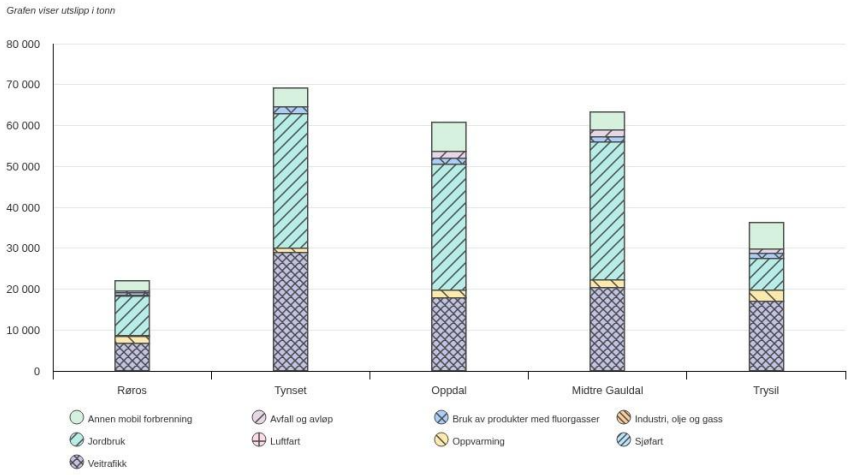
Vi gjør også en rekke andre tiltak som det ikke har vært faglig grunnlag for å kvantifisere effekten av til klimabudsjett 2023, men som er forventet å gi utslippsreduksjoner. Utfordringen med å kvantifisere effekten av disse tiltakene kan skyldes usikkerhet både i størrelsen på tiltaket og tidspunktet for eventuell effekt. Selv om utslippsreduksjonen av tiltakene ikke har latt seg kvantifisere, betyr ikke det at tiltakene nødvendigvis har mindre påvirkning på klimagassutslippene i Røros enn de kvantifiserte tiltakene.

Har tiltakene direkte eller indirekte konsekvenser for klimautslippene?

Kommunenes direkte utslipp utgjør 40 prosent av de totale klimagassutslippene fra norsk territorium. I statistikkene på denne siden ser dere de direkte utslippene. Det vil si de som gjøres i vår kommune. Likevel påvirker andre kommuners, regioner og lands handlinger oss. En fotball har reist hele jorden rundt før den treffer målet på Røros.

Våre handlinger vil føre til utslipp andre steder. Kommunen har derfor flere tiltak for å minimere våre indirekte utslipp, som skyldes forbruk av varer og tjenester som importeres og er produsert over kommune-, fylkes- og nasjonale grenser.Klimastatistikk

Utslipp av klimagasser per kommune

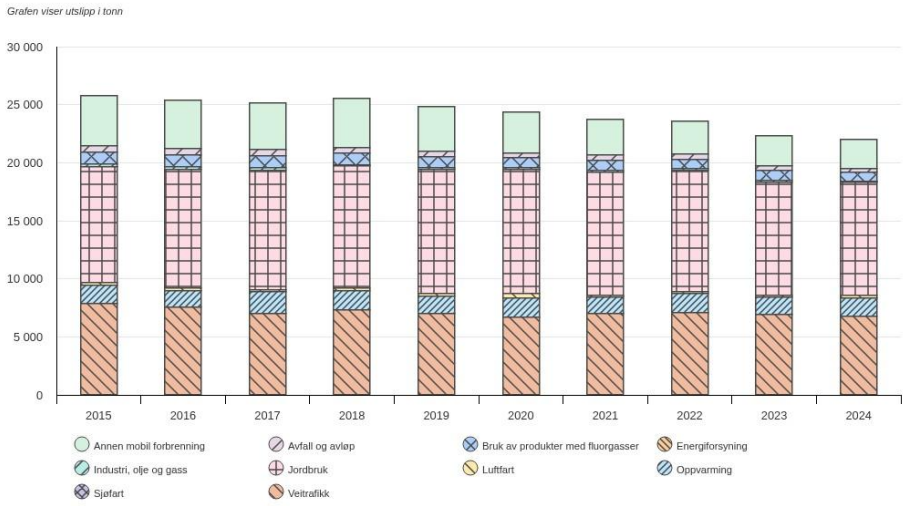

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil

Luftfart	217,9	0,0	3,8	0,0	0,0
Oppvarming	1 534,0	1 151,0	2 006,9	1 876,3	2 684,4
Industri, olje og gass	88,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Sjøfart	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Veitrafikk	6 811,9	28 894,2	17 828,0	20 455,9	16 999,9
Avfall og avløp	315,7	68,4	1 645,2	1 644,0	1 054,0
Annen mobil forbrenning	2 525,3	4 541,9	7 229,3	4 252,3	6 538,4
Bruk av produkter med fluorgasser	789,8	1 480,1	1 376,7	1 282,5	1 276,9
Energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruk	9 730,0	32 936,2	30 788,3	33 701,0	7 785,7
Sum	**22 012,7**	**69 071,8**	**60 878,2**	**63 212,1**	**36 339,2**

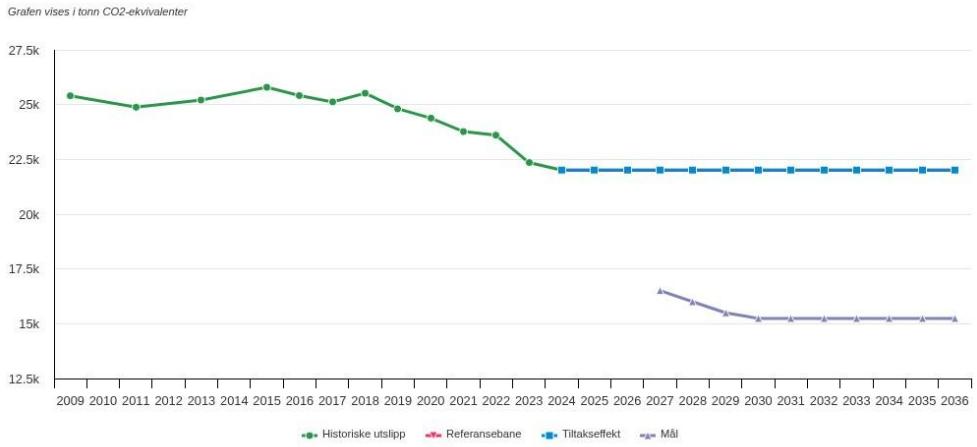
Utslipp av klimagasser per år

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Luftfart	236,5	203,9	201,7	194,6	223,3	374,4	146,6	174,4	186,7	217,9
Oppvarming	1 544,4	1 480,5	1 845,0	1 630,7	1 483,5	1 652,7	1 420,1	1 624,4	1 473,7	1 534,0
Industri, olje og gass	258,6	224,5	227,0	91,3	122,3	149,4	159,5	133,3	195,8	88,1
Sjøfart	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Veitrafikk	7 895,9	7 524,6	7 006,9	7 353,9	7 036,8	6 724,1	7 002,6	7 074,3	6 910,7	6 811,9
Avfall og avløp	519,9	502,6	522,4	453,5	469,2	426,1	445,0	475,0	445,0	315,7
Annen mobil forbrenning	4 325,6	4 212,1	4 008,9	4 249,7	3 833,9	3 522,4	3 094,8	2 852,3	2 610,2	2 525,3
Bruk av produkter med fluorgasser	1 072,7	1 053,6	1 044,3	987,0	949,9	896,6	856,6	798,6	799,2	789,8
Energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruk	9 938,2	10 210,1	10 264,4	10 559,8	10 688,3	10 638,6	10 642,8	10 472,3	9 734,6	9 730,0
Sum	**25 791,9**	**25 411,9**	**25 123,6**	**25 520,4**	**24 807,2**	**24 384,3**	**23 768,0**	**23 604,7**	**22 355,8**	**22 012,7**

Klimagassutslipp (graf)

Forklaringer til klimabudsjettet

Røros kommune lanserte i 2020 sin første utgave av klimabudsjett. Klimabudsjettet består så langt av klima- og miljøtiltak som gjøres i egen organisasjon og som har en forventet direkte eller indirekte klimaeffekt. Utslippene som vises i budsjettet er samlede utslipp for Røros kommune som geografisk enhet, mens tiltakene som er lagt inn så langt kun er interne tiltak i kommuneorganisasjonen. Røros kommune har relativt lite aktivitet med direkte klimautslipp sammenlignet med hva hele den geografiske kommunen har. Dette fører til at selv relativt kraftfulle grep som har stor effekt på organisasjonens utslipp, ikke gir store utslag i klimabudsjettets utslippskurver. Innen helse og omsorg ble klimagassutslippet knyttet til bruk av biler i tjenesteproduksjonen i løpet av 2023 redusert med 100% i forhold til 2019. Dette er et godt eksempel på et tiltak som har svært stor betydning for organisasjonens bidrag til å redusere klimagassutslippene, men som samtidig ikke er veldig synlig på en aggregert klimastatistikk for hele kommunen. Per dags dato har vi ingen god metode for å beregne kommuneorganisasjonens egne utslipp. Når eller om det kommer en løsning for dette, vil en slik oversikt inkluderes i klimabudsjettet. Uavhengig av organisasjonens utslipp, skal klimabudsjettet reflektere målene som er satt for hele Rørossamfunnet gjennom klimaplanverket. Det er derfor viktig at klimabudsjettet fremover ikke bare skal inneholde tiltak som gjøres i kommuneorganisasjonen, men også tiltak fra alle deler av Røros. En av Røros kommunes viktigste oppgaver i kampen mot klimaendringer vil være å legge til rette for at gode tiltak kan gjennomføres også av andre enn kommuneorganisasjonen.

Det må jobbes, både politisk og administrativt i økonomiplanperioden, for å invitere flere aktører inn i kommunens klimabudsjett, slik at dette kan vise det samlede arbeidet som skal og må gjøres for å begrense klimautslipp.

Ord og begreper i økonomiplanen

Økonomiplanen er en sentral del av kommunens virksomhetsstyring. Den omfatter hele kommunens virksomhet, og skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.

Økonomiplanen består av en driftsdel og en investeringsdel. Det første året i handlings- og økonomiplanen legger rammene for årsbudsjettet der bevilgningene er bindende, mens de resterende årene gir rammer for å planlegge de senere budsjettår.

I forskrifter til kommuneloven fastsettes det hvilke skjemaer som er obligatoriske i kommunens økonomiplan.

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 1. og 2. ledd er nytt fra 2022. Dette skjemaet erstatter tidligere skjemaer 1A og 1B. 1. ledd er en oversikt som viser kommunens frie disponible inntekter. Dette er inntekter som ikke knytter seg til bestemte formål i budsjettet, og der kommunestyret avgjør hva midlene skal gå til. Inntekter som knytter seg til bestemte formål er inkludert i rammene til de ulike budsjettområdene (øremerkede tilskudd, sykelønnsrefusjoner, brukerbetalinger og gebyrer).

Under frie disponible inntekter finner vi skatt på inntekt og formue, rammetilskudd fra staten, ev. eiendomsskatt og andre inntekter som for eksempel integreringstilskuddet.

Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene spesifiseres i skjemaets 2. ledd. Budsjettområdene defineres som rammeområder. Et rammeområde er summen av et antall enheter, som jobber med oppgaveløsning innen samme sektor, for eksempel oppvekst eller tekniske områder. Det enkelte rammeområdets bruk av midler fra fond og avsetning til fond vises også i dette skjemaet.

Rammene innenfor et rammeområde er nettobeløp. Det vil si at i rammene er det inkludert inntekter som er direkte knyttet til de aktuelle formålene, som øremerkede tilskudd, sykelønnsrefusjoner, brukerbetalinger og gebyrer. Rammene er summen av budsjettrammene til virksomhetene som inngår i rammeområdet. For noen rammeområder, for eksempel stab og støtte, er det bare en virksomhet som ligger i rammeområdet, mens det i andre rammeområder - som oppvekst - ligger mange virksomheter.

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6 (Budsjettskjema 3) viser alle kommunens inntekter og utgifter etter art (type inntekt eller utgift) - både frie inntekter, øremerkede tilskudd, lønnsutgifter, driftsutgifter, rente- og avdragsutgifter etc.

Kommunestyret vedtar budsjettrammene for de enkelte rammeområdene, mens det er kommunedirektøren som har ansvaret for den interne fordelingen mellom virksomhetene inne i rammeområdene. Det vil si at kommunestyret bestemmer hvor mye kommunen skal bevilge til område for oppvekst, mens det er kommunedirektøren som bestemmer fordelingen av disse rammene mellom skolene, barnehagene og de andre virksomhetene i området. Videre har kommunedirektøren delegert ansvaret for disponeringen av de enkelte virksomhetsrammene ned til virksomhetsledere. Det betyr at når kommunedirektøren har bestemt hvor stor del av oppvekstrammen som skal fordeles til for eksempel Røros skole, er det virksomhetslederen på denne skolen som bestemmer hvordan disse rammene skal benyttes for å på best mulig måte oppnå målene som er satt for virksomheten.

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 1. ledd viser kommunens investeringer i varige driftsmidler (skole, barnehage, omsorgsboliger etc.), andre investeringsutgifter som utlån av midler, og hvordan investeringene er finansiert. Kommunen har ulike finansieringskilder - bruk av lån, kompensasjon for

merverdiavgift knyttet til investeringsutgifter, tilskudd, salg av varige driftsmidler og finansielle anleggsmidler, overføring fra drift etc.
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 2. ledd er en oversikt over bevilgninger til investeringer i anleggsmidler, og stilles opp i samsvar med det som er bestemt av kommunestyret. Oppstillingen av bevilgningene skal inneholde bruttobeløp.

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 2. ledd er en oversikt over bevilgninger til investeringer i anleggsmidler, og stilles opp i samsvar med det som er bestemt av kommunestyret. Oppstillingen av bevilgningene skal inneholde bruttobeløp.

Brutto driftsresultat

Med brutto driftsresultat menes de totale driftsinntektene fratrukket utgiftene som er knyttet til den årlige driften av kommunen, inkludert avskrivninger. Et godt brutto driftsresultat kan benyttes til å svare for høye rente- og avdragsutgifter som følge av høy lånegjeld, til egenkapital i investeringer, til å håndtere uforutsette utgifter og svikt i inntektene, eller til inndekning av tidligere års underskudd.
Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hva som er igjen etter at alle årets løpende utgifter (dvs. lønns- og driftsutgifter, samt rente- og avdragsutgifter) er trukket fra alle årets løpende inntekter. Avskrivningene er eliminert ved at de har en motpost før netto driftsresultat. Det er avdragsutgiftene som dermed påvirker resultatet i kommunebudsjettet.

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk (disposisjonsfond), og er et utrykk for kommunens økonomiske handlingsrom. Staten legger til grunn at kommunene sett under ett bør ha et netto driftsresultat som tilsvarer minst 1,75 prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren.

En svakhet ved netto driftsresultat er at det ikke gir et tilstrekkelig godt bilde av den mer langsiktige utviklingen i en kommunens økonomi. Et lavt vedlikeholdsnivå vil for eksempel påvirke driftsresultatet positivt. En annen innvending er at avdrag og ikke avskrivninger inngår i resultatbegrepet, slik at kapitalslitet ikke nødvendigvis blir tatt tilstrekkelig hensyn til.

Mer-/mindreforbruk

Dette er bunnlinjen i kommunebudsjett og -regnskapet, og består - i tillegg til differansen mellom årets løpende inntekter og utgifter (netto driftsresultat) - av avsetninger til seinere bruk (fond), bruk av tidligere oppsparte midler (fond) og overføring til investering. Kommuner kan ikke budsjettere med merforbruk. Om økonomiplanen viser et merforbruk i ett eller flere år, som ikke budsjetteres dekt inn av disposisjonsfond eller andre midler, vil dette føre til at kommunen blir innmeldt på ROBEK.

Dersom en kommune får et regnskapsmessig merforbruk, må dette dekkes inn i løpet av de neste to årene. I ny kommunelov, som gjelder fra 2020, vil kommuner med et regnskapsmessig merforbruk på mer enn 3 % av brutto driftsinntekter meldes inn i ROBEK.
Hva er KOSTRA?

Mange steder i denne økonomiplanen og i andre dokumenter som kommer fra kommunen, refereres det til KOSTRA-tall, KOSTRA-analyser og sammenligning med andre kommuners KOSTRA-tall. Hva er egentlig KOSTRA?
KOSTRA (KOmmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som
gir styringsinformasjon/statistikk om kommunal virksomhet. Ved hjelp av KOSTRA skal det skaffes et

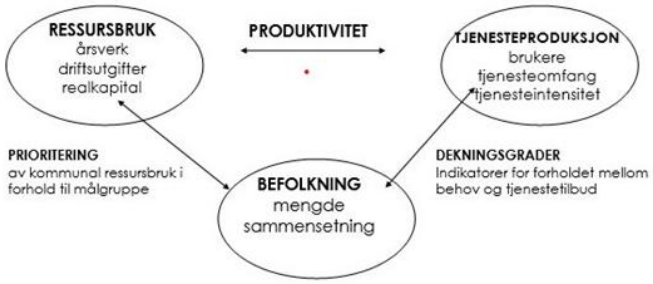
bedre grunnlag for oppfølging og vurdering av kommunens ressursbruk og for sammenligninger kommunene imellom.

KOSTRA skal forenkle rapporteringen fra kommunene til staten ved at data rapporteres bare en gang, selv om de skal brukes til ulike formål. All rapportering fra kommunene til Statistisk sentralbyrå (SSB) skjer ved elektronisk datautveksling. Fra og med 2001 rapporterer alle kommunene og fylkeskommunene etter KOSTRA-modellen.

Målsettingen er at

- Dataene skal være entydige og dermed sammenlignbare med andre kommuner

- Vi skal kunne koble tjenestedata, befolkningsdata og økonomi. KOSTRA gir dermed muligheter til å hente ut nøkkeltall/styringsinformasjon. Informasjonen kan gi grunnlag for å vurdere sammenhengen mellom ressursbruk, kommunens tjenesteyting og behovene i kommunens befolkning. Dette kan vi illustrere slik:

Tjenesterapporteringen

Tjenesterapporteringen omfatter opplysninger om personellinnsats, omfang av tjenesteproduksjon, ulike typer tjenester og brukere av kommunens tjenester. Rapporteringen skjer elektronisk. I tillegg blir økonomidata rapportert inn. Befolkningsstatistikk har SSB selv.

Dataene rapporteres inn en gang i året.

SSB publiserer ureviderte tall for kommunene 15. mars, og opprettede tall 15. juni. De ureviderte nøkkeltallene pr. 15. mars kan inneholde feil. Kommunene har anledning til å rette opp feil og mangler i sine data innen 15. april, og SSB gjennomfører kvalitetskontroller og revisjon av datamaterialet før publiseringen den 15. juni.

Kommunens tjenesteområder

Organisasjon og strategisk ledelse

Kommunalsjefen har ordet

Rammeområdet har fått en ny struktur som nå er delt inn i organisasjon og strategisk ledelse, og politikk og politisk ledelse. Endringen tydeliggjør skillet mellom det administrative og det politiske nivået, og skal bidra til mer målrettet arbeid med både utvikling av organisasjonen og det lokale demokratiet.

Stab og støtte er en integrert del av kommunens samlede organisasjon og tjenesteproduksjon. Gjennom fagkompetanse, rådgivning, koordinering og administrative støttefunksjoner skal de bidra til at virksomhetene har nødvendige verktøy og forutsetninger for å løse sine oppgaver og levere gode tjenester til innbyggerne. Et godt samspill mellom stab, støtte og virksomhetene er derfor avgjørende for en velfungerende kommune.

Innen organisasjon og strategisk ledelse inngår kommunedirektørens stab og støttefunksjoner som økonomi, HR, IT, servicetorg, kommunikasjon og andre fagområder som støtter driften av hele kommunen og er til støtte for alle virksomhetene i kommunen. I et samfunnsperspektiv utgjør disse funksjonene selve grunnmuren i en velfungerende kommune. De sikrer stabile tjenester, profesjonell forvaltning, gode arbeidsvilkår og teknologisk utvikling til nytte for både innbyggere, ansatte og folkevalgte. Innen organisasjon og strategisk ledelse jobbes det i tillegg mye med saksutredninger slik at politikerne kan drive med sine kjerneoppgaver og fatte gode vedtak basert på solide beslutningsgrunnlag.

Kommunikasjon er en viktig strategisk støttefunksjon og en kritisk kompetanse i kommunens organisasjon. God intern og ekstern kommunikasjon bidrar til samhandling, god informasjonsflyt og tillit mellom kommunen, innbyggerne og øvrige samarbeidspartnere. Kommunikasjonskompetanse er også en sentral del av kommunens beredskapsevne. Ved kriser og uønskede hendelser er rask, tydelig og korrekt informasjon avgjørende for å ivareta innbyggernes trygghet og sikre god krisehåndtering.

Kommunens overordnede beredskapsarbeid, herunder kriseledelse, beredskapsplanverk og samordning ved uønskede hendelser, er en viktig del av kommunens strategiske ledelse og organisasjonsansvar. Dette omfatter også samarbeid med eksterne og interkommunale beredskapsaktører for å sikre nødvendig kompetanse, kapasitet og samhandling. Den operative beredskapen, herunder brann og redningstjenesten, brannsamarbeid og droneprosjektet, omtales under virksomheten Brann og beredskap.

IT og digitalisering er en sentral del av dette arbeidet, både som en støttefunksjon og som en strategisk driver for utvikling og effektivisering av kommunens tjenester. I 2026 vedtok kommunestyrene i Røros, Os og Holtålen at IT-tjenesten i de tre kommunene skal slås sammen fra 2027. Den nye interkommunale enheten skal organiseres som et kommunalt oppgavefelleskap, og har som målsetning om å tilby bedre og mer samkjørte IT-tjenester for alle tre kommunene, både innenfor IT-drift, -utvikling og -sikkerhet. Arbeidet med samkjøring av IT-tjenestene i de tre samarbeidskommunene vil gå gjennom 2027. Dette inkluderer også samkjøring av kostnadsfordelingen mellom IT-tjenesten og øvrige enheter i kommunen, og vil derfor kunne påvirke kostnadssted for ulike IT-tjenester fra budsjettåret 2028. Effektiviseringsgevinster av samarbeidet er forventet over tid, men kan ikke forventes allerede i første driftsår. Den nye organiseringen fra 2027 har derfor ingen direkte budsjettmessig påvirkning det første året.

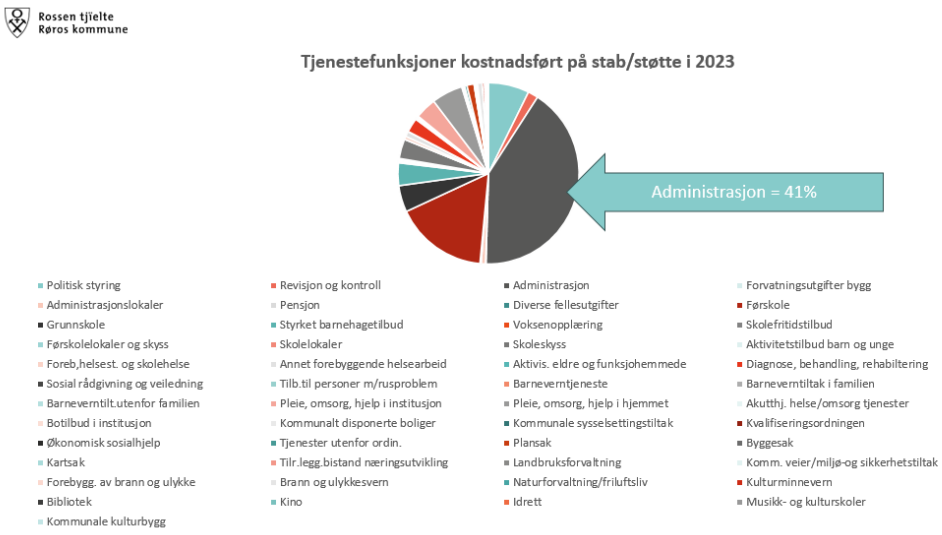
Interkommunalt samarbeid er et viktig strategisk virkemiddel for å sikre robuste fagmiljøer, gode tjenester og kostnadseffektiv drift. I tråd med oppdraget fra styringsgruppen er det prioritert å

videreutvikle samarbeidet om kommunenes interne støtte og fellestjenester. Dette arbeidet er godt i gang, og etableringen av et felles oppgavefellesskap for IKT fra 2027 er et viktig konkret resultat av satsingen. Erfaringene viser at interkommunalt samarbeid gir gode faglige og økonomiske gevinster. På prioriterte områder skal det derfor arbeides aktivt for å videreutvikle og utvide samarbeidet til flere kommuner, slik at stordriftsfordeler og mer effektive løsninger kan utnyttes ytterligere.

Tidligere budsjettrammer for organisasjon og strategisk ledelse kunne gi et misvisende inntrykk av kommunens administrative ressursbruk. Den nye organiseringen og rammefordelingen gir et tydeligere skille mellom sentrale støttefunksjoner og kommunens øvrige tjenesteområder. Dette gir et mer presist bilde av ressursbruken, tydeligere ansvarsforhold og bedre sammenlignbarhet og transparens i kommunens budsjetter.

Organisasjon og strategisk ledelse har over tid vært i stadig utvikling for å tilpasse seg endringer i organisasjonen og behovet for effektiv ressursbruk. Dette har blant annet bidratt til en gradvis reduksjon i ressursene. Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse organisering og bemanning til kommunens behov.

Tabellen under er en visualisering av bredden i tjenestefunksjoner som gikk inn i stabsfunksjonene i det tidligere rammeområdet for stab og støtte. Med ny organisering vil virksomheten i større grad spisses inn mot det som faktisk kategoriseres som stabsfunksjoner. Det kan leses mer om disse i kapittelet om økonomisk analyse og budsjettprosessen.

Strategisk retning

Kommuneplanens samfunnsdel vedtatt i kommunestyret 21.09.23, danner grunnlaget og legger føringer for videre utvikling av kommuneorganisasjonen.

Utfordringene kommer mot oss i økende omfang og hastighet. Forutsetningene for å lykkes er at organisasjonen Rossen tjîelte / Røros kommune er:

- En utviklingsorientert kommune
- At vi har en god arbeidsgiverpolitikk
- At vi er økonomisk bærekraftig
- At vi har fokus på innovasjon og digitalisering.

- At vi er gode på mangfold og inkludering
- God på samskaping og samhandling
- Kommunikasjon
- Beredskap og samfunnssikkerhet

I tillegg skal politisk deltakelse i og eierskap til planprosesser styrkes. Dette er føringer som legges til grunn for arbeidet med utvikling av organisasjonen.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	24 335	23 587	23 587	24 876	24 506	24 506	24 506
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	19 526	20 363	20 363	20 267	20 561	20 561	20 561
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	6 242	5 589	5 589	5 280	5 589	5 589	5 589
Overføringsutgifter	4 062	66	66	150	66	66	66
Finansutgifter	442	0	0	10	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**54 607**	**49 605**	**49 605**	**50 584**	**50 721**	**50 721**	**50 721**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-421	-460	-460	-420	-460	-460	-460
Refusjoner	-8 051	-1 750	-1 750	-866	-1 750	-1 750	-1 750
Overføringsinntekter	-3 242	-3 241	-3 241	-3 200	-3 241	-3 241	-3 241
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 748	-425	-425	-1 331	-425	-425	-425
Sum Driftsinntekter	**-13 462**	**-5 876**	**-5 876**	**-5 817**	**-5 876**	**-5 876**	**-5 876**
Sum	**41 146**	**43 728**	**43 728**	**44 767**	**44 845**	**44 845**	**44 845**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Rammeområde organisasjon og strategisk ledelse går inn i 2027 med en marginal budsjettramme, ytterligere spisset etter at kostnader knyttet til blant annet felles barnehage og grunnskole er flyttet til oppvekst og andre relevante rammeområder. Det begrensede økonomiske handlingsrommet stiller store krav til prioritering og effektiv ressursbruk, samtidig som støttefunksjonene skal ivareta nødvendige oppgaver for hele kommuneorganisasjonen og i tråd med kommuneplanens samfunnsdel

Digitalisering, kompetanseutvikling og innovasjon blir derfor sentrale virkemidler for å forenkle arbeidsprosesser, styrke samhandlingen og utnytte tilgjengelige ressurser enda bedre. Utfordringen i 2027 blir å videreutvikle organisasjonen og møte økende krav til styring, sikkerhet og tjenestekvalitet uten tilsvarende økning i ressursene. Målet er å jobbe smartere, styrke organisasjonens samlede kompetanse og sikre en god utvikling innenfor vedtatte budsjettrammer.

Digitalisering og kompetanseutvikling er sentrale drivere i dette arbeidet. IT-avdelingen og HR-avdelingen spiller nøkkelroller i å utvikle en mer effektiv, moderne og lærende organisasjon som tar i bruk teknologi for å forenkle og forbedre tjenester, både internt og ut mot innbyggerne.

Budsjettet for rammeområdet er marginal og stramt, og rammen er redusert etter at kostnadsområder som felles barnehage og grunnskole er flyttet til oppvekstrammen og andre tilhørende rammer.

Med begrensede midler blir det enda viktigere å ha fokus på læring, digital modenhet og samhandling, slik at kommunen kan møte framtidens krav med kvalitet og bærekraft. Til tross for begrensede ressurser skal organisasjon og strategisk ledelse fortsatt bidra til innovasjon, kompetansebygging, digital transformasjon og en bærekraftig utvikling av kommunen som organisasjon og samfunn.

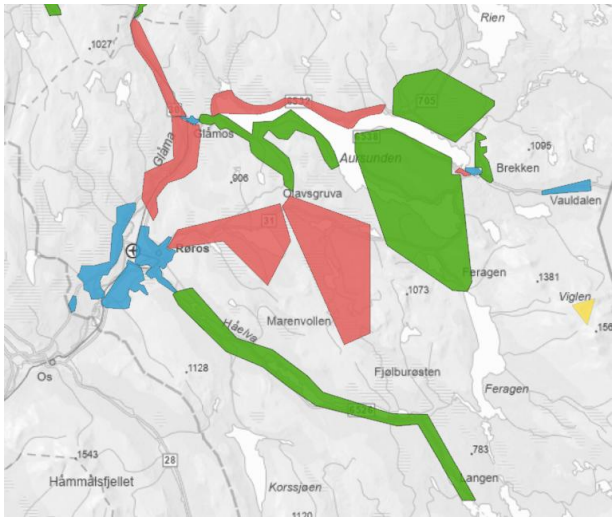
Utvikling handler om å jobbe smartere gjennom digitalisering, kompetanseheving og innovasjon. Det handler om å utnytte teknologi bedre, styrke kompetansen i organisasjonen, forenkle arbeidsprosesser og sikre at kommunen har gode systemer for styring, ledelse og tjenesteutvikling.

Bredbåndsutbygging

IT-avdelingen har over en lengre periode jobbet sammen med næringskoordinator og tekniske områder mot fylket og utbyggere for å bidra til økt utbredelse av infrastruktur for høyhastighetsbredbånd til husstander, næringsliv og fritidsboliger. Arbeidet har vært rettet mot områder som kan støttes av midler fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) og fylket.

Kartet under viser status på utbygging per oktober 2026.

- Blå områder er kommersielt utbygde områder, utbygd uten støtte fra NKOM
- Grønne områder er områder som er ferdig utbygd med støttemidler fra NKOM og fylket de siste årene
- Røde områder er ikke utbygd med hastigheter som er støtteberettiget - verken kommersielt eller med midler fra NKOM - per i dag. De fleste husstander og bedrifter i disse områdene har likevel tilgang på bredbånd med noe lavere hastigheter, f.eks. via radiomaster. Tall fra 2025 viser at det var 221 husstander og 4 bedrifter tilsammen i disse områdene

Videre utbygging av bredbånd er foreløpig ikke prioritert. Dette skyldes blant annet kommunens krevende økonomiske situasjon og behovet for å stille med kommunal egenandel for å utløse fylkeskommunale tilskudd til utbygging.

Samisk forvaltningsområde

Røros kommune skal bevare og utvikle sørsamisk språk og kultur, og ivareta sine forpliktelser som samisk språkforvaltningskommune. I perioden 2027–2030 vil arbeidet ta utgangspunkt i Strategi for samisk språk og kultur 2026–2030, med vekt på språkkompetanse, samisk språk i kommunale tjenester, kulturtiltak og samarbeid med samiske aktører. En viktig utfordring blir å sikre tilstrekkelig kompetanse og ressurser til å følge opp både lovpålagte oppgaver og langsiktig språk og kulturutvikling.

Verdensarv

Røros kommunes verdensarvstatus er en viktig del av kommunens identitet, samfunnsutvikling og attraktivitet. Arbeidet omfatter ivaretakelse og formidling av kulturarven, samarbeid med regionale og nasjonale aktører og tilrettelegging for at verdensarvverdiene bevares for framtidige generasjoner. Kommunen skal bidra til en bærekraftig utvikling der hensynet til kulturmiljøet balanseres med behovene til innbyggere, næringsliv og reiseliv. Dette krever langsiktig planlegging, god forvaltning og tett samarbeid mellom offentlige aktører, eiere og lokalsamfunnet.

Utfordringer og strategi

For å nå hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel kreves en sterk, effektiv og utviklingsorientert organisasjon. Organisasjon og strategisk ledelse skal understøtte hele kommuneorganisasjonen og spiller en nøkkelrolle i dette arbeidet, men står i dag overfor betydelige utfordringer knyttet til både økonomiske rammer og kapasitet.

Rammene for virksomheten er svært stramme, og det finnes få reserver dersom nøkkelpersonell blir fraværende. Høy arbeidsbelastning, økende kompleksitet i oppgaver og omfattende krav til digitalisering, lovverk og forvaltning utfordrer gjennomføringsevnen. Ytterligere reduksjoner i budsjettrammene vil kunne svekke evnen til å sikre forsvarlig drift og nødvendig utvikling.

Samtidig ligger det betydelige muligheter i teknologi, digitalisering og kompetanseutvikling. Gjennom smartere arbeidsprosesser, innovasjon og styrket samhandling kan kommunen opprettholde kvaliteten i tjenestene også innenfor stramme økonomiske rammer.

Organisasjon og strategisk ledelse skal holde fast på et fortsatt sterkt fokus på en god grunnmur for organisasjonen gjennom et godt og omforent verdigrunnlag og utviklingsbilde som manifesterer seg i de viktige styringsdokumentene slik som utviklingsstrategien, arbeidsgiverstrategien, kulturstrategien og kommunikasjonsstrategien "Innsiden reflekteres på utsiden" .

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av Samisk språk og kultur						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros har vi arenaer og møteplasser for samisk språk, kunst og kultur, og har fokus på samiske kunst- og kulturaktiviteter.						

Rammeområdets arbeid med sammenhengen mellom kommuneplanens samfunnsdel og HØP

Delmålene i handlings og økonomiplanen (HØP) bygger på kommunens gjeldende planer og skal følges opp gjennom tiltak og oppdrag i virksomhetene. Den krevende økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å gjennomføre nye tiltak som krever økte bevilgninger. I 2027 må måloppnåelsen derfor i

hovedsak skje gjennom faglige og organisatoriske prioriteringer innenfor eksisterende rammer. Dette stiller krav til tydelig ansvar, omprioritering og bruk av tilgjengelige ressurser.

Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt

Kommunen skal bidra til et inkluderende lokalsamfunn der mangfold, deltakelse og verdensarven står sentralt. Utfordringen er å følge opp målene med begrensede ressurser og gjennomføre arbeidet som en del av virksomhetenes ordinære oppgaver.

Øke Røros sin attraktivitet som bosted

Røros skal være et godt sted å bo for innbyggere og tilflyttere, uavhengig av alder, helse og bakgrunn. Kommunen skal gjøre relevant informasjon og tjenester tilgjengelige gjennom egnede kanaler og kommunens nettsider. Med stramme økonomiske rammer må dette i stor grad løses gjennom bedre samhandling, tilgjengeliggjøring av eksisterende informasjon og prioritering innenfor dagens drift.

Driftsbudsjett fordelt på endringskategorier

	Økonomiplan			
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**43 728**	**43 728**	**43 728**	**43 728**
Tekniske justeringer	508	508	508	508
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	1 101	1 179	1 179	1 179
Konsekvensjusteringer	**1 609**	**1 687**	**1 687**	**1 687**
Konsekvensjustert ramme	**45 337**	**45 415**	**45 415**	**45 415**
Nye pålegg	69	69	69	69
Politiske vedtak	-639	-639	-639	-639
Nye tiltak og realendringer	**-570**	**-570**	**-570**	**-570**
Ramme 2027-2030	**44 767**	**44 845**	**44 845**	**44 845**

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Justering ramme felleskostnader

Ansvar 1103 - Felleskostnader er en samlepost for kostnader som dekkes på vegne av alle virksomheter i organisasjonen. I denne posten ligger kostnader for blant annet person- og skadeforsikringer, bedriftshelsetjenester, kursavgifter, tilskudd til verdensarvsenter, kontingenter og andre fellesutgifter. Denne budsjettposten må økes for å dekke inn prisøkninger og flytting av kostnader knyttet til BHT-arbeid som tidligere har ligget ute på virksomheter inn til dette området.

Overføring av kapasitet fra investering til drift i forbindelse med sluttføring av innføringsprosjekt

IT-avdeling har i 2026 en 50% stilling i investeringsbudsjettet for innføring av Helseplattformens legeløsning. Denne går over i drift fra 2027

Sammendrag budsjett

Tjenesteområdet går inn i 2027 med en stram budsjettramme og begrenset kapasitet, samtidig som kostnadene og kravene til effektivisering, digitalisering, sikkerhet og kvalitet øker. Hovedutfordringen er å ivareta nødvendige støttefunksjoner for hele kommunen og samtidig legge til rette for utvikling innenfor tilgjengelige ressurser.

Budsjettet prioriterer sentrale støttefunksjoner som **HR, IT, økonomi og servicetorg**, med vekt på digitalisering, effektivisering og kompetanseutvikling. Samtidig skal kommunen ivareta sine oppgaver knyttet til verdensarven og rollen som samisk forvaltningskommune, herunder å bidra til å bevare og utvikle kulturarv, sørsamisk språk og kultur.

Budsjettet reflekterer også nødvendige tilpasninger gjennom reduksjon av enkelte stillinger og kostnader samt effektivisering av avtaler. Kostnader og rammer til blant annet felles barnehage, grunnskole og fosterhjem er flyttet fra organisasjon og strategisk ledelse til oppvekstrammen. Tilsvarende er forvaltningskontoret flyttet til helserammen. Dette gir en mer korrekt fordeling av kostnadene mellom rammeområdene.

Organisasjon og strategisk ledelse skal fortsatt ivareta fellesfunksjoner for hele kommuneorganisasjonen. Begrenset kapasitet og økende krav til styring, digitalisering, sikkerhet og utvikling stiller derfor store krav til prioritering, samhandling og effektiv ressursbruk. Målet er å opprettholde nødvendige støttefunksjoner og ivareta kommunens ansvar for både organisasjonsutvikling, verdensarv og samisk språk og kultur innenfor vedtatte rammer.

Sykefravær og deltid

Mål for sykefravær 2027

Rammeområdet har for 2027 mål om 8 % sykefravær eller mindre. Målet for rammeområdet er satt ut fra kjente forhold og erfaringsmessige tall. Det er til enhver tid et mål å ha minst mulig sykefravær. Se også omtale av sykefravær i kapittel “Organisasjon og styring".

Mål for arbeidet med deltid

Pr 1.7.2026 hadde tjenesten ingen deltid, unntatt tilrettelegging for helse og andre personlige forhold som gir rett til deltid etter arbeidsmiljøloven. Målet for 2027 er ingen endring i denne situasjonen.

Lærlinger

Røros kommune ønsker å satse på lærlinger og bidra til å utdanne framtidens fagarbeidere. Per i dag har rammeområdet ingen lærlinger. Dette skyldes at det ikke er medarbeidere i rammeområdet med veilederkompetanse.

Politikk og politisk ledelse

Innledning

Det er generelt krevende å budsjettere for politisk aktivitet, da denne vil variere i takt med hvilke saker og problemstillinger som oppstår gjennom året. Saker som krever politisk behandling er ofte nødvendige å avklare, og den politiske aktiviteten kan derfor i begrenset grad styres utelukkende av budsjettrammen.

Dette innebærer at rammeområde for politikk kan møte økonomiske utfordringer i 2027, noe det må utvises forståelse for. Samtidig vil det løpende bli prioritert å finne avhjelpende tiltak for regnskapet gjennom året. Dersom budsjettforslaget skal holdes, fordrer dette at også det politiske rammeområdet identifiserer og iverksetter nødvendige innsparingstiltak ved behov.

Aktuelle tiltak kan være å avlyse politiske møter i perioder med lav saksmengde. Dette krever en aktiv bevissthet og oppfølging fra lederne i de politiske utvalgene og medvirkningsrådene.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	3 296	3 309	3 309	3 384	3 228	3 228	3 228
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 811	2 383	2 383	2 627	2 473	3 073	2 473
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	344	180	180	70	180	180	180
Overføringsutgifter	583	105	105	105	105	105	105
Sum Driftsutgifter	**7 034**	**5 977**	**5 977**	**6 186**	**5 986**	**6 586**	**5 986**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-16	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-455	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-400	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-871**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum	**6 163**	**5 977**	**5 977**	**6 186**	**5 986**	**6 586**	**5 986**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Området består av de budsjettkapitlene som omhandler drift og godtgjøring av utvalg, råd og andre utvalg, tilskudd til politiske partier, gjennomføring av valg, kontroll- og revisjonstjenester og reserverte tilleggsbevilgninger.

Utfordringer og strategi

Året 2027 er et valgår, og det er avsatt midler til gjennomføring av valget. Erfaringer fra forrige valggjennomføring tilsier at budsjettrammen er realistisk, forutsatt at vi har tilstrekkelig med interne ressurser som kan bidra.

Ved valget i 2025 klarte vi å redusere bruken av eksterne innleier, samtidig som vi investerte i nye valgavlukker. Utskiftning av utdaterte valgavlukker forblir en prioritet for 2027, da den nåværende avlukkesparken er moden for utskifting. Dette er svært viktig med tanke på å innfri krav til universell utforming og sikkerhet i valggjennomføringen.

Ettersom det er kommunevalg, vil det bli et nytt kommunestyre med mange ferske representanter. Det er derfor avgjørende at vi prioriterer grundig folkevalgtopplæring i oppstartsfasen for det nye kommunestyret. Selv om det er avsatt egne midler til selve valggjennomføringen, vil denne nødvendige folkevalgtopplæringen legge et ekstra press på en allerede presset ramme for utbetaling av godtgjøring.

Formannskapet vedtok i mars 2026 at kommunen skulle inngå medlemskap i fellesrådet for Trøndelag og Jämtland Härjedalen fra 01.01.2027. Dette vil bli fulgt opp. Fellesrådet vil øke samarbeidet på mange områder på tvers av landegrensen, noe som gjelder spesielt innenfor næringsutvikling, samfunnsutvikling og beredskap. Dette vil kunne bidra til at kommunen blir et mer attraktiv å bo i og at samarbeid innenfor både privat og offentlig sektor vil øke. Medlemskap sammenfaller derfor godt med et av hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel - nemlig at Røros skal være en sterk pådriver for regionale samarbeid.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst							
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede							

Driftsbudsjett fordelt på endringskategorier

	Økonomiplan			
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**5 977**	**5 977**	**5 977**	**5 977**
Tekniske justeringer	4	4	4	4
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	-400	0	-0	-0
Konsekvensjusteringer	**-396**	**4**	**4**	**4**
Konsekvensjustert ramme	**5 581**	**5 981**	**5 981**	**5 981**
Nye tiltak	600	0	600	0
Politiske vedtak	5	5	5	5
Nye tiltak og realendringer	**605**	**5**	**605**	**5**
Ramme 2027-2030	**6 186**	**5 986**	**6 586**	**5 986**

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Politiske vedtak

Rammejustering kostnadsøkning kontroll og revisjon

Rammer for kontroll og revisjon justeres iht budsjettforslag fra kontrollutvalget

Sammendrag budsjett

Budsjettet omfatter ansvarene politiske utvalg, støtte til politiske partier, politiske valg, kontrollutvalg og reserverte tilleggsbevilgninger.

Budsjettet for 2027 er forsøkt tilpasset den vedtatte organiseringen og møtestrukturen for kommende år. Dette innebærer en generell lønnsjustering av godtgjøringene i tråd med det gjeldende godtgjøringsreglementet, samtidig er det avsatt budsjett for gjennomføring av valg. Driftsrammen for øvrig er stram, særlig med tanke på midler til representasjon og gaver, bevertning, samt reiser og deltakelse på kurs og konferanser for politikere.

Videre vil overgangen til ny leverandør av strømmetjenester for kommunestyrets møter i 2026 gi vesentlig reduserte utgifter under kontoen for kjøp av private tjenester i 2027. Det ble også gjennomført en opprydding i de folkevalgtes datalisenser høsten 2026, noe som vil redusere lisensutgiftene i 2027.

Det jobbes kontinuerlig med å redusere driftsmessige kostnader som frigjør midler til politikk, men det er ikke lengre noen lavthengende frukter å ta av. Ettersom både møteplan, godtgjøringer og størrelse på utvalgene er vesentlige faktorer som er politisk bestemt, så er det vanskelig å finne ytterligere tiltak som kan frigjøre midler i rammeområdet.

Politikk og kontroll

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	3 296	3 309	3 309	3 384	3 228	3 228	3 228
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 811	2 383	2 383	2 627	2 473	3 073	2 473
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	344	180	180	70	180	180	180
Overføringsutgifter	583	105	105	105	105	105	105
Sum Driftsutgifter	**7 034**	**5 977**	**5 977**	**6 186**	**5 986**	**6 586**	**5 986**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-16	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-455	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-400	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-871**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum	6 163	5 977	5 977	6 186	5 986	6 586	5 986

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst							
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede							

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**5 977**	**5 977**	**5 977**	**5 977**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Politikk og politisk ledelse	4	4	4	4
Sum Tekniske justeringer			**4**	**4**	**4**	**4**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						

Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Politikk og politisk ledelse	-300	0	0	0
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2026-2029		Politikk og politisk ledelse	-100	0	0	0
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-400**	**0**	**0**	**0**
Konsekvensjusteringer			**-396**	**4**	**4**	**4**
Konsekvensjustert ramme			**5 581**	**5 981**	**5 981**	**5 981**
Nye tiltak						
Gjennomføring av valg		Politikk og politisk ledelse	600	0	600	0
Sum Nye tiltak			**600**	**0**	**600**	**0**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Politikk og politisk ledelse	-81	-81	-81	-81
Rammejustering kostnadsøkning kontroll og revisjon		Politikk og politisk ledelse	86	86	86	86
Sum Politiske vedtak			**5**	**5**	**5**	**5**
Nye tiltak og realendringer			**605**	**5**	**605**	**5**
Ramme 2027-2030			**6 186**	**5 986**	**6 586**	**5 986**

Sammendrag budsjett

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Politiske vedtak

Rammejustering kostnadsøkning kontroll og revisjon

Rammer for kontroll og revisjon justeres iht budsjettforslag fra kontrollutvalget

Oppvekst og inkludering

Kommunalsjefen har ordet

Røros kommune skal være et godt sted å vokse opp og leve, med likeverdige muligheter til læring, mestring og deltakelse. Kommuneplanens samfunnsdel 2024 - 2030, med visjonen *Vaerien vuelie / Pulsen i fjellet*, gir den overordnede retningen. Strategi for oppvekst og utdanning 2023–2034 og Strategi for mangfold og inkludering konkretiserer ambisjonene om gode oppvekstvilkår, inkluderende fellesskap og deltakelse. Tidlig innsats og samarbeid på tvers av tjenester og med lokalsamfunnet skal være bærende prinsipper.

Virksomhetene innen oppvekst og inkludering har kompetente og engasjerte medarbeidere som hver dag arbeider for å gi innbyggerne et godt og forsvarlig tjenestetilbud. Gjennom faglig utvikling, forebyggende arbeid og samarbeid på tvers av tjenester er det utviklet arbeidsformer som bidrar til målrettet bruk av tilgjengelige ressurser. Medvirkning fra barn, unge, foresatte og brukere er sentralt for å utvikle tjenester som møter innbyggernes behov.

Handlings- og økonomiplanperioden 2027–2030 vil samtidig stille store krav til omstilling og prioritering. Endringer i befolkningssammensetningen, økende behov for individuell tilrettelegging, rekrutteringsutfordringer og reduserte statlig tilskudd begrenser handlingsrommet og gjør det krevende å opprettholde kapasitet og kvalitet innenfor tilgjengelige rammer.

I barnehage og skole må kapasitet, organisering og bemanning tilpasses utviklingen i barnetall og behov. Færre barn i barnehagealder krever langsiktig kapasitetsplanlegging, mens skolene må møte økende tilretteleggingsbehov innenfor stramme rammer. I tråd med Strategi for oppvekst og utdanning skal kommunen sikre nødvendig kompetanse og stabile fagmiljøer som gir barn og unge trygge, inkluderende læringsmiljøer og muligheter for mestring.

Forebygging og tidlig innsats skal fortsatt prioriteres. Gjennom styrket tverrfaglig samarbeid og mer tilgjengelig støtte til familier skal utfordringer fanges opp tidligere, og hjelpen samordnes bedre. Dette følger opp kommunens strategier for oppvekst, utdanning, mangfold og inkludering. Målet er å forebygge utenforskap, bedre oppvekst- og levekårene og redusere behovet for mer omfattende tjenester over tid.

Integrering og arbeidsinkludering vil kreve særskilt oppmerksomhet. Røros har oppnådd gode resultater med å få flyktninger i arbeid, men gradvis bortfall av integreringstilskudd skaper økonomisk usikkerhet samtidig som behovet for oppfølging kan vedvare. I tråd med Strategi for mangfold og inkludering skal kommunen styrke mulighetene for arbeid, utdanning og økonomisk selvhjulpenhet. Dette er avgjørende både for den enkelte, for et inkluderende lokalsamfunn og for kommunens økonomiske bærekraft.

Som samisk språkforvaltningskommune har Røros et særskilt ansvar for sørsamisk språk og kultur. Begrenset tilgang på språkkompetanse og utfordringer med finansiering gjør arbeidet sårbart. Kommunen skal følge opp Strategi - Samisk språk og kultur 2026-2030 og arbeide for kompetanse, kontinuitet og mer forutsigbare rammevilkår.

De økonomiske utfordringene krever at kommunen prioriterer tydeligere og ser tjenestene i sammenheng. I 2027 vil langsiktig kapasitetsplanlegging, målrettet kompetansebruk, forebyggende innsats og tett økonomisk oppfølging stå sentralt. Omstilling må bygge på kunnskap om behov og konsekvenser, samtidig som lovpålagte oppgaver og forsvarlig kvalitet ivaretas.

Ambisjonen er å utvikle bærekraftige tjenester som gir innbyggerne trygghet, mestring og muligheter for deltakelse gjennom hele livet. Det krever samarbeid, omstilling og prioriteringer som ivaretar både dagens behov og Rørossamfunnets langsiktige utvikling.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	164 782	155 482	155 483	150 782	153 310	153 420	155 221
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	17 408	18 170	18 170	18 085	18 512	18 512	18 512
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	23 552	21 242	21 242	24 199	21 242	21 242	21 242
Overføringsutgifter	22 613	22 888	22 888	20 412	22 888	22 888	22 888
Finansutgifter	3 883	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**232 238**	**217 783**	**217 783**	**213 478**	**215 952**	**216 062**	**217 863**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-5 380	-4 219	-4 219	-3 766	-4 219	-4 219	-4 219
Refusjoner	-51 738	-35 189	-35 189	-34 248	-35 189	-35 189	-35 189
Overføringsinntekter	-40 161	-35 836	-35 836	-31 194	-35 836	-35 836	-35 836
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 667	-2 270	-2 270	-3 651	-2 270	-2 270	-2 270
Sum Driftsinntekter	**-100 946**	**-77 515**	**-77 515**	**-72 858**	**-77 515**	**-77 515**	**-77 515**
Sum	**131 292**	**140 268**	**140 268**	**140 620**	**138 437**	**138 547**	**140 348**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Oppvekst og inkludering omfatter kommunens tjenester innen barnehage, grunnskole, skolefritidsordning (SFO), pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), voksenopplæring, flyktningtjeneste, barnevern og NAV. Tjenestene har ansvar for opplæring, omsorg, forebygging, kvalifisering og inkludering i ulike faser av livet.

Rammeområdet er organisert i følgende virksomheter:

Skolene

- Røros skole, inkludert samisk undervisning
- Brekken skole
- Skolefritidsordning (SFO) ved begge skolene

Barnehagene

- Hengfonna barnehage / Gåeblie maanagïerte
- Luvlege maanagïerte / Ysterhagan barnehage
- Glåmos barnehage
- Brekken barnehage / Praahkan maanagïerte

Røros lærings- og veiledningstjeneste

- Voksenopplæringssenteret
- Flyktningtjenesten
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Barneverntjenesten

- Interkommunal barneverntjeneste

NAV

- Interkommunalt NAV-kontor

Tjenestene samarbeider med øvrige kommunale virksomheter, andre offentlige instanser og aktører i lokalsamfunnet for å ivareta innbyggernes behov.

Utfordringer og strategi

Oppvekst- og inkluderingsområdet står overfor betydelige utfordringer i handlings- og økonomiplanperioden 2027–2030. Endringer i befolkningssammensetningen, stramme økonomiske rammer, økende behov for individuell tilrettelegging og usikkerhet knyttet til statlige tilskudd stiller krav til hvordan tjenestene organiseres og utvikles. Hovedutfordringen blir å sikre økonomisk bærekraftige og likeverdige tjenester som ivaretar lovpålagte oppgaver og stabil drift.

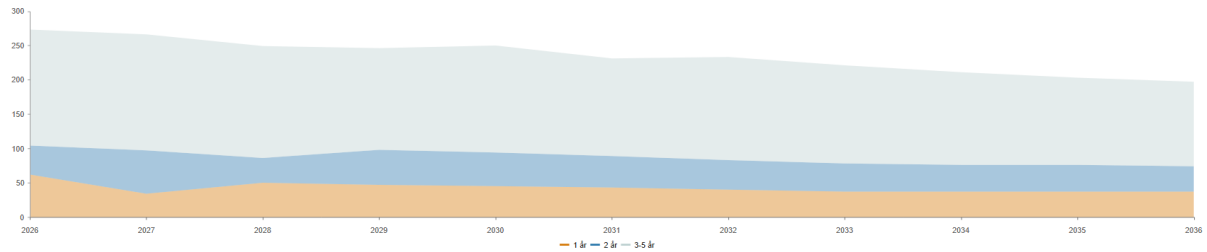
Demografisk utvikling og bærekraftig tjenestestruktur

Befolkningsframskrivingene viser et relativt stabilt folketall i økonomiplanperioden, men med betydelige endringer i alderssammensetningen. Antallet barn i barnehagealder forventes å gå ned, mens elevtallet i grunnskolen samlet sett holder seg relativt stabilt. Samtidig øker antallet eldre, noe som vil påvirke kommunens samlede utgiftsbehov og prioriteringer.

Redusert barnetall gir ikke automatisk tilsvarende lavere driftsutgifter. Bemanningskrav, bygningsstruktur, geografiske forhold og behov for særskilt tilrettelegging begrenser mulighetene for økonomiske tilpasninger. Barnehagenes framskrivinger viser en betydelig reduksjon i behovet for plasser fram mot 2036, noe som aktualiserer en vurdering av den samlede kapasiteten i kommunale og private barnehager.

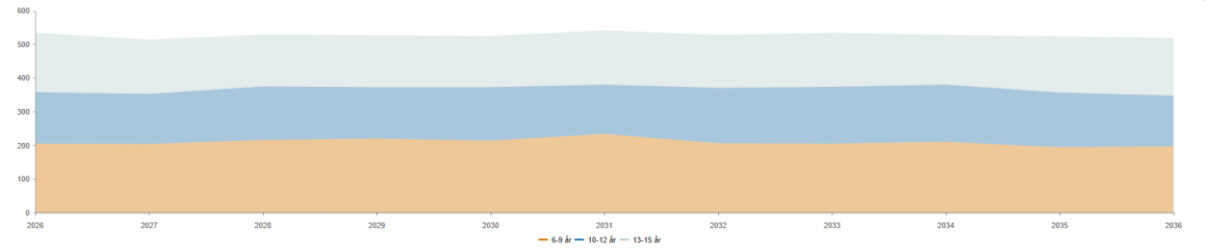
De nye barnehagene Hengfonna og Luvlege maanagïerte/Ysterhagan gir muligheter for bedre utnyttelse av fagressurser, mens mindre enheter er mer sårbare ved fravær og rekrutteringsutfordringer. I planperioden må kommunen følge barnetallsutviklingen tett og vurdere framtidig barnehagestruktur ut fra kvalitet, kapasitet, bemanning og økonomi.

Prognose for antall barnehagebarn neste 10 år

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
1 år	62	34	50	47	45	43	40	37	37	37	37
2 år	42	63	36	51	49	46	43	41	39	39	37
3-5 år	169	169	163	148	156	142	150	143	135	127	123
Total	273	266	249	246	250	231	233	221	211	203	197

Prognose for antall skolebarn neste 10 år

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
6-9 år	205	204	216	220	214	234	206	205	210	194	197
10-12 år	153	149	159	153	159	146	165	169	170	163	151
13-15 år	177	161	154	154	152	162	157	161	148	167	171
Total	535	514	529	527	525	542	528	535	528	524	519

Grunnskole og SFO – kvalitet innenfor stramme rammer

Skolene har gjennomført betydelige innsparinger, og bemanningen ligger nå på eller rett over lærernormen. Samtidig øker behovet for individuell tilrettelegging, personlig assistanse og tett voksenoppfølging. Dette gir begrenset handlingsrom til å møte endringer i elevbehov og fravær.

Elevtallet forventes samlet sett å være relativt stabilt, men forskjellene mellom skolene og årstrinnene er betydelige. Røros skole har enkelte store elevgrupper, mens Brekken oppvekstsenter har et lite elevgrunnlag og en fådelt organisering. Begge forholdene utfordrer muligheten til å sikre nødvendig kompetanse og et likeverdig opplæringstilbud.

Lærernormen alene gir ikke et fullstendig bilde av skolenes kapasitet til å oppfylle opplæringslovens krav. Ressursene må også dekke tilpasset og intensiv opplæring, individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse og forsvarlig bemanning ved fravær. Den begrensede fleksibiliteten øker risikoen for at skolene ikke har tilstrekkelig kapasitet til å ivareta alle lovpålagte oppgaver innenfor gjeldende rammer.

Skolebyggene har vedlikeholdsbehov, og leieutgifter til eksterne undervisningsarealer påvirker økonomien. Også SFO har økt press på bemanning, lokaler og ressursbruk.

I planperioden skal ressursfordelingen vurderes opp mot elevtall, organisering og faktiske tilretteleggingsbehov.

Rekruttering, kompetanse og stabile fagmiljøer

Tilgang på kvalifisert personell er en økende utfordring, særlig innen barnehage. Den nasjonale mangelen på barnehagelærere gjør det krevende også for Røros kommune å rekruttere og beholde nødvendig pedagogisk kompetanse. Sammen med begrenset vikartilgang og sårbar bemanning i mindre enheter utfordrer dette stabil drift, kvalitet og muligheten til faglig utvikling.

PPT har nødvendig fagkompetanse ved inngangen til 2027, men reduserte driftsmidler gjør tjenesten sårbar ved framtidige vakanser. Manglende intern kompetanse kan medføre økt saksbehandlingstid eller behov for kostbare eksterne tjenester.

Den interkommunale barneverntjenesten må sikre nødvendig kapasitet og kompetanse til å ivareta lovpålagte oppgaver, samtidig som det må planlegges for langsiktige kompetansebehov og kravene som gjelder fra 2031.

I planperioden blir det viktig å prioritere rekruttering, kompetanseutvikling og tiltak for å beholde medarbeidere. Samarbeid om fagressurser og hensiktsmessig organisering skal bidra til å redusere sårbarheten og sikre stabile tjenester.

Tidlig innsats, forebygging og tverrfaglig samarbeid

Kommunens tjenester møter barn, unge og familier med sammensatte utfordringer knyttet til blant annet psykisk helse, skolefravær, levekår og behov for tilrettelegging. Dette stiller økte krav til tidlig innsats og koordinert oppfølging.

Gjennom BTI (Bedre tverrfaglig innsats) og videreutviklingen av Familiehjelpa skal kommunen styrke samhandlingen, tydeliggjøre ansvar og gjøre hjelpen lettere tilgjengelig. PPT skal bidra til å utvikle inkluderende praksis i barnehager og skoler gjennom veiledning, kompetanseutvikling og sakkyndige vurderinger.

Barneverntjenesten skal sikre nødvendig hjelp og beskyttelse til utsatte barn og familier, samtidig som det forebyggende arbeidet styrkes. Behovet for omfattende hjelpetiltak og plasseringer utenfor hjemmet kan gi betydelige økonomiske konsekvenser. Tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid er derfor viktige prioriteringer i planperioden.

I planperioden skal kommunen prioritere mer målrettet bruk av den samlede kompetansen og sikre at tverrfaglig samarbeid blir en integrert del av tjenestenes ordinære arbeid.

NAV, flyktningtjenesten og voksenopplæring – økende økonomisk risiko

Integrering og arbeidsinkludering er blant områdene med størst økonomisk usikkerhet i planperioden. Kommunen har oppnådd gode resultater med overgang til arbeid, men står overfor reduserte inntekter når integreringstilskuddene gradvis faller bort for flyktninger som har vært bosatt i fem år.

NAV og Røros lærings- og veiledningstjeneste har beregnet at om lag 1,5 millioner kroner i sosialhjelpsutgifter fra 2027 ikke lenger kan finansieres gjennom integreringstilskuddet. Behovet for økonomisk bistand og annen oppfølging kan samtidig vedvare, særlig for personer med svak tilknytning til arbeidsmarkedet og eldre flyktninger uten tilstrekkelige pensjonsrettigheter.

Budsjettet for 2027 forutsetter bosetting av 30 nye flyktninger. Lavere bosetting eller utflytting kan redusere tilskuddsinntektene ytterligere. Samtidig kan endringer i arbeidsmarkedet påvirke behovet for NAVs tjenester. Utviklingen innebærer en økende risiko for at kostnader må dekkes innenfor kommunens ordinære driftsrammer.

Røros kommune har inngått leieavtale om bruk av Søsterhjemmet, primært for bosetting av flyktninger. Avtalen vil gi tilgang til sentrumsnære boliger og større fleksibilitet til å tilpasse boligbruken dersom behovene endrer seg. Løsningen skal bidra til mer forutsigbar boligkapasitet og redusere risikoen for kostnader knyttet til tilbakeføring av leide boliger.

Voksenopplæringen må tilpasse ressursene til et varierende deltakergrunnlag, samtidig som lovpålagte tilbud opprettholdes. Forberedende opplæring for voksne (FOV) og individuelt tilrettelagt opplæring finansieres over kommunens ordinære driftsrammer og er ikke knyttet til integreringstilskuddene.

Strategien er å styrke overgangen til varig arbeid, utdanning og økonomisk selvhjulpenhet gjennom samarbeid mellom NAV, flyktningtjenesten, voksenopplæringen og arbeidslivet. Særlig oppmerksomhet skal rettes mot personer med svak eller ustabil arbeidsmarkedstilknytning og unge under 30 år. Oppdaterte prognoser for bosetting, tilskuddsinntekter og sosialhjelpsbehov blir viktige for å kunne tilpasse ressursbruken gjennom planperioden.

Samisk språk og kultur

Røros kommune har som samisk språkforvaltningskommune et særskilt ansvar for å ivareta og utvikle sørsamisk språk og kultur. Strategi for samisk språk og kultur 2026–2030 gir retning for arbeidet.

Tilgangen på ansatte med sørsamisk språk- og kulturkompetanse er begrenset, særlig innen barnehage og skole. Små elevgrupper, ulike språknivåer og særskilte kompetansebehov gjør tilbudene sårbare og ressurskrevende. Samtidig dekker statlige tilskuddsordninger ikke nødvendigvis de faktiske merkostnadene ved organisering av opplæring på og i samisk.

Kommunen ønsker å videreutvikle samisk opplæring for egne elever og kunne tilby mer fjernundervisning til andre kommuner. Dette forutsetter tilstrekkelig kompetanse og mer forutsigbar statlig finansiering. I planperioden skal rekruttering, kompetanseutvikling og samarbeid med relevante språk- og fagmiljøer prioriteres, samtidig som tilgjengelige ressurser brukes målrettet.

Økonomistyring og felleskostnader

En betydelig del av utgiftene innen oppvekst og inkludering påvirkes av forhold kommunen i begrenset grad kan styre på kort sikt. Dette gjelder blant annet tilskudd til private barnehager, skoleskyss og endringer i statlige finansieringsordninger.

Økte utbetalinger til private barnehager stiller krav til korrekt og etterprøvbar tilskuddsberegning. De lokale forskriftene om rapportering og beregning av grunntilskudd, med planlagt ikrafttredelse fra 2027, skal bidra til større forutsigbarhet og likebehandling.

Endret betalingsmodell for drosjetransport forventes å redusere skoleskysskostnadene, men utviklingen må følges nøye. Forsinket fakturering kan gjøre det krevende å vurdere den faktiske økonomiske situasjonen gjennom året.

Strategien er å styrke økonomistyringen gjennom oppdaterte prognoser, kontroll av tilskudd og refusjoner og tett oppfølging av avtaler og fakturering. Dette skal bidra til at økonomiske tiltak bygger på et realistisk grunnlag.

Strategisk retning for 2027–2030

I økonomiplanperioden skal kommunen prioritere helhetlige vurderinger av kapasitet og organisering, forsvarlig ressursbruk i lovpålagte tjenester og tett oppfølging av økonomisk risiko. Utviklingen i barnetall, elevbehov, integreringstilskudd og sosialhjelpsutgifter vil være særlig viktig.

Gjennom oppdaterte prognoser, systematisk økonomioppfølging og samarbeid på tvers av virksomhetene skal kommunen arbeide for å opprettholde kvaliteten i tjenestene og møte framtidige behov innenfor bærekraftige økonomiske rammer.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	I Røros er kultur en del av alle barns arenaer, både barnehage, skole og fritid.						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros har vi arenaer og møteplasser for samisk språk, kunst og kultur, og har fokus på samiske kunst- og kulturaktiviteter.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Rammeområdets arbeid med sammenhengen mellom kommuneplanens samfunnsdel og HØP

Kommuneplanens samfunnsdel 2024–2030 er førende for prioriteringene innen oppvekst og inkludering. Særlig sentralt er målene om gode oppvekstvilkår, mestring, mangfold, inkludering og samhandling. Innenfor stramme økonomiske rammer skal målene følges opp gjennom utvikling av eksisterende tjenester, målrettet ressursbruk og bedre samarbeid på tvers av virksomhetene. Prioriteringene skal inngå i virksomhetenes planlegging og følges opp gjennom styringsdialog og rapportering i Framsikt.

Røros gir barn og unge en god oppvekst

Målet følges opp gjennom prioritering av trygge og inkluderende barnehage- og skolemiljøer, tilpasset opplæring og tidlig innsats. Kommunen skal styrke samhandlingen mellom tjenestene, slik at barn, unge og familier får nødvendig hjelp så tidlig som mulig. Forebygging av utenforskap og bedre muligheter for deltakelse skal prioriteres, særlig for barn og unge som i liten grad deltar i organiserte aktiviteter eller andre fellesskap. Arbeidet med samisk språk og kultur, urfolksforståelse, lokal historie og verdensarven skal bidra til identitet, mestring og tilhørighet.

Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt

Kommunen skal bidra til et mangfoldig og inkluderende lokalsamfunn gjennom likeverdige tjenester og tiltak som fremmer deltakelse. Arbeidsrettet kvalifisering, norskopplæring og samarbeid med lokalt arbeidsliv skal styrke mulighetene for arbeid, utdanning og økonomisk selvhjulpenhet. Samtidig skal samarbeidet med frivilligheten og arbeidet med sørsamisk språk og kultur bidra til fellesskap, tilhørighet og økt forståelse for mangfoldet i Rørossamfunnet.

Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling

Medvirkning og samarbeid skal være en naturlig del av utviklingen av tjenestene. Barn, unge, foresatte og brukere skal gis mulighet til å påvirke forhold som angår dem. Samarbeidet med frivilligheten, lokalt næringsliv og andre offentlige aktører skal videreutvikles, slik at kommunen kan bruke den samlede kompetansen og ressursene i lokalsamfunnet mer målrettet. Dette skal bidra til bedre samordning, økt tillit og mer tilgjengelige tjenester.

Rørossamfunnet skaper livsglede

Oppvekst- og inkluderingsområdet skal legge til rette for at innbyggerne kan oppleve mestring og delta i samfunnslivet uavhengig av alder, helse eller bakgrunn. Tidlig støtte til utsatte barn og familier, forebyggende tjenester og muligheter for opplæring og kvalifisering skal prioriteres. Målet er å styrke den enkeltes selvstendighet og tilhørighet og redusere barrierer for deltakelse.

Driftsbudsjett fordelt på endringskategorier

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**140 268**	**140 268**	**140 268**	**140 268**
Tekniske justeringer	342	342	342	342
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	-423	-650	-650	-650
Konsekvensjusteringer	**-81**	**-308**	**-308**	**-308**
Konsekvensjustert ramme	**140 187**	**139 960**	**139 960**	**139 960**
Nye tiltak	0	-1 956	-1 846	-45
Nye pålegg	2 454	2 454	2 454	2 454
Politiske vedtak	-2 020	-2 020	-2 020	-2 020
Nye tiltak og realendringer	**434**	**-1 522**	**-1 412**	**389**
Ramme 2027-2030	**140 620**	**138 437**	**138 547**	**140 348**

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Demografijusteringer 2027-2030

Røros kommunes kostnader innen oppvekstområdet har over flere år ligget høyere enn hva som er forventet i inntektssystemet. For å oppnå en mer korrekt fordeling av midler mellom omsorgs- og oppvekstområdene i kommunens budsjetter, justeres rammene for år 2-4 med forventede effekter av demografiendringer. Færre barn gir lavere rammetilskudd, og om ikke effekten av dette justeres i økonomiplanrammene, vil omsorgsvirksomhetene, som har en større andel av kommunens totale budsjett, bære en så stor andel av reduserte inntekter grunnet færre barn, at det i stor grad vil spise opp effekten av økte tilskudd som følger at befolkningen vil bestå av flere eldre.

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Rammeøkning felleskostnader oppvekst

Rammene for felleskostnader oppvekst må økes for å dekke økte kostnader, hovedsakelig knyttet til tilskudd til private ordinære barnehager, redusert foreldrebetaling i private ordinære barnehager og skoleskyss

Nye tiltak

Demografijusteringer 2027-2030

Røros kommunes kostnader innen oppvekstområdet har over flere år ligget høyere enn hva som er forventet i inntektssystemet. For å oppnå en mer korrekt fordeling av midler mellom omsorgs- og oppvekstområdene i kommunens budsjetter, justeres rammene for år 2-4 med forventede effekter av demografiendringer. Færre barn gir lavere rammetilskudd, og om ikke effekten av dette justeres i økonomiplanrammene, vil omsorgsvirksomhetene, som har en større andel av kommunens totale budsjett, bære en så stor andel av reduserte inntekter grunnet færre barn, at det i stor grad vil spise opp effekten av økte tilskudd som følger at befolkningen vil bestå av flere eldre.

Sammendrag budsjett

Oppvekst og inkludering - omstilling, prioriteringer og konsekvenser innen stramme økonomiske rammer
Budsjettet for oppvekst og inkludering i 2027 er preget av stramme økonomiske rammer og begrenset handlingsrom. En stor del av utgiftene er knyttet til lovpålagte oppgaver og bemanning, og mulighetene for ytterligere innsparinger er begrenset uten at det kan påvirke tjenestetilbudet. Samtidig gir endringer i tjenestebehov, statlige tilskudd og andre finansieringsforutsetninger usikkerhet om den økonomiske utviklingen i planperioden.

Skolene har et ressursnivå som ligger på eller rett over lærernormen. Økende behov for individuell tilrettelegging og personlig assistanse gir risiko for utgifter som er vanskelige å håndtere innenfor eksisterende bemanning. I 2027 blir det særlig viktig å følge utviklingen i elevbehov, ressursfordeling og

kostnader knyttet til lovpålagte oppgaver. Vedlikeholdsbehov og leie av undervisningslokaler påvirker også det økonomiske handlingsrommet.

Barnehagenes budsjett bygger på forventet barnetall og tilhørende bemanningsbehov i de fire kommunale barnehagene. Endringer i barnas antall, alder og behov for tilrettelegging kan påvirke lønnsutgiftene. I 2027 skal bemanning og ressursbruk følges tett opp mot faktisk barnetall, samtidig som det arbeides med langsiktige tilpasninger til forventet nedgang i behovet for barnehageplasser. Den midlertidige kjøkkenstillingen ved Hengfonna og Luvlege maanagïerte/Ysterhagan finansieres gjennom eksternt tilskudd.

Røros lærings- og veiledningstjeneste må tilpasse ressursbruken til reduserte og mer usikre integreringstilskudd. Budsjettet forutsetter en bestemt flyktningbosetting i 2027, men lavere bosetting, utflytting og bortfall av tilskudd for tidligere bosatte kan redusere inntektene. Samtidig kan behovet for norskopplæring, kvalifisering og oppfølging vedvare. Bemanning og tjenesteomfang må derfor vurderes fortløpende opp mot faktiske inntekter og deltakergrunnlag, samtidig som lovpålagte tilbud ivaretas.

NAV har særlig økonomisk risiko knyttet til utviklingen i sosialhjelpsutgiftene. Når integreringstilskuddene faller bort etter fem år, kan behovet for økonomisk bistand fortsatt bestå. Dette innebærer at utgifter som tidligere har vært finansiert gjennom tilskuddene, i økende grad må dekkes innenfor kommunens ordinære driftsrammer. I 2027 blir det viktig å følge utviklingen i sosialhjelpsbehovet tett og videreutvikle samarbeidet om kvalifisering og overgang til arbeid. Den økonomiske sammenhengen mellom NAV og flyktningtjenesten må vurderes samlet for å sikre realistiske prognoser og unngå at konsekvensene av bortfall av tilskudd undervurderes.

Barneverntjenestens budsjett påvirkes av behovet for lovpålagte tiltak, der særlig omfattende hjelpetiltak og plasseringer utenfor hjemmet kan gi store og uforutsette utgifter. Økonomioppfølgingen må derfor bygge på oppdaterte vurderinger av forventet tiltaksbehov og kostnadsutvikling. Forebyggende arbeid prioriteres, men eventuelle framtidige innsparinger kan ikke legges til grunn før de er tilstrekkelig dokumentert.

Felleskostnader for oppvekst og inkludering omfatter blant annet tilskudd til private barnehager, skoleskyss og lønnskostnader til lærlinger. Tilskuddene til private barnehager utgjør en betydelig og økende utgiftspost, og det blir viktig å sikre korrekt beregningsgrunnlag og løpende kontroll med utbetalingene. Innen skoleskyss er det lagt til grunn en forventet kostnadsreduksjon som følge av endret betalingsmodell for drosjetransport. Faktiske utgifter må følges opp, særlig med tanke på transportbehov og forsinket fakturering. Samlet budsjettering av lærlinglønn skal bidra til bedre oversikt og kontroll med kostnadsutviklingen.

Den økonomiske oppfølgingen i 2027 skal særlig rette oppmerksomheten mot utviklingen i bemanningsutgifter, individuelle tjenestebehov, integreringstilskudd, sosialhjelpsutgifter og felleskostnader. Gjennom månedlig økonomioppfølging i Framsikt skal virksomhetene vurdere faktisk forbruk opp mot budsjett, årsaker til avvik og forventet årsresultat. Vesentlige avvik og risiko skal følges opp med konkrete tiltak og oppdaterte prognoser, slik at nødvendige prioriteringer kan gjøres tidlig.

Målet er å sikre økonomisk kontroll og forsvarlige tjenester innenfor vedtatte rammer, samtidig som kommunen tilpasser ressursbruken til endrede behov gjennom økonomiplanperioden.

For mer detaljert informasjon, se kapitlene for de enkelte virksomhetene.

Investeringstabell

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Tidligere bevilget	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030	Sum Økonomiplan 2027-30
Chromebook - årlig innkjøp	2 050	500	500	500	500	2 000
Sum investeringsprosjekter	**2 050**	**500**	**500**	**500**	**500**	**2 000**

Sykefravær og deltid

Mål for sykefravær 2027

Rammeområdet har for 2027 mål om 7,95 % sykefravær eller mindre. Målet for rammeområdet er et aggregert mål ut fra mål virksomhetene har satt seg, og er satt ut fra kjente forhold og erfaringsmessige tall. Det er til enhver tid et mål å ha minst mulig sykefravær. Se også omtale av sykefravær i kapittel "organisasjon og deltid".

Mål for arbeidet med deltid

Virksomhetene i rammeområdet har arbeidet med å redusere deltid over tid, og mesteparten av deltidsbruken er enten knyttet til individuelle valg. Innenfor gjeldende økonomiske rammer er det vanskelig å endre denne deltiden.

Pr 1.7.2026 hadde tjenesten 28 medarbeidere med frivillig eller ufrivillig deltid. Dette utgjør 13,8 % deltid i rammeområdet. For 2027 er målet ingen endring i deltiden sett opp mot kartlegging 1.7.2026.Lærlinger

Kommunen skal til enhver tid ha tre lærlinger innen barne- og ungdomsarbeiderfaget. Som følge av at lærlingene kan ha ulike opplæringsløp, vil oppstart og avslutningstidspunkt variere. Det planlegges derfor løpende rekruttering for å sikre tre aktive lærlinger gjennom hele økonomiplanperioden.

ÅR	Antall lærlinger
2027	Løpende rekruttering ved behov
2028	Løpende rekruttering ved behov
2029	Løpende rekruttering ved behov
2030	Løpende rekruttering ved behov

Skolene

Innledning

Røros kommune har to skoler: Brekken skole (1.–7. trinn) og Røros skole (1.–10. trinn). Begge skolene tilbyr skolefritidsordning (SFO). Når elevene begynner på ungdomstrinnet, samles de på Røros skole. Glåmos skole (1.-7.trinn) ble lagt ned etter endt skoleår 25/26.

Røros skole har også en samisk avdeling som tilbyr undervisning i samisk språk og på sørsamisk i enkelte fag. Avdelingen gir i tillegg fjernundervisning til elever i andre kommuner og utgjør en viktig del av kommunens samlede opplæringstilbud.

For skoleåret 2026/2027 har Brekken skole 23 elever og Røros skole 488 elever. Oppvekstsenter Brekken er en fådelt skole der flere trinn undervises samlet i aldersblandede grupper, mens Røros skole har parallelle grupper på alle trinn.

Skolene i Røros kommune har i flere år stått i en krevende situasjon som følge av politiske vedtak, endringer i rammebetingelser og stramme økonomiske forutsetninger. Røros kommune må derfor arbeide for å sikre en bærekraftig skolestruktur og et likeverdig opplæringstilbud i tråd med lovverket. Opplæringsloven fra 2024 stiller skjerpede krav til blant annet lærernorm, tilpasset opplæring, vikarordninger og kompetanse.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	77 054	69 780	69 824	67 342	68 033	68 033	68 033
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 903	4 184	4 184	4 518	4 257	4 257	4 257
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	879	340	340	1 384	340	340	340
Overføringsutgifter	764	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	1 141	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**84 741**	**74 304**	**74 348**	**73 243**	**72 630**	**72 630**	**72 630**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-1 993	-1 672	-1 672	-1 616	-1 672	-1 672	-1 672
Refusjoner	-13 424	-5 354	-5 354	-6 217	-5 354	-5 354	-5 354
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-893	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-16 310**	**-7 026**	**-7 026**	**-7 833**	**-7 026**	**-7 026**	**-7 026**
Sum	**68 432**	**67 278**	**67 322**	**65 411**	**65 604**	**65 604**	**65 604**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Organisering av skolene

Ved Brekken skole organiseres undervisningen med aldersblandede grupper, der 1.–2. trinn utgjør én gruppe og 3.–7. trinn en annen. Skolene har et nært og oversiktlig læringsmiljø med tett oppfølging av elevene, men er samtidig sårbar ved fravær eller personalendringer. Denne organiseringen gir fleksibilitet og samarbeid på tvers av alderstrinn, men stiller høye krav til lærernes planlegging og faglige bredde.

Røros skole er kommunens største grunnskole og den eneste med ungdomstrinn. Skolen har parallelle klasser/grupper på alle trinn og et bredt fagmiljø som legger til rette for samarbeid og spesialisering. Enkelte trinn har store elevgrupper, noe som utfordrer muligheten for tett individuell oppfølging.

Samisk avdeling

Røros skole har en egen samisk avdeling som tilbyr undervisning i samisk språk og på sørsamisk i enkelte fag. Avdelingen underviser i overkant av 30 elever fra Røros kommune og gir fjernundervisning til 6 elever i andre kommuner. Den samiske avdelingen ivaretar et viktig språk- og kulturansvar i regionen og er en sentral del av kommunens samlede skoletilbud.

Elevtall og prognoser

For skoleåret 2026/2027 har Brekken skole 23 elever og Røros skole 488 elever. Prognosene for 2027/2028 viser om lag, 26 elever ved Brekken skole og 491 elever ved Røros skole.

Brekken skole er en liten skole i nasjonal sammenheng. Dette gir nærhet og trygghet, men også sårbarhet ved fravær og begrensede muligheter for sosial og faglig variasjon.

Ledelsesstruktur

Brekken oppvekstsenter har en egen avdelingsleder, som dette skoleåret også ivaretar funksjonen som avdelingsleder for samisk avdeling. Røros skole er organisert med én avdelingsleder for hvert av hovedtrinnene samt én avdelingsleder for SFO. Dette skoleåret har avd.leder-rollen på mellomtrinnet vært fordelt mellom virksomhetsleder (50 %) og en konstituert avdelingsleder i 50 % stilling.

Avdelingslederne har ansvar for den daglige driften, personaloppfølging, ressursforvaltning og koordinering av skolens pedagogiske utviklingsarbeid. De har også en sentral rolle i å sikre kvalitet, samarbeid og måloppnåelse innenfor sine ansvarsområder.

Virksomhetsleder (rektor) har det overordnede ansvaret for økonomi, faglig innhold og personalforvaltning. Samarbeidet mellom virksomhetsleder og avdelingsledere består av regelmessige møter om drift, ressursdisponering og strategisk utvikling.

Skolefritidsordning (SFO)

Kommunen tilbyr SFO for elever på 1.–4. trinn, samt for elever med særskilte behov på 5.–7. trinn. SFO er et tilbud før og etter skoletid, tilrettelagt for lek, trivsel og fritidsaktiviteter tilpasset barnas alder, interesser og funksjonsnivå.

- Røros SFO: ca.121 elever deltar i år. Det forventes at det kan bli mellom 135-140 elever høsten 2027. Ca 80-90 benytter gratis SFO.
- Brekken SFO**:** Potensielt vil 11 elever delta på SFO neste år, og ca. 4 kjøpe 100% plass

Det gratis 12-timers tilbudet skal sikre at alle barn får mulighet til å delta, uavhengig av familiens økonomi.

Utfordringer og strategi

Overordnet situasjon

Skolene har de siste årene gjennomført betydelige innsparinger, og bemanningen er nå på et nivå som gir svært lite handlingsrom uten at det går ut over lovpålagte oppgaver og et likeverdig opplæringstilbud. Samtidig har en økende andel elever behov for individuell tilrettelegging og tett voksenoppfølging, også i SFO, noe som krever kompetanse, stabilitet og kontinuitet.

Røros kommune driver skolevirksomhet i fem separate skolebygg: fire ved Røros skole, inkludert formingsbygget for kunst og håndverk, og ett ved Brekken oppvekstsenter. Bygningsmassen har varierende standard, med behov for mer omfattende oppgraderinger i enkelte bygg og ordinært vedlikehold i andre. I deler av skolene er også inventar, som pulter og stoler, betydelig slitt.

Skolebyggene benyttes også til ulike arrangementer utenom ordinær skoledrift. Utleien gir noen inntekter, men medfører samtidig økt bruk og slitasje på lokaler og inventar, samt ekstraarbeid for ansatte.

Kommunen har i tillegg høye leieutgifter knyttet til bruk av lokaler ved Røros videregående skole. Samlet legger dette press på skolens økonomiske handlingsrom og understreker behovet for langsiktig og målrettet forvaltning av skolebyggene.

Lovpålagte krav

Opplæringsloven stiller klare krav til kommunene og tydeliggjør kommunens ansvar for å sikre kvalitet i opplæringen.

Kommunen må særlig ivareta følgende:

- Tilpasset opplæring (§11-1): Alle elever skal få tilfredsstillende utbytte av opplæringen.
- Intensiv opplæring (§11-3): Skolen skal raskt iverksette tiltak for elever som ikke har forventet progresjon.
- Personlig assistanse (§11-4): Elever har rett til nødvendig assistanse for å kunne delta i opplæringen.
- Krav til kompetanse (§17-3): Undervisning skal gis av lærere med relevant utdanning og fagkompetanse.
- Vikarordning (§17-7): Skolen skal ha forsvarlig bemanning ved fravær.

Kommunen har et tydelig ansvar for å sikre at disse bestemmelsene etterleves. Brudd kan føre til tilsyn og sanksjoner fra Statsforvalteren.

Bærekraftig skolestruktur

I nasjonal sammenheng defineres skoler med under 100 elever som små. Brekken skole (23 elever) er en fådelt skole, der flere trinn undervises samlet i aldersblandede grupper. Dette gir elevene tett oppfølging, men innebærer også utfordringer knyttet til begrenset faglig og sosialt læringsmiljø, sårbarhet ved fravær og endringer i personalet, samt utfordringer med å opprettholde nødvendig kompetanse i tråd med opplæringsloven.

Ved Røros skole er situasjonen motsatt. Enkelte trinn har store elevgrupper som utfordrer muligheten for individuell oppfølging og tilpasset opplæring, selv om lærernormen formelt er oppfylt. Skoleåret

2027/2028 starter det 62 elever på 1. trinn. Flere av disse elevene har omfattende behov for tilrettelegging og oppfølging. For å møte dette må skolen foreta omdisponeringer av personalressurser internt.

Erfaring viser at når antallet elever med omfattende sakkyndige vurderinger og store tilretteleggingsbehov øker, blir det stadig mer krevende å gi den pedagogiske oppfølgingen som er tilrådd. Dette utfordrer skolens kapasitet og muligheten til å gi alle elever et forsvarlig og likeverdig opplæringstilbud. Over tid kan både svært små og svært store elevgrupper utfordre skolens evne til å gi pedagogisk forsvarlig opplæring.

Lærernorm og kvalitetskrav

Skolene ligger nå på eller rett over lærernormen, uten buffer for fravær eller økende elevbehov. Lærernormen setter et tak på 15 elever per lærer på 1.–4. trinn og 20 elever per lærer på 5.–10. trinn. Når bemanningen ligger helt på grensen, reduseres muligheten til å tilby fleksibel organisering, intensiv opplæring og tilpasset undervisning ved fravær.

Ved Røros skole påvirker timer som gis til samisk undervisning lærernormen positivt, fordi disse timene teller med i beregningen, men dette gir ikke økt kapasitet til øvrig undervisning.
Dette betyr at skolens reelle ressursgrunnlag ikke styrkes, selv om normen teknisk sett oppfylles.

For å sikre forsvarlig drift i tråd med opplæringsloven §§ 11-1, 11-3 og 17-7, kreves det at skolene ligger noe over lærernormen. Dette er svært utfordrende innenfor dagens økonomiske rammer.

Samisk opplæring

Røros kommune har et særskilt ansvar for å ivareta samisk språk og kultur i opplæringen. Endringer i statlige refusjonsordninger og manglende forutsigbarhet i finansieringen utgjør en utfordring for videre drift.

Kommunen ønsker å videreutvikle samisk opplæring både for egne elever og gjennom fjernundervisning til andre kommuner. For å få til dette kreves det en forutsigbar finansiering fra staten. Arbeidet skal bygge videre på den kompetansen som finnes i den samiske avdelingen ved Røros skole, og utvikles videre som en styrke for kommunen.

Bedre tverrfaglig innsats/ samhandling (BTI)

Skolene møter stadig flere elever med psykiske helseutfordringer og sammensatte behov. Kommunen har et helhetlig ansvar for å sikre at alle elever får et opplæringstilbud i tråd med opplæringsloven, også når behovene strekker seg utover det skolen alene kan ivareta.

Røros kommune er en BTI-kommune (Bedre tverrfaglig innsats), og det er etablert strukturer og rutiner for samarbeid mellom skole, barnehage, helse og andre støttetjenester. Kommunen ser en positiv utvikling i det tverrfaglige arbeidet, og samhandlingen mellom tjenestene blir stadig bedre. Dette bidrar til at utfordringer fanges opp tidligere og at barn, unge og familier får mer helhetlig oppfølging.

Samtidig er det behov for å styrke dette arbeidet ytterligere. Kommunen ønsker derfor å sette et ekstra stort trykk på BTI-arbeidet i årene som kommer. Målet er å videreutvikle samarbeidsrutinene mellom tjenestene, tydeliggjøre ansvar og sikre at elever med sammensatte behov får riktig hjelp til rett tid.

Et godt og forpliktende tverrfaglig samarbeid er avgjørende for å sikre forsvarlig opplæring, forebygge utenforskap og legge til rette for effektiv bruk av kommunens samlede ressurser. Gjennom en videre satsing på BTI skal kommunen styrke den tidlige innsatsen og bidra til bedre oppvekstvilkår for alle barn og unge i Røros kommune.

Skolefritidsordningen (SFO)

Røros kommune tilbyr SFO ved både Røros skole og Brekken oppvekstsenter. SFO er et trygt og inkluderende tilbud før og etter skoletid, der barna møter omsorgsfulle voksne og får mulighet til lek, sosialt samvær og ulike kultur- og fritidsaktiviteter både ute og inne.

Tilbudet er for alle elever på 1.–4. trinn, samt elever med særskilte behov på 5.–7. trinn. Ordningen med gratis 12 timers SFO for elever på 1.–3. trinn har bidratt til økt deltakelse og sosial inkludering, men har samtidig medført økt press på bemanning, lokaler og økonomi.

Konklusjon

Røros kommune står overfor betydelige utfordringer knyttet til økonomi, bemanning, bygningsmasse og et økende antall elever med behov for tilrettelegging. Samtidig stiller opplæringsloven tydelige krav til kvalitet, kompetanse og oppfølging som kommunen er forpliktet til å oppfylle.

For å sikre et forsvarlig og likeverdig opplæringstilbud også i framtiden, må kommunen ha en bærekraftig skolestruktur, tilstrekkelige ressurser og fortsatt satsing på tidlig innsats, tverrfaglig samarbeid og kompetanseutvikling. De økonomiske rammene framover vil i stor grad avgjøre kommunens handlingsrom og evne til å opprettholde kvaliteten i tilbudet til barn og unge i Røros kommune.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	I Røros er kultur en del av alle barns arenaer, både barnehage, skole og fritid.						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros har vi arenaer og møteplasser for samisk språk, kunst og kultur, og har fokus på samiske kunst- og kulturaktiviteter.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**67 278**	**67 278**	**67 278**	**67 278**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Oppvekst og inkludering	73	73	73	73
Sum Tekniske justeringer			**73**	**73**	**73**	**73**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Demografijusteringer 2027-2030		Oppvekst og inkludering	-193	0	0	0
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Oppvekst og inkludering	-650	-650	-650	-650
Intern rammejustering		Oppvekst og inkludering	-597	-597	-597	-597
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-1 440**	**-1 247**	**-1 247**	**-1 247**
Konsekvensjusteringer			**-1 367**	**-1 174**	**-1 174**	**-1 174**
Konsekvensjustert ramme			**65 911**	**66 104**	**66 104**	**66 104**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Oppvekst og inkludering	-500	-500	-500	-500
Sum Politiske vedtak			**-500**	**-500**	**-500**	**-500**
Nye tiltak og realendringer			**-500**	**-500**	**-500**	**-500**
Ramme 2027-2030			**65 411**	**65 604**	**65 604**	**65 604**

Sammendrag budsjett

Skolene i Røros kommune står overfor betydelige utfordringer knyttet til stramme økonomiske rammer, økende elevbehov og skjerpede lovkrav. Virksomhetsområdet har ansvar for å gi alle elever et trygt, inkluderende og likeverdig opplæringstilbud, samtidig som opplæringsloven stiller tydelige krav til tilpasset opplæring, intensiv oppfølging, kompetanse og forsvarlig bemanning.

De siste årene har skolene gjennomført omfattende innsparinger og bemanningsreduksjoner. Ressursnivået er nå på et minimum, med svært begrenset handlingsrom til å håndtere økte behov, fravær eller uforutsette hendelser. Samtidig øker andelen elever som har behov for individuell tilrettelegging, tett voksenoppfølging og tverrfaglig innsats.

Røros kommune driver skolevirksomhet i fem separate og til dels nedslitte skolebygg med betydelige vedlikeholdsbehov, samtidig som kommunen har høye leiekostnader knyttet til bruk av lokaler ved Røros videregående skole. Dette legger ytterligere press på de økonomiske rammene.

Skolestrukturen består av både en liten fådelt skole i Brekken og større elevgrupper ved Røros skole. Begge deler gir særskilte utfordringer. Ved Røros skole vil et stort elevkull på 62 elever som starter i 1. trinn skoleåret 2027/2028, hvor flere har omfattende behov for tilrettelegging, kreve omdisponering av ressurser og ytterligere press på organisasjonen.

Skolene ligger i dag på eller rett over lærernormen, uten nødvendig buffer for fravær eller økende elevbehov. Selv om lærernormen formelt oppfylles, er den reelle kapasiteten til oppfølging og tilpasset opplæring utfordret. Dette øker risikoen for at skolene ikke fullt ut kan møte de anbefalingene som gis gjennom sakkyndige vurderinger og andre lovpålagte tiltak.

Røros kommune har samtidig styrket det tverrfaglige samarbeidet gjennom BTI (Bedre tverrfaglig innsats). Samhandlingen mellom skole, helse og andre støttetjenester blir stadig bedre, og kommunen ønsker å forsterke denne satsingen ytterligere for å sikre tidlig innsats og helhetlig oppfølging av barn og unge.

Samlet sett er skolene i en situasjon der ytterligere reduksjoner i ressurser vil kunne få konsekvenser for kvaliteten i opplæringen, læringsmiljøet og kommunens evne til å oppfylle lovpålagte krav. For å sikre en bærekraftig utvikling må kommunen prioritere tilstrekkelige ressurser, fortsatt satsing på kompetanse og tverrfaglig samarbeid, samt nødvendige investeringer i bygg og læringsmiljø. Dette er avgjørende for å sikre et forsvarlig og framtidsrettet opplæringstilbud for alle elever i Røros kommune.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Demografijusteringer 2027-2030

Røros kommunes kostnader innen oppvekstområdet har over flere år ligget høyere enn hva som er forventet i inntektssystemet. For å oppnå en mer korrekt fordeling av midler mellom omsorgs- og oppvekstområdene i kommunens budsjetter, justeres rammene for år 2-4 med forventede effekter av demografiendringer. Færre barn gir lavere rammetilskudd, og om ikke effekten av dette justeres i økonomiplanrammene, vil omsorgsvirksomhetene, som har en større andel av kommunens totale budsjett, bære en så stor andel av reduserte inntekter grunnet færre barn, at det i stor grad vil spise opp effekten av økte tilskudd som følger at befolkningen vil bestå av flere eldre.

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Barnehagene

Innledning

Barnehagene i Røros kommune skal gi barn et trygt, inkluderende og utviklende barnehagetilbud med høy pedagogisk kvalitet. Med to nye og moderne barnehager har kommunen et godt utgangspunkt for videre utvikling av tjenesten. Samtidig står sektoren overfor betydelige utfordringer knyttet til rekruttering, bemanning, stramme økonomiske rammer og forventet nedgang i barnetallet.

I handlings- og økonomiplanperioden skal følgende områder prioriteres:

- **Bemanning og rekruttering:** Sikre stabil og tilstrekkelig bemanning, rekruttere og beholde kvalifisert personell og redusere sårbarheten ved fravær.
- **Tilpasning til barnetallsutviklingen:** Tilpasse barnehagenes kapasitet og bemanning til forventet nedgang i barnetallet, slik at ressursbruken står i forhold til behovet for barnehageplasser.
- **Barnehagestruktur:** Vurdere og videreutvikle barnehagestrukturen med mål om robuste fagmiljøer, god ressursutnyttelse, høy kvalitet og økonomisk bærekraft.
- **Tidlig innsats og inkludering:** Styrke det forebyggende arbeidet gjennom målrettet bruk av spesialpedagogisk kompetanse, tverrfaglig samarbeid og BTI-modellen.
- **Samisk barnehagetilbud:** Sikre og videreutvikle tilbudet med særlig vekt på sørsamisk språk- og kulturkompetanse.

Hovedprioriteringen blir å sikre kvalitet og forsvarlig bemanning innenfor tilgjengelige økonomiske rammer, samtidig som barnehagestrukturen og kapasiteten tilpasses framtidens behov.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	43 941	42 575	42 530	43 108	42 175	42 175	42 175
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 085	1 914	1 914	1 576	1 951	1 951	1 951
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 839	0	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	342	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	657	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**48 865**	**44 489**	**44 444**	**44 684**	**44 125**	**44 125**	**44 125**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-3 387	-2 547	-2 547	-2 150	-2 547	-2 547	-2 547
Refusjoner	-8 562	-5 246	-5 246	-4 795	-5 246	-5 246	-5 246
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-629	0	0	-787	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-12 578**	**-7 793**	**-7 793**	**-7 732**	**-7 793**	**-7 793**	**-7 793**
Sum	**36 288**	**36 696**	**36 651**	**36 952**	**36 332**	**36 332**	**36 332**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Røros kommune eier og driver fire kommunale barnehager. Hengfonna barnehage / Gåeblie maanagïerte og Luvlege maanagïerte ligger på Røros, Glåmos barnehage ligger på Glåmos, mens Brekken barnehage er en del av Brekken oppvekst- og lokalsenter. Barnehagene er organisert som én virksomhet, med felles virksomhetsleder og lokal ledelse ved den enkelte barnehage.

Budsjettgrunnlaget for barnehageåret 2026–2027 omfatter 189 barn i de kommunale barnehagene.

Barnehagene skal i samarbeid med hjemmene ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Det pedagogiske arbeidet bygger på barnehageloven og rammeplanen, med vekt på trygghet, gode relasjoner, inkludering og et godt leke- og læringsmiljø.

Hengfonna barnehage / Gåeblie maanagïerte

Hengfonna barnehage åpnet i oktober 2024 og er lokalisert i Volaveien på Røros. Barnehagen har seks avdelinger og er dimensjonert for inntil 144 aldersvektede plasser. Inneværende barnehageår har barnehagen 80 barn. De moderne lokalene og uteområdene gir gode muligheter for variert pedagogisk aktivitet, samarbeid mellom avdelingene og fleksibel utnyttelse av personalressursene. Barnehagen har også gode muligheter for friluftsaktiviteter i nærområdet.

Luvlege maanagïerte

Nye Luvlege maanagïerte åpnet 10. august 2026, som en del av prosjektet «Den gode Rørosbarnehagen». Barnehagen samler virksomheten fra tidligere Øya barnehage og Ysterhagaen i et nytt og moderne **barnehagebygg**. Øya barnehage er dermed avviklet som egen enhet.

Bygget er dimensjonert for inntil 144 aldersvektede plasser. Inneværende barnehageår har barnehagen 75 barn. Luvlege har både ordinære avdelinger og den sørsamiske avdelingen Svaale. Det samiske barnehagetilbudet har en særskilt oppgave i å fremme sørsamisk språk, kultur og identitet.

Glåmos barnehage

Glåmos barnehage er en én-avdelings barnehage, lokalisert i Glåmos sentrum. Etter nedleggelsen av Glåmos skole sommeren 2026 er barnehagen ikke lenger en del av Glåmos oppvekstsenter.

Barnehagen har kapasitet til 24 aldersvektede plasser og har 15 barn inneværende barnehageår. Barnehagen tilbyr et lite og oversiktlig miljø, med gode muligheter for lek, læring og friluftsliv i nærområdet. Barn i ulike aldersgrupper er samlet i én avdeling.

Brekken barnehage

Brekken barnehage er en del av Brekken oppvekst- og lokalsenter, og har felles ledelse med skolen. Barnehagen har én avdeling, med kapasitet til 30 aldersvektede plasser. Inneværende barnehageår har barnehagen 19 barn.

Barnehagen har, i tillegg til det ordinære barnehagetilbudet, et eget sørsamisk tilbud. Samlokaliseringen med skolen gir tilgang til felles fasiliteter og legger til rette for samarbeid og gode overganger mellom barnehage og skole. Barnehagen har også gode muligheter for natur- og friluftsaktiviteter.

Ledelse og bemanning

Alle de kommunale barnehagene har styrer eller avdelingsleder med avsatt ressurs til ledelse og administrasjon, tilpasset den enkelte enhetens størrelse og organisering.

Personalet består hovedsakelig av barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter. Bemanningen planlegges med utgangspunkt i antall barn, barnas alder og gjeldende krav til grunnbemanning og pedagogisk bemanning.

Personalbeholdningen som er lagt til grunn i budsjettarbeidet for 2027, utgjør totalt 51,3 årsverk, fordelt på 21,9 årsverk i Hengfonna, 20,0 årsverk i Luvlege, 5,0 årsverk i Glåmos og 4,4 årsverk i Brekken. Tallene inkluderer lederressursene. I tillegg kommer spesialpedagogiske ressurser og eventuelle særskilte tiltak.

Kokk og måltidsarbeid

Fra 1. januar 2027 etableres en midlertidig 100 % stilling som kokk/kjøkkenassistent for ett år, fordelt med 50 % på Hengfonna og 50 % på Luvlege. Begge barnehagene har godt tilrettelagte kjøkken. Stillingen skal bidra til planlegging og tilberedning av måltider og videreutvikling av et godt og variert mattilbud. Kokken skal også kunne involvere barna i matlaging og baking, dyrking og sanking av råvarer og arbeid med matglede, bærekraft og mattradisjoner, herunder sørsamisk matkultur. Ordningen gir samtidig mulighet til å frigjøre tid for det øvrige personalet til pedagogisk arbeid med barna.

Stillingen finansieres gjennom tilskudd til toppet bemanning i barnehage.

Spesialpedagogisk arbeid og tidlig innsats

Virksomheten har to spesialpedagoger som bidrar med kompetanse og oppfølging i barnehagene. Spesialpedagogene er en viktig ressurs både i arbeidet med barn som har behov for særskilt støtte, og i det forebyggende og inkluderende arbeidet.

En sentral del av oppgaven er å styrke det allmennpedagogiske tilbudet gjennom observasjon, veiledning av ansatte, tilrettelegging og tidlig innsats. Målet er å identifisere og følge opp utfordringer så tidlig som mulig, og bidra til at flere barn får nødvendig støtte innenfor det ordinære barnehagemiljøet.

Arbeidet ses i sammenheng med kommunens satsing på Bedre tverrfaglig innsats (BTI). Spesialpedagogene samarbeider med barnehagenes pedagogiske personale, foresatte og øvrige støttetjenester, blant annet PPT og helsestasjonen. Dette bidrar til økt kompetanse i personalgruppene, bedre tverrfaglig samarbeid og en mer helhetlig oppfølging av barna.

Utfordringer og strategi

Barnehagene skal sikre barna et trygt, inkluderende og utviklende tilbud i en periode med krevende rekruttering, stramme økonomiske rammer og forventet nedgang i barnetallet. Hovedutfordringen er å sikre tilstrekkelig bemanning og nødvendig kompetanse, samtidig som kapasitet, organisering og ressursbruk tilpasses framtidige behov. Dette krever at bemanning, barnehagestruktur og faglig kvalitet vurderes i sammenheng.

Bemanning og rekruttering

Tilgangen på barnehagelærere, fagarbeidere og vikarer er begrenset. Dette gjør det krevende å rekruttere kvalifisert personell og opprettholde stabil bemanning ved fravær. Mangelen på kvalifiserte ansatte utfordrer kontinuiteten i tilbudet og kapasiteten til pedagogisk planlegging, oppfølging av enkeltbarn og systematisk kvalitetsutvikling. Belastningen øker på ansatte som må ivareta flere oppgaver, og på ledere som må bruke en stor del av arbeidstiden på å sikre den daglige driften.

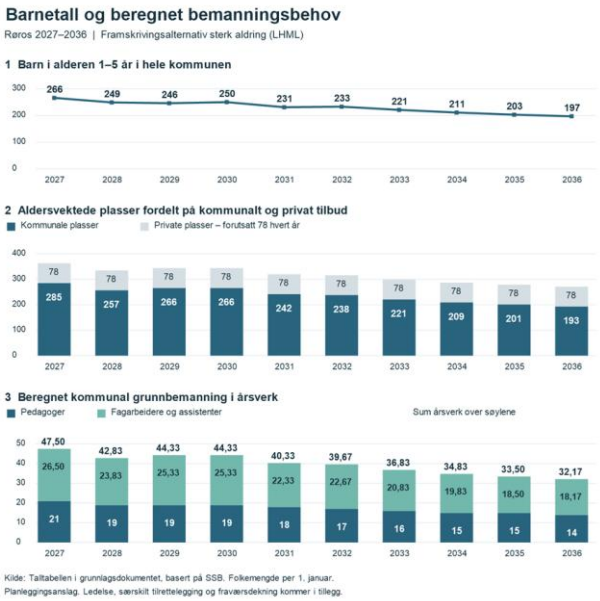
Redusert tilgang på vikarer forsterker sårbarheten. Når vikarer får færre og mindre forutsigbare oppdrag, kan de søke seg til andre arbeidsplasser. Begrensninger i vikarbruken må derfor vurderes opp mot konsekvensene for barnas tilbud, arbeidsmiljøet og muligheten til å beholde tilgjengelig arbeidskraft.

Strategien er å arbeide systematisk med både rekruttering og tiltak som gjør at ansatte ønsker å bli. Fortløpende rekruttering av vikarer, kompetanseutvikling, god oppfølging av ansatte og samarbeid om personalressurser mellom barnehagene skal prioriteres. Bemanningen må vurderes ut fra barnas behov og den faktiske situasjonen gjennom dagen. Oppfyllelse av bemanningsnormene alene er ikke tilstrekkelig til å sikre en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet ved fravær eller særlig krevende behov i barnegruppen.

Tilpasning til barnetallsutviklingen

SSBs framskriving i alternativet «Sterk aldring» viser en forventet nedgang fra 266 barn i alderen 1–5 år i 2027 til 197 barn i 2036. Dette tilsvarer en reduksjon på om lag 26 prosent. Utviklingen gir behov for en gradvis tilpasning av barnehagekapasiteten og antall ansatte.

Når det tas hensyn til barnas alder, reduseres det beregnede samlede plassbehovet fra 363 til 271 aldersvektede plasser. Med en forutsetning om 78 private aldersvektede plasser hvert år, faller det kommunale behovet fra 285 plasser i 2027 til 193 i 2036. Det er en nedgang på 92 plasser, eller om lag 32 prosent.

Figuren viser forventet barnetallsutvikling, beregnet fordeling av aldersvektede plasser mellom kommunale og private barnehager og tilhørende kommunalt bemanningsbehov. Tallene bygger på SSB-framskrivingen gjengitt i grunnlagsdokumentet.

Beregnet kommunal grunnbemanning reduseres fra 47,50 årsverk i 2027 til 32,17 årsverk i 2036. Innenfor denne beregningen reduseres pedagogbehovet fra 21 til 14 årsverk, mens beregnet behov for fagarbeidere og assistenter går fra 26,50 til 18,17 årsverk. Nedgangen er ikke jevn. I 2029 øker det beregnede plass- og bemanningsbehovet sammenlignet med 2028, selv om antall barn går noe ned. Dette skyldes en større andel yngre barn, som krever høyere bemanning.

Forutsetninger for beregningen

Barn i alderen 1–2 år teller som to plasser, mens barn i alderen 3–5 år teller som én. Alle barn er forutsatt å benytte heltidsplass, og de 78 private plassene er forutsatt fullt utnyttet. Kommunal grunnbemanning er beregnet som kommunale aldersvektede plasser delt på seks. Pedagogbehovet er beregnet ved å dele på 14 og runde opp til hele årsverk. Fagarbeidere og assistenter utgjør differansen mellom samlet grunnbemanning og pedagogårsverk.

Tallene er overordnede planleggingsanslag, ikke en ferdig bemanningsplan eller en beregning av samlet innsparingspotensial. Pedagogbehovet må beregnes og avrundes for hver barnehage og kan derfor bli høyere enn vist. Ledelsesressurser, særskilt tilrettelegging og dekning av fravær kommer i tillegg. Framskrivingen gjelder folkemengden per 1. januar. Ved konkret planlegging må opptak, skolestart og regelen om at barn regnes som over tre år fra august det året de fyller tre, innarbeides.

Strategien er å oppdatere kapasitets- og bemanningsplanene årlig med utgangspunkt i faktisk barnetall, aldersfordeling, søknader og nye framskrivinger. Omstillingen bør så langt som mulig skje gjennom naturlig avgang, omdisponering og planlagt rekruttering. Et lavere barnetall vil også kunne redusere behovet for lederressurser, men omfanget avhenger av framtidig struktur og organisering. Ledelsesressursene må dimensjoneres etter oppgavene som skal ivaretas.

Barnehagestruktur

Dagens barnehagestruktur må vurderes opp mot både rekrutteringsutfordringene og forventet nedgang i barnetallet. Små enheter har begrensede muligheter til å omdisponere ansatte mellom avdelinger og er særlig sårbare ved fravær i personalgruppa.

I en liten enhet kan fravær og manglende vikartilgang raskt få konsekvenser for tilbudet. Når styrer må dekke fravær i barnegruppen, reduseres tiden til personaloppfølging, pedagogisk ledelse og utviklingsarbeid. Vedvarende ustabilitet kan samtidig skape utrygghet blant foreldrene, føre til klager og gi en krevende arbeidssituasjon for de ansatte. Dette viser at struktur også handler om muligheten til å opprettholde kvalitet og stabilitet i hverdagen.

Hengfonna og Luvlege har en oppgitt samlet kapasitet på 288 aldersvektede plasser. Sammenholdt med det beregnede kommunale behovet på 285 plasser i 2027 viser dette at de to nye barnehagene samlet kan ha kapasitet til hele det kommunale tilbudet. Marginen er imidlertid liten i starten av perioden, og faktisk kapasitet må vurderes ut fra alderssammensetning, gruppeløsninger, tilretteleggingsbehov og organiseringen av det samiske tilbudet.

En mer samlet struktur kan gi større fagmiljøer, bedre muligheter for samarbeid og mer fleksibel bruk av personalressursene. Det kan styrke veiledning, kompetansedeling og pedagogisk utviklingsarbeid,

samtidig som sårbarheten ved fravær reduseres. Bedre utnyttelse av de nye byggene vil også redusere kostnadene til bygningsdrift og gi muligheter for en mer effektiv organisering av ledelsen.

Tidlig innsats og inkludering

Barnehagene opplever økte behov for støtte og tilrettelegging. Dette omfatter både barn med vedtak og barn som trenger ekstra oppfølging innenfor det ordinære tilbudet. Lavere samlet barnetall innebærer derfor ikke nødvendigvis en tilsvarende reduksjon i behovet for spesialpedagogisk kompetanse og individuell støtte.

Strategien er å styrke det forebyggende arbeidet gjennom målrettet bruk av spesialpedagogene, tett samarbeid med styrere og ansatte og systematisk bruk av BTI-modellen. Spesialpedagogisk kompetanse skal bidra til tidlig identifisering av behov, veiledning av personalet og utvikling av inkluderende praksis i barnegruppene. Samarbeidet med foresatte, PPT og helsestasjonen skal bidra til at tiltak settes inn tidlig og følges opp på en samordnet måte.

Det forebyggende arbeidet spesialpedagogene utøver skal være et supplement til den ordinære bemanningen og bidra til å styrke barnehagenes evne til å møte ulike behov. Ressursene må prioriteres ut fra dokumenterte behov og vurderes ut fra hvilken nytte tiltakene har for barna.

Samisk barnehagetilbud

Tilgangen på ansatte med både barnehagefaglig kompetanse og sørsamisk språk- og kulturkompetanse er særlig begrenset. Tilbudet blir dermed avhengig av få personer og sårbart ved fravær og utskifting av ansatte. Dette utfordrer kontinuiteten i språkarbeidet og muligheten til å gi barna et stabilt samiskspråklig miljø.

Strategien er å arbeide langsiktig med rekruttering, kompetanseutvikling og tiltak for å beholde ansatte med sørsamisk kompetanse. Samarbeid med relevante utdannings- og språkmiljøer og Sametinget inngår i dette arbeidet. Organiseringen må støtte faglig samarbeid og redusere avhengigheten av enkeltpersoner.

Tilgjengelig språkkompetanse må brukes målrettet, slik at barna får mest mulig kontinuitet og kvalitet i det samiske tilbudet. Foreldrene må få tydelig informasjon om innhold, kapasitet og eventuelle begrensninger. Videre utvikling av tilbudet må bygge på barnas behov for språk, kultur og tilhørighet og inngå som en sentral del av vurderingen av framtidig barnehagestruktur.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	I Røros er kultur en del av alle barns arenaer, både barnehage, skole og fritid.						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros har vi arenaer og møteplasser for samisk språk, kunst og kultur, og har fokus på samiske kunst- og kulturaktiviteter.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**36 696**	**36 696**	**36 696**	**36 696**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Oppvekst og inkludering	37	37	37	37
Sum Tekniske justeringer			**37**	**37**	**37**	**37**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Demografijusteringer 2027-2030		Oppvekst og inkludering	820	0	0	0
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Oppvekst og inkludering	-200	0	0	0
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**620**	**0**	**0**	**0**
Konsekvensjusteringer			**657**	**37**	**37**	**37**
Konsekvensjustert ramme			**37 352**	**36 732**	**36 732**	**36 732**
Politiske vedtak						

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**Tiltak**	**Avdeling**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Justering rammevedtak		Oppvekst og inkludering	-400	-400	-400	-400
Sum Politiske vedtak			**-400**	**-400**	**-400**	**-400**
Nye tiltak og realendringer			**-400**	**-400**	**-400**	**-400**
Ramme 2027-2030			**36 952**	**36 332**	**36 332**	**36 332**

Sammendrag budsjett

Budsjettet for 2027 skal legge til rette for et trygt, inkluderende og utviklende barnehagetilbud innenfor stramme økonomiske rammer. Hovedprioriteringen er å sikre tilstrekkelig bemanning og nødvendig kompetanse, samtidig som kapasitet, organisering og ressursbruk tilpasses utviklingen i barnetallet.

Budsjettgrunnlaget for barnehageåret 2026–2027 omfatter 189 barn i de fire kommunale barnehagene. Personalbeholdningen som er lagt til grunn i budsjettarbeidet, utgjør 51,3 årsverk, inkludert lederressurser. Spesialpedagogiske ressurser og eventuelle særskilte tiltak kommer i tillegg. Begrenset tilgang på barnehagelærere, fagarbeidere og vikarer gjør driften sårbar. Rekruttering, tiltak for å beholde ansatte og samarbeid om personalressurser mellom barnehagene vil derfor være sentrale prioriteringer.

Med Hengfonna og nye Luvlege har kommunen moderne bygg som gir gode muligheter for samarbeid, sterke fagmiljøer og effektiv ressursutnyttelse. Samtidig viser befolkningsframskrivingene en forventet nedgang i barnetallet, som gir behov for gradvis tilpasning av kapasitet og bemanning. I handlings- og økonomiplanperioden skal framtidig barnehagestruktur vurderes i sammenheng med kvalitet, rekruttering og økonomisk bærekraft. Tilpasningene bør så langt som mulig skje gjennom naturlig avgang, omdisponering og planlagt rekruttering. Eventuelle strukturendringer og økonomiske gevinster må utredes og konkretiseres før beslutninger tas.

Tidlig innsats og inkludering prioriteres gjennom målrettet bruk av virksomhetens to spesialpedagoger, veiledning av ansatte og tverrfaglig samarbeid etter BTI-modellen. Et lavere samlet barnetall innebærer ikke nødvendigvis mindre behov for individuell støtte og tilrettelegging. Ressursene må derfor vurderes ut fra barnas faktiske behov.

Det samiske barnehagetilbudet skal ivaretas og videreutvikles. Tilgangen på ansatte med sørsamisk språk- og kulturkompetanse er særlig begrenset. Langsiktig rekruttering, kompetanseutvikling og målrettet bruk av tilgjengelig språkkompetanse blir avgjørende for kontinuitet og kvalitet i tilbudet.

Fra 1. januar 2027 etableres en midlertidig 100 prosent stilling som kokk/kjøkkenassistent for ett år, fordelt likt mellom Hengfonna og Luvlege. Stillingen finansieres gjennom tilskudd til toppet bemanning og skal styrke måltidstilbudet og frigjøre tid til pedagogisk arbeid med barna.

Den økonomiske oppfølgingen skal særlig rette oppmerksomheten mot sammenhengen mellom barnetall, bemanningsbehov og faktisk ressursbruk. Årlige oppdateringer av kapasitets- og bemanningsplanene skal gi grunnlag for nødvendige tilpasninger og en mer bærekraftig drift, samtidig som barnas behov og kvaliteten i tilbudet ivaretas.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Demografijusteringer 2027-2030

Røros kommunes kostnader innen oppvekstområdet har over flere år ligget høyere enn hva som er forventet i inntektssystemet. For å oppnå en mer korrekt fordeling av midler mellom omsorgs- og oppvekstområdene i kommunens budsjetter, justeres rammene for år 2-4 med forventede effekter av demografiendringer. Færre barn gir lavere rammetilskudd, og om ikke effekten av dette justeres i økonomiplanrammene, vil omsorgsvirksomhetene, som har en større andel av kommunens totale budsjett, bære en så stor andel av reduserte inntekter grunnet færre barn, at det i stor grad vil spise opp effekten av økte tilskudd som følger at befolkningen vil bestå av flere eldre.

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Røros lærings- og veiledningstjeneste

Innledning

Virksomheten består av Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), voksenopplæring og flyktningetjeneste.

PPT, voksenopplæringen og flyktningetjenesten utfører lovpålagte oppgaver innen oppvekst, inkludering og kvalifisering. Virksomhetenes arbeid styres av nasjonalt lovverk, herunder opplæringsloven og integreringsloven, samt kommunens kommuneplan, handlingsprogram og øvrige sektorovergripende strategier. Tjenestene skal gjennom tverrfaglig samarbeid bidra til inkludering, kompetanseutvikling, deltakelse i arbeids- og samfunnsliv og gode oppvekstvilkår for kommunens innbyggere.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	28 429	26 118	26 118	22 959	25 798	25 798	25 798
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 758	7 272	7 272	7 166	7 457	7 457	7 457
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	384	260	260	320	260	260	260
Overføringsutgifter	5 158	6 000	6 000	4 500	6 000	6 000	6 000
Finansutgifter	1 991	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**41 721**	**39 650**	**39 650**	**34 944**	**39 516**	**39 516**	**39 516**
Driftsinntekter							
Refusjoner	-6 747	-3 370	-3 370	-3 011	-3 370	-3 370	-3 370
Overføringsinntekter	-40 161	-35 836	-35 836	-31 194	-35 836	-35 836	-35 836
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 376	-1 520	-1 520	-2 150	-1 520	-1 520	-1 520
Sum Driftsinntekter	**-48 284**	**-40 726**	**-40 726**	**-36 355**	**-40 726**	**-40 726**	**-40 726**
Sum	**-6 563**	**-1 076**	**-1 076**	**-1 410**	**-1 210**	**-1 210**	**-1 210**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Røros lærings- og veiledningstjeneste har 16, 25 årsverk og totalt 20 ansatte. Virksomheten består av to avdelinger; pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjenesten) og Røros voksenopplæringssenter/ Flyktningetjeneste. PP-tjenesten har lokaler i Postgården. Flyktningetjenesten og Voksenopplæringssenteret leier lokaler av Fylkeskommunen og er lokalisert ved Røros Videregående skole.

PP-tjenesten har 5,1 årsverk ansatte fordelt på 5 spesialpedagogiske rådgivere og 10% merkantilt personale. PP-tjenesten er en interkommunal tjeneste for Holtålen og Røros kommune. Tjenesten er kommunenes sakkyndige organ i spørsmål om spesialpedagogisk hjelp i hjem, barnehage og skole.

Røros Voksenopplæringssenter og flyktningetjenesten har til sammen 11,15 årsverk fordelt på 14 ansatte, og består av tre team: flyktningtjenesten, voksenopplæring og spesialpedagogisk undervisning for voksne. Røros Voksenopplæringssenter tilbyr opplæring for voksne som har lovfestet rett til dette i hht Opplæringsloven eller Integreringsloven. Det inkluderer forberedende opplæring for voksne, norsk og samfunnskunnskap for fremmedspråklige som har rett og/eller plikt til opplæring, og spesialpedagogiske opplæringstilbud for voksne.

Flyktningtjenesten har ansvar for mottak, bosetting og oppfølging av flyktninger som bosettes med offentlige midler. Flyktningetjenesten og Voksenopplæringssenteret samarbeider tett om Introduksjonsprogrammet for den enkelte flyktning som har plikt til å delta i dette.

Utfordringer og strategi

PPT

Ved PPT er alle stillinger besatt av fagpersoner, og PPT vil ha tilstrekkelig kompetanse i 2027.

Dersom fagpersoner slutter, må det vurderes hvordan avdelingen skal kompensere for dette. Reduksjon i driftsbudsjettet over tid, gjør det vanskelig å finansiere kurs og kvalifiseringstiltak. Dette kan føre til lang ventetid på utredninger, eller at PPT ikke kan utføre nødvendige prosedyrer internt. Manglende intern kompetanse vil kunne føre til at man må kjøpe tjenester eksternt, noe som er langt dyrere. Dersom situasjonen oppstår må det gjøres en ROS analyse av konsekvensene for å finne forsvarlige løsninger.

Flyktningetjenesten, voksenopplæring og integreringsarbeidet

Bosettingstall og tilskudd

Røros kommune bosetter flyktninger etter avtale med IMDi og skal sikre god mottakelse, bosetting, kvalifisering og oppfølging av nyankomne innbyggere. Flyktningetjenesten og voksenopplæringen samarbeider om introduksjonsprogrammet med mål om rask overgang til arbeid, utdanning og selvforsørgelse.

Flyktningearbeidet vil også i 2027 medføre betydelige ressursbehov på tvers av kommunens tjenesteområder. Integreringstilskuddene bidrar til finansiering av bosetting og oppfølging i de første årene etter ankomst, men nasjonale beregninger viser at statlige tilskudd ikke fullt ut dekker

kommunenes faktiske kostnader. Dette gir et vedvarende behov for kommunal egenfinansiering, særlig innen voksenopplæring og kvalifiseringstiltak.

Tabell 2. Integreringstilskuddets dekningsgrad over fem år. 2024 og 2025. Kroner og prosent.

	2024	2025	Endring	Prosentvis endring
Gjennomsnittlig utgift per person	889 055	866 929	-22 126	-2,5
Beregnet utbetalt tilskudd	807 951	838 357	30 406	3,8
Dekningsgrad	**90,9 %**	**96,7 %**		**5,8 (pp.)**

Kilde: Beregningsutvalget og SSB

Tabell 5. Dekningsgrad for norsktilskuddet. 2024 og 2025. Kroner og prosent.

	2024	2025	Endring	Prosentvis endring
Samlede utgifter	1 056 165 169	1 023 292 494	-32 872 675	-3,1
Samlede inntekter	877 400 258	731 458 228	-145 942 030	-16,6
Dekningsgrad	**83,1 %**	**71,5 %**		**-11,6 (pp.)**

Kilde: Beregningsutvalget

For 2026 vedtok Røros kommune å bosette 50 flyktninger. Per oktober 2026 har vi takket ja til å bosette totalt 48 personer, og vi kan derfor anse at bosettingsmålet er nådd. Dette påvirker integreringstilskuddene og kommunens inntektsgrunnlag i 2027. For 2027 er budsjettet lagt til grunn med en forutsetning om bosetting av 30 nye flyktninger. Lavere nasjonale ankomster og usikkerhet om tilgjengelige personer for bosetting innebærer risiko for at bosettingsomfanget og tilskuddsinntektene blir lavere enn forutsatt.

Det er særlig tre forhold som representerer økonomisk risiko i budsjett 2027 og videre i planperioden:

- **Lavere bosetting enn budsjettert.** Integreringstilskudd utløses først når den enkelte flyktning er bosatt i kommunen. Dersom antall bosatte flyktninger blir lavere enn forutsatt, vil dette gi en direkte reduksjon i kommunens inntekter.
- **Utflytting fra kommunen.** Integreringstilskuddet utbetales over fem år, men inntektene er knyttet til personer som fortsatt er registrert bosatt i kommunen. Dersom flyktninger flytter til andre kommuner, returnerer til hjemlandet eller reiser ut av Norge, vil kommunen kunne miste framtidige tilskudd som det er lagt til grunn i budsjettet.
- **Bortfall av tilskudd for tidligere bosatte.** Flyktninger bosatt i 2022 mottar sitt siste år med integreringstilskudd i 2026. Fra og med 2027 faller disse inntektene bort. Bortfallet vil ikke bli erstatte fullt ut gjennom nye bosettinger fordi bosettingskapasitet i kommunen og ankomst av nye flyktninger til Norge er betraktelig lavere enn tidligere år. Derfor opplever kommunen en gradvis reduksjon i tilskuddsinntektene.

Bortfall av integreringstilskudd etter fem års botid medfører økt press på kommunens ordinære tjenesteområder. Selv om de statlige inntektene opphører, vil mange fortsatt ha behov for oppfølging gjennom NAV, helse- og omsorgstjenester, psykisk helsearbeid, boligoppfølging, voksenopplæring og andre inkluderingstiltak. Dette innebærer at kostnadene i økende grad må finansieres innenfor kommunens ordinære driftsrammer.

Utviklingen fører til økt belastning på flere tjenester samtidig og reduserer kommunens økonomiske handlingsrom. Behovet for kvalifisering, oppfølging og bistand kan vedvare over lang tid, samtidig som finansieringen fra staten gradvis faller bort. Konsekvensen er et økende press på tjenestekapasitet, bemanning og økonomiske ressurser på tvers av virksomhetsområdene.

For kommunen representerer dette en langsiktig driftsutfordring. Dersom flere innbyggere har behov for oppfølging etter tilskuddsperiodens utløp, uten tilsvarende finansiering, kan det føre til økt press på tjenester og redusert mulighet til å møte nye og eksisterende behov innenfor gjeldende rammer. Det er derfor avgjørende å prioritere tiltak som styrker overgang til arbeid, utdanning og økonomisk selvstendighet for å begrense framtidig belastning på kommunens tjenesteapparat.

Strategi

PP-tjenesten

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) skal bidra til at barn og elever får et inkluderende, likeverdig og tilpasset opplæringstilbud. Gjennom forebyggende arbeid, veiledning, kompetanse- og organisasjonsutvikling samt sakkyndige vurderinger skal tjenesten støtte barnehager og skoler i arbeidet med å møte barn og elevers ulike behov. Målet er tidlig innsats, økt inkludering og gode læringsmuligheter for alle. PPT har en sentral rolle i å styrke kvaliteten i det ordinære tilbudet og sikre at barn og elever som har behov for særskilt tilrettelegging, får et faglig forsvarlig og helhetlig opplæringstilbud.

Økt bruk av digitale verktøy og tjenester har ført til mindre behov for merkantile tjenester. Merkantil ressurs for 2027 er derfor redusert med 20% stilling. Denne ressursen er overført til andre ansvar i virksomheten. Budsjett PPT for 2027 er i balanse.

Flyktningetjeneste, voksenopplæring og integrering

Flyktningetjenesten og voksenopplæringen skal gjennom kvalifisering, norskopplæring og tett oppfølging bidra til overgang til arbeid, utdanning og selvforsørgelse. Gode integreringsresultater er avgjørende både for den enkelte og for kommunens langsiktige økonomiske bærekraft.

Fra 2027 vil kommunen møte en gradvis reduksjon i integreringstilskuddene etter hvert som flyktninger som ble bosatt i perioden med høy bosetting når grensen på fem års botid. Når tilskuddsperioden utløper, faller de statlige inntektene bort, mens behovet for kommunale tjenester og oppfølging i mange tilfeller består. Dette innebærer at nye grupper bosatte flyktninger hvert år framover vil gå ut av tilskuddsordningen og over i ordinær kommunal tjenesteproduksjon. Utviklingen medfører økt belastning på kommunens ordinære driftsrammer og redusert økonomisk handlingsrom. Det er derfor avgjørende å opprettholde et målrettet integreringsarbeid som styrker overgang til arbeid, utdanning og selvforsørgelse, slik at framtidige tjeneste- og oppfølgingsbehov reduseres og de langsiktige økonomiske konsekvensene begrenses.

Samarbeid med andre

Integrering av flyktninger i Røros kommune krever innsats fra hele lokalsamfunnet.

I økonomiplanperioden vil integreringstilskudd for flyktninger bosatt fra 2022 og framover gradvis falle bort etter hvert som femårsperioden utløper. Samtidig vil mange fortsatt ha behov for oppfølging og tjenester. Dette kan medføre økt press på NAV gjennom arbeidsrettet oppfølging, kvalifiseringstiltak og

økonomisk sosialhjelp, samtidig som behovet for tjenester innen helse og omsorg, psykisk helse, boligoppfølging og voksenopplæring kan vedvare.

Konsekvensen er at kostnader som tidligere har vært finansiert gjennom integreringstilskudd, i økende grad må dekkes innenfor kommunens ordinære driftsrammer. Utviklingen reduserer kommunens økonomiske handlingsrom og øker presset på flere tjenesteområder. Tidlig kvalifisering, norskopplæring og overgang til arbeid er derfor avgjørende for å begrense framtidige driftsutgifter og sikre bærekraftige tjenester i planperioden.

Folkehelse og inkludering

Kommunen arrangerer aktiviteter som fremmer helse, tilhørighet og sosial deltakelse, ofte i samarbeid med frivillige lag og foreninger. Tiltak som språkkafé og fritidsaktiviteter bidrar til integrering og styrker fellesskapet i lokalsamfunnet. Fritidsfondet støttes av integreringsmidler og er tilgjengelig for alle barnefamilier i kommunen. Arbeidet bygger på prinsippet om barnets beste, ved at barn og unge skal gis like muligheter til deltakelse, mestring og inkludering uavhengig av familiens økonomiske eller sosiale situasjon.

Voksenopplæring

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne etter Integreringsloven

Vi må opprettholde en god norskopplæring med varierende elevantall. Gjennom økt flyktningebosetting i årene 2022-2024 økte også antallet elever med rett til opplæring i norsk etter Integreringsloven. Tilsvarende erfarer vi nå at antallet elever med rett til norskopplæring synker i takt med avtagende flyktningebosetting. Vi vurdere fortløpende behovet for lærerressurser opp mot antall elever. Det er viktig å fortsatt bosette flyktninger for å opprettholde et godt tilbud ved Røros Voksenopplæringssenter.

For å møte redusert dekningsgrad i statlige tilskudd skal voksenopplæringen prioritere målrettet norskopplæring, fleksible læringsformer og tett samarbeid med flyktningetjenesten, NAV, arbeidsmarkedet og andre naturlige samarbeidspartnere. Målet er å opprettholde kvalitet og gjennomføring, styrke overgangen til arbeid og utdanning og sikre et bærekraftig opplæringstilbud innenfor kommunens økonomiske rammer.

Voksenopplæringssenteret tilbyr forberedende opplæring for voksne (FOV) og spesialpedagogisk opplæring for voksne i henhold til opplæringsloven. Tilbudene er lovpålagte og finansieres gjennom kommunens ordinære driftsrammer, uten tilknytning til integreringstilskudd. Opplæringen skal bidra til at voksne får grunnleggende ferdigheter, fullfører grunnskoleopplæring eller vedlikeholder nødvendig kompetanse for aktiv deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Gjennom individuell tilrettelegging og samarbeid med øvrige kommunale tjenester og Optimus skal virksomheten sikre et helhetlig og faglig forsvarlig opplæringstilbud til voksne med særskilte behov. Dette bidrar til økt mestring, inkludering og selvstendighet, samtidig som behovet for andre kommunale tjenester kan reduseres over tid.

Salg til andre

Det at vi ikke vet hvor mange fremmedspråklige elever fra nabokommunene Os som til enhver tid skal ha opplæring, gir noe uforutsigbarhet i planlegging og ressursberegning. Os kommune har bosatt flyktninger fra Ukraina fra 2022. De kjøper norskopplæring fra Røros kommune.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	I Røros er kultur en del av alle barns arenaer, både barnehage, skole og fritid.						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros har vi arenaer og møteplasser for samisk språk, kunst og kultur, og har fokus på samiske kunst- og kulturaktiviteter.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**-1 076**	**-1 076**	**-1 076**	**-1 076**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Oppvekst og inkludering	185	185	185	185
Sum Tekniske justeringer			**185**	**185**	**185**	**185**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						

Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2026-2029		Oppvekst og inkludering	-200	0	0	0
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-200**	**0**	**0**	**0**
Konsekvensjusteringer			**-15**	**185**	**185**	**185**
Konsekvensjustert ramme			**-1 090**	**-890**	**-890**	**-890**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Oppvekst og inkludering	-320	-320	-320	-320
Sum Politiske vedtak			**-320**	**-320**	**-320**	**-320**
Nye tiltak og realendringer			**-320**	**-320**	**-320**	**-320**
Ramme 2027-2030			**-1 410**	**-1 210**	**-1 210**	**-1 210**

Sammendrag budsjett

PP-tjenesten

Bemanningssituasjon og budsjettutfordringer ved PPT

PPT har i 2027 tilfredsstillende faglig kapasitet, og samtlige fagstillinger er besatt med kvalifisert personell. Reduserte driftsrammer begrenser imidlertid mulighetene for kompetanseutvikling og faglig oppdatering. Ved eventuelle framtidige vakanser kan dette medføre kapasitetsutfordringer, økt saksbehandlingstid og behov for kjøp av eksterne tjenester.

Som følge av økt digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser er merkantil ressurs redusert med 20 prosent og omdisponert til øvrige oppgaver i virksomheten. Budsjettet for 2027 vurderes samlet sett å være i balanse.

Voksenopplæring og Flyktningetjeneste

Disse ansvarene i virksomheten Røros lærings- og veiledningstjeneste vil økonomisk være påvirket av flyktningemottak og bosetting.

I årene fra 2022 hadde RLVT betydelig mindreforbruk. Dette er midler man ønsket å avsette på fond for å kunne opprettholde tjenestetilbud på samme nivå over flere år uavhengig av bosettingstall og integreringstilskudd. Slik hadde det vært mulig å ha forutsigbarhet for ansatte og en stabil tjenesteyting.

Røros kommune sitt samlede merforbruk i disse årene forhindret avsetting av midler på ubundne fond. Nivå på tjenester både internt i RLVT og i de andre virksomhetene som er finansiert gjennom integreringsmidler må derfor tilpasses framtidige bosettingstall. Dette er en uforutsigbar situasjon, og gjør det svært vanskelig å planlegge for mer enn 1 år om gangen. Slik situasjonen ser ut for 2027 med færre bosatte flyktninger og lavere inntekter, må utgiftene reduseres.

Grunnlag for budsjett

I planperioden vil kommunen møte betydelige budsjettutfordringer som følge av gradvis bortfall av integreringstilskudd. Fra 2027 vil flyktninger bosatt i 2022 falle ut av tilskuddsordningen etter fem års botid, og deretter vil nye grupper årlig miste tilskuddet. Dette innebærer reduserte inntekter samtidig som behovet for kommunale tjenester i mange tilfeller vedvarer.

Særlig viktig er innsatsen rettet mot barn og unge. Tidlig innsats i barnehage, skole og fritidstilbud er avgjørende for inkludering, språkutvikling, læring og framtidig deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Hensynet til barnets beste skal være et grunnleggende prinsipp i kommunens prioriteringer, og tiltak som bidrar til gode oppvekstvilkår, deltakelse og forebygging av utenforskap skal skjermes så langt som mulig.

Bortfall av integreringstilskudd vil samtidig kunne gi økt press på flere kommunale tjenester. NAV kan få større behov for arbeidsrettet oppfølging, kvalifiseringstiltak og økonomisk sosialhjelp, mens oppvekstsektoren, voksenopplæringen, helse- og omsorgstjenestene, psykisk helse- og rustjenestene samt boligforvaltningen kan møte vedvarende oppfølgingsbehov uten tilsvarende finansiering. Utviklingen reduserer kommunens økonomiske handlingsrom og innebærer at en økende andel av kostnadene må dekkes innenfor ordinære driftsrammer.

For å begrense de langsiktige budsjettkonsekvensene er det avgjørende å prioritere tidlig innsats, norskopplæring, kvalifisering og overgang til arbeid. Dette bidrar både til bedre levekår for den enkelte, gode oppvekstvilkår for barn og unge og en mer bærekraftig kommuneøkonomi over tid.

Felleskost oppvekst og inkludering

Innledning

Tjenesteområdet Felleskost oppvekst og inkludering omfatter utgifter og inntekter som er felles for oppvekst- og inkluderingsområdet, og som ikke er lagt direkte til den enkelte virksomhet.

Området omfatter blant annet skoleskyss, kommunale tilskudd til private barnehager, kjøp av tjenester fra andre kommuner samt felles lisenser og kontingenter. Skoleskyss og tilskudd til private barnehager utgjør vesentlige deler av budsjettet.

Lønns- og sosiale kostnader til lærlinger er samlet på området for å sikre enhetlig budsjettering og økonomisk oppfølging, ettersom lærlingene kan ha praksis i ulike virksomheter og avdelinger gjennom læretiden.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	2	1 117	1 117	805	-542	-432	1 369
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 551	2 743	2 743	2 426	2 747	2 747	2 747
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	15 076	15 006	15 006	16 885	15 006	15 006	15 006
Overføringsutgifter	269	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**17 899**	**18 865**	**18 865**	**20 117**	**17 211**	**17 321**	**19 122**
Driftsinntekter							
Refusjoner	-269	-50	-50	-100	-50	-50	-50
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-38	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-307**	**-50**	**-50**	**-100**	**-50**	**-50**	**-50**
Sum	**17 592**	**18 815**	**18 815**	**20 017**	**17 161**	**17 271**	**19 072**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Tjenesteområdet omfatter i hovedsak forvaltning og oppfølging av felles økonomiske forpliktelser som følger av elev- og barnetall, lovpålagte oppgaver, vedtak, avtaler og gjeldende tilskuddssatser.

Tilskudd til private barnehager beregnes og utbetales i samsvar med gjeldende regelverk og rapporterte barnetall. Skoleskyss omfatter kommunens utgifter knyttet til elevenes rett til transport, mens øvrige kostnader blant annet gjelder kjøp av tjenester, felles administrative utgifter og lønnskostnader til lærlinger.

Den løpende driften består i stor grad av økonomisk og administrativ oppfølging, herunder kontroll av tilskuddsgrunnlag, utbetalinger, fakturaer, avtaler og refusjoner. Dette skal bidra til korrekt ressursbruk, forutsigbarhet og god økonomistyring på tvers av virksomhetene.

Utfordringer og strategi

En sentral utfordring i planperioden er at en stor del av utgiftene styres av forhold kommunen i begrenset grad kan påvirke på kort sikt. Endringer i barnetall, tilskuddssatser og behovet for skoleskyss kan gi betydelige økonomiske utslag.

Utbetalingene til private barnehager har økt, og det er viktig å sikre at beregningene bygger på oppdaterte og korrekte opplysninger om barnetall og gjeldende regelverk. De lokale forskriftene om rapportering og beregning av grunntilskudd til private barnehager, som skal gjelde fra 2027, skal bidra til større forutsigbarhet, likebehandling og etterprøvbarhet i tilskuddsforvaltningen.

Utgifter til skoleskyss påvirkes av elevenes transportbehov og gjeldende skyssordninger. Forsinket fakturering kan gjøre det utfordrende å vurdere den faktiske økonomiske utviklingen gjennom året. Det samme gjelder ulik periodisering av andre utgifter og refusjoner.

Strategien i planperioden er å styrke økonomistyringen gjennom oppdaterte prognoser, systematisk kontroll av tilskudd og refusjoner og tett oppfølging av avtaler og fakturering. Det er særlig viktig å skille mellom midlertidige regnskapsavvik og varige endringer i kostnadsnivået, slik at budsjett og økonomiske tiltak bygger på et realistisk grunnlag.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	I Røros er kultur en del av alle barns arenaer, både barnehage, skole og fritid.						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros har vi arenaer og møteplasser for samisk språk, kunst og kultur, og har fokus på samiske kunst- og kulturaktiviteter.						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**18 815**	**18 815**	**18 815**	**18 815**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Oppvekst og inkludering	4	4	4	4
Sum Tekniske justeringer			**4**	**4**	**4**	**4**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2026-2029		Oppvekst og inkludering	-100	0	0	0
Intern rammejustering		Oppvekst og inkludering	597	597	597	597
Rammeøkning felleskostnader oppvekst		Oppvekst og inkludering	1 000	0	0	0
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**1 497**	**597**	**597**	**597**
Konsekvensjusteringer			**1 501**	**601**	**601**	**601**
Konsekvensjustert ramme			**20 317**	**19 417**	**19 417**	**19 417**
Nye tiltak						
Demografijusteringer 2027-2030		Oppvekst og inkludering	0	-1 956	-1 846	-45
Sum Nye tiltak			**0**	**-1 956**	**-1 846**	**-45**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Oppvekst og inkludering	-300	-300	-300	-300
Sum Politiske vedtak			**-300**	**-300**	**-300**	**-300**
Nye tiltak og realendringer			**-300**	**-2 256**	**-2 146**	**-345**
Ramme 2027-2030			**20 017**	**17 161**	**17 271**	**19 072**

Sammendrag budsjett

Budsjettforslaget for 2027 er preget av at kommunale tilskudd til private barnehager utgjør den største utgiftsposten. Det er budsjettert med 14 mill. kroner til overføringer til private, en økning på 1,05 mill. kroner sammenlignet med budsjett 2026.

Til skoleskyss er det budsjettert med 2,2 mill. kroner, en reduksjon på 260 000 kroner sammenlignet med 2026. Utgiftene må følges nøye, særlig med tanke på endringer i elevenes transportbehov og periodisering av fakturaer.

Lønnskostnadene til lærlinger er videreført som en felles utgift innen oppvekst og inkludering. Denne organiseringen gir bedre oversikt over kostnadene og legger til rette for en mer helhetlig økonomisk oppfølging gjennom lærlingeløpet.

Budsjettet for tjenesteområdet er samlet sett stramt, og det er begrenset handlingsrom til å håndtere uforutsette utgifter. God kontroll med tilskuddsutbetalinger, skoleskyss og øvrige felleskostnader vil derfor være viktig for å sikre økonomisk balanse i planperioden.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Rammeøkning felleskostnader oppvekst

Rammene for felleskostnader oppvekst må økes for å dekke dekke økte kostnader, hovedsakelig knyttet til tilskudd til private ordinære barnehager, redusert foreldrebetaling i private ordinære barnehager og skoleskyss

Nye tiltak

Demografijusteringer 2027-2030

Røros kommunes kostnader innen oppvekstområdet har over flere år ligget høyere enn hva som er forventet i inntektssystemet. For å oppnå en mer korrekt fordeling av midler mellom omsorgs- og oppvekstområdene i kommunens budsjetter, justeres rammene for år 2-4 med forventede effekter av demografiendringer. Færre barn gir lavere rammetilskudd, og om ikke effekten av dette justeres i økonomiplanrammene, vil omsorgsvirksomhetene, som har en større andel av kommunens totale budsjett, bære en så stor andel av reduserte inntekter grunnet færre barn, at det i stor grad vil spise opp effekten av økte tilskudd som følger at befolkningen vil bestå av flere eldre.

NAV

Innledning

NAV Røros, Os og Holtålen er etablert som et vertskommunesamarbeid mellom Røros, Os og Holtålen kommuner, med Røros kommune som vertskommune i henhold til kommunelovens bestemmelser. Kontoret inngår samtidig i NAVs partnerskapsmodell, der staten og kommunen har et felles ansvar for å sikre helhetlige, samordnede og brukerorienterte tjenester til innbyggerne. Samarbeidet mellom Røros kommune og NAV Trøndelag reguleres gjennom en egen samarbeidsavtale som fastsetter ansvarsforhold, styringslinjer og tjenesteinnhold. Partnerskapet bygger på et likeverdig samarbeid der stat og kommune har selvstendig ansvar for sine respektive tjenester.

NAV-kontoret betjener innbyggerne i Røros, Os og Holtålen kommuner og har sin hovedlokalisering i Kjerkgata 15 på Røros. Kontoret er organisert med enhetlig ledelse og har ved inngangen til 2026 14 medarbeidere fordelt på statlige og kommunale stillinger. Gjennom sin kompetanse og brede tjenesteportefølje skal kontoret bidra til å møte innbyggernes behov for bistand knyttet til arbeid, aktivitet, inntektssikring og sosial inkludering.

Virksomhetens samfunnsoppdrag er å bidra til at flere kommer i arbeid og aktivitet, samtidig som rettighetene til velferdsytelser ivaretas. Kontoret forvalter også flere av Husbankens virkemidler og har en sentral rolle i kommunenes arbeid med sosial trygghet, inkludering og forebygging av utenforskap. Gjennom et målrettet samarbeid mellom stat og kommune skal NAV Røros, Os og Holtålen bidra til bærekraftige løsninger for den enkelte, arbeidslivet og samfunnet for øvrig.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	5 325	5 785	5 785	5 914	7 162	7 162	7 162
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	420	317	317	325	324	324	324
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 371	1 420	1 420	1 405	1 420	1 420	1 420
Overføringsutgifter	15 267	14 764	14 764	14 353	14 764	14 764	14 764
Finansutgifter	94	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**22 476**	**22 287**	**22 287**	**21 997**	**23 670**	**23 670**	**23 670**
Driftsinntekter							
Refusjoner	-13 823	-13 367	-13 367	-12 520	-13 367	-13 367	-13 367
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-731	-750	-750	-423	-750	-750	-750
Sum Driftsinntekter	**-14 553**	**-14 117**	**-14 117**	**-12 943**	**-14 117**	**-14 117**	**-14 117**
Sum	**7 923**	**8 171**	**8 171**	**9 054**	**9 554**	**9 554**	**9 554**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Beskrivelse av dagens virksomhet ved NAV-kontoret

NAV-kontoret tilbyr et bredt spekter av statlige og kommunale tjenester med mål om å fremme arbeid, sosial inkludering og økonomisk trygghet for innbyggerne. Kontoret har et særlig fokus på arbeidsrettet oppfølging, uavhengig av hvilken ytelse eller tjeneste brukeren mottar.

De kommunale tjenestene omfatter generell råd- og veiledning, økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning, økonomisk stønad, midlertidig botilbud, forvaltning av startlån, boligtilskudd og bostøtte, kvalifiseringsprogrammet (KVP) samt arbeid med individuell plan. Tjenestene skal bidra til å styrke den enkeltes muligheter til å mestre egen livssituasjon og delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv.

Kontoret er samlokalisert med NAV Arbeidslivssenter, noe som legger til rette for et tett samarbeid med IA-rådgiver i arbeidet med inkluderende arbeidsliv. I tillegg har kontoret tilgang til rådgivende lege og andre spesialistressurser gjennom NAV Trøndelag, noe som styrker den faglige oppfølgingen av brukerne.

Virksomheten er organisert i to fagteam: Helseteam og Arbeid- og sosialteam. Hvert team ledes av en teamleder med faglig ansvar for sitt område. Sammen med NAV-leder utgjør teamlederne kontorets ledergruppe. Organiseringen skal sikre god faglig koordinering, helhetlig brukeroppfølging og effektiv ressursutnyttelse.

Kontoret arbeider kontinuerlig med utvikling av de sosiale tjenestene. Gjennom prosjektmidler fra Statsforvalteren i Trøndelag har det vært arbeidet med et utviklingsprosjekt med særlig fokus på sårbare grupper, spesielt barnefamilier. Prosjektet avsluttes i april 2027, og arbeidet skal bidra til økt kvalitet i tjenestene og styrket forebyggende innsats overfor utsatte familier.

Utfordringer og strategi

NAV – utfordringsbilde og strategi

NAVs samfunnsoppdrag er å bidra til sosial og økonomisk trygghet, samt fremme overgang til arbeid og aktivitet. For å lykkes med dette arbeidet er det avgjørende med tidlig innsats, målrettet oppfølging og tett samarbeid med øvrige kommunale tjenester, utdanningssektoren, helseaktører og lokalt næringsliv. Særlig gjelder dette for prioriterte målgrupper som ungdom, innvandrere og langtidsledige.

Begge fagteamene følger opp ungdom under 30 år. Det gis tett oppfølging og veiledning til den enkelte jf. NAV's ungdomsgaranti. Målet er å komme i arbeid eller tilbake til skolen for å fullføre videregående opplæring eller annen relevant utdanning. Teamene og den enkelte veileder er avhengig av tett samarbeid med skole, helse og næringslivet i regionen for å få løst dette oppdraget. BTI er et viktig verktøy for å få til metodisk tverrfaglig samarbeid med andre virksomheter i kommunen og med andre aktuelle instanser.

NAV Røros, Os og Holtålen arbeider systematisk for å få flere inn i arbeid og aktivitet gjennom tett individuell oppfølging, bruk av statlige tiltaksmidler og et bredt samarbeid med arbeidsgivere og andre samarbeidspartnere. Dette bidrar både til økt selvforsørgelse og reduserte utgifter til økonomisk sosialhjelp over tid.

Positive resultater, men økende økonomisk usikkerhet

Røros kommune har over flere år oppnådd svært gode resultater innen integrering og arbeidsinkludering. Gjennom et tett samarbeid mellom NAV og Røros lærings- og veiledningstjeneste (RLVT) har kommunen lykkes med å få en høy andel flyktninger over i arbeid. I 2025 gikk 72 prosent av deltakerne ut i arbeid etter endt introduksjonsprogram. Oppdaterte tall fra Nav Trøndelag (oktober 2026) viser at 88 prosent av fordrevne fra Ukraina som kom til kommunen i 2022 er i arbeid, mot et gjennomsnitt på 68 prosent i Trøndelag. Ser man alle ukrainske flyktninger bosatt siden 2022, er 71 prosent i arbeid, mot 47 prosent i fylket.

Selv om disse resultatene er svært gode, innebærer det ikke at behovet for oppfølging og økonomisk bistand forsvinner. Mange står i deltidsstillinger, tilkallingsvikariater eller andre usikre arbeidsforhold. Flere har fortsatt behov for økonomisk supplering i perioder, og enkelte vil trenge oppfølging over lengre tid før de oppnår varig selvforsørgelse.

Reduserte tilskudd og økt press på sosialhjelpsbudsjettet

En av de største utfordringene i budsjettperioden er at en stadig større andel av flyktningene ikke lenger utløser integreringstilskudd. NAV og RLVT har i forbindelse med budsjettarbeidet beregnet at flyktninger fra Ukraina som faller ut av tilskuddsordningen fra 1. januar 2027 vil utgjøre om lag 1,5 millioner kroner i utgifter til økonomisk sosialhjelp som ikke lenger dekkes gjennom integreringstilskuddet.

De siste årene har RLVT årlig bidratt med om lag 5 millioner kroner til dekning av sosialhjelpsutgifter for flyktninggruppen. Etter hvert som integreringstilskuddet bortfaller, reduseres også disse midlene. Samtidig er det ingen garanti for at behovet for sosialhjelp reduseres tilsvarende. Dette gir betydelig usikkerhet knyttet til den samlede budsjettrammen for økonomisk sosialhjelp i 2027 og økonomiplanperioden.

I tillegg påvirkes utviklingen av forhold kommunen i liten grad kan styre, blant annet rentenivå, prisvekst, arbeidsledighet og den generelle økonomiske situasjonen i næringslivet.

Sårbart arbeidsmarked

Røros har et arbeidsmarked som i stor grad er preget av små og mellomstore virksomheter, hvor flere opererer i konjunkturutsatte næringer. Erfaring viser at permitteringer, omstillinger og nedleggelser raskt kan føre til økt etterspørsel etter NAVs tjenester og økonomisk bistand.

For mange av de som i dag er i arbeid, gjelder dette også personer i flyktninggruppen, vil inntektsgrunnlaget være sårbart dersom arbeidsmarkedet svekkes. Selv ved lav arbeidsledighet må kommunen derfor være forberedt på svingninger i behovet for sosialhjelp.

Særskilt utfordring knyttet til flyktninger over 60 år

Den største langsiktige utfordringen knytter seg til flyktninger over 60 år med midlertidig kollektiv beskyttelse. Denne gruppen har verken rett eller plikt til introduksjonsprogram, omfattes i liten grad av arbeidsrettede tiltak og står ofte utenfor ordinært arbeidsliv på grunn av alder, helseutfordringer eller manglende muligheter i arbeidsmarkedet.

Samtidig har mange ikke rettigheter til norske alderspensjonsytelser. Dette medfører at økonomisk sosialhjelp i praksis blir den viktigste inntektskilden for flere i denne gruppen. Utgiftene kan dermed bli varige og representerer en betydelig økonomisk risiko for kommunen i årene fremover.

Behov for løpende vurderinger

Utviklingen på flyktningområdet preges av stor usikkerhet. Hvert års budsjettarbeid må derfor baseres på oppdaterte vurderinger av blant annet:

- antall bosettinger,
- antall personer som eventuelt flytter eller returnerer til hjemlandet,
- andel som kommer i arbeid,
- behov for supplerende økonomisk bistand,
- sammensetningen av aldersgrupper,
- framtidige nasjonale regelverksendringer.

Det pågår nasjonale prosesser som kan få stor betydning for kommunenes økonomiske ansvar framover, blant annet forslag om utvidelse av ordningen med kollektiv beskyttelse fra fem til syv år og mulige endringer i regelverket fra 2028. Konsekvensene av disse forslagene er foreløpig usikre.

Oppsummering

NAVs hovedutfordring i 2027 og økonomiplanperioden er ikke manglende resultater i integreringsarbeidet, men den økonomiske risikoen som oppstår når stadig flere flyktninger faller ut av tilskuddsordningene samtidig som behovet for oppfølging og økonomisk bistand består. Særlig gjelder dette gruppen over 60 år og personer med svak eller ustabil tilknytning til arbeidsmarkedet.

Til tross for svært gode resultater innen arbeidsinkludering må kommunen derfor forvente økt press på sosialhjelpsbudsjettet i årene som kommer. Dette skaper behov for tett tverrfaglig samarbeid og løpende vurderinger gjennom året av utviklingen i flyktninggruppen og arbeidsmarkedet.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	I Røros er kultur en del av alle barns arenaer, både barnehage, skole og fritid.						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros har vi arenaer og møteplasser for samisk språk, kunst og kultur, og har fokus på samiske kunst- og kulturaktiviteter.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**Tiltak**	**Avdeling**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett			**8 171**	**8 171**	**8 171**	**8 171**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Oppvekst og inkludering	7	7	7	7
Sum Tekniske justeringer			**7**	**7**	**7**	**7**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Oppvekst og inkludering	-300	0	0	0
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2026-2029		Oppvekst og inkludering	-200	0	0	0
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-500**	**0**	**0**	**0**
Konsekvensjusteringer			**-493**	**7**	**7**	**7**
Konsekvensjustert ramme			**7 677**	**8 177**	**8 177**	**8 177**
Nye pålegg						
Justering rammer interkommunale tjenester		Oppvekst og inkludering	1 677	1 677	1 677	1 677
Sum Nye pålegg			**1 677**	**1 677**	**1 677**	**1 677**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Oppvekst og inkludering	-300	-300	-300	-300
Sum Politiske vedtak			**-300**	**-300**	**-300**	**-300**
Nye tiltak og realendringer			**1 377**	**1 377**	**1 377**	**1 377**
Ramme 2027-2030			**9 054**	**9 554**	**9 554**	**9 554**

Sammendrag budsjett

NAV leverer gode resultater innen arbeidsinkludering og integrering gjennom tett oppfølging, sterk samhandling og et aktivt samarbeid med næringslivet. Røros kommune ligger betydelig over fylkessnittet når det gjelder å få flyktninger ut i arbeid.

Den største utfordringen i økonomiplanperioden er ikke resultatene, men de økonomiske konsekvensene av at integreringstilskuddene gradvis faller bort samtidig som behovet for oppfølging og økonomisk bistand består. Dette vil gi økt press på sosialhjelpsbudsjettet for 2027.

Særlig gjelder dette flyktninger med svak tilknytning til arbeidsmarkedet og eldre flyktninger over 60 år, som i begrenset grad har mulighet til arbeid eller rettigheter i det norske velferdssystemet.

Utviklingen påvirkes i tillegg av forhold kommunen i liten grad kan styre, som arbeidsmarked, prisvekst, renter og framtidige nasjonale regelverksendringer. Det er derfor behov for løpende vurderinger og fortsatt tett samarbeid på tvers av tjenester for å sikre god økonomistyring og opprettholde de gode resultatene innen arbeidsinkludering.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Barneverntjenesten

Innledning

Barnevernstjenesten er en lovpålagt tjeneste der aktivitet, ressursbruk og kostnader i stor grad påvirkes av henvendelser, meldinger og vedtak i enkeltsaker. Enkeltsaker kan medføre betydelige økonomiske konsekvenser og ha stor innvirkning på det samlede kostnadsbildet. Til tross for dette viser utviklingen de siste årene at tjenesten har hatt et relativt lavt kostnadsnivå sammenlignet med kommunene i relevant sammenligningsgruppe.

Barnevernstjenesten har gjennomgående få barn og unge plassert utenfor hjemmet sammenlignet med mange andre kommuner. Hovedvekten av arbeidet er knyttet til hjelpetiltak i hjemmet og oppfølging av barn, unge og familier. De fleste tiltakene gjennomføres av tjenestens egne ansatte, noe som gir god kontinuitet og nærhet i oppfølgingen. En betydelig del av personalressursene benyttes til undersøkelsesarbeid, hjelpetiltak, oppfølging og koordinering av tjenester rundt barnet og familien.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	10 030	10 108	10 108	10 654	10 685	10 685	10 685
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 691	1 740	1 740	2 074	1 776	1 776	1 776
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 002	4 216	4 216	4 205	4 216	4 216	4 216
Overføringsutgifter	813	2 124	2 124	1 559	2 124	2 124	2 124
Sum Driftsutgifter	**16 535**	**18 187**	**18 187**	**18 492**	**18 800**	**18 800**	**18 800**
Driftsinntekter							
Refusjoner	-8 914	-7 803	-7 803	-7 605	-7 803	-7 803	-7 803
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	-290	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-8 914**	**-7 803**	**-7 803**	**-7 895**	**-7 803**	**-7 803**	**-7 803**
Sum	7 621	10 384	10 384	10 597	10 997	10 997	10 997

Beskrivelse av dagens virksomhet

Den interkommunale barnevernstjenesten for Holtålen, Røros og Os kommuner har totalt 10 stillingshjemler. Virksomhetsleder har det overordnede ansvaret for tjenesten. Tjenesten er organisert i

to team: undersøkelsesteam og tiltaksteam. Tiltaksteamet ledes av en egen avdelingsleder, som også fungerer som fast stedfortreder for virksomhetsleder.

Selv om medarbeiderne er organisert i ulike team, vil det i enkelte perioder, som ved ferieavvikling eller andre fraværssituasjoner, være nødvendig å arbeide på tvers av teamene. Formålet med teamorganiseringen er å sikre tett faglig oppfølging av saksbehandlerne, samtidig som den legger til rette for økt kompetanseutvikling og spesialisering.

Barnevernstjenesten benytter fagsystemet Modulus, som bidrar til kvalitetssikring av arbeidet og tilrettelegger for mer effektive arbeidsprosesser over tid.

Kommunestyret har vedtatt en plan for det forebyggende arbeidet i tråd med barnevernsloven § 15-1. For å sikre et helhetlig og koordinert tjenestetilbud er det nødvendig med tett samarbeid mellom ulike nivåer, tjenester og instanser, både på systemnivå og rundt den enkelte familie. BTI (Bedre tverrfaglig innsats) er et viktig verktøy i dette arbeidet. Synliggjøringen av kommunenes tjenestetilbud og tiltak er styrket gjennom nettportalen bedreinnsats.no.

Barnevernstjenesten for Holtålen, Røros og Os deltar i læringsnettverket «Fjellregionen» sammen med Midtre Gauldal, Oppdal og Rennebu. Nettverket har mottatt stimuleringsmidler fra Statsforvalteren i Trøndelag til kompetanseutvikling innen selvledelse. Midlene finansierer to fagsamlinger for alle medarbeidere, deltakelse på DCM Barnesamtalen for to ansatte samt en tiltaksstilling som skal yte tiltak på tvers av de deltakende barnevernstjenestene. Midtre Gauldal kommune er vertskommune for denne stillingen. Totalt har nettverket mottatt 1 352 250 kroner i stimuleringsmidler, som skal benyttes innen utgangen av 2027.

Barnevernstjenesten anser det som en sentral oppgave å bidra til en trygg og forsvarlig overgang til voksenlivet for ungdom som har mottatt hjelp fra barnevernet. Ungdom tilbys derfor oppfølging etter fylte 18 år og fram til fylte 25 år. Ettervernstiltakene tilpasses den enkeltes behov og kan omfatte alt fra råd og veiledning til videreføring av fosterhjemsplassering eller økonomisk støtte til egen bolig. Barnevernstjenesten legger særlig vekt på å støtte ungdommene slik at de kan gjennomføre videregående opplæring og etablere et godt grunnlag for voksenlivet.

Barnevernstjenesten arbeider kontinuerlig for å holde seg innenfor vedtatt budsjett og tildelt økonomisk ramme. Den største økonomiske usikkerheten er knyttet til barn og unge med omsorgstiltak, det vil si barn som er under offentlig omsorg etter vedtak i barneverns- og helsenemnda og som bor utenfor hjemmet. Plassering i fosterhjem eller institusjon er blant barnevernstjenestens mest ressurskrevende og kostnadskrevende tiltak, og mindre endringer i antall plasseringer kan få betydelige økonomiske konsekvenser.

Utfordringer og strategi

Kompetansekravet om mastergrad eller relevant videreutdanning innen 1. januar 2031 gjelder for virksomhetsleder og leders stedfortreder. Barnevernstjenesten har søkt om tilskudd fra Bufdir for å gi medarbeidere mulighet til å gjennomføre relevant videreutdanning, og har fått innvilget delvis støtte. Bufdir anbefaler at kommunene foretar nødvendige prioriteringer og vurderinger ut fra lokale behov og tilgjengelige ressurser.

Tidlig innsats og tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er først og fremst en investering i innbyggernes velferd og livskvalitet. Samtidig kan forebyggende arbeid og tidlig innsats bidra til å redusere behovet for mer omfattende og kostnadskrevende tiltak på et senere tidspunkt, som atferdsplasseringer, institusjonsopphold og plasseringer i spesialiserte fosterhjem. For å lykkes med

dette arbeidet er det viktig at alle som arbeider med barn og unge i kommunen har god kjennskap til BTI-modellen og aktivt tar i bruk de verktøyene og samarbeidsstrukturene modellen tilbyr.

Foreldrestøttende tiltak kan bidra til å styrke foreldres trygghet og mestring i foreldrerollen. Verdens helseorganisasjon (WHO) fremhever foreldrestøtte som et av de mest effektive forebyggende tiltakene for å redusere risikoen for vold, overgrep og omsorgssvikt. Barnevernstjenesten tilbyr blant annet foreldreveiledning som hjelpetiltak, og ser det som en positiv utvikling at flere kommunale tjenester nå tilbyr foreldrestøttende tiltak som lavterskeltilbud. Dette bidrar til at familier kan få støtte på et tidlig tidspunkt, før utfordringene utvikler seg til å bli mer alvorlige og ressurskrevende. Det vises da spesielt til den nyetablerte psykiske helsetjenesten for barn, unge og familier, samt andre tilbud gjennom Familiehjelpa.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	I Røros er kultur en del av alle barns arenaer, både barnehage, skole og fritid.						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros har vi arenaer og møteplasser for samisk språk, kunst og kultur, og har fokus på samiske kunst- og kulturaktiviteter.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**10 384**	**10 384**	**10 384**	**10 384**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Oppvekst og inkludering	36	36	36	36
Sum Tekniske justeringer			**36**	**36**	**36**	**36**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Oppvekst og inkludering	-400	0	0	0
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-400**	**0**	**0**	**0**
Konsekvensjusteringer			**-364**	**36**	**36**	**36**
Konsekvensjustert ramme			**10 020**	**10 420**	**10 420**	**10 420**
Nye pålegg						
Justering rammer interkommunale tjenester		Oppvekst og inkludering	777	777	777	777
Sum Nye pålegg			**777**	**777**	**777**	**777**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Oppvekst og inkludering	-200	-200	-200	-200
Sum Politiske vedtak			**-200**	**-200**	**-200**	**-200**
Nye tiltak og realendringer			**577**	**577**	**577**	**577**
Ramme 2027-2030			**10 597**	**10 997**	**10 997**	**10 997**

Sammendrag budsjett

Den samfunnsøkonomiske gevinsten er betydelig dersom kommunen lykkes med å sikre at barn vokser opp under trygge og stabile oppvekstvilkår. Dette innebærer blant annet at familien har ordnede boforhold, foreldre som er i arbeid eller annen meningsfull aktivitet, og et støttende sosialt nettverk. Barn har behov for foreldre som ivaretar deres grunnleggende omsorgsbehov, er følelsesmessig tilgjengelige og bidrar til en trygg, forutsigbar og stimulerende oppvekst. God fysisk og psykisk helse, deltakelse i utdanning og tilhørighet i positive sosiale fellesskap er sentrale beskyttelsesfaktorer for barns utvikling.

For å nå disse målene er det viktig å prioritere arbeidet med BTI (Bedre tverrfaglig innsats) og sikre at tiltakene i kommunens plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer følges opp på en systematisk måte. Tidlig identifisering av utfordringer og koordinert innsats på tvers av tjenester kan bidra til at familier får nødvendig hjelp før problemene utvikler seg og blir mer alvorlige.

Barnevernstjenesten må kontinuerlig følge den faglige utviklingen på barnevernsområdet for å sikre at familier får riktig hjelp til rett tid. Tjenesten har god kompetanse innen tiltaksarbeid, men det er samtidig viktig å legge til rette for videreutdanning, kurs og opplæring i kunnskapsbaserte metoder. Dette vil bidra til å styrke kvaliteten på tjenestene og sikre at medarbeiderne er oppdatert på gjeldende forskning, lovverk og faglige anbefalinger.

Mye av arbeidet på barnevernsområdet må vurderes i et langsiktig perspektiv. Innsatsen som legges ned i dag vil kunne påvirke både tjenestebehov og økonomiske rammer i årene som kommer. Utviklingen påvirkes både av lokale forhold og statlige føringer. For å lykkes med forebyggende arbeid må

kommunen ha kunnskap om hvilke tiltak som gir ønsket effekt, avklare hvilke tjenester og virksomheter som har ansvar for å tilby dem, og sørge for at det avsettes tilstrekkelige økonomiske ressurser i budsjettet. Langsiktige investeringer i forebygging og tidlig innsats vil kunne bidra til bedre oppvekstvilkår for barn og unge, samtidig som behovet for mer omfattende og kostnadskrevende tiltak reduseres over tid.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Helse og omsorg

Kommunalsjefen har ordet

Røros kommune har et lovpålagt ansvar for å sørge for helse – og omsorgstjenester til befolkningen, og levere ulike typer tjenester gjennom hele døgnet. Røros kommune arbeider aktivt for å utvikle og forbedre våre helse – og omsorgstjenester til enhver tid.

Helse- og omsorgstjenestene i Røros kommune leverer ulike typer tjenester gjennom hele døgnet, hele året. Det krever en robust, fleksibel og tilpasningsdyktig tjeneste. Med endringene som skjer i samfunnet og befolkningsutviklingen som skjer lokalt, er det avgjørende at kommunale helse- og omsorgstjenester blir tilpasset fremtidens behov og krav.

I kommuneplanens samfunnsdel er fjellnaturen og verdensarven som vårt livsgrunnlag, et pulserende hverdagsliv, med tradisjon for sirkulær verdiskapning og med hjerte for samarbeid utvalgte satsningsområder. Innbyggerne er kommunens viktigste ressurs, og god folkehelse er en av de viktigste forutsetningene for verdiskaping. Vi skal sikre at barn og unge opplever mestring i hverdagen. Røros kommune har mange kvaliteter som påvirker folkehelsa i positiv retning, for eksempel et fremdragende lokalt kulturliv og fylkets laveste arbeidsledighet. Det betydelige frivillige arbeid som drives av lokale lag og foreninger har stor positiv effekt for folkehelsa. Vi skal også legge til rette for at våre innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn.

I strategi for helse og omsorg 2023 - 2034 er et av hovedmålene å forebygge og samarbeide på tvers, der vi skal bidra til mestring og god egenomsorg gjennom forebyggende og helsefremmede tiltak, samt godt samarbeid på tvers av virksomheter og sammen med eksterne aktører. Strategien berører alle tjenester innen helse og omsorg i Røros Kommune.

Å tilrettelegge for trygge liv er en samfunnsoppgave. Kommunens ansvar og oppdrag for befolkningens helse, trivsel og livskvalitet er også beskrevet i ulike lover. Handlingsplan mot vold i nære relasjoner skal sikre at Røros kommune har oppmerksomhet på vold og overgrep. Målet er å forebygge og iverksette gode hjelpetiltak, slik at berørte får tilrettelagte og helhetlige tilbud. Planen omfatter personer i alle aldre, men har et ekstra søkelys på barn og unge.

En målsetning for helse og omsorg er å stimulere innbyggerne til å ta ansvar for egen helse og legge til rette for sunne valg. Innbyggerne skal på egne premisser settes i stand til å mestre eget liv, til tross for sykdom eller funksjonsnedsettelse.

Riktig oppgavedeling starter med:

- folkehelsearbeid
- forebygging
- tidlig innsats
- helsefremmende arbeid og styrking av befolkningens helsekompetanse.

Slik kan pasienter og brukere gjøres i stand til å ta vare på egen helse og delta i egen behandling. En styrket satsing på folkehelse og forebyggingsarbeid kan bidra til å redusere behovet for helse- og omsorgstjenester, og dermed påvirke behovet for innsats fra helsepersonell.

Innbyggere som trenger hjelp og har behov for bistand skal erfare at kommunen gir omsorgstjenester som er tilpasset den enkeltes behov. På denne måten har vi fokus på å ha kapasitet til å dekke tjenester til de som trenger det innenfor de rammene som er tildelt.

Ansatte i helse og omsorg er dyktige fagfolk med høy kunnskap i sitt arbeid. Helse og omsorgstjenesten arbeider aktivt med forebygging og har fokus på å skape aktiv omsorg gjennom samarbeid med pårørende og frivillige. Brukermedvirkning på individ og systemnivå skal bidra til aktiv deltakelse og gi innbyggerne innflytelse på tjenestetilbudet.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	192 424	194 405	194 405	196 747	196 569	201 525	202 120
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	28 213	29 965	29 965	21 961	30 228	30 228	30 228
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	38 104	28 194	28 194	32 949	28 467	28 467	28 467
Overføringsutgifter	4 563	40	40	0	40	40	40
Finansutgifter	4 475	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**267 778**	**252 605**	**252 605**	**251 657**	**255 305**	**260 261**	**260 856**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-21 134	-25 849	-25 849	-25 035	-25 939	-25 939	-25 939
Refusjoner	-50 930	-35 075	-35 075	-35 076	-35 075	-35 075	-35 075
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 489	-2 151	-2 151	-1 636	-2 151	-2 151	-2 151
Sum Driftsinntekter	**-74 553**	**-63 075**	**-63 075**	**-61 747**	**-63 165**	**-63 165**	**-63 165**
Sum	193 225	189 530	189 530	189 910	192 140	197 096	197 691

Beskrivelse av dagens virksomhet

Røros kommune har en godt utbygd helse- og omsorgtjeneste. Kommunen har ansvar for, og tilbyr gode og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder og diagnose.

Vi legger vekt på samarbeid og tverrfaglighet for å tilby gode helse- og omsorgstjenester. Helse- og omsorgstjenesten i Røros kommune er organisert i tre virksomheter:

- **Virksomhet helse**
  - Røros Legekontor
  - Interkommunal legevakt
  - Helsestasjon
  - IMA
  - Tiltak for funksjonshemmede (TFF)
  - Fysio - og ergoterapeut
  - Psykisk helse for barn og unge
  - Interkommunal psykolog
  - Kreftsykepleier
  - Jordmor

- **Virksomhet institusjonsbaserte tjenester**
  - Gjøsvika sykehjem
  - Øverhagaen bo-, helse og velferdssenter
    - Langtidsavdeling
    - Korttidsavdeling
- **Virksomhet hjemmebaserte tjenester**
  - Hjemmebaserte tjenester
  - Dagsenter
  - Psykisk helse og rustjeneste

Utfordringer og strategi

Utfordringer

Demografiendringer og befolkningssammensetning gir oss utfordringer med press på framtidige helse- og omsorgstjenester. Det er en sterk vekst i den eldre befolkningen, og en nedgang for de yngre gruppene. Omstilling av omsorgstjenestene er derfor et ledd i å forberede framtidig tjenesteleveranse til et økende antall eldre. Effektiviteten innenfor disse tjenestene er så stor nå at det ikke er mulig å redusere ytterligere enn det som er gjort.

For å håndtere denne utviklingen er det avgjørende at vi satser på forebyggende tiltak nederst i omsorgs-trappen, og samtidig ha økt fokus på folkehelse blant innbyggerne generelt i kommunen. Fokus på økt satsning på hjemmebaserte tjenester og redusert antall sykehjemsplasser, vil være avgjørende for å møte utviklingen innen fremtidens helse og omsorg.

Vi er også avhengig av gode strategiske rekrutteringsprosesser for å sikre kompetanseutvikling innen helse og omsorg. Satsning på heltidskultur og å rekruttere nye medarbeidere i heltidsstillinger, samt tilknytte oss nye typer kompetanse eller heve kompetansenivået innen et fagområde, er viktige elementer i dette arbeidet.

Stortingsmeldingen Leve hele livet er lagt til grunn for tjenestetilbudet for eldre, der kultur har en sentral plass i dette arbeidet. Reformen legger opp til at eldre skal få brukt ressursene sine og dekket behovene sine i de ulike faser av alderdommen. Det handler om å skape et mer aldersvennlig samfunn der eldre kan leve gode liv og delta i fellesskapet. Reformen krever også at kommunen skal ha oversikt over tiltak som fremmer gode liv og fellesskap.

Yngre brukere av omsorgstjenester utgjør nå en mye en større kostnad nå enn tidligere. Dersom denne gruppen øker og får flere eller dyrere tjenester over tid, vil det gi større kostnadsutfordringer enn en økning i andelen eldre. Kjennetegn ved disse pasientene er at de er i gjennomsnitt yngre enn de øvrige brukerne, har ofte psykiske lidelser, somatiske lidelser, nevrologiske lidelser og særlig psykisk utviklingshemming. De har dårlig funksjonsevne, og særlig lave evner til å ivareta husholdningfunksjoner og egenomsorg. Fordi de er yngre, så har de lengre levealder. Det vil si at kostnadene vedvarer og at en økning i hvilke tjenester som tilbys denne gruppen vil påvirke kommunens sin økonomi betraktelig over tid.

Vi skal arbeide godt med å løse de utfordringene vi står overfor nå, samtidig som vi planlegger for fremtiden. Vi skal hele tiden ha fokus på daglige utfordringer samtidig som vi arbeider og planlegger fremtiden med “langlysene” på.

Interkommunalt samarbeid og juridiske dilemmaer

For å sikre bærekraftige og faglig forsvarlige tjenester til brukere med omfattende og sammensatte behov, må kommunen i større grad arbeide med interkommunale løsninger sammen med nabokommunene. Det er allerede et samarbeid mellom Røros, Os og Holtålen som er etablert på enkelte områder. Men videre utvikling begrenses av dagens lovverk, som gir utfordringer for organisering av helse- og omsorgstjenester på tvers av kommunegrenser. Utvikling i framdriften begrenses da lovverket innen helse- og omsorglovgivningen ikke harmonerer med kommuneloven og interkommunale tjenester. Innbyggerne våre har rett på helsehjelp i egen kommune. Arbeidet med å påvirke nasjonale rammevilkår pågår, men det må legges til grunn at eventuelle endringer vil ta tid. I mellomtiden vil kommunen fortsette å utrede og utvikle samarbeidsløsninger der dette kan bidra til bedre ressursutnyttelse og styrket tjenestekvalitet.

Muligheter

Vi planlegger for fremtiden

Den kommunale helse- og omsorgstjenesten skal ivareta innbyggere med et bredt sett av behov. I dette ligger det både å ivareta funksjonsevne, bistand til å klare seg selv, tilrettelegging av både omgivelser og bolig, samt bistand for å «sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre», jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 1-1.

Den kommunale helse- og omsorgssektoren står overfor flere utfordringer i årene som kommer. Befolkningen blir stadig eldre, og andelen pasienter med kroniske og sammensatte lidelser øker. Dette er tradisjonelt sett brukergrupper som krever mye ressurser fra kommunehelsetjenesten. Samtidig ser vi også at flere yngre innbyggere har behov for oppfølging fra den kommunale helsetjenesten. Samlet vil dette skape økt press på kommunenes helse- og omsorgstjenester på sikt. Røros kommune må finne andre arbeidsmåter og samhandlingsformer for å kunne ivareta disse brukerne på en god måte i fremtiden. Vi må allerede nå handle oss til ny tenkning, ikke kun tenke oss til ny handling.

Kommunen har allerede gjennomført organisatoriske endringer for å styrke helhetlige tjenester og bedre ressursutnyttelsen. Tiltak for funksjonshemmede er lagt under virksomhet Helse, mens psykisk helse og rus er organisert under virksomhet Hjemmebaserte tjenester. Dette er en faglig begrunnet organisering, da psykisk helse- og rustjenestene i stor grad er hjemmebaserte og retter seg mot mange av de samme brukerne som hjemmetjenesten. Ved å samle tjenestene i samme virksomhet oppnås bedre koordinering, mer fleksibel bruk av personell, færre organisatoriske grenseflater og et mer sammenhengende tjenestetilbud. Organiseringen legger også til rette for å møte framtidige kompetanse- og kapasitetsutfordringer på en mer effektiv måte.

Virksomhetene innen helse og omsorg drives godt i Røros kommune. En sentral endring har vært å flytte fokuset fra sykehjem til hjemmebaserte tjenester. Etablering av prosjektet «fremtidens omsorgstruktur» i 2014, var på bakgrunn av endringer i samfunnet, der en av de største utfordringene er at befolkningen blir stadig eldre samtidig som det er forventet at tilgangen på arbeidskraft går ned. Samtidig vet vi at brukerne i fremtiden vil stille helt andre krav til tjenestene enn tidligere.

Nasjonale reformer som premiss for kommunens langsiktige utvikling

Kommunens langsiktige mål om bærekraftige helse- og omsorgstjenester, tidlig innsats, mestring og effektiv bruk av tilgjengelige ressurser må ses i sammenheng med nasjonale reformarbeid som vil påvirke kommunesektorens rammevilkår i årene framover.

Stortingsmeldingen **Bo trygt hjemme** understreker behovet for at flere innbyggere skal kunne mestre egen hverdag og bo hjemme lengst mulig. Dette forutsetter økt satsing på forebyggende arbeid, velferdsteknologi, hverdagsmestring, universell utforming og utvikling av aldersvennlige lokalsamfunn.

Samtidig legger Helsereformutvalget fram sin rapport 2.november 2026. Utvalgets vurderinger og anbefalinger kan få stor betydning for kommunenes framtidige ansvar, oppgavefordeling, finansiering og samhandling med spesialisthelsetjenesten.

Samlet peker disse nasjonale føringene i retning av et helse- og omsorgssystem der forebygging, mestring, teknologi, tverrfaglig samarbeid og bærekraftig ressursutnyttelse får økt betydning. Dette er utviklingstrekk som ligger tett opp til kommunens egne strategiske mål, og som vil være viktige premisser for framtidige prioriteringer og omstillingsarbeid i planperioden.

Strategi for helse og omsorg

Strategien gir et beskrivende bilde av føringer og hvilke satsningsområder som blir viktig for å møte fremtidens utfordringer innen helse og omsorg. Strategien berører alle tjenester innen helse og omsorg i Røros Kommune. Med sterk økning av antall eldre med behov for helse– og omsorgstjenester er presset på tjenestene krevende i årene som kommer. Det tvinger oss til å tenke nytt og annerledes. Strategi for helse og omsorg er en strategi for å nå framtidsbildet. Tiltakene som skal gjennomføres for å følge opp strategien utvikles og skrives inn i virksomhetsplanene og økonomiplan. Strategi for helse og omsorg skal sikre gode tjenester til hele befolkningen, uavhengig av alder og behov. Strategien berører alle tjenester innen helse og omsorg i Røros kommune. Den skal hjelpe oss med å ta gode valg mot en definert ønsket fremtid, og fungere som en prinsippleverandør for alle aktiviteter som må gjennomføres for å komme seg dit. Det er utarbeidet forslag til satsingsområder i den nye strategien, og det er derfor en forutsetning at strategien følges opp med konkrete tiltak i budsjett og handlingsplan.

Trygghetsalarmer har vært i bruk hos hjemmeboende i mange år, et godt hjelpemiddel for å trygge brukerne. Nattugla har vært i bruk på Gjøsvika sykehjem siden høsten 2025 og også i bruk hos Tjenester for funksjonshemmede. Nattugla har et smartkamera med sikker og god oppfølging av pasienter og brukere. Den registrerer forhåndsavtalte hendelser og sender en alarm til helsepersonell for at de skal kunne oppsøke og bistå pasienten.

Velferdsteknologi tas ytterligere i bruk, noe som et av målene i Strategi for helse og omsorg.

Digitalt tilsyn brukes i tråd med gjeldende regelverk for personvern og informasjonssikkerhet, og etter nødvendige samtykker og vurderinger. Formålet er å gi trygg og forsvarlig oppfølging, samtidig som beboernes personvern ivaretas.

Vi skal være en foregangskommune i bruk av velferdsteknologi i tjenestene, men dette skal ikke erstatte behovet for kompetente medarbeidere. Vi skal automatisere der den menneskelige kontakten ikke gir tilleggsverdi, samtidig som vi utnytter kjernekompetansen til ansatte i størst mulig grad. Beredskaps- og responssenteret har fra starten av hatt en helt sentral plass i omstillingen og utviklingen av omsorgstjenestene. Brann og redning utfører oppgaver i omsorgtjenestene, og til sammen vil bruk av tilgjengelig kompetanse på tvers av virksomheter bli utnyttet på den mest optimale måten for dermed å redusere behovet for økt bemanning i omsorgstjenesten.

Gjøsvika har tatt i bruk kameratilsyn for flere av sine pasienter. Kameratilsyn bidrar blant annet til at pasienter ikke blir unødvendig forstyrret på natten mens de sover. Den gir økt autonomi ved at pasienter kan være våken på rommet uten at nattvakter trenger å gå inn så lenge pasienter har det bra. Innføring av velferdsteknologi har effektivisert nattjenesten ved at nattvaktene mottar varsler når det

oppstår behov for oppfølging, i stedet for å gjennomføre rutinemessige tilsyn hos alle beboere. Dette gir en mer målrettet ressursbruk, samtidig som medarbeiderne får mer tid til pasienter som har behov for direkte bistand og omsorg.
På ØBHVS er det planlagt oppstart av kameratilsyn i 2027, og vi skal etterhvert ta det i bruk hos hjemmeboende også.

Digitalt tilsyn betyr at man kan få varsler på ulike hendelser hos en pasient som f.eks. fall, pasient beveger seg ut av seng, eller en pasient som går ut av rommet sitt. I tillegg kan man legge opp faste digitale tilsyn. En av gevinstene vi ønsker å oppnå, er at pasientene ikke skal bli forstyrret og våkne av fysiske tilsyn, noe som for pasienten skaper mere ro gjennom natta.

Røros kommune skal være en attraktiv kommune å samarbeide med for andre foretak og bedrifter på dette området. Vi har i seneste årene opparbeidet en god erfaring med å samarbeide med SINTEF. Her har du lese mere om at samarbeid vår kommune har hatt sammen med SINTEF gjennom et prosjekt finansiert av Trøndelag fylkeskommune.

Lenke til rapport : Bruk av droner i helse- og omsorgstjenestene - SINTEF

Bruk av frivillige

Samfunnet står i årene som kommer overfor store utfordringer innen helse- og omsorgsområdet. Høyere levealder, en større andel eldre i befolkningen, endringer i sykdomsbildet og nye brukergrupper stiller våre tjenester og frivillig sektor overfor nye behov og forventninger. Å eldes betyr endringer i livssituasjonen, partners/familie og venner, endret helsetilstand og funksjonsnivå. Når livet blir sårbart påvirker det tilgangen til aktivitet, deltagelse og sosialt fellesskap. Dagsenteret på Øverhagaen bo, helse og velferdssenter, og har utvidet tilbud for flere brukergrupper i kommunen. Det tilrettelegges for og å knytte samarbeid med frivillige enkelt individer, frivillige organisasjoner og pårørende for aktiviteter, sosiale møteplasser, musikk og kulturopplevelser til eldre i kommunen.

Dette gir samtidig nye muligheter for å utvikle samarbeidet mellom kommunen og frivillige, møte nye behov med nyskapende aktiviteter og engasjere enda flere til frivillig innsats i våre tjenester. De frivillige brukerorganisasjonene tilbyr sosial støtte og kan også være kunnskapsorganisasjoner. De kan også ha en mer formalisert rolle i tjenesteutvikling og tjenesteleveranse i kommuner. Som organisasjon har vi også et ansvar for å ta vår del av samfunnsansvaret for å aktivisere, sysselsette og inkludere personer.

Utgangspunktet for aktivitetene har sin bakgrunn i leve hele livet reformens innsatsområder og *"hva er viktig for deg"*. På den måten kan kommunen bidra til flere gode leveår der eldre og utsatte med mindre god helse, opplever at de har god livskvalitet, at de i større grad mestrer eget liv og samtidig får den helsehjelpen de trenger og når de har behov for det.

Trygghet, helse og omsorg

For å møte fremtidens utfordringer med økt antall eldre tjenestemottakere har Røros kommune arbeidet målrettet med utvikling og forbedre omsorgstjenesten. Omstillingsprosessen har vært å flytte fokus fra sykehjem til hjemmebaserte tjenester. Et sentralt område i omleggingen av tjenesten var å bygge Øverhagaen bo, - helse og velferdssenter som inneholder behandlingsplasser/korttidsplasser i tillegg til omsorgsboliger.

Omstilling av omsorgstjenestene innebærer også en økt satsning på nederste trinn i omsorgstrappa, som innebærer bruk av velferdsteknologi og andre hjelpemidler til de brukere som har behov for dette.

Trygghetsalarmer og velferdsteknologi håndteres av brann og redning, både mottak av alarmer og respons. Lageret for hjelpemidler også plassert i beredskaps – og responssenteret.

Omstillingen av omsorgstjenesten innebærer også god samhandling og riktig bruk av kompetanse mellom virksomhetene. Dette med tanke på også rekrutterings utfordringen som forventes innen helse og omsorg. I dette arbeidet ligger også utvikling av fremtidig helsetjenester i Røros kommune, med forbedring av legesenteret i kommunen. For å sikre samhandling og samarbeid mellom virksomhetene har dette ligget under samme prosjekt.

Helseplattformen som analyseverktøy

Bakgrunnen for prosjektet i Midt-Norge er regjeringens nasjonale målsetning om «Én innbygger- én journal». Vi opplever at helseplattform-kommunene samarbeider mer enn noensinne. Journalsystemet er også et samhandlingssystem, med mål om å gi våre innbyggere tryggere og god helsehjelp. Vi ser nå en sammenhengende helsetjeneste som kontinuerlig har oppdaterte data. Helseplattformen er primært et elektronisk pasientjournalsystem, men fungerer også som et analyseverktøy ved å samle strukturerte data som kan utnyttes i forskning. Kommuner om har tatt i bruk Helseplattformen som journalsystem kan nå bruke analyseverktøy i arbeidet med å forbedre tjenestene.

Helseplattformen sine rapporter gir gode styringsdata og statistikk, som viser et bilde av situasjonen i kommunens helse og omsorgstjenester. På sikt kan rapportene også benyttes til å sammenlikne Røros kommune og andre kommuner. I tillegg får vi nå muligheten til å følge med på tjenestene med brukt et godt styringsverktøy. Det er forventet gevinster i form av spart tid og økt kvalitet til tjenestemottakere. Den sparte tiden skal benyttes til økt omsorgskapasitet i tjenestene. Vi kan da for eksempel se hvordan vi benytter våre ressurser opp mot innbyggere som mottar tjenester.

Helse og omsorg benytter indikatorer i analyse som er med på styrking og planlegging av tjenestene. I Handlings og økonomiplan er det nå en ordinær rapportering for ulike indikatorer som virksomhetene har valgt ut at de skal måles etter. De ulike indikatorene er hos den enkelte virksomhet og finnes i virksomhetenes beskrivelser.

Det er fremdeles arbeidsprosesser og deler av løsningen vi ikke har tatt i bruk ennå, men som blir viktig å se mer på i tiden fremover. Det er mange ansatte som skal bli god i bruken av løsningen, og behovet for å lære mer er til stede blant deler av de ansatte. Sammen med de andre kommunene i fjellregionene arbeides det godt sammen, der superbrukerne innenfor de ulike virksomhetene drøfter felles utfordringer og løsninger i systemet. Den fulle effekten av en felles journalløsning vil vi imidlertid få først når fastlegene også tar i bruk løsningen.

Utvalg helse og omsorg

Utvalget skal i 2027 arbeide med revidere Boligplan 2019-2029. Ny Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet skal tas inn i den nye strategien. Planen skal også revideres etter nye mål i kommuneplanens samfunnsdel og FNs bærekraftsmål.

Kommunene har en plikt til å integrere FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i alt saksforarbeid, samfunns- og arealdelen i kommunale planer. Arbeidet skal sikre universell utforming, motvirke diskriminering og forhindre at fysiske, digitale eller sosiale barrierer oppstår for innbyggere med funksjonsnedsettelser.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørosregionen er attraktiv for kompetent arbeidskraft og gir gode utviklingsmuligheter for den enkelte	Frivillig innsats og deltakelse blant eldre						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros skal alle ha mulighet til god livskvalitet og folkehelse gjennom kultur, idrett og friluftsliv.						
	I Røros skal seniorer ha tilbud om tilpassede kulturaktiviteter og opplevelser.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Frivillig innsats og deltakelse blant eldre

- Arrangere dialog-/lyttemøter mellom de folkevalgte og de fem rådene: Ungdomsrådet, Råd for personer med nedsatt funksjonsevne, Internasjonalt råd, Eldrerådet og Samisk faggruppe.
- Bruke Røros kommunes Strategi for innbyggerdialog aktivt for å inkludere og involvere innbyggerne.
- Skape møteplasser for inkludering, for eksempel kafétreff og ulike aktiviteter eller arrangementer.
- Være en aktiv støttespiller og tilrettelegger for ulike arrangement som fremmer mangfold og inkludering, for eksempel Pride og Raasten Rastah.
- Støtte opp under ressursen som eldre som gruppe utgjør i frivillig arbeid i kommunen.

Rammeområdets arbeid med sammenhengen mellom kommuneplanens samfunnsdel og HØP

Delmål er hentet inn i HØP fra de gjeldende planene. I HØP skal tiltak og handlinger som gjøres for å nå målene opprettes og vedtas. På grunn av de ekstraordinære budsjettmessige utfordringer kommunen står oppe i, har det ikke vært mulig å opprette tiltak for måloppnåelse som krever bevilgninger av friske midler. Det jobbes derfor heller med organisatoriske og faglige oppdrag for endringer og aktiviteter som skal gjennomføres i de enkelte virksomhetene som har fått delegert mål som det skal jobbes med i økonomiplanperioden.

Tjenestene har som mål å sikre at alle innbyggere har det godt gjennom hele livet og kan delta aktivt i samfunnslivet, uavhengig av alder, helseutfordringer eller bakgrunn. Dette innebærer å tilby helse- og omsorgstjenester som er tilpasset den enkeltes behov, og som fremmer trivsel, inkludering og likeverd. Ved å legge til rette for et støttende og inkluderende miljø, arbeider kommunen for å skape et samfunn der alle føler seg verdsatt og har mulighet til å bidra. Røros kommune arbeider systematisk og tverrfaglig for å sikre at alle innbyggere har tilgang til gode helse- og omsorgstjenester.

Dette skal helse og omsorg arbeide med, og dette er målene:

Røros gir barn og unge en god oppvekst

- Vi skal arbeide med å sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen.

Dette er viktig brukerperspektiv som tjenestene i kommunen arbeider etter. Dette er også forankret i lovverk og er førende for hvordan kommunen skal yte tjenester.

- Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder innen helse og omsorg

For eksempel arbeider helsestasjonen for barn og unge etter "Tidlig inn", som er at gravide og småbarnsfamilier får kompetent hjelp tidlig på områdene rus, psykisk helse og vold gjennom tverrfaglig samarbeid. Målgruppen får opplæring i kartleggingsverktøy og metoder for samtale om rus, psykisk helse og vold for å sikre en forsvarlig tjeneste. Se også nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorg, helsestasjon og skolehelsetjeneste n og forskrift for helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Tjenestene samarbeider med leger, fysio- og ergoterapeuter, barnehage, PPT, skole, barnevern og flyktningetjenesten, slik at hvert barn og familie får den oppfølgingen dere trenger.

Rørossamfunnet skaper livsglede

- Å legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn

I helse- og omsorgstjenestene i Røros kommune er det grunnleggende brukerperspektivet sentralt. Det innebærer at de skal være brukerorienterte, tilgjengelige, helhetlige, kvalitetsbevisste og respektfulle. Ved å ha et sterkt fokus på brukerperspektivet, sikrer Røros kommune at helse- og omsorgstjenestene er tilpasset innbyggernes behov og bidrar til deres trivsel og livskvalitet.

Røros kommunes kulturstrategi «Med kultur for kultur» er et arbeidsredskap for videreutvikling og samordning av arbeidet med kultur i vår kommune.

Vi skal legge til rette for god folkehelse gjennom livsglede, livsmestring og fellesskap på mange områder, både i det offentlige og i frivilligheten. For kommunen er det viktig at de ulike virksomhetene samarbeider om også samfunnsområdet kultur. Virksomhet for kultur og fritid var en bidragsyter i utviklingen av Øverhagaen Bo-, Helse- og Velferdssenter. Andre eksempler er samarbeidet mellom Den kulturelle spaserstokken (DKSS), og institusjonene i samarbeid med frivilligsentralen.

Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling

- Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet

Frivillige organisasjoner vil være svært viktige for å bidra til en bærekraftig helsetjeneste. De er et viktig supplement, og kan bidra til «det ekstra» for å sikre en god helsetjeneste for pasienter og brukere. Vi må fortsatt stimulere til at kommunene inngår tett dialog med frivillig sektor, og så må det skje på frivillighetens premisser.

Vi skal ha fokus på folkehelse og hvordan unngå behov for helsetjenesten lengst mulig og hvordan utvikle samfunnet vårt på en slik måte at flest mulig kan bo hjemme og klarer seg mest mulig selvstendig, også med sykdom – det i det et større samarbeid med lokalsamfunnet, frivilligheten, næringslivet, foreninger og idrettslag.

Å få hjelp av likepersoner eller delta i aktivitetsgrupper er helsefremmende for kronikere. Kontakt med noen som har opplevd det samme, kan være den beste støtten i en vanskelig situasjon.

Driftsbudsjett fordelt på endringskategorier

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**189 530**	**189 530**	**189 530**	**189 530**
Tekniske justeringer	263	263	263	263
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	1 713	4 043	4 213	4 463
Konsekvensjusteringer	**1 976**	**4 306**	**4 476**	**4 726**
Konsekvensjustert ramme	**191 506**	**193 836**	**194 006**	**194 256**
Nye tiltak	600	500	5 286	5 631
Nye pålegg	549	549	549	549
Politiske vedtak	-2 745	-2 745	-2 745	-2 745
Nye tiltak og realendringer	**-1 596**	**-1 696**	**3 090**	**3 435**
Ramme 2027-2030	**189 910**	**192 140**	**197 096**	**197 691**

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Bytte av leverandør

Røros kommune har kjøpt tjenester fra et privat selskap for å dekke opp tjenester til ressurskrevende brukere innen rus og psykiatri. Det jobbes kontinuerlig med alternative løsninger, slik at kommunen må bruke mindre penger på disse tiltakene. Ved å bytte leverandør for den ene brukeren, så ser vi at det er mulig å spare en del penger.

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Kompensasjon før økning i faste tillegg i turnustjenester

I HTA 2026-2028 er ubekvemstilleggene for turnusarbeid økt.
I veileder SFS 2310 er det forhandlet fram en kompensasjon for langvakter (over 12,5 timer) på helg.

Samisk helseressurs

Samhandlingsprosjektet samisk helseteam ble avsluttet i oktober 2023. Dette var et samhandlingsprosjekt mellom Røros kommune, St.Olavs Hospital og Sørsamisk helsenettverk. Hovedmålet med prosjektet var å bidra til å skape likeverdige helsetjenester til den samiske befolkningen, og prosjektet skulle også være med på å utvikle en nasjonal modell for helsetjenester til samisk befolkning.

I mangel på statlig finansiering la Røros kommune inn ei 25 % stilling for 2024 og ei 50% stilling for 2025. Dessverre kunne ikke tiltaket effektueres hverken i 2024, 2025 eller 2026 på grunn av kommunens økonomiske situasjon. Selv om vi ikke fikk ansatt noen i en dedikert stillingsressurs, så har det fortsatt eksistert et tilbud, men i noe redusert grad.

Statlige midler gjennom Helsedirektoratet har kommet til Sørsamisk helsenettverk i løpet av 2026, og de er fra høsten 2026 i gang med å finne ut hvordan dette skal driftes på permanent basis gjennom statlige midler. Av den grunn er tiltaket tatt ut av rammene for 2027.

Utvidet tilbud hos psykisk helse- og rustjeneste på kveld

Psykisk helse- og rustjeneste har tidligere sett behov for å utvide tilbudet ut over vanlig åpningstid. Behovet innen Psykisk helse- og rustjeneste har endret seg de siste årene. Vi ser nå at det er et større behov for raske, forebyggende og lett tilgjengelige tjenester. Målet er å fange opp utfordringene tidlig, før de eskalerer til alvorlige lidelser. Psykisk helse og rus har derfor tilpasset tjenesten sin og sikrer et forsvarlig og godt tjenestetilbud gjennom målrettede lavterskel- og gruppetilbud innenfor de økonomiske rammene. Virksomheten har valgt å ikke etablere en turnusbasert tjeneste innen psykisk helse og rus i 2027. Tjenesten yter oppfølging både på dag- og kveldstid og ivaretar brukernes behov gjennom målrettet ressursutnyttelse, i samarbeid med hjemmebaserte tjenester og bistand fra Helsevakten ved behov. Samtidig har tjenesten tilpasset innsatsen mot tidlig og forebyggende for å sikre et forsvarlig og bærekraftig tjenestetilbud innenfor tilgjengelige rammer.

Økning ressurs forvaltningskontor

Økning av ressurs med 50 % stilling på forvaltningskontoret med halvårseffekt i 2026 og helårseffekt fra 2027

Nye tiltak

Demografijusteringer 2027-2030

Røros kommunes kostnader innen oppvekstområdet har over flere år ligget høyere enn hva som er forventet i inntektssystemet. For å oppnå en mer korrekt fordeling av midler mellom omsorgs- og oppvekstområdene i kommunens budsjetter, justeres rammene for år 2-4 med forventede effekter av demografiendringer. Færre barn gir lavere rammetilskudd, og om ikke effekten av dette justeres i økonomiplanrammene, vil omsorgsvirksomhetene, som har en større andel av kommunens totale budsjett, bære en så stor andel av reduserte inntekter grunnet færre barn, at det i stor grad vil spise opp effekten av økte tilskudd som følger at befolkningen vil bestå av flere eldre.

Oppbygging av beredskapslager for smittevernutstyr

Helse- og omsorgsdepartementet har forskriftsfestet at kommuner, fylkeskommuner og regionale helseforetak skal sørge for beredskapslagring av personlig verneutstyr for helse- og omsorgstjenesten tilsvarende tre måneders normalforbruk.

Plikta er avgrenset til hansker, munnbind, åndedrettsvern, smittefrakker eller heldekkende drakt, og dessuten briller eller visir. Lagringsplikten skal ikke gjelde utstyr som virksomhetene i en normalsituasjon ikke har et forbruk av. Utstyret skal lagres i Norge.

En forskriftsfestet plikt til lokale og regionale lager av smittevernutstyr skal sikre en buffer for forsyninger til den kommunale helse- og omsorgstjenesten, spesialisthelsetjenesten og tannhelsetjenesten i situasjoner som kan forårsake brudd i ordinære forsyningslinjer til landet.

Plikten gjelder fra 1. januar 2026. Det er i 2026 gjort anskaffelser av utstyr så langt det har vær mulig innenfor budsjettrammene. For å fullføre oppbyggingen av beredskapslager er det nødvendig med en ekstrabevilling i 2027 for å finansiere anskaffelsene.

https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/beredskapslagring-av-tre-manaders-normalforbruk-av-smittevernutstyr/id3037444/

Sammendrag budsjett

Arbeidet med handlings- og økonomiplanen har vært krevende og har forutsatt tett samarbeid både mellom virksomhetene innen helse og omsorg og på tvers av kommunen. Gjennom flere år har virksomhetene gjennomført omstillinger, effektiviseringer og utviklet nye arbeidsformer for å tilpasse tjenestene til stadig strammere økonomiske rammer. Det er hentet ut betydelige gevinster gjennom tverrfaglig samarbeid og bedre ressursutnyttelse, samtidig som tjenestene er opprettholdt på et forsvarlig nivå.

Handlingsrommet for ytterligere innsparinger er nå svært begrenset. De fleste effektiviseringstiltakene som kan gjennomføres uten konsekvenser for tjenestetilbudet er allerede realisert. Det innebærer at nye innsparingskrav i større grad vil kunne påvirke kapasitet, kvalitet og utvikling av tjenestene. Samtidig skal kommunen fortsatt sikre at lovpålagte tjenester ytes på en faglig forsvarlig måte innenfor gjeldende lov- og regelverk.

Sektoren står overfor betydelige utfordringer knyttet til demografisk utvikling, økende behov for sammensatte helse- og omsorgstjenester og et krevende arbeidsmarked. Særlig gjelder dette tjenester

til personer med omfattende og ressurskrevende behov innen psykisk helse, funksjonsnedsettelser og avanserte omsorgstjenester. Som en relativt liten kommune er det utfordrende å bygge opp og opprettholde tilstrekkelig kapasitet og kompetanse alene. Interkommunalt samarbeid vil derfor være viktig for å utvikle robuste og bærekraftige tjenestetilbud i årene framover.

Medarbeiderne er helse- og omsorgssektorens viktigste ressurs. For å møte framtidige behov må kommunen fortsatt arbeide målrettet med rekruttering, kompetanseutvikling og heltidskultur. Det å legge til rette for og utvikle en heltidskultur innebærer å tenke nytt rundt hvordan tjenestene og arbeidstiden organiseres. Vi skal fortsette å arbeide godt med tjenestestyrt bemanningsplanlegging for å fremme heltidskultur i kommunen. Samtidig er det avgjørende å ivareta et godt arbeidsmiljø og være en attraktiv arbeidsgiver i konkurransen om kvalifisert arbeidskraft. Tilgangen på kompetente medarbeidere vil være en av de viktigste forutsetningene for å kunne opprettholde gode helse- og omsorgstjenester i framtiden.

Selv om økonomiplanen innebærer krevende prioriteringer og reduserte økonomiske rammer, er tiltakene som foreslås vurdert som realistiske og gjennomførbare. Målet er fortsatt å tilby innbyggerne trygge, forsvarlige og kvalitativt gode helse- og omsorgstjenester gjennom hele livsløpet, samtidig som driften tilpasses kommunens økonomiske bæreevne.

Helse og omsorg - omstilling, prioriteringer og konsekvenser innen stramme økonomiske rammer

Helse- og omsorgssektoren har gjennom flere år gjennomført en rekke omstillings- og effektiviseringstiltak for å tilpasse driften til kommunens økonomiske rammer. Mulighetene for ytterligere innsparinger uten konsekvenser for tjenestetilbud eller bemanning er nå i stor grad uttømt. Sektoren står derfor ved et veiskille der ytterligere reduksjoner i kostnader i større grad vil kunne påvirke tjenestekvalitet, kapasitet eller bemanning.

I planperioden må sektoren gjennomføre omfattende innsparings- og effektiviseringstiltak samtidig som budsjettene har svært begrenset handlingsrom til å håndtere uforutsette hendelser, økt sykefravær eller andre kostnadsøkninger. Dette øker sårbarheten i tjenestene og innebærer en risiko for at nødvendige behov må møtes gjennom omprioriteringer innen eksisterende rammer.

De stramme økonomiske rammene legger også et betydelig press på ledere og medarbeidere. For å sikre gode arbeidsmiljøer, forebygge slitasje og redusere risikoen for økt sykefravær vil det være nødvendig med tett dialog og samarbeid med tillitsvalgte og verneombud gjennom planperioden. Tidlig oppfølging og målrettede arbeidsmiljøtiltak vil være viktig for å opprettholde et bærekraftig tjenestetilbud og ivareta kommunens viktigste ressurs – medarbeiderne.

I virksomhet helse skal et effektiviseringskrav på 1,6 mill. kroner realiseres gjennom løpende innsparingstiltak. En av tre kommunale fysioterapi-stillinger blir holdt vakant fra 2027, noe som vil redusere kapasiteten innen forebyggende arbeid, rehabilitering og gruppetilbud for eldre. Konsekvensen kan være at flere eldre mister funksjonsevne raskere og får behov for mer omfattende helse- og omsorgstjenester eller sykehjemsplass tidligere enn ellers. Vakant kommunepsykolog-stilling vil redusere kommunens kapasitet innen psykisk helse, mens manglende kursmidler for andre yrkesgrupper kan begrense faglig utvikling og kompetanseheving.

Virksomhet for institusjons baserte tjenester må gjennomføre betydelige omstillinger for å tilpasse driften til kommunens økonomiske rammer. Det er innarbeidet et effektiviseringskrav på 1,6 mill. kroner, og virksomheten har redusert bemanningen med fem årsverk. Budsjettet vurderes som faglig og økonomisk forsvarlig, men er samtidig svært stramt og gir lite rom for å håndtere uforutsette hendelser, økt sykefravær eller andre kostnadsøkninger.

Den reduserte bemanningen og de begrensede økonomiske rammene medfører økt arbeidspress, mindre kapasitet til utviklings- og omstillingsarbeid og en økende sårbarhet i tjenesten. Ytterligere reduksjoner i grunnbemanningen vurderes å kunne få direkte konsekvenser for kvalitet, forsvarlighet og arbeidsmiljø. Det er også en risiko for at gradvis nedbygging av kapasitet og kompetanse vil være krevende å bygge opp igjen på et senere tidspunkt, særlig i lys av utfordringer med rekruttering av kvalifisert personell.

For å oppnå økonomisk balanse foreslås det å redusere antall sykehjemsplasser ved Gjøsvika sykehjem med ytterligere tre plasser i 2027. Antall plasser reduseres dermed fra 30 i 2025 til 24 i 2027. Reduksjonen vurderes som forsvarlig ut fra dagens beleggsutvikling, men medfører samtidig mindre reservekapasitet i institusjonstjenesten.

På lengre sikt gir befolkningsutviklingen med flere eldre innbyggere grunn til bekymring. Ytterligere reduksjoner i institusjonskapasiteten vurderes ikke som forsvarlige og kan føre til økt belastning på hjemmetjenesten, legetjenesten og legevakten, samt et større omsorgsansvar for pårørende. Samlet innebærer budsjettforslaget en nødvendig økonomisk tilpasning, men også økt sårbarhet og redusert fleksibilitet i møte med framtidige omsorgsbehov.

Virksomhet hjemmebaserte tjenester skal også innfri et effektiviseringskrav på 1,6 mill. kroner. Virksomheten reduserer bemanningen gjennom naturlig avgang og reduserer bemanning på helg. Dette gir mindre fleksibilitet i tjenesten og øker sårbarheten ved sykefravær, uforutsette hendelser og økt etterspørsel. Samtidig forventes hjemmebaserte tjenester å håndtere konsekvensene av redusert institusjonskapasitet og en voksende eldre befolkning. Tjenesten innen psykisk helse og rus videreføres innenfor dagens rammer gjennom prioritering av forebyggende, lavterskel- og gruppebaserte tilbud, men virksomheten gir samlet sett tjenester både på dag og kveld til denne målgruppen.

Samlet sett innebærer budsjettforslaget en nødvendig økonomisk tilpasning, men med konsekvenser i form av redusert kapasitet, mindre handlingsrom og økt risiko for at tjenestene kommer under press. Særlig veksten i antall eldre innbyggere gjør at kommunen over tid kan få utfordringer med å opprettholde dagens tjenestenivå uten nye tiltak eller økte ressurser.

Sykefravær og deltid

Mål for sykefravær 2027

Rammeområdet har for 2027 mål om 8,49 % sykefravær eller mindre. Målet for rammeområdet er et aggregert mål ut fra mål virksomhetene har satt seg, og er satt ut fra kjente forhold og erfaringsmessige tall. Det er til enhver tid et mål å ha minst mulig sykefravær. Se også omtale av sykefravær i kapittel “Organisasjon og styring"

Mål for arbeidet med deltid

Virksomhetene i rammeområdet har arbeidet med å redusere deltid over tid, og mesteparten av deltidsbruken er enten knyttet til individuelle valg eller turnus. Innenfor gjeldende økonomiske rammer er det vanskelig å endre denne deltiden.

Pr 1.7.2026 hadde tjenesten 69 medarbeidere med frivillig eller ufrivillig deltid. Dette utgjør 29,7 % deltid i rammeområdet. For 2027 er målet ingen endring i deltiden sett opp mot kartlegging 1.7.2026.

Lærlinger

Det er planlagt følgende rekruttering av lærlinger i økonomiplanperioden. Alle lærlinger er innenfor helsefagarbeiderfag.

ÅR	Antall lærlinger
2027	4
2028	4
2029	4
2030	4

Institusjonsbaserte tjenester

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	83 318	82 709	82 337	80 465	79 729	79 729	79 729
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	8 563	10 587	10 190	11 100	10 730	10 730	10 730
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 370	656	656	660	656	656	656
Overføringsutgifter	1 805	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**95 056**	**93 952**	**93 184**	**92 225**	**91 115**	**91 115**	**91 115**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-12 883	-17 700	-17 700	-17 500	-17 790	-17 790	-17 790
Refusjoner	-9 406	-2 300	-2 300	-4 000	-2 300	-2 300	-2 300
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-447	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-22 736**	**-20 000**	**-20 000**	**-21 500**	**-20 090**	**-20 090**	**-20 090**
Sum	**72 321**	**73 952**	**73 184**	**70 725**	**71 025**	**71 025**	**71 025**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Virksomheten Institusjonsbaserte tjenester omfatter enheter Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter (ØBHVS) og Gjøsvika sykehjem. Til sammen yter virksomheten heldøgns pleie- og omsorgstjenester til kommunens innbyggere med omfattende og sammensatte helsebehov.

Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter (ØBHVS)

ØBHVS består av to avdelinger:

- Somatisk sykehjemsavdeling med totalt 45 plasser, hvorav:
  - 7 korttidsplasser til rehabilitering, behandling, utredning og avlastning
  - 38 langtidsplasser

Pasientgruppen på ØBHVS har hovedsakelig somatiske helseplager, men flere pasienter har i tillegg også en form for kognitiv svikt eller demenssykdom.

Gjøsvika sykehjem

Gjøsvika sykehjem består av:

- Fem skjermede demensavdelinger med totalt 30 plasser (6 plasser per avdeling). Pr. i dag er det kun fire avdelinger i drift.
- En forsterket enhet med 2 rom for pasienter med spesielt krevende atferd eller sykdomsutvikling. Denne enheten er for midlertidig bruk, og driftes ved behov gjennom innleie av ekstra personell. Det er ikke avsatt faste økonomiske eller personellmessige ressurser til denne enheten.

Pasientene ved Gjøsvika sykehjem har langtkommen demens, alvorlig kognitiv svikt og/eller alderspsykiatriske symptomer med tilhørende atferdsutfordringer.

Endringer i pasientgrunnlag

De siste årene har det vært en merkbar endring i pasientgrunnlaget ved begge institusjonene. Ettersom brukere bor lengre hjemme, er helsetilstanden og funksjonsnivået betydelig svekket når de får institusjonsplass. Dette har medført:

- Økt behov for tung pleie og oppfølging
- Flere pasienter med sammensatte og komplekse diagnoser
- Økende forekomst av demens, kognitiv svikt, alderspsykiatri og utfordrende atferd
- Økt ressursbehov innen både personell og kompetanse

Tjenestene som ytes ved ØBHVS og Gjøsvika sykehjem representerer det øverste nivået i kommunens omsorgstrapp. Alle øvrige kommunale helse- og omsorgstjenester skal være vurdert og/eller prøvd før institusjonsplass blir innvilget. Samtidig tilpasser institusjonsbaserte tjenester driften etter behov. Det er nå mindre press på plassene ved Gjøsvika sykehjem, noe som forsvarer en ytterligere nedgang på 3 plasser.

Personal og organisering

Virksomheten har totalt 84 årsverk, fordelt på omtrent 124 ansatte. Både ØBHVS og Gjøsvika sykehjem er organisert med to avdelingsledere hver. Avdelingslederne har ansvar for den daglige driften og delegert ansvar for drift, fag, personal og økonomi. Det overordnede ansvaret ligger hos virksomhetsleder.

Utfordringer og strategi

Overordnet utfordringsbilde og tilpasning til framtidige behov

Pleie og omsorg står midt i en omfattende omstillingsprosess i tråd med Strategi for helse og omsorg 2024 - 2034. Utfordringsbildet preges av:

- En aldrende befolkning
- Redusert tilgang på arbeidskraft
- Økende kompleksitet i pasientbehov
- Stramme økonomiske rammer

Dette forutsetter endringer i måten tjenestene organiseres og leveres på. Virksomheten har særlig fokus på:

- Effektiv bruk av velferdsteknologi
- Kompetanseutvikling
- Oppgavedeling
- Helhetlig bruk av omsorgstrappen
- Tjenesteyting på riktig nivå og til riktig tid
- Samarbeid på tvers av virksomheter

Riktig utvikling og bruk av Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter (ØBHVS) og Gjøsvika sykehjem er sentrale virkemidler for å møte disse utfordringene.

Faglig forsvarlighet

Det finnes ingen lovpålagt bemanningsnorm for pleie- og omsorgstjenestene. Bemanningen vurderes ut fra kravet om faglig forsvarlighet, basert på brukernes behov og tilgjengelig kompetanse. Grunnbemanningen dekker normalt tjenestens behov, men endringer i pasientgrunnlag og oppgaveomfang kan i enkelte perioder medføre behov for ekstra ressurser for å opprettholde en forsvarlig tjeneste. Ved ressurskrevende situasjoner må det vurderes innleie av ekstra personell for å sikre forsvarlighet.

Rekruttering og bemanningsutfordringer
Virksomheten opplever fortsatt utfordringer med rekruttering av sykepleiere, helsefagarbeidere og til helge-stillinger. Ledige stillinger står ofte ubesatt over lengre tid, noe som utfordrer bemanningssituasjonen. Utfordringsbildet er ikke unikt for Røros kommune. NOU: Tid for handling beskriver et krevende utfordringsbilde for fremtiden, og særlig kommuner i distrikts-Norge er utsatt. I Røros kommune ser vi at særlig rekruttering til sykehjemmene er utfordrende.

De siste årene har den økonomiske situasjonen medført en gradvis reduksjon i grunnbemanningen. Der virksomheten tidligere hadde en noe styrket grunnbemanning for å kunne håndtere ordinært dagsfravær uten behov for innleie, er bemanningen nå redusert til et nivå som i hovedsak dekker vaktene i grunnturnusen.
Dette innebærer at det ved fravær fortløpende må gjøres vurderinger av om vakter skal dekkes gjennom innleie eller om driften må gjennomføres med redusert bemanning. Situasjonen gir begrenset fleksibilitet i tjenesten og bidrar til perioder med ytterligere økt arbeidspress for medarbeiderne. Dette påvirke både arbeidsmiljøet, tid til endrings- og utviklingsarbeid og muligheten til å opprettholde ønsket kvalitet og kontinuitet i tjenestene.

Virksomheten har ingen merkantile ressurser på avdelingsnivå som kan avlaste lederoppgavene. En betydelig del av avdelingsledernes arbeidstid går derfor med til bemanningsplanlegging og innleie ved fravær. Dette reduserer kapasiteten til å arbeide systematisk med arbeidsmiljø, kompetanseutvikling, kvalitetsforbedring og nødvendig omstillingsarbeid.

Manglende administrative støttefunksjoner medfører også at virksomhetsleder må ivareta oppgaver som i større grad kunne vært delegert til avdelingslederne. Dette begrenser lederkapasiteten på både virksomhets- og avdelingsnivå og kan påvirke gjennomføringsevnen i utviklings- og forbedringsarbeid.

Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter (bygget)
ØBHVS ble åpnet i juni 2022 og er sentralt i kommunens fremtidige omsorgsstrategi. I tillegg til de som bor på eller i området rundt ØBHVS, tilbyr ØBHVS lavterskel aktivitetstilbud for eldre og funksjonshemmede i hele kommunen. Tilbudene inkluderer:

- Aktivisering, måltider og sosiale/kulturelle arrangement
- Samarbeid med frivillige og private aktører
- En åpen kafé som fungerer som sosial møteplass for pasienter, besøkende og medarbeidere

Gevinstrealisering
Gevinstrealisering i helse og omsorg bygger på tre hovedprinsipper:

1. Unngåtte kostnader
2. Spart tid
3. Økt kvalitet

Målet er ikke reduksjon i bemanning, men å unngå behov for å øke personell i takt med veksten i tjenestebehov. Velferdsteknologi, arbeidsprosesser og nye måter å organisere tjenester på, er sentrale grep.

Velferdsteknologi
Bruken av velferdsteknologi gir flere effekter med økonomisk og kvalitativ gevinst:

- Utsetter behovet for tjenester
- Frigjør tid for helsepersonell
- Gir økt trygghet og livskvalitet for pasienter
- Varslingssystemer (sensorer, GPS, kameratilsyn, fallalarmer) reduserer behovet for rutinesjekk

Dette bidrar til at tjenestene kan tilpasses individuelt – uten at økt tjenestebehov automatisk medfører økt bemanning.

Gjøsvika har tatt i bruk kameratilsyn for flere av sine pasienter. Kameratilsyn bidrar blant annet til at pasienter ikke blir unødvendig forstyrret på natten mens de sover. Den gir økt autonomi ved at pasienter kan være våken på rommet uten at nattvakter trenger å gå inn så lenge pasienter har det bra. Bidra til effektivisering av nattjenester, ved at nattvakter nå blir varslet når det er endring i stedet for at de må fysisk inn på alle rom å sjekke om pasienter sover. Det gjør at medarbeidere frigjøre tid til pasienter som har behov for fysisk oppfølging.
På ØBHVS er det planlagt oppstart av kameratilsyn i 2027. Digitalt tilsyn brukes i tråd med gjeldende regelverk for personvern og informasjonssikkerhet, og etter nødvendige samtykker og vurderinger. Formålet er å gi trygg og forsvarlig oppfølging, samtidig som beboernes personvern ivaretas.

Helseplattformen
Helseplattformen er en felles digital pasientjournal for helsetjenester og pasienter i Midt-Norge. I vår kommune har alle avdelinger innen helse og omsorg, med unntak av legekontoret, tilgang til den nye pasientjournalen siden november 2022. Systemet har utvidet funksjonalitet sammenlignet med tidligere løsninger, men det er fortsatt behov for videre utvikling og tilpasning. Vi jobber kontinuerlig med utvikling av de ulike bruksområdene og implementering i den daglige driften.
Helseplattformen har mye styringsdata som kan brukes av ledere til å blant annet følge med på utviklingen og justere driften ut fra det, øke kvaliteten og måle måloppnåelse

Morgendagens utfordringer og muligheter (prosjekt)
For å møte morgendagens utfordringer må vi endre hvordan vi organiserer og utfører arbeidet vårt. For å jobbe systematisk og opprettholde fremdrift i prosessen, har vi opprettet en prosjektgruppe der både ledere, plasstillitsvalgte, hovedtillitsvalgte, verneombud og hovedverneombud deltar. Dette er et kontinuerlig arbeid som vil pågå i årene fremover.

Formålet er å sikre at vi også i fremtiden kan tilby gode tjenester til pasientene våre, samtidig som vi er en attraktiv arbeidsplass for nåværende og framtidige medarbeidere.

Kompetanseutvikling
Kompetanseheving er avgjørende for å møte økt kompleksitet i tjenestene og for å rekruttere og beholde ansatte. Pågående tiltak:

- Kompetanseteam og internopplæring
- ABC-opplæring i demensomsorgen og psykiske lidelser hos eldre
- Kurs i forebygging av muskel- og skjelettplager
- Kurs i forebygging og håndtering av vold og trusler

- Innføring av TID, en tverrfaglig intervensjonsmodell for å håndtere utfordrende atferd hos personer med demens og andre psykiske lidelser

Heltidskultur
Det er arbeidet målrettet med å øke andelen heltidsstillinger, noe som gir:

- Økt kontinuitet og kvalitet i tjenestene
- Bedre arbeidsmiljø og effektivitet
- Økt attraktivitet som arbeidsgiver

Stramme budsjettrammer utfordrer denne satsingen, da vi ikke har økonomi til å øke deltidsstillinger.

Mentorprogram
Mentorordning er etablert for å styrke opplæring og oppfølging av nyansatte, og for å øke sannsynligheten for at ny kompetanse beholdes i kommunen.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørosregionen er attraktiv for kompetent arbeidskraft og gir gode utviklingsmuligheter for den enkelte	Frivillig innsats og deltakelse blant eldre						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros skal alle ha mulighet til god livskvalitet og folkehelse gjennom kultur, idrett og friluftsliv.						
	I Røros skal seniorer ha tilbud om tilpassede kulturaktiviteter og opplevelser.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Frivillig innsats og deltakelse blant eldre

- Arrangere dialog-/lyttemøter mellom de folkevalgte og de fem rådene: Ungdomsrådet, Råd for personer med nedsatt funksjonsevne, Internasjonalt råd, Eldrerådet og Samisk faggruppe.
- Bruke Røros kommunes Strategi for innbyggerdialog aktivt for å inkludere og involvere innbyggerne.
- Skape møteplasser for inkludering, for eksempel kafétreff og ulike aktiviteter eller arrangementer.
- Være en aktiv støttespiller og tilrettelegger for ulike arrangement som fremmer mangfold og inkludering, for eksempel Pride og Raasten Rastah.
- Støtte opp under ressursen som eldre som gruppe utgjør i frivillig arbeid i kommunen.

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**Tiltak**	**Avdeling**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett			**73 952**	**73 952**	**73 952**	**73 952**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Helse og omsorg	143	143	143	143
Sum Tekniske justeringer			**143**	**143**	**143**	**143**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Helse og omsorg	-600	300	300	300
Intern flytting av budsjettrammer mellom virksomhetene		Helse og omsorg	-3 065	-3 065	-3 065	-3 065
Kompensasjon før økning i faste tillegg i turnustjenester		Helse og omsorg	700	700	700	700
Andre tiltak		Helse og omsorg	-90	-90	-90	-90
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-3 055**	**-2 155**	**-2 155**	**-2 155**
Konsekvensjusteringer			**-2 912**	**-2 012**	**-2 012**	**-2 012**
Konsekvensjustert ramme			**71 040**	**71 940**	**71 940**	**71 940**
Nye tiltak						
Oppbygging av beredskapslager for smittevernutstyr		Helse og omsorg	600	0	0	0
Sum Nye tiltak			**600**	**0**	**0**	**0**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Helse og omsorg	-915	-915	-915	-915
Sum Politiske vedtak			**-915**	**-915**	**-915**	**-915**
Nye tiltak og realendringer			**-315**	**-915**	**-915**	**-915**
Ramme 2027-2030			**70 725**	**71 025**	**71 025**	**71 025**

Sammendrag budsjett

Budsjettarbeidet for 2027 har vært svært krevende og vi har kommet til et punkt hvor det enten går ut over tjenesten eller medarbeidere. De økonomiske rammene vi har fått, er stramme som følge av kommunens økonomiske situasjon. Tett samarbeid med øvrige virksomheter er nødvendig for å finne gjennomførbare innsparingstiltak.
Det er i budsjettet lagt inn et effektiviseringskrav på 1,6 millioner kroner. Dette skal nås gjennom kontinuerlige, mindre innsparingstiltak i daglig drift.

Virksomheten har lagt fram et budsjett som vurderes som faglig og økonomisk forsvarlig innenfor de tilgjengelige rammene. Budsjettet er imidlertid svært sårbart, med ingen handlingsrom til å håndtere uforutsette hendelser/utgifter, økt fravær eller andre kostnadsøkninger gjennom året.
Det er samtidig en erkjennelse av at de stramme økonomiske rammene kan få konsekvenser for arbeidsmiljøet og arbeidsbelastningen for medarbeiderne. Kapasiteten til utviklings- og omstillingsarbeid er også under press, da tilgjengelige ressurser i stor grad må prioriteres til daglig drift og pasientrelaterte oppgaver.
For å oppnå budsjettet forutsettes en betydelig innsats fra hele virksomhet og krever tett samarbeid med andre virksomheter, høy grad av endringsvilje og fokus på effektiv ressursutnyttelse.

For å komme i mål med budsjettet har vi redusert med 5 årsverk. Ytterligere nedskjæring av grunnbemanningen vil direkte gå ut over både forsvarlighet, medarbeidere og kvalitet i og utvikling av tjenestene vi skal levere. Med en grunnbemanning som er marginal og som ikke lenger har noe handlingsrom ved fravær, øker kostnader (inkludert overtid) for innleie ved alt fravær. Slitasje blant medarbeidere er allerede stor, og fare for økt sykefravær er reelt. Vi får allerede i dag tilbakemeldinger om økt arbeidspress, vurderinger om å gå ned i stilling og pleiere som vurdere annet arbeid.

Bekymringen knyttet til budsjettrammene i HØP er at den gradvise nedbyggingen av kapasitet de siste årene kan bli krevende å reversere på et senere tidspunkt. Særlig gjelder dette stillinger som nå reduseres eller fjernes, hvor framtidige behov for oppbemanning kan være utfordrende å dekke som følge av rekrutteringsutfordringer. Dette kan svekke tjenestens fleksibilitet og evne til å møte økte behov i framtiden.

For å kunne legge fram et forsvarlig budsjett innenfor de økonomiske rammene, er det nødvendig å redusere driftsnivået. Det foreslås derfor å avvikle ytterligere tre sykehjemsplasser ved Gjøsvika sykehjem i 2027. Dette innebærer at antall plasser reduseres fra 30 i 2025 til 24 i 2027.
Vurderingen er at en reduksjon på tre plasser kan gjennomføres på en forsvarlig måte basert på dagens behov og beleggsituasjon. I løpet av 2026 har flere av plassene stått ledige over tid, noe som indikerer at kapasiteten per i dag er høyere enn behovet.
Ytterligere reduksjon av plasser ved Gjøsvika sykehjem eller ØBHVS vurderes imidlertid ikke som forsvarlig ut fra dagens og forventet framtidig tjenestebehov. En slik reduksjon vil kunne få direkte konsekvenser for eldreomsorgen, herunder redusert institusjonskapasitet, økt belastning på hjemmetjenesten, legesenteret og legevakten, samt et større omsorgsansvar for pårørende. Det vurderes derfor at ytterligere nedskalering vil medføre en betydelig risiko for samlet tjenestekapasitet og kvalitet i omsorgstilbudet.
Tabellen viser en betydelig vekst i antall innbyggere over 80 år framover, samtidig som kapasiteten på sykehjems- og HDO-plasser holdes relativt stabil etter den planlagte reduksjonen på tre plasser i 2027. Dette fører til en gradvis nedgang i dekningsgraden frem mot 2030. Spørsmål er hva som er riktig dekningsgrad før det går ut over samlet tjenestekapasitet i kommunen.

årstall pr. 1. januar	innbyggere 80 år +	antall plasser sykehjem/HDO i bruk og budsjettert	deknings-grad	behov ikke brukte plasser	beholdning plasser ikke i bruk og ikke budjettert	planlagt økning høp 2027-2030
2024	355	75	21,2 %	0	+32	-
2025	383	75	19,6 %	0	+32	-
2026	396	80	20,2 %	0	+27	-
2027	428	77	18,0 %	-3	+30	0

2028	453	77	17,0 %		+30	0
2029	476	77	16,2 %		+30	0
2030	500	77	15,4%		+30	0
2031	523					-
2035	584					-
2040	650					-
2045	664					-
2050	706					-

Prisveksten på varer er både uforutsigbar og økende, noe som medfører betydelige utfordringer for budsjetteringen. Det gis imidlertid lite kompensasjon for prisjusteringen (prisdeflator), noe som ytterligere svekker budsjettrammene.

Vi har likevel klart å innarbeide fire nye lærlingeplasser for 2027. Det med tanke på framtidig rekruttering.
Utvikling i velferdsteknologisk utstyr har vi valgt å prioritere, til tross for at det gir økte driftskostnader. Gevinsten ligger i å unngå framtidige kostnader.

Post inventar/utstyr burde vært betraktelig høyer en hva vi har budsjettert. Vi har de siste årene ikke klart å erstatte ødelagt eller defekt utstyr med mindre at det har vært absolutt nødvendig. Utfordring er at vi flytter kostnader av utstyr som burde erstattes framover, mens budsjettrammene de kommende årene heller ikke gir rom for innkjøp.

Budsjettet er svært stramt og har ingen økonomisk buffer for økte eller uforutsette kostnader. Det er heller ikke tatt høyde for ressurskrevende pasienter som i perioder kan ha behov for tett oppfølging eller for situasjoner som kan kreve økt bemanning.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Intern flytting av budsjettrammer mellom virksomhetene

Intern flytting av rammer i tjenesteområdet.

Kompensasjon før økning i faste tillegg i turnustjenester

I HTA 2026-2028 er ubekvemstilleggene for turnusarbeid økt.
I veileder SFS 2310 er det forhandlet fram en kompensasjon for langvakter (over 12,5 timer) på helg.

Nye tiltak

Oppbygging av beredskapslager for smittevernutstyr

Helse- og omsorgsdepartementet har forskriftsfestet at kommuner, fylkeskommuner og regionale helseforetak skal sørge for beredskapslagring av personlig verneutstyr for helse- og omsorgstjenesten tilsvarende tre måneders normalforbruk.

Plikten er avgrenset til hansker, munnbind, åndedrettsvern, smittefrakker eller heldekkende drakt, og dessuten briller eller visir. Lagringsplikten skal ikke gjelde utstyr som virksomhetene i en normalsituasjon ikke har et forbruk av. Utstyret skal lagres i Norge.

En forskriftsfestet plikt til lokale og regionale lager av smittevernutstyr skal sikre en buffer for forsyninger til den kommunale helse- og omsorgstjenesten, spesialisthelsetjenesten og tannhelsetjenesten i situasjoner som kan forårsake brudd i ordinære forsyningslinjer til landet.

Plikten gjelder fra 1. januar 2026. Det er i 2026 gjort anskaffelser av utstyr så langt det har vær mulig innenfor budsjettrammene. For å fullføre oppbyggingen av beredskapslager er det nødvendig med en ekstrabevilling i 2027 for å finansiere anskaffelsene.

https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/beredskapslagring-av-tre-manaders-normalforbruk-av-smittevernutstyr/id3037444/

Helse

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	67 404	69 384	69 458	74 533	73 964	74 134	74 384
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 283	6 962	7 112	7 199	7 038	7 038	7 038
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	27 673	16 494	27 513	24 441	25 394	25 394	25 394
Overføringsutgifter	1 536	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	3 378	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**107 273**	**92 840**	**104 083**	**106 174**	**106 396**	**106 566**	**106 816**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-5 442	-5 060	-5 060	-5 775	-5 060	-5 060	-5 060
Refusjoner	-32 575	-25 113	-28 997	-27 175	-25 113	-25 113	-25 113
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 540	-2 151	-2 151	-1 636	-2 151	-2 151	-2 151
Sum Driftsinntekter	**-39 557**	**-32 323**	**-36 208**	**-34 586**	**-32 323**	**-32 323**	**-32 323**
Sum	**67 716**	**60 517**	**67 875**	**71 588**	**74 072**	**74 242**	**74 492**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Virksomhet helse består av helsestasjon, psykisk helsetjeneste for barn- og unge, fysio- og ergoterapitjenesten, legesenter/legevakt og tiltak for funksjonshemmede (TFF). I tillegg har virksomheten oppfølgingsansvar for intermediæravdelingen ved Røros sykehus (IMA), kreftkoordinator og interkommunal psykolog.

Røros helsestasjon

Røros helsestasjon består av helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom. Avdelingen omfatter også kommunale jordmødre og jordmorberedskap for Røros og Holtålen, samt tiltak for funksjonshemmede barn og unge i form av støttekontakt, avlastning og omsorgsstønad. Helsestasjonen arbeider aktiv med helsefremmende og forebyggende arbeid.

Lønn til støttekontakter, privat avlastning og omsorgsstønad vil fortsatt ligge på ansvarsområdet til helsestasjonen i 2027. Dette gjøres for at TFF skal få bedre tid til å jobbe seg inn i nye rutiner. Målet er at også dette tilfaller TFF fra 2028. Det vil gjøre at vi får en mer rendyrket tjeneste og bedre oversikt.

Psykisk helsetjeneste for barn- og unge

En interkommunal tjeneste som ble opprettet i samarbeid med Holtålen fra våren 2026, og som er organisert under helsestasjonen. Tjenesten består av to ansatte som blant annet gir kortvarig behandling til barn og unge med milde til moderate psykiske helseplager, og utfordringer med rus. Målet er å gi støtte og hjelp i en tidlig fase før utfordringene blir større. I tillegg kartlegges barnets og familiens behov. Tilbudet kan bestå av oppfølging, behandling og veiledning, en til en eller i gruppe. Dette er et lavterskeltilbud for personer under 18 år, og er samtidig gratis.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Fysio- og ergoterapitjenesten er organisert under helsestasjonen og arbeider blant annet med forebyggende og rehabiliterende tiltak rettet mot innbyggere i kommunen. Tjenesten jobber spesielt med seniorbefolkningen, barn og innbyggere i yrkesaktiv alder. Fysioterapitjenesten jobber også med tidlig innsats for barn og unge for å forebygge sykdommer og skader senere i livet. Ergoterapeut og fysioterapeut gir også behandling og rehabilitering i hjem og på institusjon. Fysioterapitjenesten har ansvaret for Frisklivssentralen og tilbyr både individuelt tilrettelagt oppfølging og gruppeoppfølging. De private fysioterapeutene har primært ansvar for muskel- og skjelettplager, og pasienter med 1. prioritet.

Røros legesenter

Legesenteret har åtte fastlegehjemler og hjelpepersonale som består av sykepleiere, bioingeniører og helsesekretær. I tillegg har legesenteret til enhver tid en turnuslege som praktiserer i 6 måneder av gangen. De nye lokalene fungerer bra, og tjenesten har en stabil arbeidsstokk.

Tiltak for funksjonshemmede (TFF)

TFF ble en del av virksomhet helse fra januar 2026. De gir tjenester til barn og voksne med utviklingshemming og andre funksjonsnedsettelser. Det jobbes med å skape trygge, meningsfulle og selvstendige hverdager gjennom individuelt tilpasset bistand, veiledning og helsefaglig oppfølging. De ansatte bistår brukere i bofellesskap, avlastningstilbud og ved vår enhet på sykehjemmet. Omfang på tjenestene styres ut i fra vedtak som forvaltningskontoret beslutter.

Utfordringer og strategi

Legedekning

Budsjettet til virksomhet helse blir raskt påvirket om legedekningen ikke er i orden. De siste årene har vi målbevisst jobbet for å komme opp på 9 fastleger. Vi kunne potensielt kuttet den siste stillinga for å spare penger akkurat her og nå, men av strategiske valg er det ikke lønnsomt. Hvis tjenesten mottar en

oppsigelse og står igjen med 8 leger, må vi gå til innleie fra vikarbyrå igjen omgående - og det betyr en nettokostnad på ca 250 000 kr pr mnd. Med 9 leger vil vi samtidig bli mer konkurransedyktig sammenlignet med våre nabokommuner med tanke på antall pasienter på lista. Det gjør at vi blir mer attraktive i framtidig rekruttering, men også et viktig grep for å beholde legene vi har i dag.

En lege i 100% stilling generer mellom 700 000 - 900 000 kr i refusjoner pr. år fra Helfo som tilfaller legesenteret. I tillegg er det slik at den enkelte lege genererer basistilskudd. Dette ligger mellom 700 000 - 800 000 kr pr år, men kommer inn til kommunen via det store rammetilskuddet fra staten. Det kommer altså ikke legesenteret direkte tilgode, men det viser på en måte at ei legestilling ikke er den store nettokostnaden når man ser hva det bidrar med av inntekter til kommunen totalt sett.

Her har vi beskrevet som et mål at Røros kommune skal rekruttere, beholde og utvikle våre medarbeidere.

Totalbelastning på ledere og ansatte

Vi har de siste årene gjort mange grep som har redusert kostnader, men har nå kommet til et punkt der det er vanskelig redusere mer uten å kutte tjenester eller si opp personell. Presset på ledere og ansatte blir stadig større med at de må strekke seg i alle retninger. Det gjør at vi står i fare for å brenne lyset i begge ender. Det vil derfor være viktig at vi har en god dialog med tillitsvalgte og verneombud framover, slik at vi klarer å opprettholde gode arbeidsmiljø på de ulike avdelingene og kan sette inn eventuelle tiltak før det går for langt.

Tiltak for funksjonshemmede (TFF)

TFF er fra 1.1.26 organisert under virksomhet helse, og 2026 har blitt brukt til å finne et riktig driftsnivå. Vi har nå en god indikasjon på hva som kreves for å drifte avlastninga til barn og unge, og dette har jo også påvirket de totale rammene for virksomheten. Erfaringene vi tar med fra 2026 gjør at det er potensiale for enda bedre drift av tjenesten i 2027.

Kommunepsykolog

Stillingen som kommunepsykolog (interkommunal) har stått vakant siden juli 2020. Det hadde vært ønskelig for mange å kunne hatt en person i denne stillinga i 2026, men slik den økonomiske situasjonen er, så ser vi ingen mulighet til å avse midler. For å kunne gjennomføre dette, ville vi i så fall vært nødt til å redusere andre stillinger innen andre deler av helseområdet

Psykologer som er gode på å spre kunnskap til andre profesjoner og som samarbeider godt både internt og eksternt (spesialisthelsetjenestene) og NAV, gir for eksempel faglig tryggere psykisk helse- og rustjeneste. Kvalitet og kompetanse i tjenestene øker når psykologene samarbeider og samhandler tverrfaglig. Det er derfor ingen tvil om at dette er en kompetanse vi skulle ønsket oss, men rekruttering av kommunepsykologer er også ei utfordring på landbasis. Dette er også helt i tråd med et av våre mål i strategi for helse og omsorg, som sier at Røros kommune skal forebygge og samarbeide på tvers.

Psykisk helsetjeneste for barn og unge ble etablert våren 2026, og det hadde selvsagt vært optimalt at en kommunepsykolog kunne bidratt inn her. Men vi må ta de økonomisk utfordringene inn over oss og gjøre det beste ut av situasjonen. I tett samarbeid med BUP, så er det store sjanser for at psykisk helsetjeneste for barn og unge kan ta unna mange av utfordringene som dukker opp.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørosregionen er attraktiv for kompetent arbeidskraft og gir gode utviklingsmuligheter for den enkelte	Frivillig innsats og deltakelse blant eldre						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros skal alle ha mulighet til god livskvalitet og folkehelse gjennom kultur, idrett og friluftsliv.						
	I Røros skal seniorer ha tilbud om tilpassede kulturaktiviteter og opplevelser.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Frivillig innsats og deltakelse blant eldre

- Arrangere dialog-/lyttemøter mellom de folkevalgte og de fem rådene: Ungdomsrådet, Råd for personer med nedsatt funksjonsevne, Internasjonalt råd, Eldrerådet og Samisk faggruppe.
- Bruke Røros kommunes Strategi for innbyggerdialog aktivt for å inkludere og involvere innbyggerne.
- Skape møteplasser for inkludering, for eksempel kafétreff og ulike aktiviteter eller arrangementer.
- Være en aktiv støttespiller og tilrettelegger for ulike arrangement som fremmer mangfold og inkludering, for eksempel Pride og Raasten Rastah.
- Støtte opp under ressursen som eldre som gruppe utgjør i frivillig arbeid i kommunen.

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**60 517**	**60 517**	**60 517**	**60 517**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Helse og omsorg	-1 999	76	76	76
Sum Tekniske justeringer			**-1 999**	**76**	**76**	**76**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Helse og omsorg	-300	-300	-300	-300
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2026-2029		Helse og omsorg	-100	0	0	0
Intern flytting av budsjettrammer mellom virksomhetene		Helse og omsorg	4 625	4 625	4 625	4 625
Kompensasjon før økning i faste tillegg i turnustjenester		Helse og omsorg	140	140	140	140
Psykisk helsetjeneste barn og unge		Helse og omsorg	520	830	1 000	1 250
Samisk helseressurs		Helse og omsorg	-350	-350	-350	-350
Andre tiltak		Helse og omsorg	8 900	8 900	8 900	8 900
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**13 435**	**13 845**	**14 015**	**14 265**
Konsekvensjusteringer			**11 437**	**13 921**	**14 091**	**14 341**
Konsekvensjustert ramme			**71 954**	**74 438**	**74 608**	**74 858**
Nye pålegg						
Justering rammer interkommunale tjenester		Helse og omsorg	549	549	549	549
Sum Nye pålegg			**549**	**549**	**549**	**549**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Helse og omsorg	-915	-915	-915	-915
Sum Politiske vedtak			**-915**	**-915**	**-915**	**-915**
Nye tiltak og realendringer			**-366**	**-366**	**-366**	**-366**
Ramme 2027-2030			**71 588**	**74 072**	**74 242**	**74 492**

Sammendrag budsjett

Budsjettprosessen i høst har vært meget krevende, men virksomhet helse klarer å levere et budsjett i balanse med å gjøre grepene som er beskrevet i utfordringer og strategi.

Vi klarer å holde alle som er i jobb i jobb, og unngår oppsigelser, men det som blir mest merkbart er at den kommunale fysioterapitjenesten mest trolig må reduseres med 1/3. Stilinga er som tidligere nevnt vakant fra 1.1.27, og slik status er pr. i dag, så klarer ikke virksomheten å finne midler til å opprettholde stillingen. Det arbeides med å finne økonomisk handlingsrom for å reetablere stillingen i 2028.

Virksomhet helse yter mange tjenester på bakgrunn av vedtak fra forvaltningkontoret, og vi rår ikke over ting som oppstår med helsebehovet til innbyggerne i løpet av et år. Også ved tilflytting, så det kan oppstå uforutsette utfordringer som påvirker budsjettene til virksomhet helse.

Budsjettarbeidet blir bare mer og mer krevende for hvert år som går. For å kunne levere et budsjett som går i balanse har virksomhet helse vært nødt til å ta omfattende grep, og her nevnes:

- Det er i budsjettet lagt inn et effektiviseringskrav på 1,6 millioner kroner. Dette skal nås gjennom kontinuerlige, mindre innsparingstiltak i daglig drift.
- Budsjettene på de ulike ansvarsområdene har ikke handlingsrom for uforutsette hendelser. Vi er avhengig av at alt går etter planen hele året.
- En av tre kommunale fysioterapistillinger blir vakant fra 1.1.27. Dessverre må nok denne stillinga holdes ubesatt for å klare innsparingskravet. Dette vil ramme forebyggende arbeid blant eldre med individuell oppfølging og gruppetilbud - og en konsekvens kan bli at noen eldre må raskere inn på sykehjemmet på grunn av at de ikke klarer å bo i eget hjem. Vi må også vurdere tilbudet om bassengtrening og trening gjennom friskliv. I tillegg vil vi få mindre inntjening på avdelinga ved at poliklinikk og kurativ behandling må nedprioriteres.
- Kommunepsykolog holdes vakant hele året.
- Kun legene får midler til kurs, ettersom de har krav til kurspoeng for å kunne opprettholde sin spesialisering.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Intern flytting av budsjettrammer mellom virksomhetene

Intern flytting av rammer i tjenesteområdet.

Kompensasjon før økning i faste tillegg i turnustjenester

I HTA 2026-2028 er ubekvemstilleggene for turnusarbeid økt.
I veileder SFS 2310 er det forhandlet fram en kompensasjon for langvakter (over 12,5 timer) på helg.

Samisk helseressurs

Samhandlingsprosjektet samisk helseteam ble avsluttet i oktober 2023. Dette var et samhandlingsprosjekt mellom Røros kommune, St.Olavs Hospital og Sørsamisk helsenettverk. Hovedmålet med prosjektet var å bidra til å skape likeverdige helsetjenester til den samiske befolkningen, og prosjektet skulle også være med på å utvikle en nasjonal modell for helsetjenester til samisk befolkning.

I mangel på statlig finansiering la Røros kommune inn ei 25 % stilling for 2024 og ei 50% stilling for 2025. Dessverre kunne ikke tiltaket effektueres hverken i 2024, 2025 eller 2026 på grunn av kommunens økonomiske situasjon. Statlige midler gjennom Helsedirektoratet har kommet til Sørsamisk helsenettverk i løpet av 2026, og de er fra høsten 2026 i gang med å finne ut hvordan dette skal driftes på permanent basis gjennom statlige midler. Av den grunn er tiltaket tatt ut av rammene for virksomhet helse fra 2027.

Hjemmebaserte tjenester

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	39 580	37 787	38 085	37 055	37 702	37 702	37 702
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	11 570	12 346	12 593	3 623	12 389	12 389	12 389
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 811	11 044	25	7 848	2 417	2 417	2 417
Overføringsutgifter	1 182	40	40	0	40	40	40
Finansutgifter	865	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**62 008**	**61 217**	**50 743**	**48 526**	**52 549**	**52 549**	**52 549**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-2 800	-3 089	-3 089	-1 760	-3 089	-3 089	-3 089
Refusjoner	-8 376	-7 649	-3 765	-3 901	-7 649	-7 649	-7 649
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-195	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-11 371**	**-10 738**	**-6 854**	**-5 661**	**-10 738**	**-10 738**	**-10 738**
Sum	**50 637**	**50 479**	**43 889**	**42 865**	**41 810**	**41 810**	**41 810**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Hjemmebaserte tjenester:

Virksomheten Hjemmebaserte tjenester omfatter Hjemmetjenesten, Psykisk helse- og rustjeneste for voksne og Dagsenter for eldre og personer med demens. Driften av virksomheten er økonomisk uforutsigbar og vanskelig å budsjettere da brukernes helsesituasjon, behov for helsehjelp og det totale antallet hjelpetrengende svinger mye.

Virksomheten består av tre hovedområder:

- **Hjemmetjenesten:** Gir nødvendig helsehjelp og praktisk bistand for at brukerne skal bo trygt hjemme og være mest mulig selvhjulpne. Hjelpen vurderes individuelt og faglig med stor vekt på brukerens medbestemmelse. Brukergruppen er svært variert og strekker seg fra unge voksne med døgnkontinuerlige, sammensatte behov og tilbyr også tjenester til turister på midlertidig besøk.
- **Psykisk helse- og rustjeneste:** Et tverrfaglig lavterskeltilbud som forebygger, fremmer livskvalitet og hjelper personer i kriser eller med psykiske- og rusrelaterte utfordringer. Brukermedbestemmelse står sentralt også her.
- **Dagaktivitetssenter:** Et lovpålagt tilbud for hjemmeboende personer med demens. Senteret tilbyr måltider, tilpassede aktiviteter, fellesskap og en meningsfull hverdag. Det fungerer som avlastning for pårørende og reduserer presset på andre mer ressurskrevende tjenester. Driften skjer i godt samarbeid med pårørende, frivillige og kultursektoren.

Personal og organisering:

Virksomheten har 43 årsverk. Virksomhet hjemmebaserte tjenester består av 2 avdelinger, Hjemmetjenesten (inkludert dagsenteret) og Psykisk helse- og rustjeneste, med hver sin avdelingsleder. Hjemmetjenesten har en merkantil stilling og en fagsykepleier. Avdelingen har også en fysioterapeut som jobber tett sammen med korttidsavdelingen på Øverhagaen Bo-, Helse- og Velferdssenter.

Avdelingslederne har ansvar for den daglige driften og delegert ansvar for drift, fag, personal og økonomi. Det overordnede ansvaret ligger hos virksomhetsleder.

Utfordringer og strategi

Overordnet utfordringsbilde og tilpasning til framtidige behov

Pleie og omsorg står overfor en omfattende omstillingsprosess. Arbeidet er forankret i *Strategi for helse og omsorg 2024–2034*. Utviklingen framover tilsier at det vil være behov for løpende tilpasninger i organisering, dimensjonering og levering av tjenestene for å sikre en bærekraftig utvikling.

Tjenesteområdet preges av en sammensatt og krevende ressurssituasjon, styrt av følgende hovedfaktorer:

- **Demografiske endringer:** En raskt aldrende befolkning øker etterspørselen etter tjenester.
- **Mindre arbeidskraft:** Redusert tilgang på kvalifiserte ansatte og økt press på rekruttering.
- **Økt kompleksitet:** Brukerne har mer sammensatte og ressurskrevende behov enn tidligere.
- **Økonomiske rammer:** Tjenestene må leveres innenfor svært stramme økonomiske rammer.

For å møte utfordringene og omstille driften, vil virksomheten ha særlig fokus på følgende kritiske faktorer:

- Nærmiljøbaserte tjenester: Skape tverrfaglige, helhetlige og lett tilgjengelige tjenester der innbyggerne bor.
- Teknologiske hjelpemidler: Sikre mer effektiv bruk og implementering av velferdsteknologi.
- Tilgjengelighet: Opprettholde kort ventetid og god flyt i pasientforløpene.
- Forebygging og tidlig innsats: Forebygge helseplager for å utsette behovet for mer omfattende helsetjenester, samt opprettholde god livskvalitet hos brukerne.
- Samhandling: Styrke samarbeidet på tvers av virksomheter og sektorer.

Virksomheten arbeider kontinuerlig med å tilpasse og utvikle tjenestene i tråd med framtidige behov. Det må imidlertid understrekes at de stramme økonomiske rammene og begrensede ressursene vil utfordre virksomhetens samlede kapasitet. Med dagens ressursbilde vil det være krevende å opprettholde samme tjenestenivå og gjennomføringsevne på alle områder samtidig.

Daglige utfordringer i tjenestene

De største utfordringene i arbeidshverdagen er:

- Uforutsigbart arbeidsmiljø: Ansatte jobber alene i private hjem uten full kontroll over det fysiske og psykososiale miljøet.
- Krevende brukersituasjoner: For eksempel ved behov som tunge løft på trange steder, pleie ved livets slutt og utagering ved demens krever ofte ekstra bemanning for å ivareta sikkerheten.
- Risiko i trafikken: Ekstremvær, glatte veier og dårlig sikt øker risikoen for trafikkulykker under kjøring mellom brukere.

Virksomheten prioriterer faglig forsvarlighet og trygghet for både brukere og ansatte høyt. For å møte utfordringene satser vi på målrettet kompetansestyring og optimalt planlagte ruter. Som et ledd i virksomhetens innsparingstiltak skal antall tjenestebiler reduseres. Vi opprettholder likevel målet om en trygg arbeidshverdag ved å sikre at den gjenværende bilparken holder en trygg og sikker standard.

Rekruttering og bemanningsutfordringer

Virksomheten står overfor et bemanningsmessig utfordringsbilde der økende etterspørsel etter tjenester må møtes innenfor en mer begrenset tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Dette gjelder hele helse- og omsorgssektoren, og utfordringen er også merkbar innen hjemmebaserte tjenester. Viktige faktorer er:

- Antall personer over 80 år vil fordobles frem mot 2050.
- Myndighetenes politiske målsetning (blant annet gjennom Bo trygt hjemme-reformen) er at eldre skal bo i egne hjem lengst mulig. Dette flytter tunge og komplekse sykehusoppgaver rett over på hjemmetjenesten.
- Statistisk sentralbyrå (SSB) og Helsepersonellplan 2040 anslår at Norge kan mangle opp mot 42 400 helsearbeidere i 2040. Regjeringen har samtidig signalisert at de ønsker å begrense veksten i andelen som jobber i helsesektoren for ikke å utarme resten av arbeidslivet, noe som gjør bemannings-situasjonen enda vanskeligere.
- For å møte krisen har mange kommuner forsøkt å endre turnuser (f.eks. langvakter), innføre nye digitale verktøy og endre ansvarsfordelingen mellom yrkesgrupper. Forskning viser imidlertid at slike omorganiseringer ofte oppleves som en *ekstra* belastning for de ansatte, spesielt hvis de involveres for lite i prosessene.

Hjemmebaserte tjenester i Røros kommune har de siste årene hatt en reduksjon i antall årsverk, men kompetansen i virksomheten er i dag tilfredsstillende. Tiltak for 2027 er en reduksjon på 2 årsverk, ikke ansette ved naturlig avgang og stopp av utlysning av nye stillinger.

Virksomheten skal jobbe videre med å tilrettelegge for gode turnusordninger og jobber kontinuerlig med å utarbeide hensiktsmessige bruker-ruter, for å sikre god fordeling av «tyngre» og «lettere» tjenesteoppdrag. Virksomheten vil også effektivisere og utnytte bruk av ansatte til oppgaver virksomheten innnehar.

Heltidskultur
Virksomheten har få ansatte i ufrivillig deltid, og det arbeides målrettet med å øke andelen heltidsstillinger. En sterkere heltidskultur vil bidra til:

- Økt stabilitet, kontinuitet og kvalitet i tjenesteproduksjonen.
- Bedre arbeidsmiljø og økt attraktivitet som arbeidsgiver.
- Redusert administrasjon.

Dagens stramme budsjettrammer utfordrer imidlertid denne satsingen, da det ikke er økonomisk handlingsrom til å oppjustere stillingsprosenter direkte. Å skyve på denne omstillingen tvinger i stedet virksomheten over i kortsiktige løsninger som vikarbruk, vaktforskyvninger og beordring ved fravær. Dette gir en driftsform som på sikt vil bli mer kostbar enn å investere i faste heltidsstillinger.

Velferdsteknologi

Velferdsteknologi er teknologiske løsninger som styrker brukernes trygghet, mestring og evne til å bo lenger hjemme, samtidig som det avlaster helsetjenestene. Velferdsteknologi kan gi flere effekter med økonomisk og kvalitativ gevinst:

- Utsetter eller erstatter andre tjenester.
- Frigjør tid for helsepersonell.
- Mer treffsikker ressursbruk for helsetjenesten og avlastning for pårørende.

- Gir økt trygghet, selvstendighet og livskvalitet for brukere og pårørende.
- Er kostnadsbesparende.

Virksomheten bruker i dag en rekke velferdsteknologiske hjelpemidler, blant annet multidosedispensere, trygghetsalarmer, GPS og digitale kalendere. Selv om teknologien er et godt supplement, krever den ressurser til innkjøp, drift og vedlikehold. Bruken må derfor vurderes individuelt ut fra behov og nytte. En stram økonomi utgjør en risiko for at det gjøres mangelfulle vurderinger på dette området.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
	Tidlig innsats og samhandling som bærende prinsipp i alle tjenesteområder						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørosregionen er attraktiv for kompetent arbeidskraft og gir gode utviklingsmuligheter for den enkelte	Frivillig innsats og deltakelse blant eldre						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros skal alle ha mulighet til god livskvalitet og folkehelse gjennom kultur, idrett og friluftsliv.						
	I Røros skal seniorer ha tilbud om tilpassede kulturaktiviteter og opplevelser.						
	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Frivillig innsats og deltakelse blant eldre

- Arrangere dialog-/lyttemøter mellom de folkevalgte og de fem rådene: Ungdomsrådet, Råd for personer med nedsatt funksjonsevne, Internasjonalt råd, Eldrerådet og Samisk faggruppe.

- Bruke Røros kommunes Strategi for innbyggerdialog aktivt for å inkludere og involvere innbyggerne.
- Skape møteplasser for inkludering, for eksempel kafétreff og ulike aktiviteter eller arrangementer.
- Være en aktiv støttespiller og tilrettelegger for ulike arrangement som fremmer mangfold og inkludering, for eksempel Pride og Raasten Rastah.
- Støtte opp under ressursen som eldre som gruppe utgjør i frivillig arbeid i kommunen.

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**Tiltak**	**Avdeling**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett			**50 479**	**50 479**	**50 479**	**50 479**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Helse og omsorg	2 118	44	44	44
Sum Tekniske justeringer			**2 118**	**44**	**44**	**44**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Bytte av leverandør		Helse og omsorg	-147	273	273	273
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Helse og omsorg	-400	200	200	200
Intern flytting av budsjettrammer mellom virksomhetene		Helse og omsorg	-1 540	-1 540	-1 540	-1 540
Kompensasjon før økning i faste tillegg i turnustjenester		Helse og omsorg	170	170	170	170
Utvidet tilbud hos psykisk helse-og rustjeneste på kveld		Helse og omsorg	2 000	2 000	2 000	2 000
Andre tiltak		Helse og omsorg	-8 900	-8 900	-8 900	-8 900
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-8 817**	**-7 797**	**-7 797**	**-7 797**
Konsekvensjusteringer			**-6 699**	**-7 754**	**-7 754**	**-7 754**
Konsekvensjustert ramme			**43 780**	**42 725**	**42 725**	**42 725**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Helse og omsorg	-915	-915	-915	-915
Sum Politiske vedtak			**-915**	**-915**	**-915**	**-915**
Nye tiltak og realendringer			**-915**	**-915**	**-915**	**-915**
Ramme 2027-2030			**42 865**	**41 810**	**41 810**	**41 810**

Sammendrag budsjett

Framtidige behov vil kreve videre utvikling av hvordan tjenestene organiseres og leveres, slik at ressursene kan utnyttes best mulig. Økende etterspørsel etter tjenester, mangel på arbeidskraft og stramme økonomiske rammer gjør det nødvendig å prioritere forebygging, teknologiske løsninger og effektiv ressursutnyttelse. De foreslåtte innsparingstiltakene vil bidra til økonomisk kontroll, men vil samtidig kunne påvirke virksomhetens kapasitet og handlingsrom i møte med framtidens tjenestebehov.

Budsjettarbeidet har vært krevende, og for å få budsjettet i balanse har virksomhet Hjemmebaserte tjenester vært nødt til å ta omfattende grep. Selv om budsjettene gir mindre handlingsrom, klarer virksomheten fortsatt å gi gode og forsvarlige tjenester. Virksomheten har gjort følgende for at budsjettet er i balanse:

- I budsjettet lagt inn et effektiviseringskrav på 1,6 millioner kroner. Dette skal nås gjennom kontinuerlige, mindre innsparingstiltak i daglig drift.
- Virksomheten reduserer 2 årsverk. Vi rekrutterer ikke nye stillinger ved naturlig avgang. Virksomheten reduserer stillinger på helg.
- Virksomheten har ikke klart å utvide tilbudet innen tjenesten Psykisk helse og rus utover dagens driftsnivå, men virksomheten gir tjenester både på dag og kveld til denne målgruppen. Tjenesten har god oversikt over behovet for tjenester som skal gis og dette løses ved å benytte de ressurser som er tilgjengelige innad i virksomheten hjemmebaserte tjenester og også i samarbeid med Helsevakten ved akutte situasjoner. Behovet innen Psykisk helse- og rustjeneste har endret seg de siste årene. Vi ser nå at det er et større behov for raske, forebyggende og lett tilgjengelige tjenester. Målet er å fange opp utfordringene tidlig, før de eskalerer til alvorlige lidelser. Psykisk helse og rus har derfor tilpasset tjenesten sin og sikrer et forsvarlig og godt tjenestetilbud gjennom målrettede lavterskel- og gruppetilbud innenfor de økonomiske rammene. Ved å prioritere tidlig innstas og gruppe-baserte tiltak, oppnår vi en bærekraftig ressursutnyttelse som gir høy helseeffekt. Tjenesten samarbeider godt med andre tjenester i organisasjonen, og har et ekstra nært samarbeid med Psykisk helse for barn og unge.
- Nedjustering av de ulike avdelingene sine budsjetter gir mindre handlingsrom og er svært sårbart ved uforutsette hendelser.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Bytte av leverandør

Røros kommune har kjøpt tjenester fra et privat selskap for å dekke opp tjenester til ressurskrevende brukere innen rus og psykiatri. Det jobbes kontinuerlig med alternative løsninger, slik at kommunen må bruke mindre penger på disse tiltakene. Ved å bytte leverandør for den ene brukeren, så ser vi at det er mulig å spare en del penger.

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Intern flytting av budsjettrammer mellom virksomhetene

Intern flytting av rammer i tjenesteområdet.

Kompensasjon før økning i faste tillegg i turnustjenester

I HTA 2026-2028 er ubekvemstilleggene for turnusarbeid økt.
I veileder SFS 2310 er det forhandlet fram en kompensasjon for langvakter (over 12,5 timer) på helg.

Utvidet tilbud hos psykisk helse- og rustjeneste på kveld

Psykisk helse- og rustjeneste har tidligere sett behov for å utvide tilbudet ut over vanlig åpningstid. Behovet innen Psykisk helse- og rustjeneste har endret seg de siste årene. Vi ser nå at det er et større behov for raske, forebyggende og lett tilgjengelige tjenester. Målet er å fange opp utfordringene tidlig, før de eskalerer til alvorlige lidelser. Psykisk helse og rus har derfor tilpasset tjenesten sin og sikrer et forsvarlig og godt tjenestetilbud gjennom målrettede lavterskel- og gruppetilbud innenfor de

økonomiske rammene. Virksomheten har valgt å ikke etablere en turnusbasert tjeneste innen psykisk helse og rus i 2027. Tjenesten yter oppfølging både på dag- og kveldstid og ivaretar brukernes behov gjennom målrettet ressursutnyttelse, i samarbeid med hjemmebaserte tjenester og bistand fra Helsevakten ved behov. Samtidig har tjenesten tilpasset innsatsen mot tidlig og forebyggende for å sikre et forsvarlig og bærekraftig tjenestetilbud innenfor tilgjengelige rammer.

Felleskostnader helse og omsorg

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	2 122	4 525	4 525	4 694	5 175	9 961	10 306
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	554	70	70	38	71	71	71
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	250	0	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	14	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	62	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**3 002**	**4 595**	**4 595**	**4 733**	**5 246**	**10 032**	**10 377**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-9	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-417	-13	-13	-0	-13	-13	-13
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-20	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-446**	**-13**	**-13**	**0**	**-13**	**-13**	**-13**
Sum	**2 555**	**4 582**	**4 582**	**4 733**	**5 233**	**10 019**	**10 364**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Forvaltningskontoret

Kommunene skal sørge for gode og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder eller diagnose. Et forvaltningskontor er i praksis én dør inn for alle henvendelser til kommunale helse- og omsorgstjenester. Forvaltningskontoret har ansvaret for å koordinere søknader og tildele helse- og omsorgstjenester for alle aldersgrupper i Røros kommune. Forvaltningskontoret er kommunens koordinerende enhet, noe som betyr at tjenesten også er koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator. Forvaltningskontoret har ansvaret for at du som har behov for langvarige og koordinerte tjenester, opplever helhet og sammenheng i tjenestene.

Ved å samle all tjenestetildeling på ett kontor, øker vi kvaliteten på saksbehandlingen, sikrer lik tildelingspraksis og bidrar til lik tilgang på helse- og omsorgstjenester for alle, (barn, unge, voksne, eldre og pårørende). Forvaltningskontoret kan gi informasjon og veiledning om tjenestene og hjelpe deg med å søke om tjenester.

Koordinator for folkehelse og inkludering

Rollen har oppgaver innenfor mangfold og inkludering, med mål om å hindre utenforskap i henhold til blant annet oppdatert versjon av Strategi for mangfold og inkludering vedtatt i kommunestyret 19.09.24.

Dette er et viktig ansvarsområde som må sees i lys av satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel. Koordinator skal bidra til at folkehelse- og inkluderingsperspektivet tas inn i alle planverk og er en tilrettelegger for at andre aktører i kommuneorganisasjonen og lokalsamfunnet for øvrig, tar et forebyggende og inkluderende ansvar.

Kommuneoverlege

Kommuneoverlegens oppgaver faller i hovedsak inn under følgende definisjon der samfunnsmedisin er et fag på systemnivå med fokus på hele befolkningens helse. Kommuneoverlegens oppgaver er mangfoldige, men fordeler seg hovedsakelig på tre hovedområder, -medisinskfaglig rådgiver for hele kommunen, -smittevern og helseberedskap og miljørettet helsevern.

Utfordringer og strategi

Med bakgrunn i at Forvaltningskontoret har ansvar for tildeling av alle helse- og omsorgstjenester i kommunen, er tjenesten til enhver tid oppdatert hva innbyggernes behov for tjenester er. Organisasjonsforståelse er sentralt for alle medarbeidere, særlig med tanke på koordinering av tjenestetilbud men også for å forstå forvaltning av tjenester innenfor de rammene kommunen har. Forståelse av relevant lovverk og retningslinjer er sentralt for stillingene, og formell utdanning innen helserett/ saksbehandling er nærmest en forutsetning for stillingen. Fra 2026 har vi økt ressurser i forvaltningskontoret som har 3 årsverk med tre faste ansatte. Det er viktig at alle ansatte innehar lik kompetanse for å ivareta alle funksjoner ved ferieavvikling og fravær.

I tillegg til å saksbehandle søknader, er tjenesten en rådgivende instans for innbyggerne som har spørsmål knytta til kommunens helse- og omsorgstjenester. Avdelingens kommunikasjon skal oppfattes riktig av innbyggere med veldig ulike forutsetninger, og klarspråk er derfor en veldig viktig kommunikasjonsferdighet.

Selv om tjenesten i dag ivaretar sine oppgaver på en god måte, gjør et lavt antall ansatte den sårbar på lengre sikt. Demografiske endringer med flere eldre og økt tjenestebehov tilsier at kommunen må arbeide videre med tiltak som styrker bærekraft, kapasitet og fleksibilitet i tjenesten. Dette krever kompetanse innen geriatri. Det er behov for flere ansatte nå med slik kompetanse for å sikre god saksbehandling på alle søknader. Ikke like forventet har vi fått en økning av søknader og henvendelser innen yngre-omsorgen (barn, ungdom og unge voksne). Flere av disse søkerne har behov for store og omfattende tjenester, og koordinering av sitt tjenestetilbud. Dette krever at ansatte ved kontoret har kompetanse fra andre felt enn geriatri. Som følge av økt antall eldre er det forventa økt antall henvendelser innen eldreomsorg, det krever flere ansatte for å oppnå tilstrekkelig kvalitet på saksbehandlinga.

Forvaltningskontor kan også fremmes som et område der en kan vurdere interkommunalt samarbeid (felles tjenestetildeling), både for større fagmiljø, muligheter for større tverrfaglighet inn i kontoret, og å gjøre seg mindre sårbar ved fravær. Dette kan bli ytterligere mer relevant ved tjenestesammenslåing innen helse- og omsorg.

Tjenesten opplever ikke å ha noen utfordringer med søkere til de utlyste stillingene som har vært. Det er vanskelig å erstatte sykefravær med vikar, tjenesten er brukerrettet der arbeidsmengden er vanskelig å tilpasse sykefravær. Med få personer i tjenesten, og forventa langtidsfravær, fører det til sårbarhet.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst							
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	I Røros skal alle ha mulighet til god livskvalitet og folkehelse gjennom kultur, idrett og friluftsliv.						
	I Røros skal seniorer ha tilbud om tilpassede kulturaktiviteter og opplevelser.						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**4 582**	**4 582**	**4 582**	**4 582**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Helse og omsorg	1	1	1	1
Sum Tekniske justeringer			**1**	**1**	**1**	**1**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Intern flytting av budsjettrammer mellom virksomhetene		Helse og omsorg	-20	-20	-20	-20
Økning ressurs forvaltningskontor		Helse og omsorg	170	170	170	170
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**150**	**150**	**150**	**150**
Konsekvensjusteringer			**151**	**151**	**151**	**151**
Konsekvensjustert ramme			**4 733**	**4 733**	**4 733**	**4 733**
Nye tiltak						
Demografijusteringer 2027-2030		Helse og omsorg	0	500	5 286	5 631
Sum Nye tiltak			**0**	**500**	**5 286**	**5 631**
Nye tiltak og realendringer			**0**	**500**	**5 286**	**5 631**
Ramme 2027-2030			**4 733**	**5 233**	**10 019**	**10 364**

Sammendrag budsjett

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Intern flytting av budsjettrammer mellom virksomhetene

Intern flytting av rammer i tjenesteområdet.

Økning ressurs forvaltningskontor

Økning av ressurs med 50 % stilling på forvaltningskontoret med halvårseffekt i 2026 og helårseffekt fra 2027

Nye tiltak

Demografijusteringer 2027-2030

Røros kommunes kostnader innen oppvekstområdet har over flere år ligget høyere enn hva som er forventet i inntektssystemet. For å oppnå en mer korrekt fordeling av midler mellom omsorgs- og oppvekstområdene i kommunens budsjetter, justeres rammene for år 2-4 med forventede effekter av demografiendringer. Færre barn gir lavere rammetilskudd, og om ikke effekten av dette justeres i økonomiplanrammene, vil omsorgsvirksomhetene, som har en større andel av kommunens totale budsjett, bære en så stor andel av reduserte inntekter grunnet færre barn, at det i stor grad vil spise opp effekten av økte tilskudd som følger at befolkningen vil bestå av flere eldre.

Samfunn og beredskap

Kommunalsjefen har ordet

Røros kommune står midt i et krevende økonomisk landskap, men arbeidet med utvikling, innovasjon og kvalitet i tjenestene fortsetter.

På tvers av virksomhetene ser vi et tydelig felles mål, å sikre bærekraftige, trygge og tilgjengelige tjenester for innbyggerne, samtidig som vi forvalter samfunnets ressurser og leverer på samfunnsoppdraget.

Samfunn og beredskap for 2027

Rammeområdet samfunn og beredskap går inn i 2027 med en krevende økonomisk situasjon og et begrenset økonomisk handlingsrom. Rammeområdene står overfor økte kostnader, store behov og forventninger om gode og tilgjengelige tjenester, samtidig som budsjettene gir liten eller ingen mulighet til å håndtere uforutsette utgifter. Det stilles derfor høye krav til prioritering, økonomistyring og effektiv bruk av tilgjengelige ressurser. I 2027 må virksomhetene i enda større grad prioritere det mest nødvendige, og utvikling må i hovedsak skje innenfor eksisterende rammer.

Tekniske områder. Kritisk infrastruktur og konsekvenser for hele kommunen

Tekniske områder går inn i 2027 med et betydelig gap mellom oppgaver, vedlikeholdsbehov og tilgjengelige økonomiske rammer. Sommerens medieomtale av dårlig veistandard i Røros synliggjorde konsekvensene av et langvarig vedlikeholdsetterslep og begrensede ressurser til utbedring. Når budsjettene er marginale, må tiltak prioriteres strengt, og innbyggerne vil kunne merke dette gjennom utsatt vedlikehold, lengre ventetid på utbedringer og redusert standard på deler av infrastrukturen.

Tekniske områder er en forutsetning for at hele kommuneorganisasjonen skal fungere. Tjenestene ivaretar ikke bare veier, bygg, vann og avløp, men leverer også drift, vedlikehold og praktisk bistand til blant annet helse og omsorg, oppvekst og øvrige kommunale områder. Når tekniske områder må redusere aktivitet eller utsette oppgaver for å overholde tildelt budsjettramme, kan konsekvensene derfor bli merkbare langt utover eget tjenesteområde. Manglende vedlikehold, redusert kapasitet eller forsinkede utbedringer kan påvirke arbeidsforhold, framdrift og kvalitet i andre kommunale tjenester.

Samtidig må kommunen vurdere hvordan bygningsmassen best kan tilpasses framtidige behov og økonomiske rammer. Vedlikeholdsetterslepet på kommunale bygg er betydelig, og det vil være krevende å opprettholde dagens bygningsmasse uten økte ressurser. Salg eller avhending av bygg som kommunen ikke lenger har behov for, er derfor et viktig langsiktig tiltak som det arbeides med. Dette kan redusere framtidige kostnader til drift og vedlikehold, frigjøre ressurser og bidra til at innsatsen konsentreres om bygg som er nødvendige for kommunens tjenestetilbud. Slike vurderinger gjøres kontinuerlig og må ses i sammenheng med kommunens samlede arealbehov, framtidige tjenesteutvikling og kostnadene ved eventuelle tilpasninger før salg. Målet er en mer hensiktsmessig og økonomisk bærekraftig bygningsmasse over tid.

Utfordringen er dermed ikke bare hvordan tekniske områder skal løse sine oppgaver innenfor en stram økonomi, men hvordan kommunen samlet skal håndtere konsekvensene av at nødvendige behov overstiger tilgjengelige ressurser. For 2027 blir det avgjørende å synliggjøre hva som må prioriteres, hvilke oppgaver som eventuelt må utsettes, og hvilken risiko dette medfører for drift, verdier og tjenesteleveranser i hele organisasjonen.

Kultur og fritid

Kultur og fritid er viktig for å bygge identitet, fellesskap og tilhørighet i Røros. Kommunens unike kulturarv og levende kulturliv er viktige kvaliteter i lokalsamfunnet som har gitt Røros status som årets kulturkommune flere år på rad. Innenfor stramme budsjettrammer må tilbud, aktiviteter og tilskudd prioriteres nøye. Reduserte tilskudd til lag, foreninger og kulturaktører kan påvirke aktivitetsnivået og redusere muligheten til å opprettholde et bredt og inkluderende tilbud. Ytterligere reduksjoner kan særlig få konsekvenser for det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge, der deltakelse, mestring og trygge fellesskap er viktig. For å møte utfordringene må kommunen prioritere ressursene målrettet, videreutvikle samarbeidet med frivilligheten og andre aktører og vurdere hvordan eksisterende tilbud kan organiseres og gjennomføres mer effektivt. Målet er å opprettholde et tilgjengelig og inkluderende kultur og fritidstilbud innenfor de økonomiske rammene.

Rørosregionen Brann og redning

Rørosregionen brann og redning er et interkommunalt samarbeid med Røros kommune som vertskommune, og ivaretar brann og redningstjenester for Røros, Holtålen, Os og Tydal. Tjenesten omfatter døgnkontinuerlig beredskap, forebygging, feiing og tilsyn, og skal beskytte liv, helse, eiendom og kulturhistoriske verdier. Røros' status som verdensarvsted og den tette trehusbebyggelsen stiller særskilte krav til beredskap og brannsikring. Innenfor marginale økonomiske rammer må tjenesten prioritere strengt for å opprettholde nødvendig kompetanse, kapasitet og forsvarlig beredskap. Regionalt samarbeid, ny teknologi og samarbeid med helse og omsorgstjenestene skal bidra til god ressursutnyttelse og trygghet for innbyggerne.

Næringsutvikling er viktig for sysselsetting, bosetting og lokal verdiskaping. Kommunen skal være en konstruktiv samarbeidspartner for næringslivet og bidra til bærekraftig utvikling og grønn omstilling. Med begrensede ressurser må innsatsen prioriteres mot tiltak som gir størst samfunnsnytte, styrker lokale arbeidsplasser og ivaretar Røros sine natur og kulturverdier.

Verdensarven representerer unike kulturhistoriske verdier, fra den karakteristiske trehusbebyggelsen i Bergstaden til gruvene, kulturlandskapet og sporene etter kobberverkets historie. Verdensarvstatusen gir Røros et særlig ansvar for å bevare og videreutvikle disse verdiene. Dette stiller krav til langsiktig forvaltning, beredskap, vedlikehold og kompetanse, samtidig som Røros skal være et levende lokalsamfunn med rom for utvikling og næringsliv.

Samlet sett blir 2027 et år der rammeområdet samfunn og beredskap må håndtere krevende prioriteringer og tydeligere avgrensninger av hva kommunen kan levere innenfor sine økonomiske rammer. Målet er å opprettholde forsvarlige tjenester, ivareta kritisk infrastruktur og beredskap og forvalte kommunens verdier på en ansvarlig måte. Dette vil kreve tydelige prioriteringer, realistiske forventninger og forståelse for at enkelte behov og ønsker ikke kan imøtekommes umiddelbart. Samtidig må kommunen arbeide langsiktig for å forebygge større kostnader og sikre et økonomisk bærekraftig Rørossamfunn.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	57 438	58 745	58 745	56 385	58 661	58 661	58 661
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	69 240	40 859	40 859	40 266	41 827	41 727	41 727
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 546	4 366	4 366	5 074	4 366	4 366	4 366
Overføringsutgifter	19 304	6 564	6 564	5 319	7 564	7 564	7 564
Finansutgifter	17 574	1 055	1 055	700	1 055	1 055	1 055
Sum Driftsutgifter	**172 102**	**111 590**	**111 590**	**107 744**	**113 473**	**113 373**	**113 373**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-32 057	-29 653	-29 653	-23 102	-29 563	-29 563	-29 563
Refusjoner	-42 451	-14 734	-14 734	-16 745	-14 734	-14 734	-14 734
Overføringsinntekter	-3 736	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-20 471	-1 112	-1 112	-1 572	-1 112	-1 112	-1 112
Sum Driftsinntekter	**-98 716**	**-45 499**	**-45 499**	**-41 420**	**-45 409**	**-45 409**	**-45 409**
Sum	**73 386**	**66 090**	**66 090**	**66 325**	**68 064**	**67 964**	**67 964**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kultur og fritid styrker samfunnets identitet og bidrar til inkludering og fellesskap. Kino, kulturskole og fritidsaktiviteter skaper møteplasser, deltakelse og sosial samhandling, og bidrar til folkehelse og engasjement i lokalsamfunnet. Selv under stramme økonomiske rammer prioriteres tjenester med samfunnsverdi og tilgjengelighet for innbyggerne.

Innenfor stramme økonomiske rammer må tilbudene prioriteres nøye. Det er derfor viktig å ivareta de møteplassene og aktivitetene som har størst betydning for deltakelse, fellesskap og forebygging av utenforskap. Samtidig innebærer de begrensede rammene at det er krevende å opprettholde bredden og tilgjengeligheten i tilbudene.

Tekniske områder ivaretar kommunal infrastruktur, bygg, veier, vann og avløp, og leverer viktige drifts og vedlikeholdstjenester til hele kommuneorganisasjonen. Begrensede budsjetter, vedlikeholdsetterslep. Dyrtid og sårbarhet knyttet til nøkkelkompetanse gir krevende prioriteringer. Ikke alle behov kan dekkes innenfor dagens rammer, og utsatt vedlikehold og redusert kapasitet kan få konsekvenser både for innbyggerne og andre kommunale tjenester. Effektiv drift, god ressursutnyttelse, og tøffe prioriteringer innenfor tildelte økonomiske rammer blir derfor avgjørende for å klare å levere på samfunnsoppdraget.

Brann og redning: Brann og redningstjenesten beskytter liv, helse, eiendom og samfunnsverdier gjennom moderne beredskap, forebygging og opplæring. Utfordringer knytter seg til bemanning, geografi og ressurs avhengighet, særlig i spredt bygde områder. Interkommunalt samarbeid, teknologi og kontinuerlig kompetanseutvikling sikrer rask, målrettet og kostnadseffektiv beredskap for lokalsamfunnet.

Utfordringer og strategi

Felles utfordringer og prioriteringer i 2027

Rammeområde samfunn og beredskap går inn i 2027 med et svært begrenset økonomisk handlingsrom, samtidig som kravene til forsvarlige tjenester, sikkerhet, vedlikehold og utvikling består. Virksomhetene har marginale budsjetter og liten kapasitet til å håndtere uforutsette behov. Utfordringen er ikke bare å effektivisere, men å prioritere hva som må opprettholdes, hva som kan utvikles, og hvilke oppgaver som må utsettes eller reduseres. Dette vil kunne få merkbare konsekvenser både for innbyggerne og for kommunens interne tjenesteleveranser.

- **Økonomi og prioritering**

  Stramme budsjettrammer krever tydelige valg, streng økonomistyring og omprioritering. Nye tiltak må i hovedsak løses innenfor eksisterende rammer, og ikke alle behov kan imøtekommes.

- **Tekniske områder og infrastruktur:**

  Vedlikeholdsetterslep på veier og bygg, sammen med behov innen vann, avløp og kommunale eiendommer, gir økende risiko for høyere kostnader og redusert standard. Prioriteringer og utsatte tiltak vil kunne merkes av innbyggerne og påvirke tekniske områdets leveranser til helse, oppvekst og øvrige deler av organisasjonen.

- **Kompetanse og kapasitet:**
- Små fagmiljøer er sårbare ved fravær og turnover. Begrenset kapasitet stiller større krav til samarbeid, fleksibel oppgaveløsning og målrettet bruk av kompetanse for å opprettholde kvalitet og kontinuitet.
- **Digitalisering og innovasjon:**
- Teknologi og nye arbeidsformer skal bidra til enklere prosesser, bedre samhandling og mer effektiv ressursbruk. Utviklingen må prioriteres ut fra dokumentert nytte og gjennomføres innenfor tilgjengelige økonomiske og menneskelige ressurser.
- **Trygghet og beredskap:**
- Brann og redning skal ivareta døgnkontinuerlig beredskap og særskilte behov knyttet til Røros som verdensarvområde. Høye krav til kompetanse, utstyr og sikkerhet må møtes innenfor marginale rammer, samtidig som samarbeid og innovasjon, blant annet gjennom droneprosjektet og samhandling med helse og omsorg, skal bidra til å utvikle tjenestene.
- **Kultur og fritid:**
- Røros har et rikt kulturliv og har over flere år oppnådd sterke resultater på Norsk kulturindeks, med en andreplass i siste omtalte måling. Stramme rammer utfordrer bredden i tilbudet. Ytterligere reduksjoner kan svekke møteplasser og forebyggende tilbud for barn og unge, med konsekvenser for inkludering, mestring og tilhørighet.

Samlet viser utfordringsbildet at 2027 vil kreve tydeligere prioriteringer og realistiske forventninger til hva kommunen kan levere. Effektivisering, samarbeid og innovasjon er nødvendig, men kan ikke alene løse gapet mellom oppgaver og ressurser.

Politiske og administrative prioriteringer må derfor synliggjøre både hva som skal skjermes, hva som må nedprioriteres, og hvilke konsekvenser valgene får for innbyggere, tjenester og kommunens langsiktige økonomi.

Måltabell

Hovedmål	Delmål
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet
	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.
Rørosregionen er attraktiv for kompetent arbeidskraft og gir gode utviklingsmuligheter for den enkelte	Frivillig innsats og deltakelse blant eldre
Rørossamfunnet skaper livsglede	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn
	Legge til rette for mangfoldige bomiljø og boformer som ivaretar en variert befolkningssammensetning

Frivillig innsats og deltakelse blant eldre

- Arrangere dialog-/lyttemøter mellom de folkevalgte og de fem rådene: Ungdomsrådet, Råd for personer med nedsatt funksjonsevne, Internasjonalt råd, Eldrerådet og Samisk faggruppe.
- Bruke Røros kommunes Strategi for innbyggerdialog aktivt for å inkludere og involvere innbyggerne.
- Skape møteplasser for inkludering, for eksempel kafétreff og ulike aktiviteter eller arrangementer.
- Være en aktiv støttespiller og tilrettelegger for ulike arrangement som fremmer mangfold og inkludering, for eksempel Pride og Raasten Rastah.
- Støtte opp under ressursen som eldre som gruppe utgjør i frivillig arbeid i kommunen.

Rammeområdets arbeid med sammenhengen mellom kommuneplanens samfunnsdel og HØP

Mål og prioriteringer for 2027

Røros kommunes delmål i økonomi og handlingsplanen (HØP) bygger på gjeldende planer og strategier. Den krevende økonomiske situasjonen begrenser muligheten til å finansiere nye tiltak med friske midler. I 2027 vil arbeidet derfor i hovedsak rettes mot organisatoriske og faglige oppdrag, samarbeid og aktiviteter som kan gjennomføres innenfor eksisterende budsjettrammer. Virksomhetene skal følge opp målene gjennom konkrete prioriteringer i egen drift, med vekt på forebygging, inkludering, samhandling og god ressursutnyttelse. Delmålene fra kulturstrategien videreføres som en del av dette arbeidet.

Røros gir barn og unge en god oppvekst

Kommunen skal fremme mestring, tilhørighet og deltakelse gjennom tilgjengelige kultur og fritidstilbud, tidlig innsats og samarbeid gjennom BTI. Som samisk forvaltningskommune skal Røros også synliggjøre og videreføre samisk språk, kultur og identitet gjennom hele oppvekstløpet. Arbeidet skal bidra til å forebygge utenforskap og prioritere møteplasser og aktiviteter som gir barn og unge trygge fellesskap.

Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt

Kommunen skal ivareta og formidle kulturarven og bidra til et levende og inkluderende lokalsamfunn. Innenfor stramme økonomiske rammer prioriteres samarbeid, tilgjengeliggjøring og tiltak som styrker mangfold, deltakelse og lokal identitet.

Rørossamfunnet skaper livsglede

Kommunen skal legge til rette for at innbyggere i alle aldre og livssituasjoner kan delta i samfunns og kulturlivet. Forebyggende arbeid, inkluderende møteplasser og samarbeid med frivilligheten og andre aktører skal bidra til livskvalitet, mestring og tilhørighet.

Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling

Kommunen skal styrke dialog, åpenhet og medvirkning gjennom samarbeid mellom innbyggere, folkevalgte, næringsliv, frivillighet og administrasjon. God samhandling skal bidra til helhetlige prioriteringer, bedre ressursutnyttelse og utvikling av lokalsamfunnet innenfor tilgjengelige rammer.

Oppfølging i 2027

Målene skal følges opp gjennom tydelige faglige og organisatoriske oppdrag i virksomhetene. Det legges vekt på å prioritere tiltak med stor samfunnsverdi, utnytte eksisterende ressurser bedre og synliggjøre resultater og eventuelle begrensninger. Nye tiltak som krever økte bevilgninger, må vurderes opp mot kommunens økonomiske handlingsrom og vedtas særskilt.

Driftsbudsjett fordelt på endringskategorier

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**66 090**	**66 090**	**66 090**	**66 090**
Tekniske justeringer	798	798	798	798
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	-491	1 248	1 148	1 148

Konsekvensjusteringer	**307**	**2 046**	**1 946**	**1 946**
Konsekvensjustert ramme	**66 397**	**68 136**	**68 036**	**68 036**
Nye pålegg	873	873	873	873
Politiske vedtak	-945	-945	-945	-945
Nye tiltak og realendringer	**-72**	**-72**	**-72**	**-72**
Ramme 2027-2030	**66 325**	**68 064**	**67 964**	**67 964**

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Utskifting av gatelys

Styring av gatelys er utfordrende på Røros da det historisk er gjort noen snarveier. Det er behov for både å etablere bedre styring og og utskifting til LED armatur mange plasser. Dette er tidkrevende arbeid som vil gå over flere år. Gevinst i andre enden er godkjent belysning som kan styres etter døgnets ulike tider

Sammendrag budsjett

Virksomhetenes arbeid viser et helhetlig fokus på å møte framtidens behov med ansvarlighet og utviklingsvilje. Røros kommune står overfor store økonomiske utfordringer, men legger samtidig vekt på å sikre tjenester som styrker livskvalitet, trygghet og samfunnsutvikling innenfor tildelte budsjettrammer.

Kulturfeltet bidrar til fellesskap, identitet og inkludering, mens de tekniske områdene ivaretar grunnleggende tjenester som vann, avløp, infrastruktur og arealforvaltning, som er avgjørende for bærekraftige lokalsamfunn. Brann og redningstjenesten sikrer beredskap og trygghet gjennom kompetanse, samarbeid og moderne løsninger.

Felles strategier handler om smartere oppgaveløsning, digitalisering, samarbeid på tvers og investering i kompetanse. Dette gir grunnlag for en framtidsrettet kommune som ivaretar innbyggernes behov, styrker lokalsamfunnets motstandskraft og legger til rette for langsiktig og bærekraftig samfunnsutvikling.

Samfunn og beredskap - omstilling, prioriteringer og konsekvenser innen stramme økonomiske rammer

Rammeområdet samfunn og beredskap går inn i 2027 med stramme økonomiske rammer og behov for å tilpasse tjenestene til et mer bærekraftig driftsnivå. Virksomhetene har gjennomført og planlagt flere tiltak for å redusere kostnader, blant annet gjennom redusert bemanning, endrede arbeidsprosesser, lavere driftsnivå og reduserte tilskudd.

Innen **teknisk** er bemanningen redusert med over sju årsverk de siste to årene, vintervedlikeholdet er tilpasset, og det arbeides med en politisk bestilling om omklassifisering av kommunale veier. Samtidig er vedlikeholdsetterslepet på veier og bygninger betydelig, og manglende utbedringer kan føre til dårligere framkommelighet og i verste fall behov for å stenge veier av hensyn til sikkerheten. Innen plan,

byggesak og oppmåling øker saksmengden og kravene til saksbehandling, mens begrensede ressurser gjør det krevende å sikre nødvendig fagkompetanse og følge opp alle oppgaver. Det kan bli behov for å justere gebyrer for å dekke kostnader der regelverket åpner for det. Det arbeides med flere energisparende tiltak for å redusere driftskostnadene, blant annet ved å slå av gatelys i sommerhalvåret, oppgradere og skifte ut eldre gatelys til moderne LED-anlegg og gjennomføre andre energi effektiviseringstiltak i samarbeid med kommunens øvrige virksomheter. Tiltakene skal bidra til lavere energiforbruk og mer effektiv drift over tid.

Innen **kultur** halveres tilskuddene til idrett, lag, foreninger og arrangement sammenlignet med 2026, og bemanningen ved Storstuggu reduseres med 50 prosent stilling. Dette kan gi mindre aktivitet, færre tilbud og økt belastning på ansatte, og kan særlig ramme frivilligheten og tilbud til barn og unge.

Rørosregionen **brann og redning** skal samtidig opprettholde en forsvarlig beredskap gjennom effektiv ressursbruk, kompetanseutvikling og regionalt samarbeid. Etterslep på feiing og tilsyn må følges opp, og modernisering av det utdaterte bybrannanlegget i Røros sentrum vil kreve betydelig innsats og finansiering i planperioden.

Samlet har virksomhetene strukket ressursene gjennom omstilling og effektivisering for å møte budsjettrammene. Handlingsrommet for ytterligere innsparinger er begrenset, og konsekvensene kan bli redusert vedlikehold, lavere aktivitetsnivå og økt press på medarbeiderne. Det vil derfor være nødvendig med tydelige politiske prioriteringer mellom løpende drift, vedlikehold, tjenestetilbud og investeringer for å sikre forsvarlige tjenester og beredskap over tid.

For mere detaljert informasjon, se under kapitler til virksomhetene.

Investeringstabell

Beløp i 1000

	Samlede prosjektbeløp	Økonomiplan				Sum Økonomiplan
Investeringsprosjekter	Tidligere bevilget	2027	2028	2029	2030	2027-30
Anleggsbidrag på utbygging av nettstasjoner	1 750	800	0	0	0	800
Enøk i kommunale bygg og anlegg	3 250	1 200	0	0	0	1 200
Feieutstyr/brøyte/strøutstyr	3 050	1 150	0	0	0	1 150
Kirkegårdsutstyr	0	480	0	0	0	480
Kirkemurer	19 000	2 500	2 500	2 500	0	7 500
Kommunale veier	12 815	6 500	0	0	0	6 500
Utbygging av returpunkter med sortering	3 700	800	0	0	0	800
Utskifting av armatur kommunale gatelys	4 300	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Utskifting biler	830	0	0	0	400	400
Utvendig istandsetting Røros Kirke	0	210	210	210	0	630
Velferdsteknologi	5 358	1 200	0	0	0	1 200
Sum investeringsprosjekter	**54 052**	**15 840**	**3 710**	**3 710**	**1 400**	**24 660**

Investeringsbudsjett

Anleggsbidrag på utbygging av nettstasjoner

Med utvikling av grønt industriområde i Havsjøveien må vi sørge for at området ligger klart for etablering av energiløsninger som vil skape symbioser og delingsmodeller som gjør det attraktivt for næring og industri å etablere seg i næringsparken.

Det må påregnes et anleggsbidrag for eventuell etablering av større eller flere trafoer for å øke kapasiteten på næringsarealet.

Enøk i kommunale bygg og anlegg

Det har vært jobbet kontinuerlig med ulike tiltak for å redusere energiforbruk i kommunale bygg og anlegg siden 2015. Det som tidligere var EPC prosjekt er ferdigstilt, men det er fremdeles mye som kan gjøres for å spare energiforbruk, noe som gir positivt utslag på miljøregnskap og økonomi. I stedet for å lage en rekke med små prosjekter samles de i en investeringspost som navnes Enøk tiltak i kommunale bygg og anlegg.

Det er stor utvikling på området og ny og mer effektiv teknologi erstatter eldre, slik at med den eiendomsmassen kommunen har er det nesten et kontinuerlig arbeid å forbedre eller erstatte tekniske anlegg. Dette krever noen investeringer, men det gir ofte god avkastning på driftskostnader og miljø. Slike prosjekt er ofte også tilskuddsberettiget

Prosjekter som fortsatt er aktuelle er solcelleanlegg på kommunale bygg, varmesystemer og grunnvarme, styringssystemer, moderne belysning (gjelder gatebelysning også) med styringsmuligheter. Det er gjennomført flere tiltak med bl.a. energibrønnpark for Gjøsvika sykehjem. Bergvarme i renovasjonsgarasje og garasjeanlegg på BRS. Tiltak gymsal Glåmos, varmepumper Brekken skole. Høsten 2026 ligger det ute anbud på etablering av ny lysteknologi med styring på Sundveien skole. Moderne lysteknologi er lavthengende og gir god effekt. Dette kommer vi til å jobbe videre med i 2027 på bygninger det er aktuelt.

Tiltak som er gjennomført har gitt gode innsparinger på energiforbruk. Med prisutviklingen som har vært på strøm har det ikke gitt økonomisk vinning som ønsket, men en betydelig andel unngåtte kostnader.

Feieutstyr/brøyte/strøutstyr

Det er utarbeidet en utskiftingsplan på utstyr til veivedlikehold og renovasjon frem til 2029 Se vedlagt dokument for detaljer.

i 2027 er det er ønskelig å kjøpe en ny brukt traktor som er egnet for brøyting med plog. Dette vil gi en langt mer effektiv brøyting i boligfelt. I tillegg ønsker vi å selge eldre biler og utstyr.

kjøp

Traktor 1.800.000,-

Salg, traktor, krokbil, tippbil og diverse mindre utstyr - 885.000,-

Kirkegårdsutstyr

Vi er forholdsvis godt oppdatert med utstyr, men traktor, gravemaskin og håndfres er henholdsvis i fra 2002, 1998 og 2005. Traktoren holder nok i noen år fremover, men dette er mer tvilsomt når det gjelder gravemaskinen og håndfres.

Gravemaskin brukt: 350 000,-

Håndfres ny: 130 000,-

Kirkemurer

Tidligere vedtatt investering. Tiltaket gjelder sikring murene rundt Røroskirka som i dag er i svært dårlig forfatning på mange steder. Her finnes rapport som viser investeringsbehovet for økonomiplanperioden.

Kommunale veier

Som forebyggende klima og miljøtiltak må flere veier oppgraderes med større stikkrenner og grøfting. Slike tiltak vil spare kommunen for store driftskostnader pga ødeleggelser ved store overvannsmengder.

2026 : Ny skiltplan for Røros sentrum + innkjøp av en del nødvendige trafikkskilt. Det er usikkerhet i hvor godt hjemlet dagens trafikkskilting er, og derav gyldighet. videreføres over i 2027

2027:

Ny vei Tollef Bredals vei

Veistrekket fra krysset ved europris frem til bru over Hitterelva har ikke fortau og belysning. Det er tidvis stor ferdsel av myke trafikanter på strekket. Mye som følge av aktivitet på Øra idrettsanlegg og bobilparkering, men det er også et strekke som brukes hyppig av skolebarn. Det ønskes etablert ny vei med veibredde på 5,5 meter, med tilhørende fortau og belysning. Tiltaket er foreslått i økonomiplanen på bakgrunn av henstilling i sak 005/26 fra Trafikksikkerhetsutvalget.

Utbygging av returpunkter med sortering

Gjennom arbeidet med kommunedelplan for Røros bergstad ser vi på reduksjon og strategisk plassering av returpunkt for kildesortering. Dette er i hovedsak tilbud for fritidsboende og en begrenset gruppe fastboende. Vi ser at flere returpunkt blir misbrukt, både av noen som ikke skal bruke disse (næringsdrivende) og at det settes igjen en del som skal til avfallsmottak ved Fias eller Westgaard.

Det er ønskelig å etablere overvåkning og inngjerding på noen av returpunktene. Slik det er gjort i noen av våre nabokommuner

Utskifting av armatur kommunale gatelys

Utskifting av gatelysarmaturer. mye av dagens gatelys har gammel og utgått teknologi. utskifting vil medføre bedre belysning, energibesparing og økt levetid. Det er også behov for å bytte master og

armaturer langs fylkesveier i Brekken og ved Kokkvollen. Det er en forutsetning at disse byttes før fylkeskommunen tar over drift av disse.

I 2026 er det gjennomført en betydelig jobb med kartlegging av gatelys hvor de er lagt inn i kartløsning med tilstand på stolper, armatur, tennskap og kabler.

I 2027 vil det legges opp til en plan for utskifting til strekker med ny teknologi på styring og belysning. Det vil i en helhetlig plan også avklares hvor en ønsker å ha gatelys og ikke.

Utskifting biler

Årlig utskifting av utstyr eller kjøretøy som benyttes i tekniske områder. i 2030 er det tenkt å kjøpe ut en leasingbil. Legger inn antatt utkjøpspris på 400 000,- ved avsluttet leasingavtale

Utvendig istandsetting Røros Kirke

Røros kirkelige fellesråd har fått støtte fra Kirkebevaringsfondet til to forprosjekt (se vedlegg). Det innebærer at Røros kirke vil søke fondet om et hovedprosjekt med søknadsfrist 4.november 2025 og oppstart våren 2026.Kommunen har tidligere signert en intensjonsavtale om dette prosjektet. For å få støtte må kommunen vanligvis bidra med 50%. Men i tilfelle Røros som er en Robek-kommune reduseres støtten til 10% i følge saksbehandler ved kirkebevaringsfondet.

Det vil også søkes om et hovedprosjekt om å istandsette Røros kirke utvendig. Her forventes det at kommunen selv må bidra med en prosentandel (med Robekreduksjon). Det søkes om støtte til hovedprosjektet eksteriør høsten 2025, med oppstart i 2026. 6 300 000 kroner total tak i 2026- 2027 og 2028 der kommunens bidrag vil være 630 000 i løpet av tre år.

Velferdsteknologi

Ny felles anskaffelse i samarbeid med Tr.heim kommune, prosjektarbeid med fremtidig målbilde med bruk av teknologi lønnes her. Dette fases ut som investeringskostnad fra og med 2028.

Sykefravær og deltid

Mål for sykefravær 2027

Rammeområdet har sammen med selvkostfinansierte områder har for 2027 mål om 4,18 % sykefravær eller mindre. Målet for rammeområdet er et aggregert mål ut fra mål virksomhetene har satt seg, og er satt ut fra kjente forhold og erfaringsmessige tall. Det er til enhver tid et mål å ha minst mulig sykefravær. Se også omtale av sykefravær i kapittel “Organisasjon og styring"

Mål for arbeidet med deltid

Virksomhetene i rammeområdet har arbeidet med å redusere deltid over tid, og mesteparten av deltidsbruken er enten knyttet til individuelle valg eller turnus. Innenfor gjeldende økonomiske rammer er det vanskelig å endre denne deltiden.

Pr 1.7.2026 hadde tjenesten 19 medarbeidere med frivillig eller ufrivillig deltid (Deltid under frivillig brannvesen er ekskludert fra deltids-statistikken) . Dette utgjør 21,6 % deltid i rammeområdet. For 2027 er målet ingen endring i deltiden sett opp mot kartlegging 1.7.2026.

Lærlinger

Det er planlagt følgende rekruttering av lærlinger i økonomiplanperioden. Innen samfunn og beredskap skjer rekruttering av lærlinger fortløpende etter behov og tilgjengelig kapasitet.

ÅR	Antall lærlinger
2027	1 lærling på brann og redning/feiing
2028	Løpende rekruttering ved behov
2029	Løpende rekruttering ved behov
2030	Løpende rekruttering ved behov

Næring og landbruk

Innledning

Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for næringsutvikling og verdiskaping. Gjennom god dialog med næringslivet, arealplanlegging, infrastruktur, kompetanseutvikling og samarbeid med regionale aktører skal kommunen bidra til gode rammevilkår for eksisterende og nye virksomheter. Arbeidet handler først og fremst om å legge til rette for utvikling, vekst og attraktive arbeidsplasser innenfor kommunens ansvarsområder og virkemidler.

Et mangfoldig og konkurransedyktig næringsliv er avgjørende for verdiskaping, sysselsetting og bosetting i Røros kommune. Kommunen har en viktig rolle som tilrettelegger, samarbeidspartner og samfunnsutvikler, og skal bidra til gode og forutsigbare rammebetingelser for eksisterende virksomheter og nyetableringer.

Røros har et variert næringsliv med sterke tradisjoner innen industri, reiseliv, kultur, matproduksjon, handel, teknologi og håndverk. Kommuneplanens samfunnsdel har «Med tradisjon for sirkulær verdiskaping» som et sentralt satsingsområde. Dette innebærer at næringsutviklingen skal bygge på bærekraftig ressursbruk, grønn omstilling, kompetanse og sysselsetting, samtidig som hensynet til natur, kulturmiljø og verdensarven Røros Bergstad og Cirkumferensen ivaretas.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	880	1 062	1 062	1 107	1 475	1 475	1 475
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 332	0	0	0	0	0	0

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 801	2 861	2 861	3 234	2 861	2 861	2 861
Overføringsutgifter	1 580	1 270	1 270	0	1 270	1 270	1 270
Finansutgifter	4 635	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**14 228**	**5 193**	**5 193**	**4 341**	**5 605**	**5 605**	**5 605**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-142	0	0	-0	-0	-0	-0
Refusjoner	-4 026	-1 270	-1 270	-0	-1 270	-1 270	-1 270
Overføringsinntekter	-3 736	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 661	-1 062	-1 062	-1 068	-1 062	-1 062	-1 062
Sum Driftsinntekter	**-11 566**	**-2 332**	**-2 332**	**-1 068**	**-2 332**	**-2 332**	**-2 332**
Sum	**2 662**	**2 861**	**2 861**	**3 273**	**3 273**	**3 273**	**3 273**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Næringskoordinatoren er organisatorisk plassert i kommunedirektørens stab, under kommunalsjef for organisasjon og samfunn. Næringskoordinatoren har ansvar for å legge til rette for næringsutvikling, stimulere til verdiskaping og bidra til vekst vekst og utvikling i kommunens og regionens næringsliv.

En sentral del av arbeidet er å være bindeledd mellom næringslivet, kommunen og øvrige samfunnsaktører. Gjennom bedriftsbesøk, næringsmøter og løpende dialog arbeider næringskoordinatoren med å identifisere utfordringer og utviklingsmuligheter, legge til rette for samarbeid og bidra til gode og forutsigbare rammebetingelser. Arbeidet omfatter også tilrettelegging for nyetableringer, utvikling av eksisterende virksomheter og tiltak som styrker Røros som en attraktiv kommune for bosetting og næringsvirksomhet.

Næringskoordinatoren ivaretar også funksjonen som kommunens eiersekretariat. Dette innebærer oppfølging av kommunens eierskapspolitikk og løpende administrativ oppfølging av kommunens eierskap i selskapet. Ordføreren er kommunens eierrepresentant.

Kommunens næringsarbeid styrkes gjennom kjøp av rådgivningstjenester for rådgivningstjenesten til næringslivet, den såkalte 1.-linjetjenesten for næring og ved behov for prosjektledelse for næringsrelaterte utviklingsprosjekter. Det er også et omfattende tverrfaglig samarbeid med andre kommunale fagområder, særlig plan og tekniske tjenester og planavdelingen. Dette er viktig for arbeidet med næringsarealer, infrastruktur og tilrettelegging for etablering og videreutvikling av næringsvirksomhet.

Kommunen samarbeider med regionale og nasjonale utviklingsaktører og virkemiddelapparatet for å bidra til kompetanseutvikling, innovasjon og grønn omstilling. Arbeidet omfatter blant annet utvikling av næringsarealer og oppføling av næringsrelaterte utviklingsprosjekter.

Verdensarvstatusen gir Røros og Circumferensen særlige muligheter for verdiskapning innen blant annet reiseliv, kultur, håndverk og primærnæringene.

Utfordringer og strategi

Røros har et mangfoldig næringsliv med gode tradisjoner og betydelige utviklingsmuligheter. For å videreutvikle næringslivet og sikre framtidig verdiskaping er det viktig å arbeide aktivt med å møte endringer i befolkningssammensetning, rekruttering og tilgang på kompetanse og arbeidskraft. Å gjøre Røros attraktiv for etablering, bosetting og arbeid er sentralt i dette arbeidet. Tilgang på boliger, egnede næringsarealer og god infrastruktur er viktige forutsetninger for videre vekst og utvikling.

Digitalisering, teknologiutvikling og økte klima- og miljøkrav gir næringslivet behov for omstilling, kompetanseutvikling og innovasjon, men åpner samtidig for nye muligheter. Røros har gode forutsetninger for å videreutvikle eksisterende næringer og legge til rette for nye satsinger innen blant annet grønn industri, sirkulær økonomi og bærekraftig verdiskaping.

Kommunens viktigste bidrag er å være en aktiv tilrettelegger og samarbeidspartner for næringslivet. Gjennom god dialog, forutsigbare rammevilkår, arealplanlegging, infrastruktur og samarbeid med regionale og nasjonale utviklingsaktører skal kommunen bidra til å utløse muligheter og legge til rette for utvikling. Innenfor kommunens økonomiske rammer må innsatsen prioriteres mot områder der kommunen har virkemidler og kan bidra til langsiktige positive effekter for næringslivet og lokalsamfunnet.

Prioriterte områder:

1. Næringsarealer og infrastruktur

Legge til rette for utvikling av eksisterende og nye næringsarealer, med særlig vekt på Havsjøveien og andre aktuelle utviklingsområder. Forutsigbare planprosesser og god samordning mellom kommunale fagområder skal bidra til å styrke næringslivets utviklingsmuligheter.

2. Bedriftsrettet næringsutvikling, kompetanse og rekruttering

Videreutvikle dialogen med næringslivet gjennom bedriftsbesøk, næringsmøter og oppfølging av utviklingsinitiativ. Kommunen skal bidra til at bedriftene får tilgang til relevante virkemidler, kompetanse og samarbeidspartnere. Samarbeid om rekruttering og kompetanseutvikling skal bidra til å styrke næringslivets konkurransekraft og Røros som et attraktivt sted å bo og arbeide.

3. Grønn omstilling og bærekraftig verdiskaping

Stimulere til innovasjon, energieffektivisering og sirkulær økonomi gjennom samarbeid med næringslivet og relevante virkemiddelaktører, blant annet Enova. Arbeidet skal bygge på kommuneplanens mål om sirkulær verdiskaping og bidra til at næringsutviklingen skjer innenfor rammene av hensynet til natur, miljø og verdensarv.

4. Reiseliv, besøksstrategi og regionalt samarbeid

Videreføre arbeidet med en helhetlig besøksstrategi som skal balansere verdiskaping, besøksaktivitet og hensynet til lokalsamfunn, natur og kulturarv. Samarbeidet med reiselivsnæringen, nabokommuner og regionale utviklingsaktører skal bidra til bærekraftig utvikling og økt lokal verdiskaping.

5. Kommunalt eierskap og eierstyring

Følge opp kommunens eierskap i selskaper i tråd med vedtatt eierskapspolitikk og eierskapsmelding. Arbeidet skal bidra til god eierstyring, tydelige eierforventninger og langsiktig verdiskaping, samtidig som kommunens interesser og samfunnsmessige mål ivaretas.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst							
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	Legge til rette for mangfoldige bomiljø og boformer som ivaretar en variert befolkningssammensetning						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**2 861**	**2 861**	**2 861**	**2 861**
Konsekvensjustert ramme			**2 861**	**2 861**	**2 861**	**2 861**
Nye pålegg						
Justering rammer interkommunale tjenester		Samfunn og beredskap	412	412	412	412
Sum Nye pålegg			**412**	**412**	**412**	**412**
Nye tiltak og realendringer			**412**	**412**	**412**	**412**
Ramme 2027-2030			**3 273**	**3 273**	**3 273**	**3 273**

Sammendrag budsjett

Røros har et mangfoldig og tradisjonsrikt næringsliv med sterke miljøer innen industri, reiseliv, kultur, matproduksjon, teknologi, handel og håndverk. Dette gir kommunen et godt utgangspunkt for videre utvikling, verdiskaping og attraktive arbeidsplasser. Samtidig gir endringer i befolkningsutvikling, rekruttering, kompetanse, bolig tilgang og tilgang på næringsarealer behov for aktiv tilrettelegging og samarbeid.

Kommunen skal være en positiv og aktiv medspiller for næringslivet. Gjennom god dialog med bedriftene, tilrettelegging for næringsarealer, bedriftsrettet utviklingsarbeid og samarbeid med regionale og nasjonale virkemiddel aktører skal kommunen bidra til gode rammevilkår for eksisterende og nye virksomheter. Kommunen skal også bidra til å synliggjøre muligheter, koble aktører og legge til rette for utvikling og etablering.

Grønn omstilling, bærekraftig reiselivsutvikling og videreutvikling av Røros som en attraktiv bo-, arbeids og besøkskommune er sentrale satsingsområder. God forvaltning og oppfølging av kommunens eierskap skal også bidra til langsiktig verdiskaping og samfunnsutvikling.

Innenfor kommunens økonomiske rammer skal ressursene brukes målrettet, samtidig som mulighetene i samarbeid med næringslivet og regionale og nasjonale aktører utnyttes. Målet er å bidra til et robust, bærekraftig og konkurransedyktig næringsliv som skaper arbeidsplasser, bolyst og framtidige utviklingsmuligheter for Røros.

Kultur og fritid

Innledning

Røros første kulturplan ble vedtatt i kommunestyret i juni 2017. I oktober 2024 ble denne planen revidert, og det medførte både en ny planstatus og endret struktur. Kulturplanen endret status til kulturstrategi. Kulturstrategiens formål er å beskrive hvordan Røros kommune best kan være en aktiv kulturaktør og en aktiv samarbeidspartner og tilrettelegger for det frivillige og profesjonelle kulturlivet i kommunen. Den skal synliggjøre viktigheten av Røros som en kulturell møteplass, og forankre kulturens rolle i samfunnsutviklingen. Videre vil strategien også fremheve kulturens egenverdi. Kulturstrategien vil si hva som er kommunens ansvar og hvilke prioriteringer som er gjort innenfor de forskjellige kulturområdene, hvordan man kan ivareta det historiske, legge til rette for nåtidens og utvikle framtidas kulturkommune. Visjonen til Røros kommune er «Pulsen i fjellet», og beskriver Rørossamfunnet som *kulturell, inkluderende, stolte, engasjerte og hvor dugnadsånden pulserer*. Disse verdiene ligger til grunn for visjonen. Kvaliteter som kultur, verdensarv og industri er Rørossamfunnets sin identitet.

Kulturstrategien skal være et strategisk styringsdokument for kommunens kulturpolitikk i årene som kommer. Strategien skal bidra til:

- Fastsette mål og strategier for kommunens arbeid på kulturområdet i perioden. Kostnadskrevende tiltak synliggjøres i handlings- og økonomiplan (HØP), og andre tiltak synliggjøres i virksomhetsplanene.
- Synliggjøre status og utviklingsbehov på kulturområdet.
- Sikre at det er sammenheng mellom kulturarbeidet og kommunens øvrige strategier og planer.
- Sørge for samhandling mellom kommunen og øvrige samarbeidspartnere innenfor kulturfeltet.

Når virksomhet for kultur og fritid arbeider med kunst og kultur, legger vi det utvidete kulturbegrepet til grunn. Med det mener vi områdene musikk, litteratur og bibliotek, teater og drama, film og kino, dans, leik, idrett og aktivitet, bildende kunst, estetikk og arkitektur og kulturarv. Begrepet dekker både amatørvirksomhet og profesjonell utøvelse.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	11 746	11 114	11 114	11 856	10 891	10 891	10 891
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	17 392	2 824	2 849	2 728	3 153	3 153	3 153

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 633	1 125	1 125	970	1 125	1 125	1 125
Overføringsutgifter	4 578	1 680	1 680	1 405	2 680	2 680	2 680
Finansutgifter	663	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**36 012**	**16 743**	**16 768**	**16 959**	**17 848**	**17 848**	**17 848**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-4 310	-5 916	-5 916	-6 017	-5 916	-5 916	-5 916
Refusjoner	-6 143	-1 525	-1 525	-1 535	-1 525	-1 525	-1 525
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-488	-50	-50	-50	-50	-50	-50
Sum Driftsinntekter	**-10 941**	**-7 491**	**-7 491**	**-7 602**	**-7 491**	**-7 491**	**-7 491**
Sum	**25 071**	**9 252**	**9 277**	**9 357**	**10 357**	**10 357**	**10 357**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kulturadministrasjonen

I kulturadministrasjonen ligger det overordnede ansvaret for hele virksomheten. I hovedtrekk kan vi si at dette dekkes av budsjettkapitlene som vises i punktlisten under her:

- museum og kulturvern
- idrett, friluftsliv og mosjon
- barne- og ungdomsarbeid (kultur)
- øvrige kulturformål
- Ratvolden og Falkberget.

I tillegg har vi ansvar for økonomi, saksbehandling, utredninger, ulike prosjekter mm. Vi forholder oss også til andre planer som generelt gjelder i kommunen. Her kan nevnes; folkehelseplan, klima- og miljøplan og næringsplan. strategi for barn og unge ogstrategi for mangfold og inkludering. Det ligger i hovedsak til kulturadministrasjonen å følge opp disse planene i det daglige arbeidet i virksomheten.

Bibliotek

Biblioteket er et av de viktigste møteplassene i samfunnet, og benyttes av alle aldersgrupper.

Under mottoet "kultur for lesing", jobber de ansatte ved Røros bibliotek med og for mennesker i alle aldre. Vi skaper leseglede hos barn og voksne gjennom våre aktiviteter og arbeid innen formidling, informasjon, kunnskap, litteratur, demokrati og ulike arrangement. Mulighetsrommet ligger innenfor de økonomiske og personalmessige rammene vi til enhver tid er i besittelse av.

Våre innbydende og sentrale lokaler brukes mye av både fastboende, turister og hyttefolk. Folk er veldig begeistret for det nye biblioteket. Både utlån, besøk og antall brukere har økt betydelig etter at vi åpnet. Tilbudet om tilgang til meråpent er veldig populært.

Storstuggu og kino

Storstuggu er et kombinert flerbruksbygg som både er et moderne konferansesenter og et regionalt kulturhus. Storstuggu har et bredt tilbud til publikum, fordelt på kultur-/sceneprogram og kinoprogram, og det arrangeres konserter, revyer, teater og ulike show gjennom hele året. Av disse arrangementene er omtrent halvparten produsert lokalt, mens resten er innleide eller kjøpte produksjoner. Vi har ca. 60 kulturarrangementer i året, samtidig som vi har kino daglig, bortsett fra lørdag. Arbeidsoppgaver i vår

avdeling er derfor programmering, booking og kontakt med brukere, booking av møterom, avtaler med involverte parter, markedsføring av arrangementer, rigging og klargjøring for utleie.

Ungdommens hus

Ungdommens hus (UH) skal være et attraktivt og rusfritt møtested og aktivitetssenter for ungdom i alderen 8. trinn til 18 år. Ungdommens Hus er en lavterskelarena for medvirkning og demokrati der alle skal inkluderes. De unges egne ønsker, interesser og ideer er det viktigste. Det at de unge treffes, prater sammen og skaper nye relasjoner, er den viktigste fritidsklubbfaktoren for å skape trivsel, trygghet og toleranse. Det stilles ingen krav til prestasjoner og ferdighetsnivå.

Ungdommens hus har åpent 3 kvelder i uka. UH arrangerer konserter, arrangement og aktivitetsdager med jevne mellomrom, i tillegg et samarbeid om Røros kulturskole sitt Vårslepp-prosjekt.

UH har også et overordnet ansvar for Ungdomsrådet, MusikkBrakka Røros og UKM Røros.

På UH har vi positive, kunnskapsrike og trygge fagarbeidere som ivaretar de unges behov. Med fokus på arbeidsoppgaver som planlegging, tilrettelegging, oppmuntring og veiledning.

Frivilligsentral

Røros Frivilligsentral er samlokalisert med biblioteket, og flyttet inn i nye lokaler i desember 2023. Frivilligsentralens (FVS) oppgave og ansvarsområde er å legge til rette for ulike former for frivillighet. FVS skal være en lokalt forankret møteplass for de av kommunens innbyggere som ønsker det. Den skal drives ut fra lokale forutsetninger og behov, og være et bindeledd mellom ulike kommunale virksomheter og frivillige. FVS samarbeider med virksomheter i kommunen, lag & organisasjoner, og frivillige. FVS stiller med møterom for lag & foreninger, og låner ut rom til aktiviteter, etter de forespørslene som kommer og mulighetene sentralen har. FVS initierer, mobiliserer og samordner frivillig innsats i et samarbeid mellom frivillige ildsjeler, lag/foreninger og det offentlige. De frivillige skal være et supplement til kommunale tjenester. FVS drifter BUA (tidligere utstyrsentralen) sammen med Os Frivilligsentral

FVS skal drives etter de retningslinjer vi har for drift fra KUD/Norges Frivilligsentraler, og kommunalt planverk.

Kulturskole

Kulturskolen skal gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet til alle barn og unge som ønsker det. Formålet med opplæringa er å lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstneriske uttrykk. Kulturskolen har et særlig ansvar for å ivareta og videreutvikle lokal tradisjonskulturen, herunder også den samiske. Røros kommune har vedtatt en temaplan om kulturskolen. Denne er styrende for vårt arbeid.

Kulturskolen er et lokalt ressurssenter og en samarbeidende aktør på et bredt spekter i kommunen. I tillegg til dette samarbeider vi tett med avdelinger innenfor egen virksomhet, og vi samarbeider også nært med oppvekst- og helsesektoren i kommunen. Kulturskolen har de senere årene lagt særlig vekt på utvikling innen samisk kunst og kultur og innen musikk og helse – musikkterapi.

Utfordringer og strategi

Kulturstrategi i Røros kommune

I oktober 2024 vedtok kommunestyret en ny kulturstrategi. Denne nye strategien bygger på en revidering av kommunens første kulturplan som ble vedtatt i kommunestyret i 2017. Strategien følger samme oppbygging som tidligere plan, og deler innsatsområdene opp i følgende overskrifter:

- Fritidskulturlivet og frivillighet
- Idrett, aktivitet og friluftsliv
- Barn og unge
- Samisk språk og kultur
- Arrangementskommunen
- Kulturarenaer og møteplasser
- Verdensarv, museum og immateriell kulturarv
- Kulturelle og kreative næringer
- Folkehelse
- Kunst i kommunen
- Seniorkultur

Strategien beskriver på et overordnet nivå hvor innsatsen skal settes inn. Tiltak som knyttes til disse strategiene blir beskrevet i handlings og økonomiplan (HØP) og i virksomhetsplanene.

Nedenfor er det beskrevet noen utvalgte utfordringer og oppgaver fra kulturområdet:

Publikumsinntekter på kino og kulturarrangement

De siste årene har vi sett at den største utfordringen for å oppnå vedtatt økonomisk resultat for virksomheten er knyttet til inntekter på kino (5300) og Storstuggu (5400). Til tross for høyt fokus og stor innsats for å nå tallene i budsjettet, så viser det seg at dette har vært vanskelig. Realistisk budsjettering krever derfor at man reduserer det økonomiske inntektskravet slik at det blir mere tilpasset de faktiske forhold som vi har erfart de siste årene. Utfordringen er knyttet til hvordan vi gjør dette uten at det går på bekostning av den øvrige driften i virksomheten.

Bemanning på biblioteket

I desember 2023 åpnet vi nytt bibliotek på Røros, etter å ha vært i midlertidige lokaler siden 1986. Vi har hatt tilhold i de nye lokalene i 3 år, og som forventet har utlån, besøk og antall arrangement økt betydelig sett i forhold til der vi var lokalisert tidligere. Den største utfordringen vår er at denne økningen må løses med lik bemanning som tidligere. Dette var en utfordring som vi var klar over allerede da vi planla det nye biblioteket, og det sto beskrevet i bibliotekutredningen. Imidlertid har vi av økonomiske grunner ikke funnet rom til dette pr i dag. Skal biblioteket ha samme tilgjengelighet som i dag er det nødvendig at vi løser denne utfordringen for å redusere belastningen på ansatte. Det nye biblioteket er meråpent, noe som betyr at det vil være tilgjengelig for publikum fra 07.00 - 22.00 for de som har tegnet avtale om dette, uavhengig av om det er betjent eller ikke.

Frivilligsentralen har som nevnt også tilhold i det nye bygget. Dette gjør at vi kan utnytte den synergien som ligger i at vi samler begge disse avdelingene.

Øke tilgjengeligheten for de eldste ungdommene på ungdommens hus

Det har vært et politisk ønske at åpningstidene ved Ungdommens Hus skal utvides noe, slik at en i større grad får et tilbud som er attraktivt både for yngre og eldre ungdommer i Røros. Dette har vi over tid arbeidet med administrativt, og Ungdomsrådet har også vært involvert i dette arbeidet. Vi har per i dag ikke funnet rom for å utvide åpningstiden, men vi ser på ulike måter å løse dette på slik at særlig de

eldste ungdommene skal finne det mere attraktivt å være på huset. Det betyr sannsynligvis at vi må enten utvide åpningstiden, eller dedikere noe av dagens åpningstid til denne aldersgruppen. Tiltaket med utvidelse er kostnadsberegnet til ca 250 000,-, og med bakgrunn i dette er det ikke funnet rom til det pr i dag.

Kultur- og idrettstilskudd

De senere årene har vi redusert den økonomiske rammen for våre tilskudd både til kultur og idrett. Dette er særlig utfordrende for våre lag og organisasjoner som med disse reduksjonene har fått tildels betydelig lavere tilskudd til sin ordinære drift, og sine prosjekter. Det samme gjelder våre store arrangementer som også har fått redusert sin støtte. Dette er uheldig da det kan føre til redusert aktivitet og i ytterste konsekvens bortfall av tilbud. Særlig vil dette være uheldig dersom det går utover barn og unge. Det vil være av stor betydning både for kulturen og idretten at vi så snart det er økonomisk forsvarlig øker rammene på dette samfunnsområdet slik at det minst havner på det nivået som vi hadde før reduseringen av tilskuddene startet.

Fritidsfond

Fritidsfondet er et viktig og verdifullt tiltak for å fremme inkludering, fellesskap og deltakelse blant barn og unge i Røros. Ordningen skal sikre at økonomi ikke blir et hinder for å delta i fritidsaktiviteter. Gjennom en enkel søknadsordning kan kommunen dekke kostnader til én aktivitet per barn eller ungdom per sesong. Fritidsfondet er etablert gjennom politisk initiativ og et godt samarbeid mellom Røros kommune, Ren Røros og Rørosbanken. Kommunen setter stor pris på de eksterne bidragene som gjør ordningen mulig. I 2026 var den økonomiske rammen 250 000 kroner, og det arbeides for å videreføre et tilsvarende tilbud i 2027.

BUA (Utstyrssentral)

BUA er en utstyrssentral der folk kan låne aktivitets- og sportsutstyr helt gratis. Ordningen er for både innbyggere og andre i Røros og Os kommuner. Den er organisert under frivilligsentralen, både økonomisk og administrativt. Siden desember 2025 vært BUA vært lokalisert i de gamle vaktmesterlokalene (rett bak servicetorget). Det er frivillige som bemanner BUA i dag, og det fungerer bra. På sikt vil det være viktig å få til en permanent bemanning av BUA. Vi vil se på ulike ordninger for å få dette til.

Dagsturhytta

Dagsturhytta er et positivt tiltak som vil komme både innbyggere og besøkende til gode. For å realisere prosjektet må vi sette av inntil 100 000 kroner til egenandel og uforutsette utgifter, men kostnaden vil sannsynligvis ligge nærmere egenandelen på 25 000 kroner. Dagsturhytta er et godt folkehelsetiltak som inviterer flere ut på tur og gir gode naturopplevelser. Dette vil kunne bidra til økt aktivitet, trivsel og folkehelse, og kan være en god investering i lokalsamfunnet. Vi har ikke funnet midler til dette i 2027, men jobber for å realisere prosjektet i 2028 dersom det er muligheter for dette.

Artut

Vi ønsker å prioritere midler til Artut kulturfest i framtidige budsjetter for å sikre videre utvikling av kulturfestuka. Artut bidrar til fellesskap, inkludering, folkehelse og læring gjennom kulturelle opplevelser for og med lokalbefolkningen. Festivalen styrker frivilligheten, fremmer mangfoldet i samfunnet vårt og legger til rette for erfaringsutveksling og kompetanseheving. Per i dag har vi ingen egne midler til Artut, noe som blant annet begrenser muligheten til et så bredt aktivitetstilbud som vi ønsker. Egne midler vil

gi et mer forutsigbart økonomisk grunnlag og bidra til å videreutvikle Artut som en viktig kulturarena i lokalsamfunnet.

Verdensarvsenteret for Røros bergstad og Circumferensen.

I Røros kommunes kulturstrategi er det et mål at Røros kommune skal "bidra til å sikre re-autorisasjon og videreutvikling av et verdensarvsenter for Røros bergstad og Circumferensen". Framtidig autorisasjonen av MiST/Rørosmuseet som verdensarvsenter krever økt formidlingsareal. Røros kommune skal sammen med regionale og nasjonale myndigheter bidra til å realisere dette gjennom planlagt prosjekt som omfatter utvikling av Malmplassen.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst	Bygge stolthet og forståelse av samisk språk og kultur						
	I Røros er kultur en del av alle barns arenaer, både barnehage, skole og fritid.						
	Sikre at alle barn og unge opplever mestring i hverdagen						
	Styrke fokuset på barn og unge som ikke fanges opp av idrett og organisert aktivitet						
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt	Styrke mangfold og inkludering						
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	Ha et godt samspill mellom innbyggere, kommunen, frivillige og næringslivet						
	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørosregionen er attraktiv for kompetent arbeidskraft og gir gode utviklingsmuligheter for den enkelte	Frivillig innsats og deltakelse blant eldre						
Rørossamfunnet skaper livsglede	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						
	Legge til rette for mangfoldige bomiljø og boformer som ivaretar en variert befolkningssammensetning						

Frivillig innsats og deltakelse blant eldre

- Arrangere dialog-/lyttemøter mellom de folkevalgte og de fem rådene: Ungdomsrådet, Råd for personer med nedsatt funksjonsevne, Internasjonalt råd, Eldrerådet og Samisk faggruppe.
- Bruke Røros kommunes Strategi for innbyggerdialog aktivt for å inkludere og involvere innbyggerne.
- Skape møteplasser for inkludering, for eksempel kafétreff og ulike aktiviteter eller arrangementer.
- Være en aktiv støttespiller og tilrettelegger for ulike arrangement som fremmer mangfold og inkludering, for eksempel Pride og Raasten Rastah.
- Støtte opp under ressursen som eldre som gruppe utgjør i frivillig arbeid i kommunen.

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	**Tiltak**	**Avdeling**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett			**9 252**	**9 252**	**9 252**	**9 252**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Samfunn og beredskap	28	28	28	28
Sum Tekniske justeringer			**28**	**28**	**28**	**28**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Justering for økte leiekostnader Verket og RKK		Samfunn og beredskap	300	300	300	300
Redusere tilskudd/overføringer/priser/stipender		Samfunn og beredskap	0	1 000	1 000	1 000
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**300**	**1 300**	**1 300**	**1 300**
Konsekvensjusteringer			**328**	**1 328**	**1 328**	**1 328**
Konsekvensjustert ramme			**9 580**	**10 580**	**10 580**	**10 580**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Samfunn og beredskap	-223	-223	-223	-223
Sum Politiske vedtak			**-223**	**-223**	**-223**	**-223**
Nye tiltak og realendringer			**-223**	**-223**	**-223**	**-223**
Ramme 2027-2030			**9 357**	**10 357**	**10 357**	**10 357**

Sammendrag budsjett

Sammendrag budsjett

Her gis en beskrivelse av hvilke tiltak som er lagt inn for å få et budsjett for virksomheten i balanse. Hovedmålsettingen har vært å beholde de tilbudene kommunen har til Rørossamfunnet. Det er krevende, men vi har klart å opprettholde målsettingen, selv om det vil merkes godt at rammene er mindre på flere områder. Under beskrives de viktigste konsekvensene av budsjett 2027.

Reduksjon av tilskudd/overføringer/priser/stipender

Kultur- og idrettstilskudd er viktig for å stimulere til aktivitet og drift av lag, foreninger og arrangement. For 2027 har vi vært nødt til å halvere disse målt opp mot de rammene som ble gitt i 2026. Det er av betydning å merke seg at vi for 3-4 år siden reduserte tilskuddene med 25 %. For å beskrive nedtrekket i

kroner så kan vi nevne som eksempel at tilskudd til idrettsformål i 2023 var på 210 000,- og i budsjettet for 2027 står på 80 000,-. Det samme med arrangementsstøtte som i 2023 var 310 000,- og som i 2027-budsjettet er 120 000,-. Dette vil merkes som en betydelig reduksjon for lag, foreninger og arrangement i Røros kommune. En slik reduksjon kan føre til lavere aktivitet for flere, og det kan i verste fall bety bortfall av ordninger som driftes av frivillige. Særlig uheldig vil det være om tilbud til barn og unge blir skadelidende. Reduksjonen og oversikten over det vi yter av tilskudd fra kommunens side går fram av tabellen under.

TILSKUDD/OVERFØRINGER/PRISER/STIPENDER			
Ordning/tiltak	**2026**	**2027**	**Merknad**
Ung kultur	0	0	Benyttes lite
Tilskudd fritidskulturlivet	60 000	30 000	
Prosjektstøtte	30 000	15 000	
Arrangementsstøtte	240 000	120 000	
Tilskudd idrettsformål	160 000	80 000	
Priser/stipender	20 000	20 000	Kun utdeling av kulturpris og frivilligpris. Ingen stipender gis.
Fri halleie	0	0	Arbeide for en bedre innretning på dette så snart økonomien tilsier det.
Røros tur og løypeforening	110 000	110 000	
Forvaltning Doktortjønna	50 000	0	Reduksjonen krever vedtak?
17. mai div	40 000	40 000	
Fritidsfond	200 000	200 000	Eksternt finansiert
SUM	**910 000**	**615 000**	

Unngåtte stillinger

Vi gjør fortløpende vurderinger på mulig innsparing på stillinger. For våren 2027 har vi redusert med 50 % stilling på Storstuggu. Dette er en betydelig reduksjon når det i utgangspunktet er bare 200 % stilling som drifter kulturhuset. Innsparing på dette utgjør ca 250 000,-. Det understrekes at det kan få uheldige konsekvenser på sikt, da det blir høyere arbeidsbelastning på øvrige arbeidstakere.

Reduksjon av kostnadsnivået i hele virksomheten

For å komme i balanse har det vært nødvendig å redusere det generelle kostnadsnivået i hele virksomheten. Dette berører alle avdelingene og kan føre til noe mindre aktivitet.

Felleskostnader tekniske områder

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	4 231	5 676	5 676	5 527	5 176	5 176	5 176
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 384	1 096	1 096	964	1 111	1 111	1 111
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	184	240	240	40	240	240	240
Overføringsutgifter	236	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**7 035**	**7 013**	**7 013**	**6 531**	**6 528**	**6 528**	**6 528**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-882	-797	-797	-850	-797	-797	-797
Refusjoner	-550	-200	-200	-150	-200	-200	-200
Sum Driftsinntekter	**-1 432**	**-997**	**-997**	**-1 000**	**-997**	**-997**	**-997**
Sum	5 604	6 016	6 016	5 531	5 531	5 531	5 531

Beskrivelse av dagens virksomhet

Området forvalter plan, byggesak, kart, oppmåling, og eiendomsskatt. I tillegg har området prosjektstyring, anskaffelser og prosjektledelse på flere av kommunens store investeringer i bygge- og anleggsprosjekter.

Plan og byggesak har hatt svært høy aktivitet gjennom året, og det er spesielt mange private planinitiativ. Det er veldig viktig å spesielt ha fokus på plan i lavkonjunkturer slik at private prosjekter og utbygginger ligger klar til det blir en oppgang igjen. Det er nå også rom for å ta inn etterslep på kommunal overordna planlegging, noe som betyr at arbeidet med kommunedelplan for Røros bergstad er intensivert. Det blir stadig ilagt nye momenter og krav til planlegging, og planarbeid er langt mer krevende og omfattende enn det var bare for noen år siden. Et godt oppdatert planverk vil resultere i enklere byggesaksbehandling og større forutsigbarhet for publikum, og ikke minst at arealbruken kan styres i ønsket politisk retning. Særlig viktig fokus blir transformasjon og fortetting av sentrumsnære områder som henger sammen med både boligplan, folkehelse, klima og miljø. Spesifikt kan nevnes Autotomta, utsida av jernbanen og Amneusgjellan. Vedtatte planer og planer under arbeid finner du her.

Samarbeid med Bane NOR med regulering for løsninger på kryssing av jernbanen er i sluttfasen og vil legge til rette for fremtidig byutvikling av Røros som tettsted. Dette er i forlengelse av tidligere gjennomførte mulighetsstudier. Reguleringen har utgangspunkt i både det som styrker sikkerheten hos Bane NOR, og det som gir tilgang til området sør for jernbanen og utvikling av dette til boliger og sentrumformål, noe som er i tråd med målsetning om 10 -minutters byen

Det er generelt høy og god kompetanse på alle fagområder. Ressursene er for en stor del på selvkostområder.

Tjenester innenfor landbruk leveres av felles landbrukskontor på Os. Det har vært god utvikling på samhandling med landbrukskontoret både innen naturforvaltning, skog og jordbruk.

Utfordringer og strategi

Teknisk har engasjerte og motiverte medarbeidere som har ønske om å utføre en god jobb og som vil bidra til god utvikling i Rørossamfunnet. Det er etablert et miljø med tverrfaglig samhandling for å gi en bedre og mer helhetlig tjenesteyting som kommer innbyggere og næringsaktører til gode. Det er fremdeles et stort potensiale innen økt faglig samhandling og i vårt møte med publikum. Dette vil være gjenstand for et stort fokus både for individuell utvikling av den enkelte medarbeider og for avdelingen som helhet.

Vår strategi er over tid å utvikle god åpenhet være transparent og skape god innbyggerdialog. Det gjør vi gjennom utvikling av våre arbeidsprosesser, men også med å utvikle publikumløsninger med saksbehandlingssystem og kartløsninger.

Vi ønsker også å ha en dynamisk organisasjon som er i stand til å disponere ressursene etter som behovet svinger eller endrer seg. Det fordrer en fleksibel arbeidsstokk og medarbeidere som ønsker å tilegne seg kompetanse fra andre fagområder. Over tid vil det også skape en god helhetsforståelse i organisasjonen, og på den måten bidra til helhetlig saksbehandling.

Et sårbart område vi har er kartløsning som i dag er person og kompetanseavhengig. Det er et område vi ønsker å se på muligheter for om mulig å inngå i, eller å utvikle et større kartsamarbeid for å redusere sårbarhet på fagområdet og om mulig spare lisens kostnader.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst							
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**6 016**	**6 016**	**6 016**	**6 016**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Samfunn og beredskap	15	15	15	15
Sum Tekniske justeringer			**15**	**15**	**15**	**15**
Konsekvensjusteringer			**15**	**15**	**15**	**15**
Konsekvensjustert ramme			**6 031**	**6 031**	**6 031**	**6 031**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Samfunn og beredskap	-500	-500	-500	-500
Sum Politiske vedtak			**-500**	**-500**	**-500**	**-500**
Nye tiltak og realendringer			**-500**	**-500**	**-500**	**-500**
Ramme 2027-2030			**5 531**	**5 531**	**5 531**	**5 531**

Sammendrag budsjett

Budsjettet består i hovedsak av lønnskostnader og lisenskostnader. Saksmengde og krav til saksbehandling har bare økt på alle områder det siste tiåret, og det er krav til at en kommune skal ha kompetanse på svært bredt område når det gjelder forvaltning og saksbehandling. Det er utfordrende å kjøpe nødvendig spisset kompetanse for ulike kunnskapsgrunnlag for å levere planer og saker av god kvalitet. For å dekke opp økninger mot mindre rammer må vi se på å hente inn mer på gebyrer for plan. Byggesak og oppmåling fungerer godt som selvkostområder uten at vi behøver å øke gebyrer.

Det er utfordrende å levere saker og oppfølging på områder vi ikke kan finansiere med selvkost. Dette gjelder for eksempel områder som økt krav til veiledning og ulovlighetsoppfølging

Gebyrer tilknyttet byggesak har i realiteten gått ned de siste åra hvor de fleste gebyrer hadde 0% endring, som er en reell nedgang tilsvarende pris og lønnsvekst.

Kulturminnevern

Innledning

Røros er et verdensarvsted, og verdensarven er en uvurderlig ressurs for Røros og regionen. Rørossamfunnet har et særlig ansvar for å ivareta disse verdiene for kommende generasjoner. Opprettholdelse av verdensarvstatusen legger samtidig ufravikelige føringer for utviklingen av samfunnet, forvaltningen og bruk av arealer og hvordan områder formes. Et sterkt fagmiljø med god samhandling innen tekniske områder i tett samarbeid med næringsaktører på ulike nivåer, er en forutsetning for å lykkes med dette.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	1 639	1 975	1 975	1 981	1 975	1 975	1 975
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	8 752	747	747	714	749	749	749
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	530	0	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	3 052	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	11 253	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**25 226**	**2 722**	**2 722**	**2 694**	**2 724**	**2 724**	**2 724**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-427	0	0	-425	0	0	0
Refusjoner	-14 317	-1 537	-1 537	-1 182	-1 537	-1 537	-1 537
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-9 546	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-24 290**	**-1 537**	**-1 537**	**-1 607**	**-1 537**	**-1 537**	**-1 537**
Sum	**936**	**1 185**	**1 185**	**1 087**	**1 187**	**1 187**	**1 187**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kulturminneforvaltning fungerer meget godt og høster anerkjennelse for sitt arbeid i mange sammenhenger. Det er gjennomført mange og gode grep for å strukturere området og skape et godt omdømme for Røros og Rørosregionen både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Uthusprosjektet drives godt innenfor de tildelte rammer som Riksantikvaren gir og markerte 30 års jubileum i 2026 Interkommunal stilling kulturminneforvalter fungerer godt etter intensjonen. Det har vært litt utskifting i stillingen, men vi har nå godt håp om stabilitet. Sammen med verdensarvkoordinator og byantikvar er det nå et sterkt samlet fagmiljø også innenfor dette fagområdet, og det er i tillegg etablerte gode samarbeider med både Rørosmuseet og Håndverksmiljøet.

Utfordringer og strategi

I 2027 må vi starte opp jobben i forhold til restaurering og vedlikehold av damanleggene som Røros kommune har

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst							
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede							

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**1 185**	**1 185**	**1 185**	**1 185**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Samfunn og beredskap	2	2	2	2
Sum Tekniske justeringer			**2**	**2**	**2**	**2**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2026-2029		Samfunn og beredskap	-100	0	0	0
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-100**	**0**	**0**	**0**
Konsekvensjusteringer			**-98**	**2**	**2**	**2**
Konsekvensjustert ramme			**1 087**	**1 187**	**1 187**	**1 187**
Ramme 2027-2030			**1 087**	**1 187**	**1 187**	**1 187**

Kommunalteknikk og bygg

Innledning

Røros har omtrent 114 km med vei som skal driftes og vedlikeholdes. Sammenlignet med andre kommuner i Trøndelag Sør har vi mange meter med vei pr innbygger og vi bruker lite på veivedlikehold. Vi drifter ledningsnettet for vann og avløp, produserer drikkevann og renser avløpsvann i andre enden innenfor strenge pålagte restriksjoner. I tillegg håndteres overflatevann i eget ledningsnett. Avdelingen er godt besatt med kompetanse og utstyr for å kunne drive effektivt og målrettet.

Vi samler inn husholdningsavfall i hele kommunen og har et godt samarbeid med Fias på avfallshåndtering. Røros kommune er en del av felles avfallsplan for alle Fias kommunene, og har tilsvarende ordninger med fraksjoner som øvrige Fias kommuner. I arbeidet med ny renovasjonsforskrift og kommunedelplan for Røros bergstad vil vi vurdere antall, plassering og utforming av returpunkter.

Bygningsforvaltning har ansvaret for drøyt femti tusen kvadratmeter med bygninger, og i tillegg mange eiendommer. Det er stort mangfold med ulike formål og standarder, blant annet helse og omsorg, oppvekst, kultur, administrasjonsbygg, drift og beredskap, omsorgsboliger og ordinære boliger. Området har bygningforvalter i tillegg til vaktmestertjeneste. I tillegg til bygninger håndterer avdelingen alle saker som berører kommunale eiendommer.

Bygningsadministrasjonen har fått økt sitt budsjett med drøyt 15 millioner kroner som følge av at ramme for leie av lokaler og grunn er overført fra Kultur. Dette er leiekostnader for Verket, bibliotek og Storstuggu. Det kan derfor ved første øyekast se ut som bygningsforvalting har stort budsjett.

Renholdsavdeling har ansvar for renhold i alle kommunale bygg, og har også ansvar for privat vask hos hjemmeboende. De er en svært viktig del av kommunens infrastruktur og arbeider opp mot alle virksomhetene i Røros kommune.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	22 427	21 738	21 738	19 617	21 726	21 726	21 726
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	34 532	32 421	32 396	30 965	32 934	32 834	32 834
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	398	140	140	740	140	140	140
Overføringsutgifter	5 714	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**63 071**	**54 299**	**54 274**	**51 321**	**54 800**	**54 700**	**54 700**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-24 955	-22 290	-22 290	-15 360	-22 200	-22 200	-22 200
Refusjoner	-7 303	0	0	-3 700	-0	-0	-0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-6 776	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-39 034**	**-22 290**	**-22 290**	**-19 060**	**-22 200**	**-22 200**	**-22 200**
Sum	**24 037**	**32 009**	**31 984**	**32 261**	**32 600**	**32 500**	**32 500**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunale veier

Vedlikeholdsetterslepet på de kommunale veiene er betydelig og øker for hvert år. Driftsbudsjettet går i all hovedsak til brøyting og strøing. En ny brøytenorm er vedtatt, som innebærer en høyere terskel for når brøyting skal iverksettes. Normen er innført og erfaringene så langt viser besparelser som følge av ny brøytenorm på lengre og, vinterstengte veier og midlertidig stengning ved uvær.

Det er ikke rom for tiltak på kommunale veier i rammen. Det har kun vært rom for et fåtall lass med grus og kaldasfalt. Midlenes knapphet fører til at vedlikeholdet i stor grad består av midlertidige tiltak som hull-lapping, der levetiden på materialene er kort. Betydelige ressurser går også med til å håndtere henvendelser fra innbyggere, hytteeiere og besøkende. Dagens standard på kommunale veier påvirker kommunens omdømme negativt.

I 2026 er det bygd ny vei med fortau og belysning til Ysterhagaen barnehage. I forbindelse med dette prosjektet er det gjort utskifting på VA nett både i Ysterhagaveien og Prøschveien. Også Prøschveien er asfaltert med oppgradert overvannsløsning. Videre er det gjennomført en del grøftrensk, skifte av

stikkrenner og kantslått. Mangelfull drenering fører til vannansamling og utgraving av vei ved nedbør, noe som både utgjør en trafikksikkerhetsrisiko og påfører kommunen store kostnader ved reparasjon.

Det er etablert en forbedret kommunikasjonskanal mellom teknisk drift og innbyggerne gjennom ordningen for **driftsmelding** på kommunens nettsider. Dette gjør det enklere å motta og systematisere tilbakemeldinger, og reduserer samtidig telefonbelastningen. Selv om ikke alle ønsker kan imøtekommes grunnet økonomiske begrensninger, vurderes løsningen som svært nyttig.

Vedlikehold vil fortsatt være en utfordring, selv med tiltak for systematisk vedlikehold på prioriterte strekninger. Årsaken er at vedlikehold ikke kan lånefinansieres, men må dekkes innenfor et allerede stramt driftsbudsjett. Enkelte veier bør derfor vurderes privatisert, men dette krever nødvendig opprusting før eventuell overtakelse.

Det er også anskaffet et GPS-system for kjøretøy som skal benyttes i brøyting. Systemet gir bedre kontroll på tidsbruk og dokumentasjon for fakturering. I tillegg varsler det sjåførene om hindringer som nedsnødde trapper eller gjerder, noe som forventes å redusere skadeomfanget og gi merkbare resultater.

Verksted

Røros kommune har og drifter omtrent 60 personbiler/varebiler, 9 tyngre kjøretøy og 4 anleggsmaskiner. En del biler er leaset, og selv om det er vanskelig å tallfeste kostnadene på tilbakelevering av leasingbiler, vurderer vi det slik at vi har minimalt med tilbakeleveringskostnader. Vi har høy kompetanse på verkstedet og har godkjenning for både el-biler og fossile biler.

Ved kapasitet tar vi også oppdrag fra private. Vi er nøye på at vi ikke skal utkonkurrere lokale virksomheter, men heller være et supplement. Vi tar reelle timepriser, og vi kjøper tjenester og deler fra lokale bedrifter der det er mulig. Supplement med private oppdrag gjør at vi kan opprettholde kompetanse og fagmiljø på eget verksted. Vi unngår kostnader ved å serve egne kjøretøyer, inkludert leasingbiler. ***Denne sparte kostnaden har vi beregnet til å være i overkant av 500 000***.

Verkstedet medfører at vi har god beredskap for kjøretøy, maskiner og utstyr. Det er mange virksomheter som drar nytte av dette, spesielt brann og hjemmetjenesten. Hjemmetjenesten slipper f.eks å stå i kø ved behov for omlegging til vinterdekk. Dette er allerede godt planlagt fra verkstedet.

Verkstedet har i løpet av året avlastet flere virksomheter. Tjenestene omfatter ikke bare kjøretøyreparasjoner, men også service og reparasjon av renholdsmaskiner og nødstrømsaggregat.

Det er etablert gode rutiner for oppfølging av kommunens bilpark, og verkstedet håndterer all kontakt mot leasingselskapene. Arbeidet bidrar til bedre oversikt, forutsigbarhet og kostnadskontroll i drift og vedlikehold av kjøretøyene. Det gir verkstedet derfor muligheter til å bidra enda mer inn mot andre virksomheter med diverse reparasjoner. Dette sparer kommunen for store servicekostnader ovenfor eksterne.

Bygningsdrift

Standarden på kommunens bygningsmasse varierer fortsatt, men situasjonen er vesentlig forbedret sammenlignet med tidligere år. Dette skyldes i hovedsak flere nye bygg som enten er tatt i bruk eller nærmer seg ferdigstillelse. Hengfonna og Ysterhagaen barnehage, samt det nye legesenteret er nå i drift. Disse investeringene gir kommunen bedre forutsetninger for å tilby moderne og funksjonelle

lokaler til innbyggere og ansatte. For å opprettholde kvaliteten over tid er det imidlertid avgjørende at det også avsettes tilstrekkelige midler til systematisk vedlikehold av de nye byggene.

Når det gjelder skolene, er standarden relativt god. Deler av Røros-skolene holder god stand, og Brekken skole fremstår som et bra bygg. Det pågår stadige tiltak for å opprettholde god standard. For Sundveien skole er det satt i gang et prosjekt med utskifting av all belysning med fremtidsrettet teknologi og styring.

Også innenfor utleieboligene ser vi store forskjeller i standard. Dette har medført en rekke tiltak for å forbedre kvaliteten og sikre økonomisk bærekraft i boligporteføljen. Det er siste året solgt flere kommunale boliger og flere er under salg/ avvikling. Det har også vært jobbet med noen fra"eøeie til eie" prosjekter. For å ta ned driftsnivået er det avgjørende at kommunen ikke sitter med stor overdekning av utleieboliger. Å skaffe seg et sted å bo er i utgangspunktet et privat ansvar. Samtidig har vi prioritert oppgradering av enkelte utleieboliger for å sikre stabile leieinntekter og et godt tilbud til leietakere.

Det er igangsatt et mer systematisk arbeid med boligtildeling i tråd med kriteriene vedtatt av kommunestyret. I 2025 er rutiner og arbeidsprosesser i FDV-systemet LAFT styrket betydelig. Dette har gitt oss bedre oversikt over boligmassen og en mer effektiv forvaltning. Alle bygg har nå fått fastsatt tilstandsgrader, og denne informasjonen er dokumentert i LAFT. Gjennom aktiv bruk av systemet har vi oppnådd en vesentlig bedre kvalitetssikring av både bygg, leieinntekter og leietakeroppfølging enn tidligere.

Bruken av LAFT gir også et solid grunnlag for planlegging og prioritering av vedlikeholdsarbeid, særlig på utleieboliger. Dette har allerede resultert i merkbare gevinster i form av bedre oversikt, mer målrettet ressursbruk og økt forutsigbarhet i vedlikeholdsarbeidet. Det vil fortsatt være stort behov årene fremover for vedlikehold av bygningsmassen.

Renhold

Renholdsavdelingen fortsetter arbeidet med effektivisering og utvikling av arbeidsmetoder som styrker både kvalitet, trivsel og helse.

Team-arbeid er innført i deler av avdelingen og har gitt bedre samarbeid, høyere trivsel og sterkere ansvarsfølelse. Flere opplever nå et felles ansvar for å bidra til gode resultater for hele renholdsavdelingen og det totale renholdet i kommunen – ikke bare for «sitt» bygg. Dette gir bedre samarbeid, støtte og flyt i arbeidet – og bidrar til økt stolthet og trivsel blant medarbeiderne. Samtidig fortsetter vi å bygge en kultur preget av åpenhet, respekt og tydelig kommunikasjon, med klare forventninger, gjensidig tillit og et felles mål: å levere gode tjenester med stolthet og kvalitet sammen. Vi har tatt i bruk flere små vaskeroboter ved Beredskapssenteret, i barnehager og på Øverhagaen, og ser allerede tydelige resultater i form av tidsbesparelser, jevnere kvalitet og mindre fysisk belastning.

Vi arbeider videre med å etablere en felles kultur preget av åpenhet, respekt og samarbeid, og ønsker at flere av medarbeiderne i avdelingen ser hvor viktig renholdsavdelingens arbeid er for trivselen til kollegaer og for kommunens samlede økonomi. At vi nå også avlaster hjemmetjenesten med vask i private hjem, og tar oppdrag for TFF og flyktningtjenesten, bidrar til at disse tjenestene kan hjelpe flere – mer og bedre. Erfaringene så langt viser at vi er på riktig vei, og at endringene allerede gir gevinster for både økonomi, kvalitet og arbeidsmiljø.

Utfordringer og strategi

Kommunale veier

Kommunale veier har etterslep på vedlikehold. Rammene for området har stort sett dekket kostnader med vintervedlikehold. En strategisk tilnærming til utfordringen er å redusere omfang av vedlikehold, løse oppgaver på mer effektive måter, både i egenregi og ved kjøp av tjenester, og utføre kostnadsreduserende tiltak. Teknisk drift har jobbet med mange gode tiltak som vi vil se effekten av i årene fremover. Slike tiltak gir ikke nødvendigvis umiddelbar effekt, men god effekt i økonomiplanperioden.

Veistandarden begynner å bli kritisk dårlig noen plasser, og budsjettet gir ikke rom for vedlikehold utover vinterdrift. Dette vil medføre ytterligere forfall på veier. Dette påvirker omdømmet til kommunen og Røros i veldig stor grad. Vi ser at både turister og innbyggere generelt er veldig opptatt av det.

Gjennomførte tiltak:

- Kartlagt alle gatelys i kommunen og standard på de (stolper, armatur, ledningsnett og tennskap)
- Satt ny standard for brøyting, og vinterstengt noen veier
- Gjennomført anskaffelse på privat brøyting (høst 2026)
- Innført krav til bruk av system som dokumenterer medgått tid hos private brøytere
- Oppgradert stikkrenner og grøfter
- Økt kompetanse på vedlikehold og reparasjon av tyngre kjøretøy (gir stor innsparing)

Ønskede tiltak i forhold til strategien er:

- Privatisering av flere veier, det løftes frem egen politisk sak
- Utskiftingsplan i økonomiplan. Gammelt og slitt utstyr krever en del kostbare reparasjoner.
- Fortsatt investeringspott på veier for å gjennomføre tiltak og standardhevinger.
- Lage en fleråring plan for utskifting av gatebelysning (armaturer, ledningsnett, stolper og tennskap)

Det er og foreslått å prioritere investering i rehabilitering av Tollef Bredals vei i 2027. Tiltaket er viktig av hensyn til trafikksikkerhet, framkommelighet og veiens standard. Prioriteringen er også i tråd med sikkerhetsutvalgets anmodning om å følge opp behovet for utbedring.

Verksted

Utfordring med verksted er at sparte kostnader ikke kommer frem på bunnlinje i regnskap. Verkstedet sparer kommunen for store utgifter, både for leasingbiler og egne biler, men også mange andre reparasjoner og vedlikehold på maskiner, utstyr og hjelpemidler vi ellers ville ha brukt mye penger på. En ønsket strategi er å gjøre verkstedet til et koststed. Ett av flere tiltak vil være å eie biler fremfor å leie. det vil frigjøre bl.a. hjemmetjenesten for store kostnader. Dette fordrer selvfølgelig at det er god intern forvaltning av bilparken, hvilket vi har med den kompetansen vi har bygd opp.

Ønsket tiltak:

Gjøre verkstedet til et koststed i økonomiplanperioden

Bygningsdrift

Røros kommune har etter hvert høy standard på bygningsmasse. Særlig på formålbygg, men unntak av noen få eksempler. Utfordring er at vi har for mye bygg i forhold til det reelle behovet. En strategi er å redusere mengde med bygningsmasse og i tillegg bygge nye bygg på en sånn måte at det legges opp til mest mulig effektivt vedlikehold både med materialbruk og løsninger. Vi har kommet langt i arbeidet med å bygge opp et forvaltningssystem både i forhold til tildeling av boliger, utleiemodul, drift og vedlikeholds planer.

Vi har kritiske mengde med bygg som drar kostnader. Selv om vi har en stor andel moderne og bra bygningsmasse viser det seg å ta tid å avvikle det gamle. Det er mange gode ideer til hvordan våre ubrukte bygg kan brukes, men lite som er inntektsbringende. Eksempler på dette er folkehøyskole, prosess med Glåmos skolebygg.

Tiltak:

- Redusere mengde med bygninger, brakkemodul, Strømmehagaen og flere boliger er lagt ut for salg
- ENØK tiltak i kommunale bygg, kontinuerlig jobb som over tid har spart mange kilowatt timer, men ikke kroner med de strømprisene som er.

Det er ikke handlingsrom for vedlikeholdsutgifter i budsjettet, dette er svært kritisk i forhold til hvordan vi ivaretar bygningsmassen.

Renhold

Renhold er en av de avdelingen hvor vi kanskje har størst mangfold med språk og ulike kulturer, noe som er veldig positivt, men også kan gi noen utfordringer med bl.a. språk. I tillegg er det tidvis et arbeid med stor arbeidsbelastning. Strategi for renhold er endring av arbeidsprosesser. Her utvikles det arbeid i team og med innføring av teknologiske løsninger for å avlaste renholdere med bl.a. robotbruk og nyere teknologi for vindusvask. Dette er et område som er i stor utvikling både internt hos oss, men også generelt med teknologi og metoder. Vi har endret mye av renholdsarbeidet til å foregå innenfor normal arbeidstid, noe som har medført større grad av inkludering og integrering for renholdere i arbeidsmiljøet.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst							
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører,						

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
	offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede	Legge til rette for at alle innbyggere har det godt gjennom livet og kan delta i samfunnslivet uansett alder, helseutfordringer og bakgrunn						
	Legge til rette for mangfoldige bomiljø og boformer som ivaretar en variert befolkningssammensetning						

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**32 009**	**32 009**	**32 009**	**32 009**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Samfunn og beredskap	643	643	643	643
Sum Tekniske justeringer			**643**	**643**	**643**	**643**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Samfunn og beredskap	-401	-12	-12	-12
Rammejustering felleskostnader bibliotek		Samfunn og beredskap	120	120	120	120
Utskifting av gatelys		Samfunn og beredskap	-50	-100	-200	-200
Utskifting til LED belysning i eksisterende bygg		Samfunn og beredskap	-150	-150	-150	-150
Andre tiltak		Samfunn og beredskap	90	90	90	90
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-391**	**-52**	**-152**	**-152**
Konsekvensjusteringer			**252**	**591**	**491**	**491**
Konsekvensjustert ramme			**32 261**	**32 600**	**32 500**	**32 500**
Ramme 2027-2030			**32 261**	**32 600**	**32 500**	**32 500**

Sammendrag budsjett

Største utfordring for området er at det ikke er rom for vedlikehold på bygninger og kommunale vei. Etterslep på veier begynner å nå et kritisk punkt, hvor en i verste fall må vurdere å stenge veier der det er til fare for skade på folk og kjøretøy. Det er stort behov for legging av ny asfalt på eldre asfalterte veier og oppgrusing av grusveier. Det medfører mye lapping og dårlig omdømme for kommunen og Røros. Røros kommune bruker svært lite på vei sammenlignet med andre kommuner. Vi gjør og har gjennomført flere grep for å ta ned driftsnivået på vintervedlikehold. Det er startet en prosess med omklassifisering av veier for å redusere mengden med kommunal vei.

Området som helhet er redusert med over sju årsverk de siste to år. dette har vi løst med naturlige avganger og endring av arbeidsprosesser for å løse arbeidsoppgavene med færre ressurser. Vi har klart dette uten å forringe kvaliteten på det som leveres. Det må her tilskrives dyktige medarbeidere som har stått i endring og omstilling.

Det er gjennomført mange gode tiltak og prosesser, og det er flere grep på gang. Det handler i bunn og grunn om å ta ned tjenestenivået til et bærekraftig nivå over tid. Da er det slik at når innbyggere, arrangører, besøkende er forvent med et høyt nivå blir det gjerne negative reaksjoner når nivået på ulike tjenester kalibreres ned og goder tas bort. Dette kan være utfordrende for medarbeidere å stå i, da de i grunn bare ønsker å gjøre en god jobb. En slik omstilling krever at det politiske står bak og støtter opp om.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Utskifting av gatelys

Styring av gatelys er utfordrende på Røros da det historisk er gjort noen snarveier. Det er behov for både å etablere bedre styring og og utskifting til LED armatur mange plasser. Dette er tidkrevende arbeid som vil gå over flere år. Gevinst i andre enden er godkjent belysning som kan styres etter døgnets ulike tider

Brann og beredskap

Innledning

Innledning

Kapittelet er oppdatert for budsjett 2027 og tilpasset den vedtatte beredskaps- og forebyggendeanalysen for perioden 2027–2031. Teksten beskriver dagens organisering og risikobilde, samtidig som den synliggjør sentrale utfordringer og utviklingsområder for Rørosregionen brann og redning. Det er særlig lagt vekt på kompetanse og rekruttering, forebyggende arbeid, bybrannsikring, akutthjelperordningen, ny teknologi og droneberedskap samt videre utvikling av Brannsamarbeid Trøndelag. Kapittelet tydeliggjør også behovet for å utnytte tilgjengelige ressurser effektivt og sikre en robust og framtidsrettet brann- og redningstjeneste i hele regionen.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	16 515	17 180	17 180	16 298	17 419	17 419	17 419
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 849	3 771	3 771	4 895	3 880	3 880	3 880
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0	90	0	0	0
Overføringsutgifter	679	0	0	300	0	0	0
Finansutgifter	1 022	1 055	1 055	700	1 055	1 055	1 055
Sum Driftsutgifter	**23 066**	**22 007**	**22 007**	**22 283**	**22 354**	**22 354**	**22 354**
Driftsinntekter							

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Salgsinntekter	-1 342	-650	-650	-450	-650	-650	-650
Refusjoner	-10 113	-10 202	-10 202	-10 178	-10 202	-10 202	-10 202
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	-454	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-11 454**	**-10 852**	**-10 852**	**-11 082**	**-10 852**	**-10 852**	**-10 852**
Sum	11 611	11 154	11 154	11 202	11 502	11 502	11 502

Beskrivelse av dagens virksomhet

Rørosregionen brann og redning er et interkommunalt samarbeid med Røros kommune som vertskommune og leverer brann- og redningstjenester for kommunene Røros, Holtålen, Os og Tydal. Virksomheten omfatter ansvarsområdene 6150 Beredskap, 6152 Feiing og tilsyn, 6153 Brannskole og 6154 Bybrann.

Dagens organisering ble etablert 1. juli 2021 gjennom en virksomhetsoverdragelse til Røros kommune. Tjenesten skal sikre en helhetlig og robust brann- og redningsberedskap i regionen, med vekt på forebygging, beredskap, kompetanse og effektiv utnyttelse av tilgjengelige ressurser.

Brann- og redningsvesenet dimensjoneres i henhold til kravene i brann- og redningsvesenforskriften og på grunnlag av risiko- og sårbarhetsanalyse, forebyggende analyse og beredskapsanalyse. Dimensjoneringsgrunnlaget for Rørosregionen er revidert for perioden 2027–2031 og danner grunnlaget for organisering, bemanning, kompetanse, utstyr og beredskap i planperioden.

Røros brannstasjon er en del av Beredskaps- og responssenteret (BRS), som ble ferdigstilt gjennom flere byggetrinn i perioden 2022–2023. BRS gir gode og funksjonelle rammer for den operative virksomheten, opplæring, øvelser og samarbeid mellom ulike beredskapsaktører.

Virksomheten arbeider kontinuerlig med å utvikle brann- og redningstjenesten og styrke samarbeidet både mellom deltakerkommunene og på tvers av tjenesteområdene i Røros kommune. Brann- og redningstjenesten inngår også i kommunens arbeid med trygghet, helse og omsorg, hvor den døgnbemannede beredskapen benyttes til mottak og oppfølging av trygghetsalarmer og annen velferdsteknologi for Røros og Os kommuner.

Et viktig utviklingsområde er økt samarbeid mellom brann- og redningsvesenene i Trøndelag. Gjennom Brannsamarbeid Trøndelag (BST) arbeides det med å utvikle mer forpliktende samarbeid og bedre utnyttelse av kompetanse og ressurser på tvers av kommune- og brannvesengrenser. Målet er å styrke den samlede beredskapen og legge til rette for mer robuste fagmiljøer og felles løsninger der dette er hensiktsmessig.

Rørosregionen brann og redning har også videreutviklet rollen som akutthjelper, der brannmannskaper kan bistå helsevesenet ved tidskritiske hendelser når brann- og redningsressursen kan være raskt på stedet. Ordningen bidrar til å utnytte den lokale beredskapen på en god måte og styrker den samlede akuttberedskapen i regionen.

Det arbeides samtidig med å utvikle bruk av droner i brann- og redningstjenesten. Droneteknologi kan gi bedre situasjonsforståelse ved blant annet branner, søk- og redningsaksjoner, naturhendelser og andre større eller uoversiktlige hendelser. Arbeidet må ses i sammenheng med regionalt samarbeid, kompetanseutvikling og utviklingen av framtidens beredskap.

Samlet skal utviklingsarbeidet bidra til en robust, kompetent og framtidsrettet brann- og redningstjeneste, som gjennom lokal tilstedeværelse og økt regionalt samarbeid er i stand til å møte et stadig mer sammensatt risiko- og trusselbilde og ivareta tryggheten for innbyggerne i hele regionen.

6150 beredskap

Beredskapen i Rørosregionen brann og redning skal beskytte liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann, eksplosjon, trafikkulykker, hendelser med farlige stoffer og farlig gods samt andre akutte hendelser. Tjenesten skal også være forberedt på å håndtere større og komplekse hendelser, naturhendelser og tilsiktede uønskede hendelser.

Rørosregionen brann og redning har hovedbrannstasjoner på Røros, i Holtålen, Os og Tydal, i tillegg til bistasjoner i Brekken og Tufsingdalen. Organiseringen skal sikre lokal tilstedeværelse og best mulig beredskap i en region med store geografiske avstander og varierende risiko.

Ved Røros brannstasjon er beredskapen organisert med fire vaktlag som har ukentlig rullerende vakt. Vaktbytte skjer hver mandag, og nytt vaktlag starter vaktperioden med øvelse. Utrykningslederfunksjonen på Røros er døgnbemannet hele året.

Ved brannstasjonene i Holtålen, Os og Tydal er det ikke rullerende vaktlag. Her møter tilgjengelige mannskaper ved alarm. Mannskapene følger samme overordnede øvelsesplan som Røros og gjennomfører faste øvelser ved den enkelte brannstasjon.

Bistasjonene i Brekken og Tufsingdalen gir en viktig lokal beredskap i områder med lang avstand til hovedbrannstasjonene. Stasjonene har mannskaper, kjøretøy og utstyr som gjør dem i stand til å iverksette en førsteinnsats og bistå hovedstyrken ved blant annet brann, vannforsyning, trafikkulykker og andre hendelser.

Fra høsten 2024 er mannskapene i Rørosregionen brann og redning, inkludert mannskapene ved bistasjonene i Brekken og Tufsingdalen, utdannet og godkjent som akutthjelpere. Akutthjelperordningen innebærer at brannmannskaper kan varsles gjennom helsetjenesten ved tidskritiske og livstruende hendelser og yte livreddende førstehjelp fram til ambulanse eller annet helsepersonell kommer fram. Dette er særlig viktig i områder med store avstander og kan bidra til at kvalifisert hjelp kommer raskere fram til pasienten.

Beredskapen utvikles kontinuerlig i takt med endringer i risiko- og trusselbildet og kravene til kommunal beredskap. Det reviderte dimensjoneringsgrunnlaget for perioden 2027–2031 legger føringer for videre utvikling av organisering, bemanning, kompetanse, øvelser, kjøretøy og utstyr.

Samtidig arbeides det med økt regionalt samarbeid gjennom Brannsamarbeid Trøndelag (BST) og utvikling av nye operative verktøy og arbeidsformer. Bruk av droneteknologi er et viktig utviklingsområde og kan gi bedre situasjonsforståelse og beslutningsstøtte ved blant annet branner, søk- og redningsaksjoner, naturhendelser og andre større eller uoversiktlige hendelser.

Målet er å opprettholde og videreutvikle en robust og kompetent beredskap med god lokal tilstedeværelse, samtidig som samarbeid, teknologi og tilgjengelige ressurser utnyttes best mulig på tvers av kommune- og brannvesengrenser.

6152 Forebyggende (feiing og tilsyn)

Det forebyggende arbeidet i Rørosregionen brann og redning skal bidra til å redusere sannsynligheten for brann og begrense konsekvensene dersom brann oppstår. Arbeidet omfatter blant annet feiing og tilsyn med fyringsanlegg, tilsyn med særskilte brannobjekter, saksbehandling, informasjon og veiledning samt målrettet brannforebyggende arbeid overfor risikoutsatte grupper.

Feiing og tilsyn med fyringsanlegg finansieres etter selvkostprinsippet. Røros kommune er som vertskommune ansvarlig for selvkostområdet på vegne av deltakerkommunene Røros, Holtålen, Os og Tydal.

Rørosregionen har et omfattende tilsyns- og feiebehov. Det er registrert om lag 13 955 røykløp, knyttet til blant annet 4 723 eneboliger og 7 306 fritidsboliger. Regionen har store geografiske avstander, og en betydelig andel av fritidsboligene ligger mer enn 20 minutter fra vei. Enkelte tilsyn krever derfor alternativ transport, blant annet snøskuter, eller at det settes av en hel arbeidsdag til gjennomføringen.

Det er opparbeidet et etterslep innen feiing og tilsyn som berører alle fire kommunene. Dette skyldes blant annet tidligere bruk av faste intervaller og overgang til nytt system. Tjenesten skal være risikobasert, slik at behovet for feiing og tilsyn vurderes ut fra risiko ved det enkelte fyringsanlegget. Med dagens tre brannforebyggere innebærer det samlede volumet et betydelig behov for god planlegging og prioritering av ressursene.

Fra 2027 styrkes det langsiktige rekrutterings- og kompetansearbeidet ved at Rørosregionen brann og redning tar inn en kvinnelig lærling med mål om fagutdanning som brannforebygger. Lærlingeordningen vil bidra til å bygge nødvendig fagkompetanse og framtidig kapasitet innen feiing og tilsyn, samtidig som den bidrar til økt mangfold og rekruttering til fagområdet.

Det forebyggende arbeidet omfatter også tilsyn og oppfølging av særskilte brannobjekter. Regionen har i dag 155 registrerte særskilte brannobjekter. DSBs veiledninger tilsier at ett årsverk normalt kan følge opp 70–80 slike objekter. Arbeidet ivaretas i dag av to årsverk som i tillegg håndterer blant annet øvelser, veiledning, kursing, bybrannanlegg og arbeidet med Trygg Hjemme.

Et særlig viktig satsingsområde er det brannforebyggende arbeidet overfor risikoutsatte grupper gjennom Trygg Hjemme. Den vedtatte beredskaps- og forebyggendeanalysen for 2027–2031 vurderer brann hos risikoutsatte grupper som hendelsen med høyest samlet risiko. Utviklingen med at flere skal kunne bo hjemme lengst mulig gjør det nødvendig med et systematisk samarbeid mellom brann- og redningstjenesten, helse- og omsorgstjenestene og andre relevante aktører. Analysen legger derfor opp til økt innsats fra både forebyggende- og beredskapsavdelingen i samarbeid med den enkelte kommune.

Informasjon, veiledning og holdningsskapende arbeid er en viktig del av det forebyggende arbeidet. Brannbamsen Bjørnis inngår fra 2026 som et viktig virkemiddel i det forebyggende arbeidet rettet mot barn og familier, samtidig som det gjennomføres informasjons- og motivasjonstiltak mot andre målgrupper.

Det reviderte dimensjoneringsgrunnlaget for 2027–2031 viser behov for å videreutvikle det forebyggende arbeidet og prioritere ressursene ut fra risiko. Målet er å redusere antall branner og konsekvensene av disse gjennom risikobasert tilsyn og feiing, informasjon, veiledning og målrettede tiltak mot personer og områder med særlig risiko. Analysen viser samtidig et ressursbehov innen det forebyggende arbeidet utover forskriftens generelle minstekrav.

Systematisk kompetansebygging, rekruttering av nye fagarbeidere og samarbeid på tvers av kommunale tjenester vil være sentralt for å sikre et godt og målrettet forebyggende arbeid i hele Rørosregionen i årene framover.

6153 Brannskole

Kompetanse og utdanning er en viktig forutsetning for å opprettholde en robust og faglig god brann- og redningstjeneste. Rørosregionen brann og redning har over flere år bygget opp kompetanse og kapasitet til å gjennomføre kurs og utdanning av egne mannskaper lokalt som en del av den desentraliserte utdanningen.

Ordningen gjør det mulig å gjennomføre nødvendig opplæring og kompetanseutvikling i egen region og reduserer behovet for å sende mannskaper til andre brann- og redningsvesen for utdanning. Samtidig bidrar aktiviteten til å utvikle og opprettholde instruktørkompetanse internt og gir et godt faglig læringsmiljø for både elever og instruktører.

Utdanningen av nye brannkonstabler gjennomføres over en lengre periode, hvor elevene inngår som aspiranter fram til nødvendig utdanning og kompetanse er gjennomført. Det gjennomføres også lederutdanning for aktuelle mannskaper når det er behov for å styrke kompetansen og sikre tilstrekkelig lederkapasitet ved brannstasjonene.

Den vedtatte beredskaps- og forebyggendeanalysen for 2027–2031 understreker betydningen av tilstrekkelig og riktig kompetanse i hele organisasjonen. Analysen peker blant annet på behovet for å sikre nødvendig lederkompetanse og videreføre utdanning av sjåfører med førerkort klasse C og kompetansebevis for utrykningskjøring. Kompetansebehovet vil samtidig utvikle seg i takt med endringer i risiko- og trusselbildet, ny teknologi og nye oppgaver.

Brannsamarbeid Trøndelag (BST) vil være viktig for den videre utviklingen av kompetansearbeidet. Gjennom et tettere regionalt samarbeid kan brann- og redningsvesenene i større grad dele instruktørressurser, fagkompetanse og erfaringer og samarbeide om kurs, øvelser og annen kompetanseutvikling. Den vedtatte brannordningen peker på at BST kan gi Rørosregionen tilgang til et større faglig og operativt miljø samt felles planverk, analyser, prosedyrer og øvelser.

Regionalt samarbeid vil være særlig viktig for kompetanseområder hvor det enkelte brann- og redningsvesen alene har begrensede ressurser eller behov. Dette kan bidra til bedre utnyttelse av instruktørkompetanse, mer ensartede arbeidsmetoder og økt samhandling mellom brann- og redningsvesen som skal kunne bistå hverandre ved større og mer komplekse hendelser.

Utvikling av ny teknologi og nye risikoområder stiller også krav til kontinuerlig kompetanseutvikling. Brannordningen viser blant annet til deltakelse i droneprosjekt og etablering av større energilagringsanlegg basert på litiumbatterier, som vil kreve økt kompetanse og tilpasning av beredskapsplanverket.

Målet for 6153 Brannskole er å sikre nødvendig kompetanse i egen organisasjon og samtidig videreutvikle Rørosregionen som en aktiv kompetanseaktør i det regionale Brannsamarbeid. Gjennom lokal utdanning, kompetansedeling og økt samarbeid gjennom Brannsamarbeid Trøndelag skal tjenesten bidra til en kompetent, robust og framtidsrettet brann- og redningstjeneste.

6154 Bybrann

Røros sentrum har en unik og verneverdig trehusbebyggelse med svært store kulturhistoriske verdier. Brannsikring av denne bebyggelsen er derfor et særskilt ansvarsområde for Røros kommune. Helhetlig ROS for Røros kommune peker på bybrann som en av de mest alvorlige hendelsene i kommunens risikobilde, med potensielt svært store konsekvenser for verdensarven, liv og helse, materielle verdier og reiseliv. I oppsummeringen av helhetlig ROS trekkes langvarig ekstremkulde og bybrann fram som de to mest alvorlige hendelsene i det klassiske risikobildet.

Ansvarsområdet 6154 Bybrann omfatter drift, vedlikehold og videreutvikling av brannsikringen av den verneverdige trehusbebyggelsen i Røros sentrum. Brannsikringen bygger på en kombinasjon av tidlig deteksjon, rask varsling, døgnkontinuerlig beredskap og særskilte tekniske brannsikringstiltak.

Bybrannanlegget omfatter rundt 210 eiendommer innenfor vernesona og består blant annet av brannvarsling med direkte varsling til 110-sentralen og Røros brannstasjon, varmekameraer i kirketårnet og tørrsprinkling av om lag 90 uisolerte loft. Brannvarslingsanlegget er over tid utvidet fra om lag 1 200 til i underkant av 1 700 detektorer. Rørosregionen brann og redning har ansvar for drift og oppfølging av anlegget.

En viktig del av brannsikringen er den døgnkontinuerlige operative beredskapen ved Røros brannstasjon. Utrykningsleder er tilgjengelig 24 timer i døgnet, hele året, og kan rykke ut direkte fra brannstasjonen ved alarm i den verneverdige bebyggelsen. Kombinasjonen av tidlig deteksjon, direkte varsling og rask respons gir mulighet til å iverksette innsats på et svært tidlig tidspunkt. Dette er avgjørende for å hindre at en brann utvikler seg og sprer seg mellom bygninger i den tette trehusbebyggelsen.

Den vedtatte beredskaps- og forebyggendeanalysen for 2027–2031 understreker betydningen av dette arbeidet. Røros har over 200 eiendommer med til sammen rundt 320 boenheter i de tette trehusmiljøene. Analysen viser samtidig at dagens bybrannanlegg har gått ut av produksjon, og det er startet et prosjekt for å etablere et nytt anlegg. Utskiftingen vil kunne gå over en periode på opptil fem år og vil kreve ressurser både til vedlikehold av eksisterende anlegg og til gjennomføring av prosjektet.

Som en del av dette arbeidet må det gjennomføres en omfattende utskifting av om lag 1700 røykdetektorer. Den nye brannordningen peker også på behovet for løpende oppdatering av innsatsplaner og systematisk kontroll og funksjonstesting av tørrsprinkleranleggene.

Fra 1. juli 2021 ble kostnadene knyttet til utrykningslederberedskapen lagt til ansvarsområdet 6154 Bybrann. Dette synliggjør kostnadene ved den særskilte beredskapen som er etablert for å beskytte den verneverdige trehusbebyggelsen i Røros sentrum. Kostnadene til denne særskilte tjenesten inngår ikke i kostnadsdelingen mellom de fire deltakerkommunene i Rørosregionen brann og redning.

Finansiering av brannsikringen er en sentral utfordring. Den vedtatte brannordningen legger til grunn at utskiftingen av bybrannalarmanlegget skal finansieres gjennom tilskuddsmidler til sikring av tett trehusbebyggelse fra Riksantikvaren. Tilskuddsmidlene varierer imidlertid fra år til år, noe som skaper usikkerhet om framdriften. I tillegg kommer kostnader til kontroll, ettersyn og vedlikehold av eksisterende brannsikringstiltak og oppdatering av innsatsplaner.

Det arbeides derfor fortsatt administrativt og politisk for å synliggjøre de særskilte kostnadene Røros kommune har knyttet til brannsikring og beredskap for verdensarven, og for å bidra til en mer forutsigbar finansiering av både investeringer og løpende drift.

Målet er å opprettholde og videreutvikle en robust brannsikring av den verneverdige trehusbebyggelsen, der tidlig deteksjon, rask respons, døgnkontinuerlig beredskap og moderne tekniske

løsninger samlet reduserer sannsynligheten for at en mindre brann utvikler seg til en omfattende bybrann.

Utfordringer og strategi

Utfordringer og strategi

Rørosregionen brann og redning skal levere en robust og forsvarlig brann- og redningstjeneste i en region med store geografiske avstander, spredt bosetting, mange fritidsboliger, betydelige kulturhistoriske verdier og et sammensatt risiko- og sårbarhetsbilde. I ferie- og høytidsperioder øker befolkningen i regionen betydelig. Dette stiller krav til lokal tilstedeværelse, kompetanse, riktig utstyr og evne til å mobilisere og samarbeide på tvers av kommunegrenser.

Den vedtatte beredskaps- og forebyggendeanalysen for 2027–2031 er styrende for organisering, bemanning og utrustning av Rørosregionen brann og redning i planperioden. Analysen viser at forskriftens minstekrav til dimensjonering er oppfylt, men dokumenterer samtidig behov for tiltak og prioriteringer utover minstekravene. Tiltak med økonomiske konsekvenser skal behandles gjennom egne saker eller innarbeides i ordinære budsjett- og økonomiplanprosesser.

En robust tjeneste innenfor tilgjengelige rammer

En hovedutfordring i planperioden blir å opprettholde en robust tjeneste samtidig som tilgjengelige økonomiske og personellmessige ressurser utnyttes best mulig. Den vedtatte brannordningen peker på behovet for å vurdere organisering og oppgavefordeling for å sikre en mer helhetlig, fleksibel og bærekraftig utnyttelse av ressursene. Beredskapsavdelingen er allerede redusert med ett årsverk sammenlignet med tidligere periode, og analysen understreker betydningen av å opprettholde de gjenværende årsverkene. Det skal samtidig gjennomføres en helhetlig gjennomgang og videreutvikling av virksomhetens planverk.

Arbeidet skal være risikobasert. Øvelser, kompetanseutvikling, utstyr og operative prosedyrer skal ta utgangspunkt i lokale og regionale risiko- og sårbarhetsanalyser og de oppgavene mannskapene forventes å håndtere. Motiverte medarbeidere med riktig kompetanse og god lokalkunnskap er avgjørende for kvaliteten på tjenesten.

Personlig verneutstyr, kjøretøy og annet innsatsmateriell må fornyes og vedlikeholdes systematisk. Brannordningen viser blant annet behov for kontinuerlig utskifting av eldre og slitt verneutstyr. HMS og beskyttelse mot eksponering for helseskadelige stoffer skal være en sentral del av utviklingen av tjenesten.

Kompetanse, ledelse og rekruttering

Tilgang på riktig kompetanse er en sentral utfordring. Den døgnkontinuerlige utrykningsledervakten er avgjørende for nødvendig ledelse ved hendelser. Dagens ordning er sårbar ved blant annet ferie og fravær, og brannordningen anbefaler å etablere bedre vikarkapasitet, med særlig oppmerksomhet på sommerberedskapen. Det skal samtidig opprettholdes lokal brannmesterfunksjon ved brannstasjonene.

Det er også behov for fortsatt kompetanseheving innen blant annet førerkort klasse C og kompetansebevis for utrykningskjøring. Lokal utdanning, systematisk øving og samarbeid med andre brann- og redningsvesen blir derfor viktige virkemidler i planperioden.

Endret risiko- og trusselbilde

Brann- og redningstjenesten må være forberedt på et bredt spekter av hendelser. Helhetlig ROS for Røros kommune peker blant annet på ekstremkulde, bybrann, utmarksbrann, transportulykker, ekstremvær, regnflom, bortfall av elektronisk kommunikasjon og tilsiktede hendelser. Analysen vurderer langvarig ekstremkulde og bybrann som de to mest alvorlige hendelsene i det klassiske risikobildet.

Klimaendringer forventes å gi økt intensitet og hyppighet av enkelte typer ekstremvær. Regnflom er vurdert som en hendelse Rørossamfunnet må forvente framover, samtidig som tørre perioder kan øke faren for brann i skog og utmark

Brannordningen peker også på nye risikoområder. Planlagte større energilagringsanlegg basert på litiumbatterier i Røros og Tydal vil kreve økt kompetanse og tilpasning av beredskapsplanverket.

Beredskaps- og responssenteret

Beredskaps- og responssenteret (BRS) gir muligheter for å utnytte den døgnkontinuerlige beredskapen på Røros til flere oppgaver på tvers av kommunale tjenesteområder. Responssenteret håndterer blant annet oppgaver knyttet til trygghetsalarmer og annen velferdsteknologi, tekniske alarmer, overvåking og varsling.

Strategien er å videreutvikle BRS som en felles beredskapsressurs der oppgaver som egner seg for døgnkontinuerlig mottak, vurdering og videreformidling kan samordnes. Dette skal skje uten at det går på bekostning av brann- og redningstjenestens primæroppgaver og operative beredskap.

Brannsamarbeid Trøndelag

Brannsamarbeid Trøndelag (BST) er et viktig strategisk utviklingsområde. Målet er å styrke samarbeidet mellom brann- og redningsvesenene og utnytte tilgjengelige ressurser og kompetanse bedre på tvers av kommune- og brannvesengrenser.

Den vedtatte brannordningen peker på at BST kan gi Rørosregionen tilgang til et større faglig og operativt miljø, felles planverk, analyser, prosedyrer og øvelser samt økonomiske fordeler gjennom blant annet felles innkjøp. Det vurderes som strategisk viktig at Rørosregionen deltar aktivt i dette arbeidet.

For Rørosregionen vil samarbeidet kunne gi særlig gevinst innen kompetanseutvikling, utdanning og øvelser, felles planverk og prosedyrer, spesialkompetanse og materiell, forebyggende arbeid og samvirke ved større hendelser.

Regionalt samarbeid blir stadig viktigere fordi større og komplekse hendelser raskt kan overstige kapasiteten til ett enkelt brann- og redningsvesen. Helhetlig ROS for Røros kommune understreker også at kommunen kan bli berørt av alvorlige hendelser i nabokommunene og må være forberedt på å yte bistand.

Ny teknologi og droneberedskap

Ny teknologi skal tas i bruk der den kan gi bedre sikkerhet, situasjonsforståelse og ressursutnyttelse. Rørosregionen brann og redning deltar i et droneprosjekt der droner skal inngå som støtte ved operative hendelser. Brannordningen viser til planlagt utplassering av droner i Røros, Os og Holtålen.

Droner kan blant annet gi rask oversikt ved brann, søk- og redningsaksjoner, naturhendelser og andre større eller uoversiktlige hendelser. Utviklingen må ses i sammenheng med BST og muligheten for å dele teknologi, kompetanse og operative ressurser regionalt.

Brekken bistasjon

Den vedtatte brannordningen for 2027–2031 innebærer en endring sammenlignet med tidligere økonomiplan når det gjelder Brekken bistasjon.

Bistasjonen videreføres i dagens form fram til 2030, da gjeldende leieavtale utløper. Det skal på dette tidspunktet gjennomføres en ny vurdering av behovet for bistasjonen basert på risikobildet, erfaringer og framtidig organisering av beredskapen.

Brekken bistasjon gir lokal beredskap i et område med betydelig avstand til hovedbrannstasjonene. Mannskapene kan starte en førsteinnsats fram til hovedstyrken fra Røros eller andre ressurser kommer fram. Aktuelle oppgaver er blant annet førstehjelp, etablering av vannforsyning, sikring av skadested, trafikkdirigering og utvendig slokkeinnsats.

Mannskapene ved Brekken bistasjon inngår også i akutthjelperordningen. Bistasjonens rolle må derfor vurderes ut fra den samlede beredskapsverdien og ikke bare antall brannhendelser.

Strategisk retning 2027–2031

Rørosregionen brann og redning skal i planperioden utvikles med utgangspunkt i dokumentert risiko, tilgjengelige ressurser og økt samarbeid. Hovedretningen er å opprettholde en robust lokal beredskap, sikre nødvendig kompetanse og HMS, styrke det forebyggende arbeidet, utnytte BRS og ny teknologi bedre og utvikle et tettere regionalt samarbeid gjennom Brannsamarbeid Trøndelag.

Den vedtatte brannordningen legger samtidig til grunn at tiltak med økonomiske konsekvenser – blant annet kjøretøy, verneutstyr, kompetansetiltak, bygningsmessige utbedringer og eventuelle ressursbehov utover minstekravene – må prioriteres og innarbeides i de ordinære budsjett- og økonomiplanprosessene.

Målet er å bruke de samlede ressursene på en mest mulig effektiv og fleksibel måte og samtidig sikre at Rørosregionen brann og redning også i framtiden har en kompetent, trygg og robust beredskap for innbyggere, næringsliv, besøkende og viktige kulturverdier i hele regionen.

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst							
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede							

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**11 154**	**11 154**	**11 154**	**11 154**
Tekniske justeringer						
Andre tiltak		Samfunn og beredskap	109	109	109	109
Sum Tekniske justeringer			**109**	**109**	**109**	**109**
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan						
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028		Samfunn og beredskap	-200	0	0	0
Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2026-2029		Samfunn og beredskap	-100	0	0	0
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan			**-300**	**0**	**0**	**0**
Konsekvensjusteringer			**-191**	**109**	**109**	**109**
Konsekvensjustert ramme			**10 963**	**11 263**	**11 263**	**11 263**
Nye pålegg						
Justering rammer interkommunale tjenester		Samfunn og beredskap	461	461	461	461
Sum Nye pålegg			**461**	**461**	**461**	**461**
Politiske vedtak						
Justering rammevedtak		Samfunn og beredskap	-222	-222	-222	-222
Sum Politiske vedtak			**-222**	**-222**	**-222**	**-222**
Nye tiltak og realendringer			**239**	**239**	**239**	**239**
Ramme 2027-2030			**11 202**	**11 502**	**11 502**	**11 502**

Sammendrag budsjett

Rørosregionen brann og redning er et interkommunalt samarbeid med Røros kommune som vertskommune og leverer brann- og redningstjenester for kommunene Røros, Holtålen, Os og Tydal.

Virksomheten omfatter ansvarsområdene 6150 Beredskap, 6152 Forebyggende (feiing og tilsyn), 6153 Brannskole og 6154 Bybrann.

Den vedtatte beredskaps- og forebyggendeanalysen for 2027–2031 er styrende for organisering, bemanning og utrustning av tjenesten i planperioden. Analysen legger til grunn en risikobasert dimensjonering og viser samtidig behov for videre utvikling innen blant annet kompetanse, forebyggende arbeid, utstyr, ledelse og regionalt samarbeid. Tiltak med økonomiske konsekvenser skal vurderes gjennom de ordinære budsjett- og økonomiplanprosessene.

Beredskap:

Rørosregionen har fire hovedbrannstasjoner og bistasjoner i Brekken og Tufsingdalen. Ved Røros brannstasjon er beredskapen organisert med fire vaktlag og døgnkontinuerlig utrykningslederberedskap. Mannskapene i hele regionen er også utdannet som akutthjelpere og kan bistå helsetjenesten ved tidskritiske hendelser. Den vedtatte brannordningen viser at dagens stasjonsstruktur i hovedsak samsvarer med risikobildet, og Brekken bistasjon videreføres fram til ny vurdering i 2030.

Forebyggende – feiing og tilsyn**:**

Tjenesten omfatter feiing og tilsyn med fyringsanlegg, tilsyn med særskilte brannobjekter, informasjon og veiledning samt målrettet arbeid overfor risikoutsatte grupper. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg finansieres etter selvkostprinsippet. Regionen har om lag 13 955 registrerte røykløp, og det er et etterslep innen feiing og tilsyn som skal følges opp i planperioden. Fra 2027 styrkes rekrutteringen og kompetansebyggingen gjennom inntak av en kvinnelig lærling med mål om fagutdanning som brannforebygger. Arbeidet med risikoutsatte grupper gjennom Trygg Hjemme vil også være et prioritert område.

Brannskole**:**

Lokal og desentralisert utdanning er viktig for å sikre nødvendig kompetanse i egen organisasjon. Rørosregionen gjennomfører utdanning og kompetanseutvikling av egne mannskaper og bidrar til å bygge og opprettholde lokal instruktørkompetanse. I planperioden skal dette også ses i sammenheng med Brannsamarbeid Trøndelag (BST), som kan gi tilgang til et større fagmiljø og økt samarbeid om blant annet kompetanse, øvelser, planverk, prosedyrer og felles innkjøp.

Bybrann:

Røros kommune har et særskilt ansvar for brannsikringen av den verneverdige trehusbebyggelsen i Røros sentrum. Brannsikringen bygger på tidlig deteksjon, direkte varsling, døgnkontinuerlig beredskap og tekniske sikringstiltak. Dagens bybrannanlegg omfatter rundt 210 eiendommer og i underkant av 1700 detektorer, i tillegg til blant annet varmekameraer og tørrsprinkling av rundt 90 loft. Dagens anlegg har gått ut av produksjon, og utskifting og modernisering vil være et omfattende arbeid i planperioden. Helhetlig ROS for Røros kommune peker samtidig på bybrann som en av de mest alvorlige hendelsene i kommunens risikobilde.

Utvikling og samarbeid**:**

Rørosregionen brann og redning skal i perioden videreutvikle tjenesten gjennom bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser, kompetanseutvikling, ny teknologi og økt regionalt samarbeid. Brannsamarbeid Trøndelag, utvikling av droneberedskap og videre bruk av Beredskaps- og responssenteret (BRS) er sentrale områder. Målet er å opprettholde en robust, kompetent og framtidsrettet brann- og

redningstjeneste med god lokal tilstedeværelse, samtidig som ressursene utnyttes effektivt på tvers av kommuner og fagområder.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.

Kirke

Innledning

Røros kommune utbetaler årlig et driftstilskudd til Røros Kirkelige Fellesråd.

Røros kirkelige fellesråd er administrativ enhet for de fire soknene i Røros kommune. Røros kirkelige fellesråd forvalter også kommunens gravplasser. Institusjonen fellesråd ble etablert i forbindelse med innføring av ny kirkelov 1. januar 1997. Etter gjeldende kirkelov har fellesrådet det administrative og økonomiske ansvar for driften av kirker og kirkegårder på vegne av alle sokn i en kommune. Røros kirkelige fellesråd omfatter soknene Røros, Brekken, Glåmos og Hitterdal, og består av representanter fra menighetsrådene og kommunen.

I tillegg til driftstilskuddet, ligger det i økonomiplanen også investeringstilskudd til kirkemurene. Dette er et prosjekt som har gått og som vil gå over flere år. For 2027 er det også foreslått tilskudd til investering i diverse kirkegårdutstyr.

Kirkelig fellesråd i Røros driver også krematorietjenester for et stort omland. Kremering tilbys som en gratis tjeneste for innbyggere i Røros kommune, mens det for andre innbyggere i andre kommuner betales for denne tjenesten.

Røros kommune, i samarbeid med Røros kirkelige fellesråd og Rørosmuseet jobber aktivt for å utnytte tilskuddsmulighetene som ligger i det nyetablerte Kirkebevaringsfondet.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Overføringsutgifter	3 464	3 614	3 614	3 614	3 614	3 614	3 614
Sum Driftsutgifter	**3 464**	**3 614**	**3 614**	**3 614**	**3 614**	**3 614**	**3 614**
Sum	3 464	3 614	3 614	3 614	3 614	3 614	3 614

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2027	Mål 2028	Mål 2029	Mål 2030	Gj.sn. KOSTRA-gr.
Røros gir barn og unge en god oppvekst							
Røros har et levende lokalmiljø og bruker verdensarven aktivt							
Røros videreutvikler et aktivt lokaldemokrati og god lokal samhandling	I Røros skal vi ha et godt samarbeid i det offentlige, og mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.						
	Røros kommune skal legge til rette for et godt samarbeid mellom arrangører, offentlige aktører, lokalt næringsliv og innbyggere.						
	Sikre trygg og god forvaltning av kunst i kommunens eie.						
Rørossamfunnet skaper livsglede							

Ramme- og tiltaksoversikt

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	Tiltak	Avdeling	2027	2028	2029	2030
Opprinnelig budsjett			**3 614**	**3 614**	**3 614**	**3 614**
Konsekvensjustert ramme			**3 614**	**3 614**	**3 614**	**3 614**
Ramme 2027-2030			**3 614**	**3 614**	**3 614**	**3 614**

Sammendrag budsjett

Selvkostfinansierte områder

Kommunalsjefen har ordet

Røros kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.
En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller
brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

Utfordringer med selvkostbudsjettet
Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er
budsjettårets forventede kalkylerente (3 mnd NIBOR + 0,7 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.
Generelle forutsetninger
Kalkylerenten er anslått å bli 5,39 % i 2027. Budsjettet er utarbeidet den 8. september 2026. Tallene for 2025 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2026 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2027 til 2030 er budsjett-/økonomiplan. Det er vedtatt en rekke endringer i beregningsgrunnlaget for selvkost i 2025. Grunnlaget for selvkostrenten er endret til NIBOR for alle selvkosttjenester. For vann, avløp og slamtømming medfører mva.-endringen 1. juli 2025 en gjennomsnittlig sats på 20 % for 2025 og 15 % fra 2026. I tillegg er maksimal levetid på anlegg endret, noe som åpner for lengre avskrivningstid på flere anlegg i selvkostregnskapet. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	17 523	17 347	17 347	21 387	17 540	17 540	17 540
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 099	9 310	9 310	14 751	9 356	9 356	9 356
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 264	10 872	10 872	11 571	10 872	10 872	10 872
Overføringsutgifter	360	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	5 752	1 807	1 807	3 455	1 807	1 807	1 807
Sum Driftsutgifter	**45 998**	**39 335**	**39 335**	**51 164**	**39 575**	**39 575**	**39 575**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-43 709	-37 215	-37 215	-58 515	-37 215	-37 215	-37 215
Refusjoner	-4 525	-9 101	-9 101	-183	-9 101	-9 101	-9 101
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 352	-2 851	-2 851	-2 058	-2 851	-2 851	-2 851
Sum Driftsinntekter	**-50 586**	**-49 167**	**-49 167**	**-60 756**	**-49 167**	**-49 167**	**-49 167**
Sum	**-4 589**	**-9 831**	**-9 831**	**-9 592**	**-9 592**	**-9 592**	**-9 592**

Driftsbudsjett fordelt på endringskategorier

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
Opprinnelig budsjett	**-9 831**	**-9 831**	**-9 831**	**-9 831**
Tekniske justeringer	46	46	46	46
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	194	194	194	194
Konsekvensjusteringer	**240**	**240**	**240**	**240**
Konsekvensjustert ramme	**-9 592**	**-9 592**	**-9 592**	**-9 592**
Ramme 2027-2030	**-9 592**	**-9 592**	**-9 592**	**-9 592**

Investeringstabell

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Tidligere bevilget	Økonomiplan 2027	2028	2029	2030	Sum Økonomiplan 2027-30
Ny garasje feiebiler	0	200	2 000	0	0	2 200
Ny Renovasjonsbil	3 300	3 600	3 400	0	0	7 000
Ny vannkilde	60 001	20 000	0	0	0	20 000
Selvkost - utskifting avløpsledning	-	2 500	0	0	0	2 500
Selvkost - utskifting vannledning	-	2 500	0	0	0	2 500
Sum investeringsprosjekter	**63 301**	**28 800**	**5 400**	**0**	**0**	**34 200**

Investeringsbudsjett

Ny Renovasjonsbil

Utskifting av utrangert søppelbil (mye rust og slitasje) til ny El-søppelbil

Det søkes om tilskudd til Enova, det er uvisst hva vi eventuelt får i støtte. Tilskudd fratrekkes eventuelt investeringsbeløpet. Det beregnes også en tilleggskostnad for etablering av ladepunkt. El-søppelbil vil fungere godt i forhold til de kjørerutene vi har. Se vedlagt utskiftingsplan i eget dokument.

Selvkost - utskifting avløpsledning

utskifting av ledningsnett

Selvkost - utskifting vannledning

Konsept for etablering av nye vannkilder med plassering av vannbehandlingsanlegg, rørtrase og høydebasseng er nå landet. I dette prosjektet blir det kjørt flere parallelle prosesser. Det er mye som skal på plass før alt er fysisk etablert og på plass som bl.a. grunneieravtaler, konsekvensutredning for noen trase områder, prosjektering og anskaffelser. Med det kunnskapsnivået vi sitter inne med pr nå, er kostnadene estimert til 80 millioner og vil fordeles på tre år. Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen kommunen er i er det viktig å påpeke at kapitalkostnader med avskrivning over 50 år ikke vil belaste kommunebudsjettet, men selvkostområde for vann. slik det er beregnet vil ikke investeringen gi noen større hopp i gebyrene for vann sammenlignet med dagen nivå.

Sykefravær og deltid

For dette rammeområdet er sykefravær og deltid behandlet sammen med rammeområde 5 - Samfunn og beredskap.

Lærlinger

For dette rammeområdet er lærlingeplan behandlet sammen med rammeområde 5 - Samfunn og beredskap.

Selvkost - VAR

Sammendrag budsjett

Selvkostgrunnlag vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
10*** Lønn	1 497	1 536	2 245	2 324	2 405	2 489	2 576
11*** Varer og tjenester	3 190	3 705	3 835	3 969	4 108	4 252	4 400
12*** Varer og tjenester	256	697	500	518	536	554	574
13*** Tjenestersom erstatter kommunalegenp	3	0	0	0	0	0	0
14*** Overføringsutgifter	3	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	**4 948**	**5 938**	**6 580**	**6 810**	**7 049**	**7 295**	**7 551**
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	1 373	839	940	1 972	2 379	2 403	2 397
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1 808	2 282	4 129	6 052	6 305	6 072	5 958
Sum kapitalkostnader	**3 180**	**3 121**	**5 069**	**8 023**	**8 684**	**8 475**	**8 355**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	157	163	168	174	180	187	193
+/- Øvrige inntekter og kostnader	0	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	**8 286**	**9 222**	**11 817**	**15 007**	**15 912**	**15 957**	**16 099**
Gebyrinntekter	**8 226**	**8 553**	**11 594**	**12 172**	**12 783**	**15 559**	**16 099**
Herav tilknytningsgebyr	*29*	*26*	*40*	*40*	*40*	*40*	*40*
Selvkostresultat	**-59**	**-669**	**-224**	**-2 835**	**-3 129**	**-397**	**0**
Selvkost dekningsgrad i %	*99,29 %*	*92,75 %*	*98,11 %*	*81,11 %*	*80,33 %*	*97,51 %*	*100,00 %*
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Selvkostfond 01.01	**6 082**	**6 294**	**5 936**	**6 027**	**3 427**	**388**	**0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-59	-669	-224	-2 835	-3 129	-397	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	271	311	314	236	91	9	0
Selvkostfond 31.12	**6 294**	**5 936**	**6 027**	**3 427**	**388**	**0**	**0**

Selvkostgrunnlag avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
10*** Lønn	2 275	2 287	2 920	3 022	3 128	3 238	3 351
11*** Varer og tjenester	4 359	4 420	4 425	4 580	4 740	4 906	5 078
12*** Varer og tjenester	298	1 300	746	772	799	827	855
13*** Tjenestersom erstatter kommunalegenp	295	380	393	407	421	435	451

Direkte driftsutgifter	**7 228**	**8 386**	**8 483**	**8 780**	**9 087**	**9 405**	**9 735**
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	1 652	1 395	1 458	1 482	1 514	1 545	1 543
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1 686	2 037	2 155	2 096	2 046	1 975	1 902
Sum kapitalkostnader	**3 337**	**3 432**	**3 614**	**3 579**	**3 559**	**3 519**	**3 445**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	247	255	264	273	283	293	303
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-0	-0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	**10 812**	**12 074**	**12 361**	**12 632**	**12 930**	**13 218**	**13 482**
Gebyrinntekter	**11 717**	**7 749**	**12 901**	**12 904**	**12 900**	**12 950**	**13 482**
Herav tilknytningsgebyr	*47*	*40*	*40*	*40*	*40*	*40*	*40*
Selvkostresultat	**905**	**-4 325**	**540**	**272**	**-30**	**-268**	**-0**
Selvkost dekningsgrad i %	*108,37 %*	*64,18 %*	*104,37 %*	*102,15 %*	*99,77 %*	*97,97 %*	*100,00 %*
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Selvkostfond 01.01	**2 673**	**3 718**	**-526**	**0**	**279**	**262**	**-0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	905	-4 325	540	272	-30	-268	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	140	81	-14	7	13	6	-0
Selvkostfond 31.12	**3 718**	**-526**	**0**	**279**	**262**	**-0**	**-0**

Selvkostgrunnlag renovasjon

Selvkostregnskap (1.000 kr)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
10*** Lønn	4 198	5 346	5 533	5 727	5 927	6 135	6 349
11*** Varer og tjenester	994	1 300	1 346	1 393	1 441	1 492	1 544
12*** Varer og tjenester	252	250	259	268	277	287	297
13*** Tjenestersom erstatter kommunalegenp	9 766	10 800	11 178	11 569	11 974	12 393	12 827
Direkte driftsutgifter	**15 209**	**17 696**	**18 315**	**18 956**	**19 620**	**20 306**	**21 017**
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	363	683	669	662	438	430	430
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	179	274	246	200	163	138	118
Sum kapitalkostnader	**542**	**957**	**915**	**861**	**602**	**568**	**548**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	537	556	575	595	616	638	660
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-66	-90	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	**16 221**	**19 118**	**19 805**	**20 413**	**20 837**	**21 512**	**22 225**
Gebyrinntekter	**16 521**	**18 020**	**20 658**	**21 448**	**21 860**	**21 948**	**22 225**
Selvkostresultat	**300**	**-1 098**	**853**	**1 036**	**1 022**	**436**	**0**
Selvkost dekningsgrad i %	*101,85 %*	*94,25 %*	*104,31 %*	*105,07 %*	*104,91 %*	*102,03 %*	*100,00 %*
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Selvkostfond 01.01	**-2 050**	**-1 835**	**-3 058**	**-2 347**	**-1 405**	**-426**	**0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	300	-1 098	853	1 036	1 022	436	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-85	-124	-142	-94	-44	-10	0
Selvkostfond 31.12	**-1 835**	**-3 058**	**-2 347**	**-1 405**	**-426**	**0**	**0**

Selvkost- plan og bygg

Sammendrag budsjett

Selvkostoppstilling private planforslag

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
10*** Lønn	452	222	230	238	246	255	264
11*** Varer og tjenester	159	75	78	81	84	87	90
12*** Varer og tjenester	15	4	4	4	4	4	4
13*** Tjenestersom erstatter kommunalegenp	200	17	18	18	19	20	20
Direkte driftsutgifter	**826**	**318**	**329**	**341**	**353**	**365**	**378**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	35	37	38	39	41	42	43
Gebyrgrunnlag	**861**	**355**	**367**	**380**	**393**	**407**	**421**
Gebyrinntekter	**321**	**200**	**367**	**380**	**393**	**407**	**421**
Subsidiering	*456*	*155*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Selvkostresultat	**-540**	**-155**	**0**	**-0**	**-0**	**0**	**-0**
Selvkost dekningsgrad i %	*37,27 %*	*56,40 %*	*100,00 %*	*100,00 %*	*100,00 %*	*100,00 %*	*100,00 %*
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Selvkostfond 01.01	**84**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-84	0	0	0	0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Selvkostoppstilling bygge- og delesak

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
10*** Lønn	3 122	2 611	2 702	2 797	2 895	2 996	3 101
11*** Varer og tjenester	381	262	271	281	290	301	311
12*** Varer og tjenester	436	59	61	63	66	68	70
Direkte driftsutgifter	**3 939**	**2 932**	**3 035**	**3 141**	**3 251**	**3 365**	**3 482**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	178	184	190	197	204	211	219
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-136	-60	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	**3 981**	**3 056**	**3 225**	**3 338**	**3 455**	**3 576**	**3 701**
Gebyrinntekter	**3 292**	**2 587**	**1 167**	**3 255**	**3 425**	**3 576**	**3 701**
Selvkostresultat	**-689**	**-469**	**-2 058**	**-83**	**-29**	**0**	**0**
Selvkost dekningsgrad i %	*82,69 %*	*84,65 %*	*36,19 %*	*97,50 %*	*99,15 %*	*100,00 %*	*100,00 %*
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Selvkostfond 01.01	**3 031**	**2 462**	**2 109**	**109**	**29**	**0**	**0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-689	-469	-2 058	-83	-29	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	120	116	58	3	0	0	0
Selvkostfond 31.12	**2 462**	**2 109**	**109**	**29**	**0**	**0**	**0**

Selvkostoppstilling oppmåling

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
10*** Lønn	1 913	1 360	1 408	1 457	1 508	1 561	1 615
11*** Varer og tjenester	311	204	211	219	226	234	242
12*** Varer og tjenester	137	43	44	46	47	49	51
Direkte driftsutgifter	**2 362**	**1 607**	**1 663**	**1 721**	**1 781**	**1 844**	**1 908**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	115	119	123	128	132	137	142
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-55	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	**2 423**	**1 726**	**1 786**	**1 849**	**1 914**	**1 981**	**2 050**
Gebyrinntekter	**641**	**400**	**1 786**	**1 849**	**1 914**	**1 981**	**2 050**
Subsidiering	*401*	*1 326*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Selvkostresultat	**-1 781**	**-1 326**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-0**
Selvkost dekningsgrad i %	*26,47 %*	*23,18 %*	*100,00 %*	*100,00 %*	*100,00 %*	*100,00 %*	*100,00 %*
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Selvkostfond 01.01	**1 380**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 380	0	0	0	0	0	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Selvkost - brannforebyggende

Sammendrag budsjett

Selvkostgrunnlag vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
10*** Lønn	2 052	2 444	2 733	2 845	2 961	3 083	3 209
11*** Varer og tjenester	499	935	1 043	1 074	1 107	1 140	1 174
12*** Varer og tjenester	128	270	367	378	389	401	413
Direkte driftsutgifter	**2 679**	**3 649**	**4 142**	**4 297**	**4 457**	**4 623**	**4 796**
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	182	182	182	171	199	199	199
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	267	305	303	302	302	284	274
Sum kapitalkostnader	**449**	**488**	**485**	**473**	**501**	**482**	**473**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	191	199	207	216	225	234	243
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-917	-74	-87	-87	-87	-87	-87
Gebyrgrunnlag	**2 402**	**4 262**	**4 747**	**4 898**	**5 095**	**5 252**	**5 425**
Gebyrinntekter	**2 997**	**3 999**	**4 277**	**4 574**	**4 802**	**4 883**	**5 425**
Selvkostresultat	**595**	**-263**	**-470**	**-324**	**-293**	**-369**	**0**
Selvkost dekningsgrad i %	*124,79 %*	*93,83 %*	*90,09 %*	*93,39 %*	*94,25 %*	*92,98 %*	*100,00 %*
Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Selvkostfond 01.01	**870**	**1 517**	**1 328**	**916**	**630**	**361**	**0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	595	-263	-470	-324	-293	-369	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	52	73	59	38	23	8	0
Selvkostfond 31.12	**1 517**	**1 328**	**916**	**630**	**361**	**0**	**0**

Finans

Finansområdet er ikke et rammeområde i vanlig forstand i økonomiplanen. I hovedsak alle kostnader og inntekter som hører til dette området, er definert som sentrale inntekter og utgifter. Dette betyr at de vises i økonomiplanen som en del av sentral hovedoversikt mens de i visningen av rammeområdet kun grupperes innen de forskjellige kontotypene. Dette kommer tydelig frem i webversjonen av økonomiplanen, men i utskriftversjonen blir det ikke like tydelig. For å bidra til en bedre helhetsforståelse for lesere av utskriftsversjonen, legges derfor tabellen «Oversikt drift» inn under rammeområdets kapittel. Denne oversikten vises ikke på rammeområdet i webversjonen.
Oversikten viser en relativt stor endring i forholdet mellom Skatt på inntekt og formue og Ordinært rammetilskudd fra 2026 til 2027. Årsaken til dette er at vi inntil 2026 budsjetterte inntektsutjevning som en del av skatteinntekter, mens dette fra og med 2027 budsjetteres som en del av rammetilskudd.

Oversikt Drift

					Økonomiplan			
	Regnskap 2025	Oppr. bud. i fjor 2026	Rev. bud. i fjor 2026	Rev. bud. 2027	2027	2028	2029	2030
Sentrale inntekter								
Skatt på inntekt og formue	-201 166	-244 766	-244 766	-224 302	-224 302	-224 230	-224 242	-224 295
Ordinært rammetilskudd	-261 451	-245 247	-245 247	-284 287	-284 287	-285 043	-287 728	-289 872
Skatt på eiendom	-37 837	-35 150	-35 150	-38 577	-38 577	-38 577	-38 577	-38 574
Andre generelle statstilskudd	-2 409	-2 000	-2 000	-2 400	-2 400	-2 400	-2 400	-2 400
Avskrivninger	-45 445	-46 069	-46 069	-47 854	-47 854	-47 854	-47 854	-47 854
Sum sentrale inntekter	**-548 308**	**-573 232**	**-573 232**	**-597 421**	**-597 421**	**-598 104**	**-600 801**	**-602 996**
Sentrale utgifter								
Avskrivninger	41 061	46 069	46 069	47 854	47 854	47 854	47 854	47 854
Netto pensjonskostnad	-710	2 500	2 500	3 431	3 431	4 601	6 601	8 001
Sum sentrale utgifter	**40 351**	**48 569**	**48 569**	**51 286**	**51 286**	**52 455**	**54 455**	**55 855**
Driftsutgifter per tjenesteområde								
Organisasjon og strategisk ledelse	41 146	43 728	43 728	44 767	44 767	44 845	44 845	44 845
Politikk og politisk ledelse	6 163	5 977	5 977	6 186	6 186	5 986	6 586	5 986
Oppvekst og inkludering	131 292	140 268	140 268	140 620	140 620	138 437	138 547	140 348
Helse og omsorg	193 225	189 530	189 530	189 910	189 910	192 140	197 096	197 691
Samfunn og beredskap	73 386	66 090	66 090	66 325	66 325	68 064	67 964	67 964
Selvkostfinansierte områder	-4 589	-9 831	-9 831	-9 592	-9 592	-9 592	-9 592	-9 592
Finans	1 169	0	0	6 868	6 868	-3 000	-3 000	-3 000
Driftsutgifter per tjenesteområde	**441 792**	**435 762**	**435 762**	**445 084**	**445 084**	**436 880**	**442 446**	**444 242**
Korr. finansutgifter i tjenesteområdene	0	0	0	0	0	0	0	0
Korr. avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner i tjenesteområdene	2 736	6 861	6 861	10 158	10 158	6 861	6 861	6 861
Korr. motpost avskrivinger i tjenesteområde	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto resultat (KOSTRA)	**-63 430**	**-82 040**	**-82 040**	**-90 894**	**-90 894**	**-101 908**	**-97 039**	**-96 038**
Netto finansutgifter og inntekter								
Renteutgifter og andre finansutg	50 667	50 173	50 173	55 595	55 595	55 127	54 718	55 718
Renteinntekter og utbytte	-22 534	-13 100	-13 100	-13 100	-13 100	-13 100	-13 100	-13 100
Avdrag på lån	36 054	33 828	33 828	33 408	33 408	33 622	32 281	32 281
Netto finansinntekter/finansutgifter	64 187	70 902	70 902	75 903	75 903	75 649	73 899	74 899
Finansutgifter i tjenesteområdene	0	0	0	0	0	0	0	0
Totale finansutgifter	**63 570**	**70 761**	**70 761**	**75 823**	**75 823**	**75 508**	**73 758**	**74 758**
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0

					Økonomiplan			
	Regnskap 2025	Oppr. bud. i fjor 2026	Rev. bud. i fjor 2026	Rev. bud. 2027	2027	2028	2029	2030
Motpost avskrivinger i tjenesteområdene	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto resultat (KOSTRA)	**774**	**-11 139**	**-11 139**	**-14 990**	**-14 990**	**-26 259**	**-23 140**	**-21 139**
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner								
Til ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	0	30 000	28 000
Avsetning til dekning av tidligere års merforbruk	1 961	18 000	18 000	25 148	25 148	33 119	0	0
Netto avsetninger	1 961	18 000	18 000	25 148	25 148	33 119	30 000	28 000
Netto avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner i tjenesteområdene	-2 736	-6 861	-6 861	-10 158	-10 158	-6 861	-6 861	-6 861
Totale avsetninger	**-775**	**11 139**	**11 139**	**14 990**	**14 990**	**26 258**	**23 139**	**21 139**
Årsoverskudd (-)/Årsunderskudd (+)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1**	**0**

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Driftsutgifter							
Lønn	460	2 500	2 500	13 299	4 601	6 601	8 001
Finansutgifter	129 743	148 070	148 070	162 006	169 723	164 854	163 854
Sum Driftsutgifter	**130 203**	**150 570**	**150 570**	**175 305**	**174 324**	**171 455**	**171 855**
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	0	0	0	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Overføringsinntekter	-502 863	-527 163	-527 163	-549 567	-550 250	-552 947	-555 142
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-67 979	-59 169	-59 169	-60 954	-60 954	-60 954	-60 954
Sum Driftsinntekter	**-570 843**	**-586 332**	**-586 332**	**-613 521**	**-614 204**	**-616 901**	**-619 096**
Sum	**-440 640**	**-435 762**	**-435 762**	**-438 216**	**-439 880**	**-445 447**	**-447 242**

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Innsparingskrav for budsjettbalanse fra HØP 2025-2028

Justeringer i rammer for år 2 til 4 i økonomiplanen som ble vedtatt sammen med HØP 2025-2028. Her ligger forventede effekter av effektiviserings- og innsparingstiltak som er satt i verk i 2025 og 2026. samt ytterligere rammejusteringer for 2028. Det er også vedtatt egne innsparingskrav i HØP 2026-2029.